

E.II.9

SECOLO IX (BERNARD BISCHOFF)

5838/22

EVANGELIARIO LATINO con le Concordanze
di Eusebio

(ms. membr., sec. IX, mm. 300 x 235, cc. 230)

BRESCIA. CIVICA BIBLIOTECA QUERINIANA. [E. II. 9]

(microfilm eseguito a spese del Ministero della
Pubblica Istruzione]

PROLOCUS QUATTUOR EUANGELIORUM

Plures fuisse quae euangelia scripserunt & lucas
euangelista testatur dicens: Quoniam quidem
multi conati sunt ordinare narrationem re-
rum quae in nobis completae sunt sicut tra-
diderunt nobis qui ab initio ipsi uiderunt ser-
monem & ministraverunt ei. Et postquam
ita usque ad praesens tempus monumenta de-
clarant quae aduersus auctores ista edita diuer-
sorum heresum fuerunt principia. Vt est illud
iuxta aegyptios & ethiopianos & alexandrianos
& bartholomeum: Duodecim quoque aposto-
lorum & basilidis & quae appellatur reliquo-
rum quos enumerare longissimum est. Cum
hoc tantum in praesentia non necessesse sit dicere
extitisse quosdam qui sine spiritu & gratia dei cona-
tissimi magis ordinare narrationem quam
historiae texere ueritatem. Quibus ut repositum
illud propheticum capiat. Vae qui propheta-
rum deorsum quae ambulat ut post spiritum suum
quid dicitur & christum non misit eos. De qui-
bus & saluator in euangelio iohannis loquitur.
Omnes qui ante me uenerunt furcs & uerunt.

& laudes. Qui uenerunt non qui missi sunt.
Ipsi enim ueniunt. Veniebant. & ego non mittebam eos.
Inuenientibus pro contempto tenentur. In missis
obsequium ferunt uisus. Ecclesia uero in qua est prope
in uicinis uoce fundata est. quam intro duxit rex
in cubiculum suum. Et ad quam per foras uenerit
confessionis occulte missi maxime suam similitudinem
mulae hinc loquuntur uorum. Quae tuos flumi
na paradisi in se et uerunt. quae tuos & angu
los & uulor habet. Per quos quasi arce testamori
ti securus legitur lignum mobilibus uehitur.

Primus omnium maxime est publicanus. cog
nomen to leui. quae uangelium in iudaea hebreo
sermone edidit. Obcorum uel maxime uisum
quoniam hinc ad hunc exitu dicit. & nequaquam le
gitur umbra succedente euangelio ueritate in se uia
bant.

Secundus maxime inter praeter apostoli peccator. & alex
andriae ecclesiae primus episcopus. quidam
quidem saluator in ipse non uidit. sed ea quaema
gistrum audierat praedicantem iuxta fidem ma
gistrum gestorum maxime tunc quam ordinem.

Tertius lucas medicus nauone ferus. antiochenus.

caus laus in euangelio. qui se ipse discipulus apor
toli pauli machiae bithyniaeque partibus uolu
men condidit. quaedam aliter repetens. & ut ip
se in prohemio constituitur. audiam magis quam
uisa describens.

Vltimus iohannes apostolus. & euangelista quem
ihesus maxime plurimum. qui super peccandis reum
bonis purissima doctrina uisum fluentia potauit.
Et qui solus de uice merita uidit. ecce maxime tua.
Is cum audisset in maria etiam tunc hereticorum uisum
in maxime pullulari. ceteris in hebionis. & cetero
rum qui negant christum uenerunt. quos & ipse
in epistula sua antichristos uocat. Et apostolus
paulus frequenter percutit. Coeque est ab om
nibus praene. tunc asiae episcopus. & multarum eccle
siarum legationibus dedumitate saluatoris al
tius scribere. & ad ipsum ut tractam diuerbum.
Non tam uideat. quam si licet temeritate pro uer
itate. ut ecclesia sita coram tracta historia. Cum asia
tribus cogere ut scriberet et factum uisum re
spondisse. si uideat uisum in commone omni
um christi praerentur. Quo expleat in uelatione factu
ratur. in illud prohemium exelouentis eruc.

cauit. In principio erat uerbum. Et uerbum erat
apud dñm & dñs erat uerbum hoc erat in principio
apud dñm. Haec igitur quattuor euangelia multo
ante p̄dixit e^hz e^hchelis quoque uoluerit pro
bat. In quo p̄missio ita contetur. Et in medio
sicut similitudo quattuor animalium. Et uoluit
corum facies hominis. Et facies leonis. Et facies
uituli. Et facies aquilae.

Prima hominis facies mattheum significat qui
quasi de homine exorsus est scribere. Liber gene
rationis ih̄u xpi filii dauid filii abraham.

Secunda marcum in quo uox leonis in heremo
rugiens auditur. Vox clamantis in deserto
parate uiam dñi rectas facite semitas eius.

Tertia uultu quae euangelista mattheum azacha
ria sacerdotem sumptisse in uicium praefigurat.

Quarta iohannem euangelista uenit quia sumpt
us pernit aquilae. & dicitur a se in uicium de
uerbo didi dicitur. Caetera quae sequuntur
in eundem sensu sumptis sunt. Crux a corum
recta & pernit a pedes. Et quocumque sp̄s ibat
ibant. & non tunc rebantur. Et dicitur a corum
plena oculis & seminae a lampades in medio

discurrentes. Et tota in tota. Et in singulari
quattuor facies. Unde & apocalypsis iohannis
post expositionem uiginti quattuor seniorum
qui uenerunt cytharas & psalteria adorant agnū dī.
Introducitur fulgora & conuertitur & septem sp̄s
discurrentes. & mare uicium. & quattuor an
imalia plena oculis dicitur. Animal primum si
mile leoni. Et secundum simile uitulo. Et tertium
simile homini. Et quartum simile aquilae
uolanti. Et post paululum plena inquit & uic
oculis. & requiem non habebat diea nocte die
centa. Sēs. Sēs. Sēs. dñs dñs omnipotens qui
est & qui uenit uicium. Quibus uicium per sp̄s
cui ostenditur quattuor tantum debet uicium
lia suscipi. Et omnes apoc̄ sp̄s uicium mor
tuit magis heretici quam ecclesiam sicut uicium
canendas.

**EXPLICIT PROLOCUS QUATTUOR EUANGELIORUM
INCIPIE EPISTULA HIERONIMI PRAESBITERI.**

Beato papae dionysio heronimus. Nouum opus
facere me cogit ex uicium. ut post exemplaria
scriptura uicium toto orbe dispersa. quae quidam
arbitrari se uicium. Et quia uicium se uicium. quae in

illa quae cum graeca consentiant ueritate decer-
nam. Pius labor sed periculosa praesumptio.
Iudicare de ceteris ipsam ab omnibus iudican-
dum. Senit mutare linguam & conserentem
mundum admittat ab hereticorum. Quis
enim docetur pariter uel indocetur. cum in ma-
nus uolumen adsumpserit. & a sua quam se
mel imbibit uidere distemperare quod lectat.
non statim et impat inuocent. me falsarium
me clamant esse sacrilegum. qui audeo mali
quid in ueteribus libris addere mutare corri-
gere aduersus quam in uiam duplicem uiam
me consolatur. Quod et uisum sum sacerdos
et fieri iuber. & uerum non esse quod dicitur.
Etiam maledictorum testimonio comprobatur.
Sicut in lacrimis exemplaribus fides et adhiben-
da respondeant quibus tot sunt exemplaria
pene quot codices. Sim autem ueritas est quae
renda de pluribus. cur non ad graecam originem
reuerterent. ea quae uel auctoris interpretibus
male dicta uel a praesumptoribus imperitijs
emendata peruersius uel a librarijs dormitan-
tibus aut addita sunt aut mutata corrigimus.

Neque uero ego de ueteri disputo testamento quod
a septuaginta senioribus in graecam linguam uer-
sum. tertio gradus ad nos usque pertinet. Non
quaero quid aquila. quid symmachus sapienter
quare theodoton inter nouos & ueteres medi-
um cedat. Si illa uera inter praecatio quam aposto-
lus probauerunt. Denouo in meliorem testamen-
to quod graecum esse non dubium est. excepto aposto-
lo mattheo qui primus in iudea euangelium
xpi hebraeis litteris edidit. hoc et cum in
nostro sermone dicitur. & diuorsus titulo
rum in ueteri dicit. uno de fonte quaerendus est.
Praetermitto eos codices quos luciano & cetero
numa paucos paucorum hominum asserit per-
uersa contentio. Quibus utique nec ueterum
strumento post septuaginta inter praeter emen-
dare quod licuit. nec in nouo profuit emendare.
Cum multarum gentium linguas scriptura ante
translatam doceret falsasse quae addita sunt. Igitur
haec praesens praefatum uicula pollicetur.
quattuor tantum euangelia quorum ordo iste
est Mattheus Marcus Lucas Iohannes. Codi-
cum graecorum emendata conlatione sed ueteru

quatenus multum affectionibus latinæ consuetu
dinis se reparant. Itaque non impenduntur ut
his tantum quatenus in uidebantur mutar ecor
rectur. reliqua manere paucioribus uisuerant.
Canonis quoque quor euebius caesariensis epis
copus alexandrinum sequitur ammonium
indecim numero ordinauit. sicut in gregoria ha
bentur expressimus. Quo si quis decuriosis uo
luerit nosse quatenus euangelii uel eadem uel ui
cina uel solas sint eorum distincti in ectione cognoscat.
Magnus siquidem hiem nos tris codicibus error
inolat. Dum quod in eadem re alius euange
lista plus dixit in alio quam unus putauerit
addiderunt. uel dum eundem sensum alius
alius expressit. ille quoniam equat uos pri
mum legerat. ad eius exemplum caeteros quo
que aestimauerat emendandos. Unde accidit
ut apud nos mixta sint omnia. & in marco plu
r alucæ atque matthei. & in simonimatheo.
iohannis & marci. & in caeteris reliquorum
quatenus alius propria sunt inueniuntur. Cum
itaque canones legeris quis subiectis sint con
fessionis errore sublati. Et similia omnium

sciet. & singularis sua quæque restituer.
IN CANONE PRIMO CONCORDANT QUATTUOR
Mattheus. Marcus. Lucas. iohannes.
IN SECUNDO. TRES
Mattheus. Marcus. Lucas.
IN TERTIO. TRES
Mattheus. Lucas. iohannes.
IN QUARTO. TRES
Mattheus. Marcus. iohannes.
IN QUINTO. DUO
Mattheus. Lucas.
IN SEXTO. DUO
Mattheus. Marcus.
IN SEPTIMO. DUO
Mattheus. iohannes.
IN OCTAUIO. DUO
Lucas. Marcus.
IN NONO. DUO
Lucas. iohannes.
IN DECIMO. PROPRIA.
Unusquisque quatenus habentur in aliis edi
derunt. Singulis uero euangelis. Ab uno ma
pion utque ad finem librorum dispar nime

nomen patris et filii in filius. Sine principio
sine fine ostendens unum se cum patre esse
quoniam unum est. In quo euangelio uel est de se de
rationibus in sic prima uel media uel perfecta
cognoscere. ut euocationem apostoli & opus
euangelii & dilectionem in carnem uenerit
per uniuersa legentis intellegant. Atque id in
comiqua adprehensum. & adprehenderet expe
tunt recognoscant. Nobis enim hoc in studio
argumentum fuit. & fidem factae reuerentiae. &
operam in diuinitatem diligenter esse dis
positionem quaerentibus in hac parte.

EXPLICIT ARGUMENTUM

INCIPIT BRUIARIUM ILLUD

- I **N**atiuitas xpi magis communitur uenit. &
ioseph ab angelo per uisum admonitus cum pe
ro & marie uisum magis pium fugit in infantem in
terfiantur.
- II **R**egressio ihu ex aegypto in nazareth. De baptis
mate iohannis in iordane. De xpi baptisate.
- III **I**hu post ieiunium quadraginta dierum. & qua
draginta noctium temptatur a diabolo.

15
Petrum & andream iacobum & iohannem pis
catores conuocat. & circiens galileam uariis
linguam hominum curat.

- III **B**eatitudo & cetera mandata. id est de homicidio.
de oblatione. de adulterio de oculo uel manu
eruenta. uxorem nisi ob adulterium non di
mitendam. De iuramento. de oculo & dente.
inimicos diligendos. De elemosinis.
- V **O**ratio ieiunium. De thesauro in caelum. Lucra
nam corporis esse oculum. Et non possit duobus
dominis seruire. Nec cogitandum de cetera & est
mentis. uoluntatis & illius agris. & sollicitudi
ne dei.
- VI **N**on esse iudicandum de festis & de ieiunio. De
de margaritis ante porcos. petendum quae
rendum & expulsandum. Quia non omnis qui
dicit mihi. dñe dñe merabit in regnum caelorum
de pseudo prophetis. De domo aedificata super
petram. uel arenam.
- VII **D**escendens de monte leprosum mundat. Puerum
centurionis paralyticum curat. Socru petri
a febris liberat. De plurimis curis. & scribae
uolentis sequi dicit. non habere filium homi

- nis: ubi caput relinquitur: et que uel uisus relicto pa-
nit corpore sequatur praecepti.
- VIII **I**ma uicium dormientem occidit discipuli: ut con-
pelletis sedere: semper rageras uos uel daemona
erit.
- VIII **V**bi paralyticus lectum fersit: matheum conuocat:
ac pharisaeis murmurantibus de conuictio pub-
licanorum dicit nonne scopus scopus medicum.
Discipulis uoluntis interrogantibus: quare non
te uisarent discipule: ut: parabolam parui et feti
surae: scutum: cum ponit. Filium principis
mortuum: dum uadit suscitare mulierem a pro-
fluuii liberat. Caecus oculi aperitur: surdum
semicium daemone uincitur: Et in principio
monitorum: id facere dicitur.
- X **D**uodecim apostolorum praenit ut cum omni doc-
trina accedat: quod non uenit pacem mittere
in terra sed gladium.
- XI **I**ohannes decoret eadit: et sibi de iohanne ad-
turbar loquitur: At quem in te pacem dicitur: quae
paenitentiam non egerunt. Confessoribus ad pa-
trem: et uigum dicitur leuere.
- XII **D**iscipulis puer uellum: manum aridum sanare.

- hominem ad daemone caecum semicium uincit:
Et in principio daemone uincit: id facere oporuerit
deseruit. Pharisaeis signum petentibus: ionae et
nunciatum signum: et dicit. Matrem est factus
serpente.
- XIII **S**edens imacula: thuribus parabolam exponit:
id est: seminum uisus: semen conuictum: sexagesi-
mum: et tricesimum: Decem annis in tico: de gra-
no in apur: De sermone abscondito in terra:
Et exsoluit discipulis parabolam zizaniorum.
Parabolam de thesauro in agro: De bona margarita
de terra in salsum: propheta in patria sua sine
honore esse.
- XIII **D**icit iohannes capite in disco: De quinque uinibus: et
duobus pueribus: in quinquemila uisus: Ihs su-
per mare ambulat: Et puerum in gremio al-
leuat: Et in terra gennesar: multos langueret
curat.
- XV **D**emantibus laudat: et debet quae de ore exeunt:
quia conuincunt: non quae in ore in homine.
Filiam mulieris syrophoeniciae ad daemone uincit:
Et secum margaritae: clodior: caecus: semicium uincit.
- XVI **D**esepem uinibus: et quatuor pueribus: quatuor in

- la hominum. Designatione prophetæ. Deser-
mentopharisaorum. Descriptio pauperi. quem
inerepae acchete. Crucensiam debere tollere
unumquemque qui uelit dñm sequi. & dicit
fionis uiror quos hominorom donec uideant
filium hominis in regno sciouire.
- XVII** In monte cum morseti heliam apparet. & uox
de caelo deum. Unde descendit abur heliam
tam uenisse. & non esse suscipium manifestat.
Puerum lunaticum saluat. Et de fide ut graui
sinapris docet. Desinat in ore patris.
- XVIII** De humilitate sicut puerum. sedem in uespede
& oculoru uendo. Et nec minimum scandali
zandam. quorum angelos facit patris in ac
litur semper uidere uel laur. Corruptio fratrum
quod indulgeri debet. Alter utrum. ut quæ sep
tuagies septier.
- XVIII** Quis comiserit uinum suum propter denarios centum
suffocet. uxor in non debere dimitti. & de ca
nuchit. in fanter non esse. ar. tendor abene
dicatione. diuitem difficile in uoir em. regni
caelorum. Et centuplum recepturum quom
mbur uir enuntia uerit.

- XX** De primis nouissimos fieri. parabolanoperari
orum in uicem conductorum. Desinat uebedei
& de primis accubitis caenae. De uolubur caecit.
secutus iam sedentibus.
- XXI** De axina & pullo uer. & ab innumulagios eicit de
templo. clamaritibus pueris osoma. Desinat uae
arida facit est. in terrogatur in qua potestate
haec faceret. Ipse in terrogat dei hominis baptis
maxe. Et sub in genit parabolan hominis. quif
lios suos in uicem mittit. Et quod publican
& emet tercer in regno di multos facit locum
& scribarum in in praecertur dicit.
- XXII** Parabolan de uinoribus quom ter ficunt ad se
misor. parabolan ubi in uita contemunt
uonit ex nuptias.
- XXIII** De inscriptione & imagine caecit. De muliere
qua se septem fratres habuit. tempus uirapha
risaer. in terrogat eos de xpo cuius filius esse.
Et dicit pulos in qua se pharisaei dicit in faner. sed
qua se facit in non isant.
- XXIII** In ore repae scribas & pharisaeos de profelyto. deu
ramento. de caelo & calice. Et calice & caeno
lauido. Et monumentum de xbaur. & non in uonit.

- ut prophetae et alii mulier
xxxv Hierusalem hierusalem destruitur templi & sig
 ni innotum innotum dierum & scilicet breuiatur
 de pseudo christo de pseudo prophetis de aduentu
 saluatoris & occasu elementorum de decemur
 gibus de dicitur de ouibus ad exercitum & de his si
 nistris & de operibus eorum.
xxxvi De iudaeorum consilio de comprehendendo ihu.
 de muliere quae inuentus per fudit ihm. Judas
 pncipem impetit ut tradat ihm exoris. De iu
 dae traditio suo. Ad discipulos loquitur obla
 tuetur.
xxxvii Petro dicit quod tertio pullo abnegatur scum
 esse. Oratio ihu ad patrem. Judas ihm oscu
 lo tradidit. Et petrus auriculam abscedit. Ihu
 salis testibus condemnatur & cruciatur. Petrus
 tertio abnegat & lacrimatur. Ihu pilato tradit
 tur & iudas laqueo se suspendit. De quo si quis
 iudicium pilati de barabbala trone.
xxxviii Passio ihu & sepulchrum & resurrexio eius.
 Item quem mandata & doctriina eius de baptismo

EXPLICIT BREVIARIUM

M I
 LV sum
 to I
 III V

LIBER GENERATIO

nis ihu xpi filii dauid filii abraham
Abram genuit isaac. Isaac autem genuit
 iacob. Iacob autem genuit iudam & fra
 tres eius. Iudas autem genuit phares & za
 ra de charis. Phares autem genuit esrom.
Esrom autem genuit aram. Aram autem
 genuit aminadab. Aminadab autem ge
 nuit naason. Naason autem genuit sal
 mon. Salmon autem genuit booz de ra
 chab. Booz autem genuit obeh ex ruth.
Obeh autem genuit iesse. Iesse autem ge
 nuit dauid regem. Dauid autem rex ge
 nuit salomonem ex ea quae fuit uriae.
Salomon autem genuit roboam. Robo
 am autem genuit abia. Abia autem genuit
 asa. Asa autem genuit iosephat. Iosephat
 autem genuit ioram. Ioram autem
 genuit oziam. Ozias autem genuit ioa
 tham. Ioatham autem genuit achaz.
Achaz autem genuit ezechiam. Ezechias
 autem genuit manasse. Manasse autem

genit. amon. Amon autem genuit iofiam.
Iofias autem genuit iechoniam & fratres eius in
transmigratione babilonis. Et post transmigra
tionem babilonis iechonias genuit salathiel.
Salathiel autem genuit zorobabel. Zorobabel
autem genuit abud. Abud autem genuit
elachim. Elachim autem genuit azor.
Azor autem genuit sadoe. Sadoe autem genuit
iachim. Achim autem genuit eliad. Eliad
autem genuit eleazar. Eleazar autem genuit
maxthan. Maxthan autem genuit iacob.
Iacob autem genuit ioseph uirum marie de
quonatur est ihu qui uocatur xpi.
Omnis ergo generatio ab abrahā usque ad
dauid generationes quatuordecim.
Et ad dauid usque ad transmigrationem babilo
nis generationes quatuordecim.
Et ad transmigrationem babilonis usque ad xpm.
generationes quatuordecim.
Xpi autem generatio sic erat.
Cum esset desponsa mater eius maria ioseph.
antequam conuenirent. In uero est in utero
habens de spu sco.

de ii
de xvi

I
de iii
de ii

de iii
de xvi

Ioseph autem uir eius cum esset iustus & nollet
conducere uoluit occulte dimittere eam.
Hac autem concogitante. ecce angelus dñi in som
nis apparuit ei dicens. Ioseph fili dauid noli
timere accipere mariam coniugem tuam.
Quod enim incarnatum est de spu sco est. patris
autem filium. & uocabit nomen eius ihm.
Ipsenim saluum faciet populum suum. apoc
catis eorum. Hoc autem totum factum est
ut adimpleretur quod dictum est. ad dño per
proph. & m. dicens. Ecce uirgo in utero ha
bebit & pariet filium. & uocabunt nomen eius
emmanuel. quod est inter pres. & cum nobis
cum dñi. Exsurgens autem ioseph somno fe
cit sicut praecepit ei angelus dñi. Et accepit con
iugem suam & non cognoscit eam donec
 peperit filium suum primogenitum. & uoca
uit nomen eius ihm.
Cum ergo natus esset ihm in betlehem iudaeae
in diebus herodis regis. ecce magi ab oriente
uenerunt hierosolymon dicens. Vbi est qui
natus est rex iudaeorum. Vidimus enim stel
lam eius in oriente & uenimus adorare eum.

Audient autem herodes rex turbatus est & om-
nis hierosolyma cum illo. Et congregans om-
nes principes sacerdotum & scribas populi
sciscitabatur ab eis ubi christus nateretur.

Mat. 2
10. 100000

At illi dixerunt ei. In bethleem iudaeae. Sic
enim scriptum est per prophetam. Et tu beth-
leem terra iuda. nequaquam minima es in
principibus iuda. Ex te enim exiit dux qui
regat populum meum israel.

Mat. 2
16. solve

Tunc herodes clam uocatis magis diligenter
didicit ab eis tempus stellae quae apparuerat.
Et mittens illos in bethleem dixit. Ite & in
territorie diligenter depuro. Et cum inue-
neritis renuntiate mihi ut & ego ueniam
ad orem eum. Quicumque audissent regem
abierunt. Et ecce stella quam uiderant in
oriens antecebat eos usque dum uenient
staret supra ubi erat puer. Videntes autem
stellam gauisissimi sunt gaudio magno ualde.

Et intrantes domum inuenerunt puerum
cum matre eius. Et proccidentes adora-
uerunt eum. Et aperuit thesaurus suus opu-
lerunt ei moneta. **Aurum. Tur. Et murrā.**

Et responsis accepto in somnis non redirent ad herodem.
Per aliam uiam reuersi sunt in regionem suam.

Quicumque recessissent ecce angelus domini apparuit in som-
nis ioseph dicens. Surge & accipe puerum & ma-
trem eius & fuge in aegyptum. Et esto ibi usque
dum dicam tibi. Futurum est enim in herodes
quaerere puerum ad perdendum eum. Quicumque
surgens accepit puerum & matrem eius nocte
& recessit in aegyptum. Et erat ibi usque ad obi-
tum herodis. Ut adimpleretur quod dictum
est a domino per prophetam dicentem. Ex aegypto
uocauit filium meum. Tunc herodes uident
quomodo in iustis esset & magis iratus est ualde.

Et mittens occidit omnes pueros qui erant in beth-
leem & in omnibus finibus eius ab imatu sanfra
secundum tempus quod exquisierat a magis.

Tunc adimpletum est quod dictum est per here-
miam prophetam dicentem. Vox in ramatha
raeb. ploratus & ululatus multus. Rachel plorans
filios suos. Et noluit consolari quia non sunt.

Defuncto autem herode ecce angelus domini apparuit
in somnis ioseph in aegypto dicens. Surge & acci-
pe puerum & matrem eius & uade in terram ista

bel. Defuncti sunt enim qui quaerebant ani-
mam pueri. Qui surgens accepit puerum
& matrem eius & uenit in terram israhel.
Audient autem quod arehelus regnaret in tu-
rida pro herode patre suo. timuit illo re-
ge. Et ammonitus in somnis secessit in partes galil-
leae. Et uenit in habitauit in ciuitate quae uo-
catur nazareth. Ne adimpleretur quod dicitur
per prophetas. quoniam nazareth
uocabitur.

Mat. vii
Luc. xi
Io. ii
Act. xvi

Indicatur autem illis ueni iohannes baptista
praedicans in deserto iudaeae & chanaan. paeni-
temoniam agere. Adpropinquabit enim regnum
caelorum.

Mat. xiii
Luc. viii
Io. viii
Act. xix

Hic est enim qui dicitur esse peruersam prophetam
dicentem. Vox clamantis in deserto. parate
uiam domini. & rectas facite semitas eius.

Mat. xiii
Luc. xiii

Ipsa autem iohannes habebat uestimentum de
pilis camelorum. & zona pelliciam circum alium
borsus. Erat autem eius erax locustae & mel-
siluestre. Tunc exiebat ad eum hierosolyma
& omnis iudaea. & omnis regio circum iordanem.
Et baptizabantur in iordane ab eo. confitentur

Mat. x
Luc. viii

peccata sua.
Vident autem multos pharisaeorum & sadduce-
orum uenientes ad baptismum suum dixit eis.
Pro geneis imperarum qui se demonstrauit uobis
fugere a futuram. Facte ergo fructum dig-
num paenitentiae. Et ne uelitis dicere in tra-
diuobis. quoniam potentis est deus lapidibus istis
suscitare filios abrahae. Inuenim securis ad
radicem arborum posita est. Omnis ergo ar-
bor quae non facit fructum bonum excidetur
& in ignem mittitur.

Mat. xii
Luc. xiii
Io. x
Act. viii

Ego quidem uos baptizo in aqua in paeniten-
tiam. qui autem post me uenturus est fortior
me est. cuius non sum dignus calciamenta
portare. Ipse uos baptizabit in spiritu & igni.

Mat. xii
Luc. xiii

Cuius uentilabrum in manus sua. & spermun-
dabit arcum suum. & congregabit in tunicam
suum in horreum. Paleas autem combur-
et in ignem in quibus.

Mat. xiii
Io. x

Tunc uenit ihesus galilea in iordanem ad iohan-
nem ut baptizaretur ab eo. Iohannes autem
prohibebat eum dicens. Ego xiedebeo bap-

duos fratres. simonem qui uocatur petrus
& andream fratrem eius mittentes rēte in
mare erant enim piscatores.

Et ait illis Venite post me & faciam uos fieri
piscatores hominum. At illico in uo relic-
tis retibus sequuti sunt eum.

Et procedens inde uidit alios duos fratres
iacobum & iohannem fratrem eius
in nauis cum zebedeo patris eorum resicientes
retia sua & uocauit eos. Illa uero statim re-
lictis retibus & patre sequuti sunt eum.

Et circuibat ihs totam galileam docens in syna-
gogis eorum & praedicans euangelium in reg-
ni & sanans omnem languorem & omnem
infirmitatem in populo. Et abiit in opus eius
in caesarea phinias. Et copulerunt ei omnes
male habentes uariis languoribus & tormen-
tis comprehensos. Et quidam eorum habebant

Et lamias & et paralyticos. Et curauit eos.

Et sequute sunt eum turbae multae de galilea
& de caesarea & etherosolyms. **E**t iudaea. **E**t de
transiordani.

Vident autem turbae ascendit in montem

M. CXXI
M. CXX
L. CXXX

M. CXXII
M. CXXI

M. CXXIII
M. CXXII
L. CXXX

M. CXXIV
M. CXXIII
L. CXXX

Et cum scilicet accesserunt ad eum discipulietus

Et aperiens os suum docebat eos dicens.

Beatipaueres spū quoniam ipsorum est reg-
num caelorum.

Beatimiseri qm ipsi possidebunt terram.

Beatiquilugent qm ipsi consolabuntur.

Beatiquiescunt & sitiunt iustitiam
quoniam ipsi satiabuntur.

Beatimisericordes quoniam ipsi misericor-
diam consequentur.

Beatimundo corde qm ipsi diuocabuntur.

Beatipacifici qm ipsi diuocabuntur.

Beatiqui persequutionem patientur propter
iustitiam qm ipsorum est regnum caelorum.

Beatiesis cum male dixerint uobis & per se
quatuor fuerint & dixerint omnem malam

aduersum uos mentientes propter me.

Gaudete & exultate quoniam merces uestra
copiosa est in caelis. Sic enim persequuti sunt

prophetae qui fuerunt ante uos.

Vos estis sal terrae quod si sal euauerit in
quo salietur. Ad nihil ualebit ultra nisi ut

mitatur foras & concaleat ab hominibus.

M. CXXV
L. CXXXI

M. CXXVI
L. CXXXI

M. CXXVII
L. CXXXI

M. CXXVIII
L. CXXXI

M. CXXIX
L. CXXXI

M. CXXX
L. CXXXI

M. CXXXI
L. CXXXI

M. CXXXII
L. CXXXI

¶ 1000
¶ 1000
¶ 1000

Vos estis lux mundi Non potest tuius abscondi
supra montemposita neque accendunt lucer-
nam sponunt eam sub modio sed super candelabrum
ut luceat omnibus qui in domo sunt Sic
luceat lux uestra coram hominibus ut uideant
uestra bona opera & glorificent patrem ue-
strum qui in caelis est

¶ 1000
¶ 1000

Nolite putare quoniam ueni soluere legem aut
propheta Non ueni soluere sed adimplere

¶ 1000
¶ 1000

Amen quippe dico uobis donec transeat caelum
& terra totum unum aut unus apex non praeteri-
bit a lege donec omnia fiant

¶ 1000
¶ 1000

Qui ergo soluerit unum de mandatis istis mini-
mis & docuerit sic homines minimus uocabi-
tur in regno caelorum Qui autem fecerit &
docuerit hic magnus uocabitur in regno cae-
lorum Dico enim uobis qui uisus abundaue-
rit uisus uestra plus quam seruis uestrum & pha-
risaeorum non uocabitur in regno caelorum

Audistis quia dictum est antiquis non occides
Qui autem occiderit reuertetur iudicio Ego au-
tem dico uobis Quia omnis qui irascitur fra-
tri suo reuertetur iudicio Qui autem dixerit

¶ 1000
¶ 1000

fratri suo racha reuertetur concilio Qui autem
dixerit faue reuertetur gehennae ignis

Sergo offeret manus tuam ad altare & si ibi re-
cordaueris fuerit qui frater tuus habet aliquid
aduersus te relinque ibi manus tuam ante
altare & uade prius reconciliare fratri tuo

Et tunc uenies offeret manus tuam

¶ 1000
¶ 1000

Estis consentiens aduersario tuo cito dum es
in iacuum ne forte tradat te aduersarius
iudici & iudex tradat te ministro & in carce
remittaris Amen dico uobis non exies inde
donec reddas nouissimum quadrante

¶ 1000
¶ 1000

Audistis quia dictum est antiquis non moe-
chaberis Ego autem dico uobis quoniam
omnis qui uiderit mulierem ad concupiscen-
dum eam tam moechatus est cum in corde suo

Quod si oculus tuus dexter scandalizat e erue
eum & proice ab te Expedi enim tibi ut pe-
reat unum membrorum tuorum quanto

Et si dexter manus tua scandalizat e abscide
eam & proice ab te Expedi enim tibi ut pe-
reat unum membrorum tuorum quanto

tum corpus tuum ex ingehemam. Dic tunc est
autem. Quicumque dimiserit uxorem suam
de illis bellum repudi. Ego autem dico uobis
Quia omnis qui dimiserit uxorem suam excep
ta forma rationis causa facit eum moechum.

Et qui dimisit uxorem suam adulterat. Iterum au
dicitur quia ad tunc est antiquus non per iura
bit. Reddet autem dno iuramentum.

Ego autem dico uobis. Non iurare omnino ne
que per caelum qui aethronus iuris est. Neque per
terram qui a bellum est pedum eius. Neque
per hierosolimam qui a ciuitas est magni regis.

Neque per caput tuum iuraueris. qui a
non potest unum capillum album facere
aut nigrum. Sic autem sermo uester
est est. non non. Quod autem his abun
dantius est amalo est. Audistis qui a
dicum est. oculam pro oculo dente
dente. Ego autem dico uobis in resistero malo.

Sed si quis te percutit sermo in dextera maxilla
tua prebe illi alteram. Et si querat
teum iudicio contendere & tunc tuum
tollere. remitte ei et pallam.

de xxxviii
le lvi

de xxxviii
solus

Et qui cumque te arguerit mille passus ua
decum illo. Ad uos. Qui petit a te da ei.

Et uolenti mutuari a te neuertaris. Audistis
quia dicitur est. Dilige proximum tuum
& oher inimicum tuum.

de xl
le lvi

Ego autem dico uobis. Diligite inimicos uestros
benefacite his qui oderunt uos. Et orate pro per
sequentibus & calumniantibus uos. Ne sitis filii
patris uestri qui in caelis est. Qui solem suum
oritur facit super bonos & malos & pluit super
iustus & iniustos.

de xli
le lvi

Sitem diligite eos qui uos diligunt. quia merce
dem habebitis. Nonne & publicani hoc faciunt.

Et si salutaeritis fratres uos tantum. quid amplius
faciatis. Nonne et ethnici hoc faciunt.

Et sirote ergo uos per facti. sicut & pater uester
in caelis per fecit est.

de xlii
solus

Atendite ne uisum uestrum faciatis coram
hominibus ut uideamini ab eis. Alioquin mer
cedem non habebitis apud patrem uestrum
qui in caelis est. Cum ergo facis elemosinam
noli tuba canere ante te sicut hy poeritae faci
unt in synagoga & in uicinis ut honorificentur.

Ab hominibus. Amen dico uobis: receperunt
mercedem suam. Tu autem faciente elemo-
sina misericorditer faciat dextera
tua. Ut sit elemosina tua in abscondito. Et pa-
ter tuus qui uidet in abscondito reddet tibi

V Et cum oratur non erit sicut hypocritae qui
amant in synagoga & in angulis platearum
stare orare ut uideantur ab hominibus

Amen dico uobis: receperunt mercedem suam
Tu autem cum orabis intra cubiculum tuum
& clauso ostio tuo ora: pater tuum in abscon-
dito. Et pater tuus qui uidet in abscondito reddet
tibi

M XLIII
LXXXII

Orauerit autem molite multum loqui sicut
ethnici. Putant enim quod in multiloquio
suo exaudiantur. Nolite ergo ad similes fieri

Sicut enim pater uester quid operis uobis: ante
quam peccetis cum sic ergo uos orabitis

Pater noster qui in caelis: sancti fiat regni
mentium. Veniat regnum tuum fiat uo-
luntas tua sicut in caelo & in terra. Ponem
nostrum super substantialem danobis hodie
& dimitte nobis debita nostra. Sicut & nos

24
dimittemus debitoribus nostris. Et ne indu-
cas nos in temptationem sed libera nos a malo

M XLIII
LXXXII

Sicut enim dimiseritis hominibus peccata eorum
dimittet & uobis pater uester caelestis delicta
uestra. Sicut enim dimiseritis hominibus
nec pater uester dimittet & peccata uestra.

M XLV
LXXXIV

Cum autem ieiunatis nolite fieri sicut hypocri-
tae tristes. Exterminant enim facies suas
ut parant hominibus ieiunantes. Amen dico
uobis: quia receperunt mercedem suam

Tu autem cum ieiunas ungue caput tuum &
faciem tuam non laua. ne uidearis hominibus ie-
iunans sed pater tuo qui est in abscondito. Et pa-
ter tuus qui uidet in abscondito reddet tibi

Nolite thesaurizare uobis thesauros in terra
ubi erugo & cinis demolitur & ubi fures ef-
fodiunt & furantur

M XLVI
LXXXV

Thesaurizate autem uobis thesauros in caelo
ubi neque erugo neque cinis demolitur & ubi
fures non effodiunt nec furantur. Ubi enim
est thesaurus tuus ibi est & eorum

M XLVII
LXXXVI

Lucerna corporis est oculus. Si fue-
rit oculus tuus simplex totum corpus tuum

lucidum erit. Si autem oculus tuus nequam
fuerit totum corpus tuum tenebrosum erit.
Sicut ergo lumen quod in te est tenebrae sunt ipsae
tenebrae quae tunc erunt.

¶ XLVIII
LXXXI

Nemo potest in duobus dominis seruire. Aut enim
unum odio habebit & alterum diliget. Aut
unum sustinebit & alterum contemnet.
Non potestis doseruire & mammonae.

¶ XLIX
LXXXII

Ideo dico uobis ne solliciti sitis animae uestrae quid
manducetis neque corpori uestro quid indua
mini. Nonne anima plus est quam cibus & cor
pus plus quam uestimentum. Respicite uo
luntatem caeli quoniam non deserunt neque metunt
neque congregant in horrea & patet ueliter
caelestis pater illa. Nonne uos magis plus
estis illis. Quis autem uestrum cogitans po
test adhaerere ad statera non suam cubitum unius
& de uestimento quid sollicitus est. Conside
rate lilia agrorum quomodo crescunt non labo
ranti neque curanti. Dico autem uobis quoniam
nec salomon in omni gloria sua cooperatus
est sicut unum ex istis. Si autem sensum agrum
quod hoc dicit & cetera meliorem uobis dicitur.

25
et dicitur sic sit quantum magis uos minime fidei
Nolite ergo solliciti esse dicentes quid mandu
cabitur aut quid bibetur aut quo operiemur.
Haec enim omnia generat inquiturunt. Scit enim
pater uester quid uobis omnibus indigeat. Quare
nolite ergo primum regnum diabolus inuenit &
omnia haec adiciuntur uobis. Nolite ergo solli
citi esse in crastinum. Crastinus enim dies solli
cietur ferre tibi ipsi. Sufficit diei malitia sua.

¶ LI
LXXXIII
LXXXIV

Nolite iudicare ut non iudicemini. In quo enim
iudicatis iudicaueritis iudicabimini. Si in qua
sententia iudicaueritis sententia erit uobis.

¶ LI
LXXXV

Quid autem uidetis stultitiam in oculis fratris tui
& irabem in oculis uos non uidet. Aut quomodo
iudicetis fratrem tuo sine causa in festuca in oculo
tuo & ecce trabis est in oculo tuo. Hypocrita
primum irabem de oculo tuo & tunc tu
uidebis eicere festucam de oculo fratris tui.

¶ LI
LXXXVI

Nolite dare sermonibus neque metatis mar
garitae uestrae ante portam ne forte concu
rent expectabuntur & conuersi duntaxat uos.

¶ LI
LXXXVII

Petite & dabitur uobis quae uis & inuenietur
uobis. Petite & experietur uobis. Omnis enim qui

petit accipit. & qui querit in uone & pulsanu
aperietur. Aut quis est ex uobis homo quem si
spicietis filius uisus panem suum quid lapidem
porriget ei? Aut si pitepicietis. numquid
serpentem porriget ei? Si ergo uos cum sitis
mali nostri boni adare filius uestris. quanto ma
gis pater uester qui in caelis est. dabit bona
petentibus se.

¶ Liii
¶ Liiii

Omnia ergo quae cumque uultis ut faciant uobis
homines. & uos facite eis. Haec est enim lex
& prophetae.

¶ Lv
¶ Lvi

Intrate per angustam portam quia lata porta
& spatiosa uia quae ducit ad perditionem & nul
ti sunt qui intrant per eam. Quam angusta
porta & ardua uia quae ducit ad uitam & pauci
sunt qui inueniunt eam.

¶ Lvi
¶ Lvii

Atendite a falsis prophetis qui ueniunt ad uos
in uelamen ouium. intrant eis. autem sunt
lupi in praesens. A fructibus eorum cognoscetis eos.

¶ Lvi
¶ Lvi

Numquid colligunt de spinis uias. aut de tri
bulis ficus.

¶ Lvi
¶ Lvi

Sic omnis arbor bona fructus bonos facit.
Mala autem arbor. fructus malos facit. Non

potest arbor bona fructus malos facere. neque
arbor mala fructus bonos facere. Omnis ar
bor quae non facit fructus bonorum excidetur
& in ignem mittetur. Igitur ex fructibus eorum
cognoscetis eos.

¶ Lvi
¶ Lvi
¶ Lvi

Non omnis qui dicit mihi dñe dñe intrabit in
regnum caelorum. Sed qui facit uoluntatem
patris mei qui in caelis est. ipse intrabit in reg
num caelorum.

¶ Lx
¶ Lxi

Multi dicent mihi in illa die dñe dñe nonne in
nomine tuo prophetauimus & in tuo nomine
daemona eiecimus & in tuo nomine uites
multas fecimus. Et tunc confitebor illis quia
numquam nouimus. Discedite a me qui opera
mei iniquitatem.

¶ Lxi
¶ Lxii

Omnis ergo qui laudit uerba uerba haec & facit ea
ad similitudinem uiros sapientia qui aedificauit do
mum suam supra petram. Et descendit pluuia
& uenerunt flumina & flauerunt uentus & in
ruerunt in domum illam & non cecidit. funda
ta enim erat supra petram. Et omnis qui lau
dit uerba uerba haec & non facit ea similitudinem
uiros stulto qui aedificauit domum suam

super arenam; Et descendit pluuia & uenerunt
flumina & fluxerunt ueni & inruerunt in do
mum illam & cecidit & fuerit uicinus magna.

LXXI
M. LXXI
LXXI
LXXI

Et factum est cum consummasset ih̄s uerba haec
admirabatur turbae super doctorem istum. Erat
enim docens eos sicut potestatem habens & non sicut
scribae eorum & pharisaei.

LXXII
M. LXXII
LXXII
LXXII

Cum autem descendisset de monte sequitae sunt
eum turbae multae; Et ecce leprosus ueniens
adorabat eum dicens; Dñe si uis poterit memun
dare; Et extendens manum tetigit eum ih̄s di
cens; Volo mundare; Et confessum mundata
est lepra eius; Et ait illi ih̄s; Vide non mi dixi
ris; Sed uade ostendete sacerdoti & offer mu
nus quod praecepit moyses in testimonium illis;

LXXIII
M. LXXIII
LXXIII
LXXIII

Cum autem introuisset capharnaum accessit ad
eum centurio rogans eum & dicens; Dñe puer
meus iacet in domo paralyticus & male torque
tur; Et ait illi ih̄s; Ego ueni nam & curabo eum;
Et respondens centurio ait; Dñe non sum dig
nus ut intres sub tectum meum sed exi uenidic
uerbo & sanabitur puer meus; Nam & ego homo
sum sub potestate habens & sub meminites; & dico

27
huic uade & uade; Et alio tunc & uenit; Et ser
uauit uero factus & factus; Audient autem ibi mi
nistraturus & sequentibus rediit; Amen dico uobis;
non inuenit tantam fidem in israhel;

LXXIV
M. LXXIV
LXXIV

Dico autem uobis; quod multi laborate & occiden
tate ueniens; & recumbent cum abraham & isaac
& iacob in regno caelorum; Filius autem regni
erit eicietur in tenebras exteriores ibi erit fletus
& stridor dentium;

LXXV
M. LXXV
LXXV

Et dixit ih̄s centurioni; Vade & sicut credidisti
fiat tibi; Et sanatus est puer in illa hora;

LXXVI
M. LXXVI
LXXVI

Et cum uenisset in domum patris uidit seruum
eum iacentem & sebricitantem; Et tetraginta
numerus & dimisit eum sebricitantem; Et surrexit
& seminis in laetis; Versper autem in sacco optu
lerunt ei multos daemones habentes & ciebat
super uerbo & omnes male habentes curant
Vt adimpleretur quod dicitur in scriptura
propheta dicens; Ipse in firmamento
caelorum accepit & egrotationes portauit; Videns
autem turba multa circumiisse iussit ire trans
iudaeam;

LXXVII
M. LXXVII
LXXVII

Et accedens unus scribae ait illi Magister sequar

te quocumque terris. Et dicit eis. Vulpes fouear
habent seu uoluerit caelini dor. filius autem homi
nis non habet ubi caput reclinet. Alius autem dedit
cipulari eum. At illi. Dne permittite me primum ire
& sepelire patrem meum. Ihs autem ait illi. sequere
me. & dimitte mortuos sepelire mortuos suos.
Et ascendente in nauicula non sequuti sunt eum dis
cipuli eius. Et ecce motus magnus factus est in mari
nauicula operiretur fluctibus. Ipse uero
dormiebat. Et accesserunt & suscitauerunt eum
dicentes. Dne salua nos perimus. Et dicit eis.
Quidam dicitis modice fidei. Tunc surgens
imperauit uentis & mari & facta est tranquilli
tas magna. Porro homines mirati sunt dicentes.
Qualis est hic qui uentis & mari obediunt ei.
Et cum uenisset & transiret eum in regionem gaza
senorum occurrit ei duo habentes daemonia
demonum eius exiit eis cum iunioris. Itaque ne
moposset transire per uiam illam. Et ecce cla
mauerunt dicentes. Quid nobis & tibi ihu fili di
uini. Tu hic uenisti tempus torqueri nos. Erat autem
non longe ab illis grex porcorum multorum pas
cent. Daemones autem rogabant eum dicentes.

VIII
M. LXXVIII
= II. XLVIII
LE. LXXXVIII

29
Sicut nos mittet nos in grege porcorum. Et
ait illis. Ite. At illi exiit abierunt in porcos.
Et ecce impetu abiit totus grex per praecipit in
mare & mortui sunt in aquis. Pastores autem
fugerunt & uenientes in ciuitatem nuntiauerunt
omnia & de his quidam nomina habuerunt.
Et ecce tota ciuitas exiit obuiam ihu & iussu
rogabant ut transiret & asinus eorum.

VIII
M. LXXVIII
= II. XLVIII
LE. LXXXVIII

Et ascendens in nauiculam transire cauit & uenit
in ciuitatem suam. Et ecce offerrebant ei paraly
ticum iacentem in lecto. Et uidentibus fidem illo
rum dixit paralytico. Confide fili remittun
tur tibi peccata tua. Et ecce quidam de scribis
dixerunt in uerse hic blasphemias. Et cum ui
disset ibi cogitationes eorum dixit. Ne quidem cogi
tatis malum cordibus uestris. Quid est facilius
dicere dimittuntur tibi peccata aut dicere sur
ge & ambula. Ut sciat autem quomodo non filius
hominis habet potestatem interra dimittendi
peccata. Tunc ait paralytico. Surge tolle lectu
rum tuum & uade in domum tuam. Et factus est
& abiit in domum suam. Videntes autem turbae
timuerunt & glorificauerunt dm quid dicit po

M. LXXXI
M. LXXXI
L. XXXIII

testatem talem hominibus
Et cum transisset ibi uidit hominem sedentem
in throno mattheum nomine Et ait illi sequere
me Et surgens sequutus est eum

M. LXXXII
M. LXXXII
L. XXXIII
L. XXXIII

Et factum est discumbente comidomodo ecce multi
publicani & peccatores uenientes discumbebant
cum ihu & discipulis eius Et uidentes pharisaei
dicebant discipulis eius Quare cum publicanis
& peccatoribus manducat magister uester

M. LXXXIII
M. LXXXIII
L. XXXIII

At ibi audiens ait Non est opus ualere uirum
dicere sed male habere uisus Et tunc autem disci
te quid est misericordia non uolens non facti
um Non enim ueni uocare iustos sed peccato
res Tunc accesserunt ad eum discipuli iohan
nis dicentes Quare nos & pharisaei et ieiunamus
frequenter discipula uero tuum non ieiunant
Et ait illis ibi Numquid possunt filii sponsi
lagere quando uicium illis est sponsus ueniet
autem discumbat super eum ab eis sponsus & cum
ieiunabunt Nemo autem immittit uinum
suum in pammirudis in uestimento uetus Tol
lit enim plenitudinem eius uestimento & pe
tor fissus arsit Neque uenit uinum nouum

M. LXXXIII
M. LXXXIII
L. XXXIII

uini ues ueteres Alioquin impuntur ures &
uinum effunditur & ures perunt Sed uinum
nouum in ures nouas mittunt & ambio conser
uantur

Haec illo loquente ad eos ecce princeps uinis accer
sit & adorauit eum dicens Filia me modo defun
ta est sed ueni imponere manum super eam & uiuet
Et surgens ibi sequitur eum & discipuli eius
Et ecce mulier quae sanguinis fluxum patieba
tur duodecim annis accessit retro & tetigit sim
bram uestimenti eius Dicebat enim intra se
Sic tetigerocantum uestimentum eius salua ero
At ibi conuersus & audiens eam dixit Confite
silia fides tua te salua fecit Et alia facta est
mulier ex illa hora Et cum uenisset ibi in do
mum principis & audisset ibi uenire & curban
tum uentem dicebat Recedite si non enim
mortua puella sed dormit Et deridderunt eam
Et cum ei accesserit & uerba intravit & cecidit ma
num eius & surrexit puella Et exiit samahae
cum uersis in terra in illam

M. LXXXIII
L. XXXIII

Et transiente in deribus sequutus sunt eum duo caeci
clamantes & dicentes Misere re nos in fili dauid

M. LXXXVI
23. Iulij
16. IANUARI
17. FEBR.

M. LXXXVII
16. FEBR.

M. LXXXVIII
16. FEBR.
16. IANUARI

M. LXXXIX
16. FEBR.

M. LXXXX
16. FEBR.
16. IANUARI

M. LXXXXI
16. FEBR.
16. IANUARI

ciborio

Inquam cumque autem in ciuitatem aut castrum
lumine uentis: in interrogat equum magni
nisi sit: & ibi manet donec exeat.

Iterum autem in domum salutarem adueni
ter: pax huic domui. Et si quidem fuerit domus illa
digne uenisse pax uestra super eam. Si autem
non fuerit digna pax uestra ad uos: cur uestris
Et quicumque non receperit uos: neque audierit
sermonem uestrum: exeat foras de domo uel ci
uitate: excutite puluerem de pedibus uestris.
Amendico uobis: tolerabilis erit reus sedo
morum: & ego non reorum in die iudicii quam
illi ciuitas.

Ecce ego mitto uos sicut oues in medio luporum.
Ergo sit ergo prudens sicut serpens: & sim
pliciter sicut columba.

Cauete autem ab hominibus: tradent enim uos
in conciliis: & in synagogis uestris flagellabunt uos.
Et ad praesides & ad reges ducentini propter
nomen in testimonium illis: & genitibus.

Cum autem tradent uos: nolite cogitare quomo
do aut quid loquamini. Dabitur enim uobis

millahora quod loquamini. Non enim uos estis
quiloquamini sed spiritus patris uestri qui loquitur
in uobis: Tradet autem frater fratrem in mor
tem: & pater filium: & uisus gentis filii in parentem:
& morietur eos ad faciem: & uisus odio omnibus
propter nomen meum. Qui autem tempore uestraue
rit ut quem in nomine hie saluus erit.

Cum autem persequerent uos in ciuitate ista: fuge
te in aliam. Amen dico uobis: non consummabi
tis ciuitatem israel: donec ueniat filius hominis.

Non est discipulus super magistrum: nec seruus
super dominum suum. Sufficit discipulo: ut sit
sicut magister eius: & seruus sicut dominus eius.
Si autem familiaris bestie bubuocauerunt: quan
to magis domesticus eius: ne ergo timueritis eos?
Nihil enim oportet eum quod non reuelatur: & oc
cultum quod non scitur.

Quod dico uobis in tenebris: dicet in lumine. Et quod
in uocauit: praedicat super tecta. Et nolite
timere eos qui occidunt corpus: animam autem
non possunt occidere. Sed potius timete:
qui potest & animam & corpus perdere in ge
nerationem. Nonne duo pariter asse ueniente

M. LXXXVIII
16. FEBR.

M. XC
16. FEBR.
16. IANUARI

M. XCI
16. FEBR.

M. XCII
16. FEBR.

M. XCIII
16. FEBR.

se unus ex illis non cades super terram sine patre
uestro. Vestri autem & capilli capitis omnes
numera sunt. Nolite ergo timere multos pas-
sibus: meliores estis uos. Omnis ergo qui con-
fitebitur me coram hominibus: confitebor &
ex eo cum coram patre meo qui est in caelis.

Quia autem negauerit me coram hominibus: ne-
gabo & ego eum coram patre meo qui est in caelis.

Nolite arbitari quia ueneri mittere pacem in
terram. Non ueni pacem mittere sed gladium.
Ueni enim separare hominem aduersus patrem
suum & filium aduersus matrem suam & uir-
tum aduersus fratrem suum: & inimicabitur
domestici eius.

Quia mater autem matrem plus quam me:
non est indignus. Et quia mater filium aut fili-
um super me non est indignus. Et qui non
accipit crucem suam & sequitur me non est
indignus.

Qui uenerit animam suam perdet illam.
Et qui perdidit animam suam propter me
inueniet eam.

Qui recipit uos mercepit. Et qui mercepit:

M. XCVI
L. XXXVI
L. XXXVII

M. XCV
L. XXXV

M. XCVI
L. XXXVI

M. XCVII
L. XXXVII

M. XCVIII
L. XXXVIII

recipit eum qui me misit.

Qui recipit propheta[m] in nomine prophetae:
mercedem prophetae accipiet. Et qui reci-
pit iustum in nomine iusti mercedem iusti
accipiet.

Et qui cumque potum dederit uni ex minimis
istis calicem aquae frigidae tantum in nomi-
ne discipuli: amen dico uobis non perdet mer-
cedem suam.

Et factum est cum consummasset ih[esu]s praecepti
eius duodecim discipulis suis: transiit inde
ut doceret et praedicaret in ciuitatibus eoru[m].

Iohannes autem cum audisset in ciuitatibus ope-
ra xpi: mittens duos de discipulis suis ait illi:
Tu es qui uenturus es ad aliam ex peccatoribus?
Et respondens ih[esu]s ait illis: Eunt et renuntia-
te iohanni: quae audistis & uidistis: Caeci ui-
dent: claudi ambulat: leprosi mundantur.
Sardi audiunt: mortui resurgunt: paupe-
res euangelizantur: Et beatus est qui non fue-
rit scandalizatus in me. Illis autem abeunt
bus: coepit ih[esu]s dicere ad turbas dei iohanne.
Quid ex istis in deserto uidere? In uenti-

M. XCVIII
L. XXXVIII

M. C
L. XXXIX

M. CI
L. XL

M. CII
L. XLI

nem uento agitatam. Sed quid existis uidere
hominem molli bur uestitum. Ecce qui molli
bur uestitur in domibur regum sunt.
Sed quid existis uidere prophetaum. Et uon
dico uobis se plus quam prophetaum.

¶ Qui
in
lxviii

Hic enim est de quo scriptum est. Ecce ego mitto
angelum meum ante facientiam. qui praepa
rabit uiam tuam ante te.

¶ Qui
in
lxviiii

Amen dico uobis. Non sur rex inter natos muli
erum maior iohanne baptista. Qui autem mi
nor est in regio caelorum maior est illo.

¶ Qui
in
lxviiii

Adiebur autem iohannis baptistae usque nunc
regnum caelorum uim patitur. et uolenti rapi
unt illud.

¶ Qui
in
lxx

Omnes enim prophetae & lex usque ad ioha
nem prophetauerunt. Et si uultis recipere
ipse est helias qui uenturus est. qui habet aures
audiendi auctae.

¶ Qui
in
lxxi

Cui autem similem a se habet generacionem
istam. similis est puer is sedenibus in foro
qui clamantes coequalibus dicunt. Cecimus
uobis. & non saluastis. Lamenta uimus. & non
planxistis. Venit enim iohannes ne quemari

dicant. ne quemari & dicunt. Daemonium
habet. Venit filius hominis manducant & bi
bent. & dicunt. Ecce homo uorax & potator
uini. publicanorum & peccatorum amicus.
& iustificata est sapientia filius suis.

¶ Qui
in
lxxii

Tunc coepit exprobrare ciuitatibus in quibus
factae sunt plurimae uirtutes eius. quia non
egissent poenitentiam. Vae tibi corozam. uae
tibi bethsaida. quia si in tyro & sidone factae
essent uirtutes quae factae sunt in uobis. olim
in alio & cetera poenitentiam egissent. Verum
tamen dico uobis. tyro & sidoni remissus erit
in die iudicii. quoniam uobis. Et tu capharnaum
numquid usque in caelum exaltaueris. usque
in infernum descendes.

¶ Qui
in
lxxiii

Quia si in sodomus factae fuissent uirtutes quae
factae sunt in te. forte mansissent usque in hoc
diem. Verum tamen dico uobis. quia terrae
sodomorum remissus erit in die iudicii. quoniam
tibi.

¶ Qui
in
lxxiiii

In illo tempore. respondens ihesus dixit. Confite
or tibi pater dñe caeli & terrae. quia abscondis
ta haec a sapientibus & prudentibus. & reuelas li

capar uultu: ita pater quoniam sic fuit placitum
antete.

¶ 681
16. 18000
17. 18000
18. 18000
19. 18000
20. 18000

Omniam tibi tradita sunt a patre meo.
Et nemo nouit filium nisi pater: Neque pa-
ter nouit nouit nisi filius: & cui uoluerit fi-
lius reuelare.

¶ 682
16. 18000
17. 18000

Venit ad me omnes qui laboratis & onerati estis
& ego reficiam uos: Tollite iugum meum si-
per uos: & discite a me quia mitis sum & humilis
corde: & inuenietis requiem animabus uestris:
Iugum enim meum suauis est: & onus meum leue est.

¶ 683
16. 18000
17. 18000
18. 18000

In illo tempore: abiit ih̄s sabbato per s̄axa: disci-
puli autem eius esurientes: coeperunt uelle
re spicis & manducare. pharisei autem ui-
dentes: dixerunt ei: Cede discipulis ut faciant
quod non licet eis facere sabbatis: At ille dixit
eis: Non legitis quid fecerit dauid quando
esuruit: & quicumque erat: quomodo intra-
uit in domum dei: & pater propositionis com-
edit: quos non licebat ei edere neque hiis qui cum
euerant: nisi solum sacerdotibus.

¶ 684
16. 18000
17. 18000

Aut non legitis in lege: quia sabbatus facer docet
in templo sabbatum uiolant. & sine crimine suat.

Dico autem uobis: quia templum maior est hic.
Sicut enim s̄crae: quid est: misericordiam uolo
& non sacrificium: numquam condonasset
innocentes: Dicit enim filius hominis: & iam
sabbati.

¶ 685
16. 18000
17. 18000

Et cum inde transisset: uenit in synagoga in cor̄u.
Et ecce homo manuum habens aridam: & inter-
rogabant eum dicentes: Sicut & sabbatus curare
ut accuserent eum. Ipse autem dixit illis:
Quis erit ex uobis homo qui habeat ouem unam:
Et si ceciderit haec sabbatis in foueam: non ne-
cebit: & leuabit eam. Quantomagis melior
est homo oue. Itaque licet sabbatis benefacere.
Tunc ait homini: Extende manum tuam: & ex-
tendit. Et restituta est sicut antea: sicut altera

¶ 686
16. 18000
17. 18000

Exiit autem pharisei: & consilium faciebant
aduersus eum: quomodo eum perderent.

¶ 687
16. 18000
17. 18000

Ih̄s autem sciens recessit inde: & sequuti sunt
eum multi: & curauit eos omnes. Et praecipit
eis: ne manifestum eum facerent. Ut ad im-
pleretur quod dictum est per esaiam proph-
etam dicens: Ecce puer meus quem elegi:
dilectus meus: in quo bene complacuit anime

meae. Ponam spiritum meum super eum: et iudicium gentibus nuntiabit. Non contemdes neque clamabit: neque audiet: & aliquid in plateis uocem eius. Harum in dem quas factam non confringet: & lnam fumigari non exstinguet. Donec eiciat ad uictoriam iudicium: & in nomine eius gentes sperabunt.

M. CCXVIII
L. CCXXII

Tunc oblatuſ eſt ei dæmonium habent: cæcus & mutus: & curauit eum. Itaut loqueretur & uideret.

M. CCXIX
L. CCXXIII

Et ſtupelam omnes turbæ & dicit ebant. Num quid hic eſt filius dauid.

M. CCXX
L. CCXXIIII

Pharifæi autem audientes: dixerunt. Hic non eſt dæmones: niſi imbelzebub princeps dæmoniorum.

M. CCXXI
L. CCXXV

Iſr autem ſicut cogitationes eorum dixit eis: Omne regnum diuſum contra ſe deſolabitur: & omniſ ciuitas uel omniſ diuſa contra ſe non ſtabit. Et iſta uia ſactam eſt: aduerſus eſt diuſus eſt. Quomodo ergo ſtabit regnum eius? Et ſie ergo imbelzebub eſt dæmones: filii ueſtri in quo eiciunt? Ideo ipſi iudicet eum ueſtri. Si autem ego in ſpû di cico

35
dæmones: igitur peruenit in uos regnum di. Aut quomodo poteſt quiſquam intrare in domum forſis: & aſcendiſe diripere: niſi prius alligauerit forſem: & cunctum illum diripiet.

M. CCXXII
L. CCXXVI

Qui non eſt mecum contra me eſt. & qui non congregat mecum: ſpargit. Ideo dico uobis: omne peccatum & blaſphemia remittetur hominibus: ſpû autem blaſphemia non remittetur. Et qui cuiſque dixerit uerbum contra filium hominis: remittetur ei. Qui autem dixerit contra ſpû ſanctum: non remittetur ei neque in hoc ſæculo neque in futuro.

M. CCXXIII
L. CCXXVII

Aut facite arborem bonam: & fructum eius bonum. Aut facite arborem malam: & fructum eius malum. Siquidem ex fructu arboris agnoſcitur. Progenies uſque arborum: quomodo poteſt bonum loqui cum ſit mali. Ex abundantia enim cordis or loquitur.

M. CCXXIV
L. CCXXVIII

Bonus homo de bono theſauro proferet bona: & malus homo de malo theſauro proferet mala.

M. CCXXV
L. CCXXIX

Dico autem uobis: quoniam omne uerbum otioſum quod loquitur fuerint homines: reddent ratio nem deo in die iudicii. Ex uerbis enim uſ

li. cccviii
lv. cccviii

ustificaberis: & exuerbitur: & condemaberis:
Tunc responderunt ei quidam de scribis & pha-
riscis dicentes: Magister: uolumus ut sig-
num uideas.

li. cccviii
lv. cccviii

Qui responderunt illis: Generatione mala & ad-
ultera signum quaerit: & signum non dabi-
tur ei: nisi signum ionae prophetae. Sicut enim fuit ionas in uentre cosa tribus diebus
& tribus noctibus: sic erit filius hominis in
corde terrae: tribus diebus & tribus noctibus.
Vir in uentre cae surgent in iudicio cum genera-
tione ista & condemnabunt eam: qui patienti-
am egerunt in praedicatione ionae.
Et ecce plus quam ionas hic. Regna uisitis: sur-
get in iudicio cum generatione ista & condem-
nabit eam: quia uenit a sinibus terrae audire
sapientiam salomonis: Et ecce plus quam isa-
lomon hic.

li. cccviii
lv. cccviii

Cum autem in mundum spiritus exierit ab ho-
mine ambulat per loca arida quaerens re-
quiem & non inuenit. Tunc dicit: Reuertar
in domum meam & in deum meum. Et uenit in-
uenit uacantem scopum mundatum & ornatum.

li. cccviii
lv. cccviii

Tunc uidit & adsumit septem alios spiritus
secum in quos esse & sanctanter habitantibus.
Et sunt nouis sima hominis illius: peiora pri-
oribus: Sic erit & generationi huic pessimae.

Ad huc colloquente ad turbas: ecce mater eius & fra-
tres stabant foris quaerentes te. Dixit
autem ei quidam: Ecce mater tua & fratres tui
foris stant quaerentes te. Accipit & respondit
dicentibus illis: Quae est mater mea & qui sunt
fratres mei? Et extendens manum in discipu-
los suos dixit: Ecce mater mea & fratres mei.
Quicumque enim fecerit uoluntatem patris
mei qui in caelis est: ipse meus & frater: & so-
ror: & mater est.

li. cccviii
lv. cccviii

In illa die exiens ibi de domo: sedebat secus ma-
re. Et congregatae sunt ad eum turbae mul-
tae: ita ut non ualuerat ascendens in uelam.
Et omnis turba stabat in litore. Et loqui-
tus est eis multa in parabolis dicens:
Ecce exiit quis seminare in seminare: & dum se-
minat: quaedam ceciderunt in secus: & uenerunt
& uoluerunt & comederunt ea. Alia
autem ceciderunt in spina: ubi non habebat

terram multam & continuo exorta sunt
quoniam habebant alit uinum terrae. Sole
autem orto aestuauerunt. Et quia non habe
bant radicem aruerunt. Alia autem ceciderunt
in spinas & creuerunt in spinas & suffocauerunt ea.
Alia uero ceciderunt in terram bonam & daboit
fructum alud tertium. Alud sexagesimum.
Alud tricesimum. Qui habet aures audiendi
audiat. Et accedentes discipuli dixerunt ei.
Quare in parabolis loqueris eis? qui respondit
aut illis. Quia uobis datum est nosse mysteria
regni caelorum. illis autem non est datum.

¶ 1000
1000

Qui enim habet dabitur ei & abundabit.
Qui autem non habet & quod habet auferetur ab eo.

¶ 1000
1000
1000

Idem in parabolis loquor eis. qui audiunt non
uident & audientes non audiunt neque intel
legunt. Et adimpletur in eis propheta etiam
dicens. Audiu audite & non intellegitis.
Et uidentes uidebitis & non uidebitis. Intra
tum est enim cor populi huius & auribus gra
uiter audierunt & oculorum eius cluserunt ne
quando oculis uideant & auribus audiant &
corda intellegant & conuertantur & sanentur.

¶ 1000
1000

Vestram autem beati oculi qui uident & aures
uestrae qui audiunt. Amen quippe dico uobis:
quia multi prophetae stiterunt cupierunt uidere
quae uidentis & non uiderunt. Et audire quae
auditis & non audierunt.

¶ 1000
1000
1000

Vos ergo audite parabolam seminantis. Omnis
qui audit uerbum regni & non intellegit ue
nit malus & rapit quod seminatum est in corde
eius. Hic est qui secur uiam seminatur est. Qui ui
tem super petrosam seminat uerbum est. Hic est qui uer
bum audit & continuo uocatum gaudio accipit illud
non habet autem in radice. sed est tempora
lis. Facta autem tribulatione & persequutione
propter uerbum. continuo scandalizatur. Qui
autem est seminatur in spinis. hic est qui uer
bum audit & sollicitudo saeculi istius & sollicita
diuitiarum suffocatur uerbum & sine fructu
efficitur. Qui uero in terra bona seminat uerbum est.
Hic est qui audit uerbum & intellegit & fructu
tum adfert. Et facit alud quidem centesimum.
Alud autem sexagesimum. Alud uero tricesimum.

¶ 1000
1000

Aliam parabolam proposuit illis dicens. Simile
facium est regnum caelorum homini qui se

minauit bonum semen in agro suo. Cum autem dormirent homines uenit inimicus eius & sic per seminauit zizania in medio tritici & abiit. Cum autem creuissent herba & fructum fecisset tunc apparuerunt & zizania. Accedentes autem serui parui similis dixerunt ei Dñe nonne bonum semen seminasti in agro tuo. Vnde ergo habet zizania. Et ait illis. Inimicus homo hoc fecit. Serui autem dixerunt ei. Vis imus & colligimus ea. Et ait. Non. Ne forte colligentes zizania eradicetis simul cum eis & triticum. Sinite utraque crescere usque ad messem. & in tempore messis dicam mesoribus. Colligite primum zizania & alligate eas fasciculos ad comburendum. Triticum autem congregate in horrea meum.

16.
M. CCCXXIII
A. II. IIII
D. C. LXXII

Aliam parabolam proposuit eis dicens. Simile est regnum caelorum grano sinapis. quod accipiens homo seminauit in agro suo. Quod minimum quidem est omnibus seminibus. Cum autem creuerit maius est omnibus holeribus. & fit arbor. ita ut uoluerit caeli ueniant & habitent in ramis eius.

M. CCCXXIII
D. C. LXXII

Aliam parabolam loquitur est eis. Simile est regnum caelorum unfermento quod accipit mulier abscondit in farinae facis tribus donec fermentatum est totum.

M. CCCXXIII
D. C. LXXII

Haec omnia loquitur est ih̄s in parabolis ad turbari & sine parabolis non loquebatur eis. Ne impleretur quod dicitur per prophetam dicens. Aperi iam in parabolis os meum & eructabo abscondita a constitutione mundi.

M. CXL
D. C. LXXII

Tunc dimissis turbari uenit in domum. Et accerserunt ad eum discipuli eius dicentes. Disseru nobis parabolam zizaniorum agri. Qui respondens ait. Qui seminax bonum semen est filius hominis. Agri autem est mundus. Bonum uero semen. hi sunt filii regni. Zizania autem. filii sunt nequam. Inimicus autem qui seminax ea est diabolus. Messis uero consummatio saeculi est. Mesores autem angeli sunt. Sicut ergo colliguntur zizania & igni comburuntur. sic erit in consummatione saeculi. Mitet & filius hominis angelos suos & colligent de regno eius omnia scandala. Et qui faciunt iniquitatem. & mitent eos

Incommuni ignis: ibi erit fletus & stridor dentium.
Tunc iusti fulgebunt sicut sol in regno patris eorum.
Qui habet aures audiendi audiat. Simile est reg-
num caelorum thesauro abscondito in agro.
Quem qui inuenit homo abscondit & praeparat audio
illius: & uadit & uendit uniuersa quae habet & emit
agrum illum. Iterum simile est regnum caelo-
rum homini negotiatori quae erant bonas mar-
garitas. Inuenta autem in uapretis a margar-
itica abijt & uendit illi omnia quae habuit & e-
mit eam. Iterum simile est regnum caelo-
rum saena missae in mare: & ex omni ge-
nere piscium congregauit. Quicumque imple-
ta esse educit: & secutur illas sedentes. Ele-
gerunt bonos in uasa: malos autem foras mi-
serunt. Sic erit in consummatione saeculi.
Exibunt angeli & separabunt malos de medio
iustorum. Et mitent eos in commune ignis:
ibi erit fletus & stridor dentium. Intellexit
ur haec omnia: & dicit. Etiam. At illis.
Ideo omni seruo docuit in regno caelorum.
Simile est homini patri familias: qui profest
de thesauro sua noua & uetera. Et facit est

¶ cxi
cxi
lxviii
lxviii

cum consummasset illi parabolas istas: tran-
sit inde.

Et uenit in patriam suam: & docebat eos in syna-
gogis eorum. Ita ut mirarentur & dicerent.
Vnde huic sapientia haec & uirtutes: sionne hic
est fabri filius: sionne mater eius dicitur ma-
ria: & fratres eius iacobus & ioseph & simon &
iudas. & fratres eius nonne commiserunt nos
sunt. Vnde ergo huic omnia ista & scanda-
liza bantur in ea.

Ibi autem dixit eis: Non est propheta sine ho-
nore: nisi in patria sua & in domo sua. Et non
fecit ibi uirtutes multas: propter inuidiam
iherosolymorum.

In illo tempore: audiuit herodes tetrarcha
saonam ibi: & uirtutes eius. Hic est iohannes
baptista: ipse sicut exiit a mortuis: & ideo uirtu-
tes operantur in eo.

Herodes enim tenuit iohannem: & alligauit eum:
& posuit in carcerem: propter herodiam ux-
orem fratris sui. Dicebat enim illi iohannes:
Non licet tibi habere eam. Et uolens illum occi-
dere: timuit populum: quia sicut propheta

de exis
de lx

eum habebant.
Die autem in calis heredis: salcaui filia herodiadis
in medio: & placuit herodi. Unde cum iuramen
to pollicetur esse idare: quodcumque postularis &
ab eo. At illa praemontia matris suae: clamanti
inquit in disce caput iohannis baptistae. Et con
tristatur est rex. propter iuramentum autem
& eos qui pariter recumbebant: iussit dari.
misi que & decollauit iohannem in carcere.
Et ad lacum est caput eius in disce: & datum
est puellae & adtulit matris suae. Et acceden
tes discipuli eius: tulerunt corpus: & sepelie
runt in lud: & uenientes nuntiauerunt iha.

de exis
in lxviii
lo xlvi

Quodcumque audis: scriba: fecerit in demaniculari
in locum desertum eorum. Et cum audissent
turbae: sequi ut eas in eum pedestres decurita
tibus. Et exiens uidit turbam multam: & mi
seratus est eis: & curauit languidos eorum.

de exis
de lxxiii
lo xliiii

Vesper autem facta: accesserunt ad eum disci
puli eius dicentes: Desertus est locus: & hora
tam praeterit: dimitte turbas: ut eam in
castella emant sibi et eas. Ihs autem dixit eis:
Non habent necesse ire. Datis illis uos manducare.

de exis
de lxxv

de exis
de lxxviii
lo xlviii

Responderunt ei: non habemus hic nisi quinque
panes: & duo pisces. Quia ait: Adferce illor
mihi haec. Et cum iussisset: turbam discumbere
supra facium: accepit quinque panibus
& duo bus piscebus: aspiciens in caelum: bene
dixit: & fregit: & dedit discipulis panes. Disci
puli autem turbis: Et manducauerunt omnes:
& saturati sunt. Et tulerunt reliquias: duo
decim cofinos fragmentorum impletos. Man
ducauimus autem fuit numerus: quinque mi
lia uirorum: exceptis mulieribus & paruulis.
Et statim iussit discipulos ascendere in nauicu
lam: & praecedere eum trans fretum: donec
dimitteret turbas.
Et dimissa turba: ascendit in montem solus orare.
Vesper autem facta: solus erat ibi: nauicula au
tem in medio mari iactabatur fluctibus.
Erat enim contrarius uentus: Quarta autem
uigilanoctis: uenit adeos ambulans supra ma
re. Et uidentes eum supra mare ambulantem:
turbati sunt dicentes: quia phantasma est.
Et praecore clamauerunt: Sciamus quibus
loquitur iste iudicem: Habete fiduciam. Ego

sum nolite timere.

¶ cxi
solos

Respondens autem petrus dixit. Dñe: si uer-
tubeme uenire ad te super aquas? Ac ipse ait.
Veni. Et discendens petrus de nauicula ambu-
labat super aquam ut ueniret ad ih̄m. Videns
uero uentum ualidum: timuit. Et cum cepisset
mergere: clamauit dicens. Dñe saluum me fac.

Et continuo ibi extendens manum ad prehen-
dit eum: & ait illi. Modice fidei: quare dubitasti?

¶ cxi
¶ lxxvii

Et cum ascendisset in nauiculam: cessauit uentus.
Quia autem in nauicula erant: uenerunt & adora-
uerunt eum dicentes. Vere: filius dei es.

¶ cxi
¶ lxxviii
¶ lxxxvi

Et cum transisset in uenerunt in terram gen-
nesar. Et cum cognouissent eum in illo locis: in-
miserunt in unum eam regionem illam. Et op-
tulerunt ei omnes male habentes: & rogabant
eum: ut uel simbram uestimenti eius tangerent.
Et qui cumque tangerunt: salui facti sunt.

¶ cxi
¶ lxxix
¶ lxxxvii

Tunc accesserunt ad eum ab hierosolymis scribae
& pharisaei dicentes. Quare discipuli tui trans-
gredimur: traditionem seniorum. Non enim
lauant manus suas: cum panem manducant.
Ipsae autem respondens ait illis. Quare & uos

transgredimini mandatum di propter traditio-
nem uestram. Nam di dixit. Honora patrem
& matrem. Et qui male dixerit patrem uel matrem:
mortem morietur. Vos autem dicitur: quicumque
dixerit patrem uel matrem inuis quodcumque est
ex me tibi proderit: & non honorificauit patrem
suum aut matrem. Et ita in seculis mandatum
di propter traditionem uestram. Hypo-
crite: bene prophetauit de uobis esaias dicens.
Populus hic labiis mel honorat: cor autem eorum
longe est a me. Sine causa autem columbae do-
ceteri docerunt mandata hominum. Et conuo-
catis adire uobis: dixerit. Audite & intellegite.
non quod miratur: inos conquinat hominem:
sed quod procehit ex ore: hoc conquinat hominem.

¶ cxi
¶ solos

Tunc accedentes ad sepulchrum: dixerunt ei. Scis
quaphorisei et audito uerbo scandalizati sunt?
At ille respondens ait. Omnis ploratio quam
non plantauit pater meus caelestis: eradicabitur.

¶ cxi
¶ lxxix

Sint illor: caeci sunt duces caecorum. Caecus
autem sic caeco ducatur praeset: ambo in foue-
am cadunt.

¶ cxi
¶ lxxx

Respondens autem petrus dixit ei. Edisset et

bit parabolam istam. At ille dixit. Adhuc & uos sine intellectu estis. Non intelligitur: quia omne quod nos miratur inuenit in uobis: sem fecerunt enim uobis. Quae autem procedunt de ore decor deperunt: & aconquinant hominem. Decorem in se uent cogitatione malae. homicidia. Adulteria. Fornicationes. Furta. Falsa testimonia. Blasphemiae. Haec faciunt quae conquinant hominem. Non loci autem manibus manducare: non conquinat hominem. Et egressus inde ibi: fecerit in pariter cyri & sidonius. Et ecce mulier chanae a finibus illis egressa clamauit dicens. Misere et me chanae filidand. Filia mea male ad aem homo uexatur: quoniam non respondit ei uerbum. Et accedentes discipuli eius: rogabant eum dicens. Dimittit eam: quia clamat post nos.

M. c. lxxii
lxxii

Ipsa autem respondens ait. Non summis istis nisi ad uos: quae perierunt domus istaebel.

M. c. lxxiii
lxxiii

At illa uenit: & adorauit eum dicens. Domine adiuuame. Qui respondens ait. Non est bonum sumere panem filiorum: & mittere canibus. At illa dixit. Et tu domine. Non & extellidum de

mitis: quia cadunt de menta dominorum superiorum. Tunc respondens ihesus ait illi. Omnis magna est fides tua: fiat tibi sicut uis. Et facta est filia illius: & ex illa hora.

M. c. lxxiiii
lxxiiii

Et cum transisset inde ihesus: uenit secus mare galilee. Et ascendens in montem: sedebat ibi. Et cecesserunt ad eum turbae multae: habentes secum: mutos: & ceclos: caecos: debiles: & alios multos: & proiecerunt eos ad pedes eius: & curauit eos: ita ut turbae mirarentur. Videntes mutos loquentes: & ceclos ambulantes: caecos uidentes: & magnificabant deum in ihesuabel.

XVI

Ihesus autem conuocans discipulos suos: dixit. Misere eos: turbae: quia tri duo dies non seuerant mecum: & non habent quod manducent. Et dimittite eos: ut unus nolo ne deficiat in uia. Et dicant ad discipulos. Videtis quoniam non habetis panes: & non habentis quod manducent. Et dimittite eos: ut unus nolo ne deficiat in uia. Et ait illis ihesus. Quot panes habetis? At illi dixerunt. Septem. & pauca pisciculos. Et praecipit turbae: ut discumbere: & super terram. Et accipiens ihesus septem panes: & pisces: & gratias agens: fregit: & dedit discipulis suis: & disci-

puli dederunt populo. Et comederunt omnes
& saturati sunt. Et quod super fuit defragmen-
tis traherunt septem portas plenas. Erant au-
tem qui manducauerunt: quatuor milia ho-
minum: exiit paruulorum & mulierum. Et edim-
satur barba ascendit in mauculam. Et uenit in si-
nes magedani.

M. c. lxxi
M. c. lxxii
L. c. cxxiii

Et accesserunt ad eum pharisaei & sadducaei
temptantes & rogauerunt eum ut signum de
caelo ostenderet eis.

M. c. lxxii
L. c. cxxiii

At ille respondens ait eis: Facto uespere dicitur:
serenum erit rubicundum ostentum caelum.
Et mane: hodie tempestas: ruat enim triste
caelum. Faciem ergo caeli diudicare non est
signum autem temporum non potestis scire.

M. c. lxxiii
M. c. lxxiiii
L. c. cxxv

Generatio mala & adultera signum quaerit:
& signum non dabitur ei nisi signum ionae.
Et relinquit illis abiit. Et cum uenisset in disci-
pulis: et transisset eam: oblitus sunt panem accipere.

M. c. lxxiii
M. c. lxxiiii
L. c. cxxv

Quid dixit illis: In uentrem & caueat asfermento
pharisaeorum & sadducaeorum.

M. c. lxxv
M. c. lxxvi
L. c. cxxvii

At illi cogitabant inter se dicentes: quia panem non
accepimus: scion autem tibi dixit: quid cogita-

etis: inter uos modice fidei qui panem non habetis:
non dum intellegitis neque recordamini quinq-
ue panum & quomodo milia hominum: & quot cophi-
nos sumpsistis: neque septem panum & quatuor
milia hominum: & quot portas sumpsistis.
Quare non intellegitis quia non de pane dixi uobis:
caueat asfermento pharisaeorum & sadducaeorum.
Tunc intellexerunt quia non dixit: cauendum
asfermento panum: sed ad docem pharisaeorum
& sadducaeorum.

M. c. lxxv
M. c. lxxvi
L. c. cxxvii

Venit autem tibi in pariter cactarum philippi: & in-
terrogauit discipulos suos dicens: Quem dicunt
homines esse filium hominum? At illi dixerunt:
Alii iohannem baptistam: Alii autem heliam.
Alii quod hieremiam: Aut unum ex prophetis.
Dixit illis tibi: Vos autem quem mecum sed dicatis?
Respondens simon petrus dixit: Tu es christus
filius dei aui.

M. c. lxxvi
L. c. cxxviii

Respondens autem tibi dixit: Beatus es simon
bariona: quia caro & sanguis non reuelauit tibi:
sed pater meus qui in caelis est. Et ego dico tibi:
quia tu es petrus: & super hac petram aedifica-
bo ecclesiam meam. Et portae inferi non pra-

denonite praeceptis tuis dicens: Nemini dixerit uisionem donec filius hominis non uenerit resurgat.

di. cxxxvii
di. cxxxviii

Et interrogauerunt eum discipuli dicens: Quid ergo scribae dicunt: quod heliam oportet & primum uenire. At ille respondens ait eis: Helias quidem uenturus est: & cetera uerba omnia. Dico autem uobis: quia helias iam uenit: & non cognouerunt eum: sed fecerunt in eo quaecumque uoluerunt. Sic & filius hominis passus uisus est ab eis. Tunc intellexerunt discipuli: quia de hoc uirgo baptista dixit & eis.

di. cxxxviii
di. cxxxix
di. cxxxix

Et cum uenisset ad turban: accessit ad eum homo genibus prostratus ante eum dicens: Domine miserere fili domini: quia lunaticus est & male patitur. Nam saepe cadit in ignem: & cetero in aquam: & opulit eum discipuli tui: & non potuerunt curare eum. Respondens tibi ait: O generatio incredula & peruersa: quousque uero uobis erit usquequo patiar uos. Adfer te huic illum ad me. Et in cepauit illum tibi: & exiit ab eo daemoneum. Et curauit est puer ex illa hora.

di. cxxxix
di. cxxxix

Tunc accesserunt discipuli ad ihm in secreto: & dixit

illis: Quare non potuimus eum eicere illum? Dicit illis: Propter incredulitatem uestram. Amen inquit dico uobis: si saluauerit fidem sicut grauium sinapis: dicitis monti huic: transi hinc: & transibit: & nihil impossibile erit uobis: Hoc autem genus non eicitur: nisi per orationem & ieiunium.

di. cxxxix
di. cxxxix
di. cxxxix

Conuersis tamen eis in galilee dixit illis: Filius hominis tradendus est in manus hominum: & occidetur: & tertio die resurget. Et conuersi sunt in uehementer.

di. cxxxix
di. cxxxix
di. cxxxix

Et cum uenisset in capharnaum: accesserunt qui didragma accipere uidebantur: & dixerunt ei: Magister uester: non soluit didragma. At: Etiam. Et cum intrasset in domum: praecit eum discipulis dicens: Quid uobis uidetur? Responderunt: Petrus & ceteri: Respondens tibi ait: Rex terrae a quibus accipiunt tributum uel censionem: a filiis suis an ab alienis? Et ille dixit: Ab alienis. Dixit illis: Ergo liberis tuis fili. Ut autem non scandalizet eos: uade ad mare & mitte hanc monetae: & accipiet qui primus ascendit: tolle. Et aperit ore eius: & inueniet staterem: illum sumens: dedit pro me & te.

NXIII
M. CCCC.
LXXIIII

In illa hora accesserunt discipuli ad ihm dicens:
Quis putas maior est in regno caelorum?
Et ad uos in his paruulum statuit in medio
eorum: sed dixit: Amen dico uobis nisi con-
uerfueritis et efficiamini sicut paruuli
non intrabitis in regnum caelorum. Quia
que ergo humiliauerit se sicut paruulus iste
hic est maior in regno caelorum. Et quis si se-
perit unum paruulum talem in nomine do-
mini suscipit.

M. CCCC.
LXXIIII

Quia uero scandalizauerit unum de pusillis
istis qui in me credunt: expedit ei ut suspen-
datur mola asinaria in collo eius: & demer-
gatur in profundum maris. Nam unum ab scan-
dalo: Necessario est in unum uenturum scanda-
lum. Verumtamen uia hominum per quem scanda-
lum uenit.

M. CCCC.
LXXIIII

Sicut enim manus tua uel pes tuus scandalizat
te: abscide eam & proice abs te. Bonum tibi est
ad uitam ingredi debilem uel clodum: quam
duas manus uel duos pedes habentem in ma-
gnam aeternam. Et si ocular tuus scanda-
lizat te: erue eum & proice abs te. Bonum tibi

est unum oculum habentem in uitam intrare:
quam duos oculos habentem in uitam intrare
non possit.

M. CCCC.
LXXIIII

Videte ne condemnetis unum ex his pusillis:
Dico enim uobis: quia angeli eorum in caelis
semper uident faciem patris mei qui in caelis est.
Venit enim filius hominis saluare quod perierat.

M. CCCC.
LXXIIII

Quid uobis uidetur si fuerint alicui centum oues
& errauerit una ex eis: nonne relinquit nona-
ginta nouem in monteibus: & uadit quaerere
eam quae errauit. Et si contigerit ut inueniat
eam: amen dico uobis: quia gaudebit super
eam magis quam super nonaaginta nouem quae
non errauerunt. Sic non est uoluntas patris
qui in caelis est: ut perdat unum
de pusillis istis.

M. CCCC.
LXXIIII

Sicut enim peccauerit in te frater tuus: uades cor-
ripere eum inter te & ipsum solum. Si te audierit:
lucrauerit tibi frater tuum.

M. CCCC.
LXXIIII

Sicut enim non te audierit: adhibe tecum adhuc
unum uel duos: ut in ore duorum uel trium
stet omne uerbum. Quod si non audie-
rit cor: dic ecclesiae. Si autem ecclesiam non au-

46
1028

diert. sicut tibi sicut ethnicus & publicanus.
Amendico uobis. Quia cumque alligauerit
super terram. erunt ligata & in caelo. Et quae
cumque soluerit super terram. erunt solu-
ta & in caelo.

46
1029

Iterum dico uobis. quia si duo ex uobis conser-
tint super terram de omni re quaecumque
petierint. fiet illis apud meo quicquid est.
Vbi enim sunt duo uel tres congregati in nomi-
nem meo. ibi sum in medio eorum.

46
1030

Tunc accedens petrus ad eum dixit. Domine quoti-
ens peccabit in me frater meus. & dimittet ei
usque septies. Dicit illi. Non dico tibi usque
septies. sed usque septuagies septies.

46
1031

Ideo assimilatus est regnum caelorum homi-
ni regi. qui uoluit rationem ponere conserui-
suis. Et cum coepisset rationem ponere. obla-
tus est ei unus quidebebat decem milia talenta. Cum
autem non haberet. uindicta dedit. & iussit eum
dominus uendari. & uxorem eius & filios.
& omnia quae habebat. & reddi. Prociens au-
tem seruus ille orabat eum dicens. patienti-
am habet in me. & omnia reddam tibi. Miser-

tus autem dominus seruus illius dimisit eum.
& debitum dimisit ei. Egredius autem seruus
ille. inuenit unum de conseruis suis quidebebat
ei centum denarios. Et tenuit suffocabat eum
dicens. Redde quod debes. Et prociens conser-
uus eius rogabat eum dicens. Patientiam habe
in me. & omnia reddam tibi. Ille autem noluit.
sed abiecit eum in carcerem. donec red-
deret debitum. Videns autem conseruus eius
quae fiebant. contristatus sum ualde. Et ueni-
runt & seruauerunt domino suo omnia quae
facta fuerant. Tunc uocauit illum dominus
suis. & ait illi. Seruus nequam omne debitum
dimisi tibi. quoniam rogasti me. Non ergo oportuit
& te misereri conserui tui. sicut & ego tui
miseratus sum. Et iratus dominus eius. tradi-
dit eum tortoribus. quoad usque redderet
unumquemque debitum. Sic & pater meus caele-
stis faciat uobis. si non remiseritis unusquisque
fratri suo de cordibus uestris.

46
1032

Et factum est cum consummasset Iesus ser-
monem. migravit a galilea. Et uenit in fines iu-
daciae trans iordanem. & sequitae sunt eum

airbaemulxat. & curauit eos ibi. Et accesserunt
adeum pharisei. temptantes eum. & dicentes.
Sicut est homini dimittere uxorem suam quacum
que excausa. Qui respondens ait eis. Non legitur
quia quis fecit ab initio masculum & feminam
fecit eos. Et dixit. propter hoc dimittet ho
mo patrem & matrem. & adheret uxori
suae. & erunt duo in carne una. Itaque iam non
sunt duo sed unum caro. Quod ergo dicitur coniuncti
homines non separantur. Dicunt illi. Quid ergo moy
ses mandauit dari libellum repudii & dimitte
re. At illis. Quia moyses addidit in corde
uestro. permissit uobis dimittere uxorem uestram
Ab initio autem non fuit sic.

¶
M. CXX.
A. CXX.
P. CXX.

Dico autem uobis. quia quicumque dimiserit
uxorem suam nisi ob fornicationem & aliam
duxerit moechatur. Et quicumque duxerit
moechatur.

¶
M. CXXI.
X.
Sabbat.

Dicunt ei discipuli eius. Si haec est causa homini
cum uxore non expedit nubere. Quid dicit.
Non omnes capiunt uerbum istud. sed qui bus
datum est. Sunt enim eumuchi. quidam autem
utero se nati sunt. Et sunt eumuchi. qui facti

sunt ab hominibus. Et sunt eumuchi. qui se ip
sos castrauerunt propter regnum caelorum.
Qui potest capere et capiat.

¶
M. CXXII.
A. CXXII.
L. CXXII.

Tunc oblati sunt eis paruuli. ut manus eis impone
ret. Discipuli autem increpabant eos. Ihs uero
ait eis. Sinite paruulos. & nolite eos prohibere
ad ueniendum. Talium est enim regnum caelorum.
Et cum imposuisset eis manus. abiit inde.

¶
M. CXXIII.
A. CXXIII.
L. CXXIII.
ET CXXIII.

Et ecce unus accedens ait illi. Magister bone
quid boni faciam ut habeam uitam aeternam.
Quid dicit ei. Quid menter rogar de bono.
Unus est bonus deus. St autem uis ad uitam ingre
di serua mandata. Dicit illi. quae. Ihs autem
dicit. Non homicidium facies. Non adultera
bis. Non facies furum. Non falsum testimonium
um dices. honora patrem & matrem. & ddi
ger proximum tuum sicut teipsum. Dicit illi
adulescens. Omnia haec feci tunc quid adhuc
mihi deest.

¶
M. CXXIII.
A. CXXIII.
L. CXXIII.
ET CXXIII.

At illi Ihs. Si uis perfectus esse. uade & uende quae
habes & da pauperibus. & habebis thesaurum in
caelo. & ueni sequere me.

¶
M. CXXIV.
A. CXXIV.
L. CXXIV.

Cum audisset autem adulescens uerbum abiit

tristis. Et tunc enim habent multas possessiones.
Ihs autem dixit discipulis suis. Amen dico uobis
quod uos difficile intrabitis in regnum caelorum.
Et iterum dico uobis. Facilius est camelum per
foramen acus transire. quam diuitem intra
re in regnum caelorum. Auditis autem his
discipuli mirabantur ualde dicentes. Quis ergo
poterit saluus esse? Aspiciens autem ibi dixit
illis. Apud homines hoc impossibile est. apud
deum autem omnia possibilia sunt. Tunc respon
dens petrus dixit ei. Ecce nos reliquimus om
nia & sequuti sumus te. Quid ergo erit nobis?
Ihs autem dixit illis. Amen dico uobis. quod
uos qui sequuti estis me in regeneratione cum
federit filius hominis in sedem aeternae suae.
Sedebitis super sedes duodecim iudican
tes duodecim tribus israhel.
Et omnis qui reliquit domum uel fratres aut
sorores. Aut patrem aut matrem. Aut uxorem.
Aut filios. Aut agros. propter nomen meum
centuplum accipiet. et uitam aeternam possidebit.
Multi autem ueniunt primi ueniunt primi.
Multi autem ueniunt primi ueniunt primi.

M. C. LXXI
LXXI

M. C. LXXI
LXXI

M. C. LXXI
LXXI

XX
M. C. LXXI
LXXI

49
X
ce
siles

Simile est enim regnum caelorum homini patri
familias. qui exiit primo mane. conduxit opera
rios in uincam suam. Conuentione autem facta
cum operariis. descendit ad horam nonam. misit eos in ui
nam suam. Et regressus circa horam tertiam
inuenit alios stantes in foro otiosos. et illis dixit.
Ite. et uos in uincam meam. & quod iustum fuerit
dabo uobis. Illi autem abierunt. Iterum autem
exiit circa sextam & nonam horam. & fecit simili
ter. Circa undecimam uero exiit. & inuenit alios
stantes. & dicit illis. Quid hic statis tota die otiosus
dicunt ei. Quia nemo nos conduxit. Dicit illis.
Ite et uos in uincam meam. Cum autem sero fac
tum esset. dicit dominus uincae procuratori suo.
Voca operarios. & reddet illis mercedem. Incepi
t autem ueniunt primi. usque ad primos. Cum uenis
sent ergo qui circa undecimam horam uenerant.
acceperunt singulos denarios. Venientes autem
et primi. arbitrati sunt. quod plus essent acceptu
ri. Acceperunt autem et ipsi singulos denarios.
Et accipientes. mirum mirabatur. aduersus patrem
familias dicens. Huiusmodi similia hora fecerit
et pariter illis nobis fecisti. quos pariter ueniunt pon

das diet & aestur. Ac ille respondens unicorum
dixit. Amice non facio tibi iuriam. Non me ex
denario conuenistimecum. tolle quod tuum est
& uade. Nolo autem & huius nouissimi dare sicut
& tibi. Aut non licet mihi quod uolo facere. An
oculus tuus uel uanum est quia agobonarium.
Sic erunt nouissimi primi & primi nouissimi.
Multi enim sunt uocati pauca autem electi.

M. CCLII
M. CCLIII
LXXVII

Et ascendit ihu hierosolymam. adsumpsit duo
decim discipulos secreto & ait illis. Ecce scem
dimis hierosolymam & filius hominis trade
tur principibus sacerdotum & scribis. & con
demnabunt eum morte. Et tradent eum gen
tibus ad deludendum. & flagellandum. & cru
cifigendum. & tertio die resurget.

M. CCLII
M. CCLIII
LXXVIII

Tunc accessit ad eum mater filiorum zebedei
cum filiis suis adorans & petens aliquid ab eo.
Quid dicit. Quid dicit. Ait illi. Dic ut sedeat
in duosilima. unius ad dexteram meam & unius
ad sinistram in regno tuo. Respondens autem mi
seratus est. Nescit quid petas. Potest bibere cali
cem quem ego bibiturus sum. Dicunt ei. Possu
mus. Ait illis. Calicem quidem meum bibetis.

M. CCLII
M. CCLIII
LXXVIII

50
federe autem ad dexteram meam & ad sinistram.
non est meum dare uobis. sed quibus paratum est
a patre meo.

Et audientes decem indignati sunt de duobus fra
tribus. Ihu autem uocauit eos & ait. Sicut
quia princeps gentium dominatur eorum. &
qui maior est sunt potestatem exercere in eos.
Non ita erit inter uos. Sed qui cum quo uoluerit
inter uos maior fieri. sicut est minister. Et qui
uoluerit inter uos primus esse. erit uelut seruus.

M. CCLII
M. CCLIII
LXXVIII

Sicut filius hominis non uenit ministrari sed
ministrare. & dare animam suam redemptionis
promulgas.

M. CCLII
M. CCLIII
LXXVIII

Et egredientibus illis ab hiericho sequitur et
eunt uerba multa. Et ecce duo caeci sedentes
secus uiam. audierunt quod ihu transiret. & cla
mauerunt dicentes. Dne. miserere nostri fili
dauid. Turba autem increpabat eos ut tace
rent. At illi magis clamabant dicentes. Dne.
miserere nostri fili dauid. Et stetit ihu. & uo
cauit eos & ait. Quid uultis ut faciam uobis.
Dicunt illi. Dne. ut aperiantur oculi nostri.
Misertus autem eorum ihu. tetigit oculos eorum.

XXXI
M. CCXVI
M. CCXVII
L. CCCCXII

Et confestim uiderunt. & sequuti sunt eum.
Et cum ad propinquassem hierosolymis. & ue-
nissent bechys & admonem olueta. tunc ihu-
sus in duos discipulos dicens. Ite in castellum
quod contra uos est. & statim inuenietis asinum
alligatum. & pullum in area. soluite. & adduca-
te mihi. Et si quis uobis aliquid dixerit dicite
quod dicitur huic opus habet. & confestim dimittet & eos.

M. CCXVIII
M. CCXIX
L. CCCCXIII

Hoc autem facite. ut adimpleretur quod dic-
tum est per prophetam dicentem. Dicite filiae
sion. ecce rex tuus uenit tibi mansuetus. & sedens
super asinum. & pullum filium sub iugali.

M. CCXX
M. CCXXI
L. CCCCXIIII

Unter autem discipuli fecerunt sicut praecepit
illis ihu. & adduxerunt asinum & pullum. & in-
posuerunt super eos uestimenta sua. & cum desu-
per sederet fecerunt. Plurimam autem uerba stru-
erunt uestimenta sua in uia. Alii autem edebant
ramos de arboribus. & strangebant in uia.

M. CCXXII
M. CCXXIII
L. CCCCXV

Turbae autem quae praecedebant. & quae seque-
bantur clamabant dicentes. Osanna filio dauid.
benedicatur qui uenit in nomine domini. Osanna in al-
tissimis.

M. CCXXIV
M. CCXXV
L. CCCCXVI

Et clamant etiam & hierosolymam. commota est uini-

M. CCXXVI
M. CCXXVII
L. CCCCXVII

uer facta ut dicitur. Quis est hic? Populus autem di-
cebat. Inuesti ihs propheta nazareth galileae.
Et intrauit ihu in templum di. & dicebat omnes uen-
ientes semenies in templo. Semen asinum mila-
riorum. & cathedras uidentium columbas euer-
tit. Et dicit eis. Scriptum est. domus mea domus
orationis uocabitur. Vos autem fecistis illam spe-
luncam latronum.

M. CCXXVIII
M. CCXXIX
L. CCCCXVIII

Et accesserunt ad eum caeci & claudum in templo. &
sanauit eos.

M. CCXXX
M. CCXXXI
L. CCCCXIX

Videntes autem principes sacerdotum & scribae
mirabilia quae fecit. & per uerba clamantes in templo
& dicerent. Osanna filio dauid. indignati sunt. &
dixerunt ei. Audis quid istidicant? Ihu autem di-
cit eis. Vtique. Numquam loquor. quia ex ore
fontium & lactantium per fecit laudem.

M. CCXXXII
M. CCXXXIII
L. CCCCXX

Et relicto illis abire foras exierat uitam in betha-
niam. ibi mansit. Manes autem reuerens in ci-
uitatem est uenit. Et uidentes facieorem uiam.
secutus uiam uenit ad eum. semihl inuenit me nisi
folia caritum. Et ceteri. Numquam ex te fructu-
tus nascitur in sempiternum. & refectus est con-
tinuo fiscalia. Et uidentes discipuli mirati sunt

debetur cor.
origeno di.

bantur filium meum. Agricola autem uiden-
ter filium dixerunt in trase. Hic est heres uenite
occidamus eum. & habebimus hereditatem eius.
Et adprehensum eum eiecerunt ex extramoen. & oc-
ciderunt. Cui ergo uenerit dominus in trase.
quid faciat & agricola illis? Aunt illi. Malos male
perdes. et cum conlocabit alius agricola. qui red-
dones fructum temporibus suis. Dicit illis Ihs.
Numquam legitis in scripturis. Lapidem quem
reprobauerunt aedificauerunt. hic factus est in ca-
put anguli. Ad hoc factum est istud. & est in mira-
bilem oculis nostris. Ideo dico uobis. quia uisere
tur a uobis regnum dei. & dabitur genera facienti
fructu eius. Et qui ceciderit super lapidem istum
confringatur. Super quem uero ceciderit
conteret eum.

AL. GEN. 27.
AL. GEN. 27.
AL. GEN. 27.

Et cum audissent principes sacerdotum & phari-
saei parabolam eius. cognouerunt quod de ipso
diceret. Et quaerentes eum tenere. timuerunt
turbari. quoniam sic propheta eum habebant.
Et respondens Ihs. dixit iterum in parabolis eius
dicens. Simile factum est regnum caelorum
homini regi. qui fecit nuptias filio suo. Et misit

AL. GEN. 27.
AL. GEN. 27.

seruos suos uocare in nuptias. & uole-
bant uenire. Iterum misit alios seruos dicens.
Dicitte in nuptias. ecce paratum meum paratum
est. mei & alii accesserunt. & omnia parata uenite
ad nuptias. Illi autem non uoluerunt. & abierunt.
Alius in uinum. Alius in uero ad negotiatio-
nem suam. Reliqui uero tenuerunt seruos suos.
& contumelia adfectos occiderunt. Rex autem
cum audisset ista uenit. Et cum esset exieritibus suis.
perdidit homicidas illos. & tunc tamen illorum
succendit. Tunc ait seruis suis. Nuptiae quidem
paratae sunt. sed qui in nuptias non uenerunt
digni. Itergo ad exitum uiam. & quoscumque
inuenieritis. uocate ad nuptias. Et recesserunt
eius in uias. congregauerunt omnes quos in uene-
runt malos & bonos. & impletae sunt nuptiae
discumbentium.

AL. GEN. 27.
AL. GEN. 27.

Intrauit autem rex ut uideret discumbentes. &
uidit ibi hominem non uesitum uestem nuptialem.
& ait illi. Amice. quomodo ob hoc intrasti non ha-
bens uestem nuptialem? At ille obmut. Tunc
dixit rex ministris. Ligatis pedibus eius & om-
nibus mittite eum in tenebras exterioris. Ibi

erit fleur & stridor dentium. Multi autem
sunt uocati pnicuerelecti.

SCIII
M. GISSON
A. 1588
IN. 15. 15. 15. 15.

Tunc abeunt pharisaei consilium inierunt
ut experirent eum in sermone. Et mitunt ei
discipulos suos cum herodis uir dicentes: Magis-
ter semus quia uerax es & uerandi ueritatis
doce: & non est tibi cura de aliquo: si non enim
respicis personam hominum. Dic ergo nobis
quid tibi uideatur. Licet enim mandata caesari
annon: Cogita autem tibi nequitia eorum
ait. Quid me temptatis hypocritae? ostendi
tibi non sum caesus. At illi optulerunt
ei denarium. Et ait illis: Cuius est imago
haec & supra scriptio? Dicunt ei: Caesari.
Tunc ait illis: Reddite ergo quae sunt caesari
caesari & quae sunt di di. Et audientes mirati
sunt. Et relicto eo abierunt.

In illodie accesserunt ad eum sadducaei: quidi-
cum non esset eis resurrectio. Et interrogauit
eum dicens: Magister moyses dixit.
Siquis mortuus fuerit non habens filium: ut
ducat frater eius uxorem illius: & sit eius semen
fratri suo. Erant autem apud nos septem fratres

84
& primus uxor ducta: defunctus est. & non ha-
bens semen. Reliqui uxor eius uiam fratris suo
similiter secundus & tertius usque ad septimum.
Nouissime autem omnium & mulier defuncta
est. In resurrectione ergo cuius erit de septem
uxor. Omnes enim habuerunt eam. Respon-
dens autem illis ait illis: Erratis: nescientes scrip-
turam neque ueritatem. In resurrectione enim
neque nubent neque nubentur: sed sicut
angeli in caelo. De resurrectione autem mor-
tuorum non legitur quod dicitur est ad dicens
tibi: Ego sum deus abraham: & de iacob: & de
iacob. Non estis mortuorum: sed uiuentium.
Et audientes turbati mirabuntur in docerentur:

M. GISSON
A. 1588

Pharisaei autem audientes quod silentium in po-
suerat sadducaei conuenerunt in unum. Et in-
terrogauit eum unus ex eis legis doctor: temp-
tans eum. Magister: quod est mandatum mag-
num in lege? Ait illis: Dilige deum deum
ex toto corde tuo: & tota anima tua: & tota
mente tua. Hoc est maximum & primum man-
datum. Secundum autem simile est huic. Dili-
ge proximum tuum sicut teipsum. In his duo

40
11
100000
100000

bus mandatur: quia uerale pendet & prophetae.
Congregatus autem pharisaei: interrogauit eos
Ihs dicens: Quid uobis uidetur de expo cuius fili
us est? Dicant ei. Dauid. At illi: Quomodo
ergo dauid in spu uocat eum dnm dicens: Dixit
dnus dnm meo: sed ex dextis meis? Donec ponam
inimicos tuos scabellum pedum tuorum.

40
11
100000
100000

Si ergo dauid uocat eum dnm: quomodo filius
eius est? Et nemo poterat respondere et uerbu
s nequa uisus fuit quisquam ex illis adie cum ampli
us interrogare.

40
11
100000
100000

Tunc ihs loquutus est ad turbas & addit apulos
suos dicens: Super cathedram moysi sederunt
scribae & pharisaei. Omnia ergo quaecumque
dixerint uobis seruate & facite. Secundum ope
ra uero eorum nolite facere. Dicunt enim &
non faciunt.

40
11
100000
100000

Alligat autem onera graui & inportabilia: &
inponit in humeros hominum: digito autem
suo nolunt exonerare.

40
11
100000
100000

Omnia uero opera sua faciunt: ut uideantur ab ho
minibus. Dilatant enim phylacteria sua: &
magnificunt fimbrias. Amant autem primos

recubitos in caenis: & primas cathedras in syna
gogis: & salutationes in foro: & uocant ab homi
nibus rabbi.

40
11
100000
100000

Vos autem nolite uocari rabbi: unus est enim
magister uester: Omnes autem uos fratres estis.
Et patrem nolite uocare uobis super terram:
Unus est enim pater uester: qui in caelis est. Nec
uocemini magistri: quia magister uester unus
est xpi.

40
11
100000
100000

Qui maior est uestrum: erit minister uester: Qui
autem se exaltauerit humiliabitur: & qui se hu
miliauerit: exaltabitur.

40
11
100000
100000

Vae autem uobis scribae & pharisaei hypocritae:
qui clauditis regnum caelorum: ut ne homines
Vos enim non intratis: nec introeunt in sinum matris

40
11
100000
100000

Vae uobis scribae & pharisaei hypocritae: qui cir
cumitis mare & aridum: ut faciatis unum pro
selytum. Et cum fuerit factus: factus est cum silum
gehennae duplo quam uos. Vae uobis: duces cae
ci quid dicitis: Qui cum ueruerit per templum:
nihil est. Qui autem ueruerit in mauro templi: de
bet: scultus & caeci: quidem in manu uest: aurum
in templum: quod dicitur aurum. Et quicunq;

XXX
M. CC. XLII
DE XXXVII

Ierusalem ierusalem quae occidis prophetas
& lapidas eos quae detestissimum. Quotiens uo-
luc congregare filios tuos quem ammodum
gallina congregat pullos suos sub alar: & non iusti-
fuerit. Ecce relinquetur uobis domus uestra deserta.
Dicent enim uobis: Nonne uidebitis amodo do-
nec dicatis: Benedictus qui uenit in nomine dñi.

M. CC. XLII
DE XXXVII
DE XXXVII

Et regressus ih̄s de templo iherosolimitani
discipulis: ut ostenderent ei aedificationem
templi. Ipse autem respondens dixit illis: Vide-
tis haec omnia? Amen dico uobis: non relinque-
tur hic lapis super lapidem: quoniam destruaui.

M. CC. XLII
DE XXXVII
DE XXXVII

Sed ne autem ego super montem oliueti accesser-
unt ad eum discipuli secuti dicentes: Dic nobis
quando haec erunt: & quod signum aduentus tui
& consummationis saeculi. Et respondens ih̄s
dixit illis: Videte ne quis uos seducat. Multi enim
uenerunt in nomine meo dicentes: Ego sum x̄p̄s:
& multi os seducunt. Auditur enim n̄ estis pro-
lix: & op̄mones pro clorum: uide ne turbe-
mini. Oportet enim haec fieri: sed non dum
est finis. Consurget enim gens in gentem: &
regnum in regnum: & erunt pestilentiae & fa-

mes: & erunt motus per loca. Haec autem
omnia initiantur dolorum.

M. CC. XLII
DE XXXVII
DE XXXVII

Tunc tradent uos in tribulationem: & occident uos:
& eritis inchoombus gentibus propter nomen
meum.

M. CC. XLII
DE XXXVII

Et tunc scandalizabuntur multi: & in uicem tra-
dent: & odio habebunt in uicem. Et multi pseu-
sido prophetae surgent: & seducunt multos.
Et quum abundabit iniquitas: refrigescet cari-
tas multorum. Quia uero tempus ueritatis usque
in finem hic saluus erit.

M. CC. XLII
DE XXXVII

Et praedicabitur hoc euangelium in regnum
ueritatis: & tunc ueniet consummatio.

M. CC. XLII
DE XXXVII

Cum ergo uideritis abominationem desolatio-
nis quae dicta est a daniehe propheta stantem
in loco suo: qui legit: intelligat.

M. CC. XLII
DE XXXVII

Tunc qui in uicem sunt fugiant ad montes: & qui
in uicem non descendat: tollere aliquid de domo
sua. Et qui in agro non reuertatur tollere tunicam
suam.

M. CC. XLII
DE XXXVII

Vacuem praegnantibus & nutrentibus in illis
diebus.

102
1018

Orat autem ut non fiat fuga vestra hieme uel
sabbato

102
1018

Erit enim tunc tribulatio magna qualis non fuit
ab initio mundi usque modo neque fiet

102
1018

Et nisi breuiati fuerint dies illi non fiet salua
omnis caro sed propter electos breuiabuntur
dies illi

102
1018

Tunc si quis uobis dixerit ecce Christus aut illic
nolite credere

102
1018

Surgent enim pseudo christi & pseudo prophetae
sedabunt signa magna & prodigia ita ut in errorem inducantur si fieri potest etiam electi
ecce praedixi uobis

102
1018

Stergo dixerit uobis ecce in deserta est nolite
exire ecce in penitabilibus nolite credere

102
1018

Sicut enim fulgor exit ab oriente & patet usque
in occidentem ita erit & aduentus filii hominis

102
1018

Nubicumque fuerit corpus illuc congregabuntur
aquilae

102
1018

Sextam autem post tribulationem dierum illorum
sol obscurabitur & luna non dabit lumen suum & stellae cadent de caelo & uirtutes
caelorum commouebuntur & tunc pa-

102
1018

Et tunc plangent omnes tribus terrae & uidebunt
filium hominis uenire in nubibus caeli cum uirtute multa & sermone fortis. Et mittet angelos suos cum tuba & uocem magnam & congregabunt electores eius: aqua uero uentis

102
1018

Antimur caelorum usque ad terminos eorum. Ab arbore autem facti diserte parabola. Cum iam amicus uenerit fuerit & sol uanitas factus qui apertus est. Ita & uos cum uideritis haec omnia scitote quia prope est immanitas. Amen dico uobis quia non praeteribit haec generatio donec omnia sint caelum & terra transibunt. uerba uero mea non praeteribunt

102
1018

Dedit autem illa & hora siemose. & sequens angelus caelorum nisi pater solus

102
1018

Sicut autem in diebus noe ita erit & aduentus filii hominis. Sicut enim erant in diebus ante diluuium comedentes & bibentes & nubentes & nuptum & adentes usque ad diem quomodo uenit in arca noe & non agnouerunt donec uenit diluuium & tulit omnes ita erit & aduentus filii hominis

Al. greco
de. loco

Tunc duo erunt in agro: unus adsumetur. & unus
relinquetur. Duae molentes immolantur: una sume-
tur. & una relinquetur.

Al. greco
de. loco

Vigilate ergo: quia nescitis qual hora dñi uel-
turus sit.

Al. greco
de. loco

Illud autem scitote: quia nescitis: paterfamilias
quod bonus sit uenturus est? & uigilare: utique &
non dormire: per fodit in domum suam. Ideo & uos
estote parati: quia quanescitur hora: filius homi-
nis uenturus est.

Al. greco
de. loco

Quis putas est fidelis seruus & prudens: quem con-
stituit dominus suus super familiam suam: ut
de illis cibum in tempore.

Al. greco
de. loco

Beatus ille seruus: quem cum uenerit dominus suus
inuenit sic facientem. Amen dico uobis: quia
super omnia bona sua constituetur eum.

Al. greco
de. loco

Sicutem dixit malus seruus: ille in corde suo: mo-
rans facit dominus meus uenire: & coepit per-
cutere conseruos suos: Manducare autem & bibere
cum ebriis. Venit & dominus seruus illius in die
quoniam speraxit: & hora quam ignoraxit: & diuidat
eum: partem que eius ponet cum hypocritis.
Illic erit fletus & stridor dentium.

Al. greco
de. loco

Tunc simile erit regnum caelorum: decem uirgi-
nibus: quae accipientes lampades suas: exierunt
obuiam sponso & sponsae. Quinque autem ex eis
erant fatuae & quinque prudentes. Sed quinque
fatuae: accipit lampadibus: non sumpsit unum
oleum secum: prudentes uero: acceperunt oleum
in uasis suis cum lampadibus. Moram autem fa-
cientes sponso dormitauerunt omnes: & dormie-
runt. Media autem nocte clamor factus est: ecce
sponsus uenit: exite obuiam ei. Tunc surgentes
omnes uirgines illae: & ornauerunt lampades
suas. Fatuae autem sapientibus dixerunt: Date
nobis de oleo uestro: quia lampades nostrae exan-
guntur. Responderunt prudentes dicens:
Neforte: non sufficit nobis & uobis? Ite parate
ad uenientes: & emite uobis. Dum autem irent
emere: ueni sponsus: & quae paratae erant: in-
trauerunt cum eo ad nuptias: & clausa est in-
uoluta. Nouissime ueniunt: & reliquae uirgines dicens:
Domine: Domine: aperis nobis? At ille respon-
dens ait: Amen dico uobis: nescio uos. Vigilate
itaque: quia nescitis diem & horam.

Al. greco
de. loco

State enim homo peregre profectus: uocauit

in
genua
in
v. 1000

seruos suos: & tradidit illis bona sua
Et cum dedit quinque talenta. Alia autem duo.
Alia uero unum. Vnicuique secundum propri-
am uirtutem: & profectus est statim. Abiit au-
tem quinque talenta accepit: & operatus
est in eis: & lucratus est alia quinque. Similiter
quiduo accepit: lucratus est alia duo. Qui au-
tem unum accepit: abiens fodit in terra: &
abscondit pecuniam domini sui. Post multum
uero temporis uenit dominus seruorum illorum
& posuit rationem unicuique. Et ecce unus qui quin-
que talenta accepit: operatus alia quinque ta-
lenta dicens: Domine, quinque talenta mihi
tradidisti: ecce alia quinque super lucratus sum.
At illi dominus ait: Euge bone serue & fidelis:
quia super pauca fuis fidelis super multam
constituiam: in terram gaudium domini tui. Acces-
sit autem & quiduo talenta accepit: & ait: Domi-
ne, duo talenta mihi tradidisti: ecce alia duo lu-
cratus sum. At illi dominus ait: Euge serue
bone & fidelis: quia super pauca fuis fidelis su-
per multam constituiam: in terram gaudium domi-
ni tui. Accedit autem & qui unum talentum ac-

in
genua
in
v. 1000

in
genua
in
v. 1000

in
genua
in
v. 1000

cepit: ait: Domine, scio quia homo clurus es:
meum tibi non comminasti: & congregetur tibi non
spasisti: & ementibus abscondit talentum
tuum in terra: ecce habet quod tuum est. Respon-
dens autem dominus ait: dixit ei. Serue male
& piger: sciebas quia meto tibi non comminasti: & con-
gregetur tibi non spasti. Oportuit ergo te mittere
pecuniam meam nummularius: & ueniret ego
& recepissem tuam quae quod meum est tuum iura.
Tolle itaque ab eo talentum: & dacet qui habet
decem talenta.

Omnis enim habens dabitur & abundabit. Et au-
tem qui non habet: & quod uidetur habere: aufe-
retur ab eo.

Et in uale seruum: cito ementibus exterioris:
illuc erit fletus & stridor dentium.

Cum autem ueniret filius hominis in maiestate
sua: & omnes angelici tunc sedebit super
sedem maiestatis suae: & congregabuntur an-
te eum omnes gentes: & separabit eos ab in-
cem sicut pastor segregat oues ab hedis: Et sta-
tuit oues quidem ad dextris suis: hedis autem
ad sinistris: Tunc dicit rex his qui ad dextris suis

erunt. Venite benedicti patris mei possidete
paratum vobis regnum a constitutione mundi.
Et furati enim sededistis mihi manducare. Stulti
sededistis mihi bibere. Hospes eram & collegis-
tisme. Nudus & operatus sum. Infirmus & curi-
tus sum. Incarceratus & veni in stramine.
Tunc respondebam ei iustus dicens. Domine quan-
do te vidimus eturientem & pauperem. Siten-
tem sededimus tibi potum. Quando autem te
vidimus hospitem & collegimus te. Aut nudum
& cooperuimus te. Aut quando te vidimus in-
firmum aut in carcere & venimus ad te. Et re-
spondens dixit illis. Amen dico vobis
quandiu fecistis unum de minimis meis mi-
nistis fecistis mihi. Tunc dicit & his qui sint
cris erunt. Discedite a me maledicti in ignem
aeternum qui paratus est diabolo & angelis eius.
Et furati enim & non dedistis mihi manducare.
Stulti & non dedistis mihi potum. Hospes eram
& non collegistis me. Nudus & non operatus sum.
Infirmus & non iussistis me.
Tunc respondebunt ei & psalms dicens. Domine quan-
do te vidimus eturientem aut sitientem aut

61
hospitem aut nudum aut infirmum vel in car-
cere & non ministravimus tibi. Tunc responde-
bit illis dicens. Amen dico vobis quam diu non se-
cistis unum de minimis istis nec mihi fecistis.
Et ibunt in unum supplicium aeternum iustitiam
in unum aeternam.

XXXVI Et factum est cum consummasset Iesus sermones
horum dixit discipulis suis.

Scutus qui apostolus beatus patriarchas & filius homi-
nis traditur ut crucifigatur.

Tunc congregati sunt principes sacerdotum &
seniores populi in unum principes sacerdotum
quid dicitur caphas. Et consilium fecerunt
ut illum dolerent & occiderent. Dicebant
autem. Non indies esto ne forte tumultus fie-
ret in populo.

Cum autem esset Iesus in bethania in domo simonis
leprosi accessit ad eum mulier habens alaba-
strum unguenti pretiosi & effudit super caput
ipsius unguentus. Videns autem discipuli
indignati sunt dicens. Viquid perditio haec
Potuit enim istud unguentum multo & dari pau-
peribus. Sciens autem Iesus ait illis. Quid molesti

IN
ANNO
MDLXXXVI
IN
ANNO
MDLXXXVI

est multiteri. Oportet bonum operari et in me.
Nam semper pauperes habebit uobiscum. me au-
tem non semper habebitis.

De actibus
in 1. cor.
in 1. cor.
in 1. cor. **M**ittent enim haec unguentum hoc in corpus meum.
ad sepeliendum me fecit. Amen dico uobis. ubi
cumque praedicatum fuerit hoc euangelium in
totum mundo dicetur. et quod haec fecit in memo-
riam eius.

De actibus
in 1. cor.
in 1. cor. **T**unc abiit unus de duodecim qui dicitur iudas
scarioth ad principem sacerdotum. et ait illis.
Quid uultis mihi dare. et ego uobis eum tra-
dam. At illi. constituerunt ei triginta argen-
teos. Et exinde quaerebat oportunitatem. ut
eum traderet. Primum autem mazymorum. accep-
serunt discipuli ad ihm dicentes. Vbi uis pare-
mus tibi comedere pascha. At ihesus dixit. Item
cuiusdam ad quem. et dedit ei. Magister di-
xit. tempus meum prope est. apud te facio pas-
cha cum discipulis meis. Et fecerunt discipuli
sicut constituit illis ihesus. et parauerunt pascha.
Vespere autem facto discumbebat cum duode-
cim discipulis suis.

De actibus
in 1. cor.
in 1. cor. **E**t edentibus illis dixit. Amen dico uobis. quia

unus uestrum me traditurus est.

De actibus
in 1. cor.
in 1. cor. **E**t contristatus de hoc cepit unus singulorum
dicere.
Numquid ego sum dicitur.

De actibus
in 1. cor.
in 1. cor. **A**t ipse respondit. ait. Quia magis mecum ma-
num in pascha. hic me tradet. Filius quidem
hominis uadit. sicut scriptum est de illo.

De actibus
in 1. cor. **V**acuum hominibus. per quem filius hominis
tradetur. Bonum erat ei. si nauis non fuisset
homo ille.

De actibus
in 1. cor. **R**espondit autem iudas. qui tradidit eum. dixit.
Numquid ego sum rabbi. At illi. Iudixisti.

De actibus
in 1. cor.
in 1. cor. **C**enaturus autem esset. accepit ihesus panem. et be-
nedixit. et fregit. deditque discipulis suis. et ait.
Accipite et comedite. hoc est corpus meum.

De actibus
in 1. cor.
in 1. cor. **E**t accipiens calicem. gratias egit. et dedit illis
dicens. Bibite ex hoc omnes. hic est enim san-
guis meus noui testamenti. qui pro multis
effunditur. in remissionem peccatorum.
Dico autem uobis. non bibam amodo de hoc
genimine uitis. usque in diem illum. Cum il-
lud bibam. uobiscum nouum in regno pa-
tris mei.

De actibus
in 1. cor.
in 1. cor. **E**t in modico. exierunt in montem oliuae.

XXVII
M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Tunc dicit illis hīs. Omnes uos scandalumpate
minime in ista nocte.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Scripsum est enim. Percutiam psalterem & dir
pergentur oues gregis. Postquam autem resurrexe
ro. p̄cedam uos in galileam.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Respondens autem petrus ait illi. Et si omnes scan
dalizati fuerint tunc. ego nunquam scandalizabor.
At illis hīs. Amen dico tibi quia in hac nocte ante
quam gallus cantet. tu me negabis.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

At illi petrus. Etiam si oportuerit memorem te cum
non tenogabo. Similiter & omnes discipuli dixerunt.
Tunc uenit ih̄s cum illis in uillam. quæ dicitur
getsemani.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Et dixit discipulis suis. Sedete hic donec uadam
illuc & orerem. Et adsumpto p̄sco & duobus filiis
zebedæ. coepit confiteri & conaestur esse.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Tunc ait illis. Ir̄si sitis animam euiusque ad mor
tem. sustinete hic & agilate mecum.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Et progressus paulullam proclit in faciem suam.
onens & dicitur. Mi pater. si possibile est. transeax
ame calyx iste.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Verum tamen non sicut ego uolo. sed sicut tu.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Et uenit ad discipulos. & uenit eos dormientes

63

Et dicit petro. Sic non potuisti uanaboratiglate
mecum. Vigilate & orate. ut non iniretis in tempta
tionem.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Spir̄ quidem promptus est. caro autem infirma.
Iterum secundo abijt. & orauit dicens. Pater mi
si non potest hic calyx transire nisi sibi illum.
fiat uoluntas tua. Et uenit iterum. & inuenit
eos dormientes. Erat enim oculis eorum grauata.
Et relucit illis. iterum abijt. & orauit tertio cum
dem sermone dicens.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Tunc uenit ad discipulos suos. & dicit illis. Dormite
non & requiescite. ecce adpropinquabit hora. & fili
us hominis tradetur in manus peccatorum.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Surgite conur. ecce adpropinquabit qui metradet.
Adhuc proloquente. ecce uidit unus de leuodeam
uenit. & cum eo turbanula. cum gladis & susti
bus. missi a principibus sacerdotum. & senioribus
populi.

M. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII
L. CC. LXXVII

Qui autem tradidit eum. dedit illis signum dicens.
Quemcumque osculaueris uero ipse est. tenete eum.
Et confestim. accedens ad ihm̄ dixit. Aue. rabbi.
Et osculatus est eum. Dixitque illis hīs. Amice. ad
quod uenistis. Tunc accesserunt seranus in tene

erunt in ihm: & tenuerunt eum

Et ecce unus ex his qui erant cum ihu: extendit manum: & exiecit gladium suum: & percussit scutum principis sacerdotum: & percussit auriculam eius.

Tunc ait illis: Conuertere gladium tuum in locum suum. Omnes enim qui acciperint gladium: gladio peribunt. Asi putas: qui non possunt rogare pacem meam: & exhibebit inhi modo plusquam duodecim legiones angelorum? Quomodo ergo implebuntur scripturae: qui sic oportet fieri.

In illa hora dixit ihu: turbis: Tamquam ad latronem existis cum gladio: & fustibus comprehendetis me? Cotidie apud uos sedebam docens in templo: & nomenne tenuistis?

Hoc autem totum factum est: ut implebantur scripturae prophetarum. Tunc discipuli omnes relicto eo fugerunt.

Ait illi tenentes ihm: duxerunt ad capsum principem sacerdotum: ubi scribae & seniores conuenerant.

Petrus autem sequebatur eum a longe: usque in atrium principis sacerdotum: Et cingressus

intero: sedebat cum ministris: ut uideret finem.

Princes autem sacerdotum & omne concilium: quaerebant saluum testimonium contra ihm: ut eum mortui traderent: & non inuenierunt. Commulsi falsi testes accesserunt:

Nouissime autem uenerunt duo falsi testes: & dixerunt: Hic dixit: Possumus destruere templum dei: & post triduum aedificare illud. Et surgens princeps sacerdotum: ait illi: Nihil respondes ad ea quaerunt haec sumite te falsificator? Ihs autem tacebat. Et princeps sacerdotum: ait illi: Adiuuote per dominum: ut dicas nobis: si fueris christi filius? Dicit illis: Tu dixisti.

Verum tu mendicauis: A modo uidebitis filium hominis sedentem ad dexteram uirtutis: & uenientem in nubibus caeli.

Tunc princeps sacerdotum: sicut uelimenta sua dicens: Blasphemauit. Quid adhuc egemus testibus?

Ecce nunc audistis blasphemiam: quid uobis uidetur? Ait illi respondentes: dixerunt: Reus est mortis.

Tunc expuerunt in faciem eius: & colaphis eum

caederunt. Alii autem palmas ei in faciem dede-
runt dicentes. Propheta anobis xpe. quis est
quite percutisse.

M. CC. LXXV
DE TERTIO
IN EVANG.

Petrus uero sedebat foris in atri-
o. Et accessit ad
eum una ancilla dicens. Et tu cum ihu galilaeo
eras. At ille negavit eum coram omnibus dicens.
Nescio quid dicit.

M. CC. LXXVI
DE TERTIO
IN EVANG.

Ex eum autem illo ianuam uidit eum stans in
la. & alii qui erant ibi. Et hic erat cum ihu
nazareno. Et iterum negavit eum cum iumento
quiano noui hominem. Et post parillum
accesserunt qui stabant. & dixerunt petro.

Verte te uox illius non aequo loquitur. Mani-
festum est tibi. Tunc coepit detestari & iurare
quiano noui & hominem. Et contans gal-
lur cantauit.

M. CC. LXXVII
DE TERTIO
IN EVANG.

Et recedat uel petrus uerbi huius quod dixerat
prius quam gallus cantare. Et negabit.
Et regressus foras fleuit amare.

M. CC. LXXVIII
DE TERTIO
IN EVANG.

Manica uero facta consilium inierunt omnes prin-
cipes sacerdotum & seniores populi aduersus ihu-
m ut eum occiderent.

M. CC. LXXIX
DE TERTIO
IN EVANG.

Et tunc cum adduxerunt eum. & tradiderunt

pontio pilato praetidi.

M. CC. LXXX
DE TERTIO
IN EVANG.

Tunc uident iudas qui eum tradidit quoddam ma-
tur esse. Pontio uero ductus. & retulit triginta
argenteos principibus sacerdotum. & senioribus
dicens. Peccauit tradens sanguinem iustum.

At illi dixerunt. Quid ad nos. Tu uidentis.
Et protulerunt argenteos in templo. & cecidit. & abi-
erunt. Laqueo se suspendit. Principes autem sacer-
dotum acceperunt argenteos. & dixerunt. Non licet
mittere eos in corbariam. quia pretium sanguis
nisi est.

Consilio autem inuito emerunt ex illis
ager unius figuli. in sepulchrum peregrinorum.
Propter hoc uocatus est ager ille acheldemach.
hoc est ager sanguinis. usque in hodie in diem.

Tunc impletum est quod dictum est. per hiero-
nam prophetam dicens. Et acceperunt
triginta argenteos. pretium ad pretium. quem
ad pretium uerit casus in iebel. Et ceciderunt eos
in agrum figuli. sicut constitutum est.

M. CC. LXXXI
DE TERTIO
IN EVANG.

Iherusalem autem fleuit ante praesidem. & interrogauit
eum praeses dicens. Tu rex iudaeorum.
Dicit enim. Iudaeus.

M. CC. LXXXII
DE TERTIO
IN EVANG.

Et cum accusaretur a principibus sacerdotum & se-

rioribus nihil respondit. Tunc dicit illi pilatus:
Non audis quoniam aduersus te dicunt et firmo
ma. Et non respondit ei ad illum uerbum.
Ita ut miraretur praeses et ebementer.

40
41
42

Per diem autem sollempnem consueuerat praeses
dimittere populo unum tunc cum quem uolu
issent.

43
44
45

Habebat autem tunc cum in signum quid dice
batur barabbas. Congregatis ergo illis dicit
pilatus. Quem uultis dimitte uobis barab
bas an ihesum qui dicitur christus. Sciebat enim quod
per mundum tradidissent eum.

46
47
48

Sedente autem illo pro tribunali misit ad illum
uxor eius dicens. Nihil tibi scis istos illi multa
enim parsatum hoc die per unum propter eum.

49
50
51

Prinapex autem sacerdotum et seniores per sua
seruunt populum ut peterent barabbas. Ihesus
uero peterent. Respondens autem praeses ait
illis. Quem uultis dimitte uobis dedit uobis dimitte
Aut illi dixerunt. Barabbas.

52
53
54

Dicit illis pilatus. Quid uultis facere ihesu qui dicit
uobis christus. Dicunt omnes. Crucifigatur. Aut illi
praeses. Quid enim malis fecit. Aut illi magister cla

55
56
57

mabant dicens. Crucifigatur
Videm autem pilatus quia nihil proficeret. sed ma
gis tumultus fieri & accepit aqua lauit manus
coram populo dicens. Innocens ego sum a sangui
ne istius hominis. uos uideretis. Et respondens tunc
uobis super populum dixit. Sanguis eius super nos &
super filios nostros.

58
59
60

Tunc dimisit illis barabbas. ihesum uero flagella
tum tradidit eis ut crucifigeretur.

61
62
63

Tunc misit praesidis suscipiens ihesum in praeco
ritio congregauerunt ad eum uniuersam cohortem.
& ceteros uos cum iudam symeonem cocaniam
cum dederunt eis. Et plebs uos coronam de spi
nis posuerunt super caput eius. Et harundi
nem in dexteram eius. Et genibus flexis ante eum
inludabant dicens. Aue rex iudaeorum.

64
65
66

Et expuerunt in eum. acceperunt harundinem
& percutiebant caput eius. Et postquam inluse
runt ei excierunt eum iudam symeonem & induerunt
eum uestimentis eius & duxerunt eum uter u
crifigerent.

67
68
69

Ex eum uero autem inueniunt hominem cyreneni
nomine simonem. Hunc angariauerunt ut

erunt ual dedicentes. Vere discipulus erat iste.
Erant autem ibi mulieres multae a longe quae se-
quuntur erant ibi in galilea. Intra haec. Intra
quas erat maria magdalene & maria iacob
& ioseph mater & mater filiorum zebedi.

Cum sero autem factum esset uenit quidam homo
dhuus ab oriente in nomine ioseph qui sepsedis
cipulus erat ihu. Hi cecidit ad pilatum & pe-
tuit corpus ihu. Tunc pilatus iussit reddi corpus.

Et accepto corpore ioseph in uoluit illud in sin-
done munda & posuit illud in monumento suo
novo quod exciderat in perra. Et aduoluit
saxum magnum ad ostium monumenti & abiit.

Erat autem ibi maria magdalene & salta maria
sedenes contra sepulchrum.

Aterea autem die quae est post parasceuen conue-
nerunt principes sacerdotum & pharisei ad
pilatum dicentes. Domine recordati sumus
quia seductor ille dixit ad hunc uenire post tres
dies resurgam. Iube ergo custodiri sepulchrum
usque diem tertium. Ne forte ueniant discipu-
lus & eferant eum & dicant plebi surrexit
a mortuis. Et tunc nouissimus error peior

priori. At illis pilatus habens custodiam.
Ite custodite sicut scitis. Illi autem abeuntes
numerunt sepulchrum signauerunt lapidem
cum custodibus.

Vespere autem sabbati quae uelociter in primis ab-
bati. Venit maria magdalene & salta maria
uidere sepulchrum. Et ecce terra motus factus
est magnus. Angelus enim dñi descendit de
caelo. Et cecidens reuoluit lapidem & sedebat
super eum. Erat autem aspectus eius sicut ful-
gor & uesimenta eius sicut nix. Proceamore
autem eius exterriti sunt custodes & facti sunt
uelut mortui.

Respondens autem angelus dixit mulieribus.
Nolite timere uos. Scio enim quod ihu qui cruce-
fixus est uisus est uobis. Non est hic. Surrexit enim.
sicut dixit. Venite uidete locum ubi positus
erat ihus. Et cito uenite. dicit ad sepulchrum
quia surrexit. Et ecce praecedit uos in galileam
ibi eum uidebitis. ecce dixi uobis.

Et exierunt cito de monumento cum timore &
gaudio magno. currentes nuntiare discipulis eius.
Et ecce ihus occurrit illis dicens. Aueete. Illae autem

accesserunt: et tenuerunt pedes eius: scadorauit
runcum. Tunc ait illis: Nolite timere. Ite-
nuntiate fratribus meis: ut uent in galileam.
Ibime uidebunt. Quaecumq; fuerint: ecce qui
claudis de caecis uenerunt in uirtutem: &
nuntiauerunt principibus sacerdotum om-
nia quae facta fuerant. Et congregati cum sen-
toribus consilio accepto pecuniam copiosam de-
dorunt militibus dicens: Dicite: quia discipu-
lus uos nocet uenerunt: & furati sunt eum nobis
dormientibus. Et si hoc auditum fuerit a praef-
sido: nos studebimus: & securus uos faciemus.
At illi accepta pecunia: fecerunt sicut erant docui.
Et de uulgatum est uerbum istud apud iudaeos:
usque in hodiernum diem. Unde cum autem
discipuli abierunt in galileam: in montem ubi
constituerat illis ihesus. Et uidentes eum adora-
uerunt: quidam autem dubitauerunt. Et ac-
cedens ihesus: loquitur eis dicens: Daxa est mihi
omnis potestas: in caelo & in terra. Euntes ergo
docete omnes gentes: BAPTIZANTES eos: in nomi-
ne patris: & filii: & spiritus sancti. Docentes eos: seruant
omnia quaecumque mandaui uobis.

Et ecce ego uobiscum sum omnibus diebus:
usque ad consummationem saeculi.

EXPLICIT EUANGELIUM SECUNDUM MATTHEUM

DS qui diligere & amare iusticiae in esabilis q; tuae dona in nobis
multiplica: ut qui fecisti nos mortis filii tui sperare: qua ordinae fac nos
eode resurgente puenire qd credimus: p
tribue nob q; dicit indulgentia peccatoris: ut in uirtute tibi placita sentib;
operemur. p

In diebus illis. Uenerit filius isrl in egiptum: ubi erant duodeci homines: et
septuaginta palme: & castre: metati se uirtu aquas: sicut q; se de helim
et uenit omnis multitudo filios isrl in deserto sin: qd e inter elim et
sinay. Quinto decimo die mensis secunda post qui egressi sunt de terra
egypti: & murmurauerunt omnes congregatio filios isrl contra moysen &
aaron in deserto. Dixerunt ad eos filios isrl. Uirtu moysen & aaron
manu dñi in terra egypti: quando sedebam sup ollas earum: & come-
debam panem in saccharum. Cur eduxisti nos in desertum istud: ut occide-
res omnes multitudinem fame. Dixit autem dñs ad moysen. Ecce eni
plus uob panem de caelo. Cogitauerunt pphece colligere quo sufficerent per
singulos dies: ut caperent eos uirtu ambulare in lege ueca ammon. Die aut
secundo parauit qd infrauit: & sic dupli qui colligere solebant p singulos dies:
dixit q; moysen & aaron ad omnes filios isrl. Uirtu seruat qd dñs: egi-
pti uos de terra egypti: & nunc in uidebunt gloriā ei: duobus modis: eni
murmurauerunt uirtu contra dñm. Nos uirtu qd sum q; iusticiae: conuertit nos:

Creuit moyses. dabit dñs uobis uespere carnes edere. et mane panes
instituratur. et qd audierit murmuraciones uras quibz murmu-
rati estis contra eū. Non enī qd sum. Nec contra nos est murmur-
atio. sed contra dñm. De qz moyses ad aaron. dic conuerse con-
gregationis filios. ist' accedite contra dñm. audierit enī murmur-
ationem. Cūqz loqueretur aaron ad omne cetū filioz. ist' respicite
ad solitudinē. et ecce gl' dñi apparuit in nube.

oīps septuaginta dī. qui
in diluuij nos famulo tuo ostendisti effusione p' os colūbe.
restant' tūmū obūqz. p'ce terre redditi. te supplicet de peccati.
ut hanc creaturā olue. quā aua' sp'itū gl'e tuę offerimus.
uirtutis tua scificet. ut qui deuotus ppl' in manibz suscipit
benedictionē tuā. consēqz mereatur. p

Perit dñs scē pater omīps. et rone dī. ut resuare
dignetur sup hanc creaturā olue. quā ex ligni materia
p' dno uisisti. quā colūba rediens ad areā p'prio p'ulore
benedixit. et scificare dignetur. ut q'cūqz ex ea accipit
accipiat sibi ad p'fectionē anime. et corporis. fiat q' dñs
nre salutis remediū. tuę gr'e. et p'p'riū. p
S q' dist'la congregat. et congregata conseruat. q' ppl'is
oluiam dñi p'p'riū p'p'riū benedixit. benedixit etiā
p'p'riū palmę & oliuę. quos enī famuli in nou' t'ris benedicti
one suscipiunt. ut in quęcūqz locū in p'p'riū fuerint.

INCIPII PRÆFATIO EUANGELII SECON-
DUM MARCUM

Marcus euangelistæ dī. expectans baptismate
filius. ac quem dno sermone discipulus. fa-
cer doctorum in iherosolymis. secundum carnem
leuita conuersus ad fidem xpi. euangelium in
italia scripsit. ostendens in eo quid se generis suo
deberet ex p'o. Nam in iustis p'ncipiū in uoce
propheticæ exclamacionis instituit. Ordinem
leuiticæ electionis ostendit. Vt p'achiam p'ntē
distinatum iohannem filium zachariæ in uo-
ce angeli ad uirtutis emissum. Non solum uer-
bum caro factum. sed cor p' dñi in noua p'uer-
bum dñi uocis innotatum. In iusto euangeli-
cæ p'ædicationis ostendit. Vt quibus legentis
sermone cum iustis innotatum. sicut ad uenerit
habitu culmorum debet agnosceret. Ac quem se
uerbum uocis. quod dno innotatum. per uideret
inuenit. Denique expectat euangeliū opus
intra se ab ap'osto dñi p'ædicatione innotatum.
Non laborat in nauitate carnis. quam in p'rio-
ribus uideret dicere. sed uocis innotatum. ex p'o
sitionem deserit. te uim innotatum. temptacionē

sed uobis pitebar. Ihs ambulauit super mare. Ue-
nit ad discipulos. Dedit ueris languoribus sanxit.
Sanauit. & quod non quæsit uenit in homine
conquisit in hominem.

- vii** **D**efilia syrophonise ad aemomou aluata. Vbi sur-
dum sonuitum curauit. De septem paribus inquit
tuorum milia hominum. pharisæis quærentibus
ab eo signum. monse caueria fermento pharisæ
orum & herodianorum. Desputo caeco oculos ape-
ruit. pserus constituitur ipsum esse xpm. & eadem
petro dicit. sathanas. ac negantem se negaturum.
& quosdam non uisuros mortem nisi uiderint reg-
num di. In monte cum moyse & helia conloquitur.
Vnde descendit. Interrogatus de helia ad ueniu-
dita cum uenturum. sed et iam uenisse. Non et ipor
se spiritum mundum nisi per orationem & uenit
viii **V**ti quæ uult prius uenire. fiat nouissimus. & non er-
se prohibendum quum non in eatur uirtutem fa-
cit. & de calice aquæ frigidæ ac oculo manu &
pede uendo. & bonum est sal. uxor et non de-
bere dimitti. Ihs famem non arguendos. Vendit
omnibus elemosinam dandam. & difficilè dicit
teminitatem regnum di.

- viii** **Q**uæ et essent uentura pcedit. Desiluit ebedæi.
De accomediante cuncto. Depulso sime. De
nummularius et templo eccur. Deficiunt quæ
refacta est. De peccatis fiverum remittendis.
- x** **I**nterrogatus in quæ potestatem hæc faceret. De io-
hanis baptisimo interrogat. parabola de uinea
& colonis. De denario caecaris. De muliere quæ
septem fiveres habuit. Et scribae dicit. Non lon-
ge a regno di. at quem interrogat. quomodo dicitur
xpi silus dauid. monse cauendum ab scribis.
dauid & gazophilacio. Et de templo struatur.
- xi** **D**e pseudo xpi & passionem martyrum. & commo-
tione acculi. & ad uentum xpi. De arbore ficus
parabolam. & quod diem iudicii nemo sciat.
Propter quod doceat uigilandum.
- xii** **D**e uentum super caput ihu effuso. Iudas facit
doctibus dnm prode. apparetur parache dñs
dicit. Ab uno eorum se tradendum oblatio.
psero pcedit. interrogaturum. orationem ihu.
traditio iudæe iudæis.
- xiii** **P**rimæ per interrogantibus & condemnantium.
petrus tertio negat. Ihs pilato traditur. pila-
tus dmitto barabba. Ihs flagellatum cruci

diaboli congregacionem bestiarum. & ministre
rum proculit angelorum. ut instituent nos ad
intellegendum singula breui conpingerit. Nec
auctoritatem faciat reidemeret & perficiendi
operis plenitudinem non negare. Denque am
putat sensibus fidem pollicem dicitur. ut faceret
tior & probus haberetur. Sed tamen consentiens
fidei pntialis maxima potuit electio. ut nec sic inope
reuerberidense quod prius in uerac ingenio.
Nam alexandrie episcopus fuit. cuius per sin
gula operis. & euangelii in sedica disponere
& disciplinam in se legit agnoscere. & diuina
in carnis in intellegere naturam. quae in nos
primam requirit. debine in quita uolumus
agnosci. habentes in eadem exhortationis.
Quoniam qui plene & qui rigat unum sunt.
Quia uero in incrementum praefat. dicitur.

EXPLICIT ARGUMENTUM.

INCIPIT BREVIARIUM.

De iohanne baptista. & uicci & habitus eius. De bap
tistamothu. & temptato eius. Petrum & andream
iacobum & iohannem sequuntur. De iohanne qui
spiritum mundum habuit & nato.

- ii **D**esideru petri a se tribus liberata. & alius multus
quoribus saluauit. De leproso. De paralytico.
Iacobum alphaei sequuntur. apud quem in campub
liconis conuulsa. in mirandis iudicis dicit.
Non est opus sanis medicus. De ciuitatis discipu
lorum. & filii sponsi. & de uiribus & de uino.
- iii **D**espectus quoribus discipulis uelle bono. De coequum uinum
aridum habuit. & uicci & non est in his confitetur.
duodecim apostolorum electio. De beelzebub
principes daemonorum. & fortore ligando.
& peccata in suspitione non remittit.
- iiii **D**e matre & fratribus eius. De parabola seminari
tis. Luce non in sub modo. De bonam mensura. De
panebola herbae spicae. & plerum fructuum
desinapigrano. Vbi in uindormit. & exsur
gens in tempore uisum petet. & de daemone cui no
men legosuit.
- v **A**rchisynagogus filiam dimitte resuscitatus emuli
eremaprofluos uisum petet. puellam
suscitax. Propheta in parata sua sine honore
esset. duodecim discipulis in uicci & dicit.
mitte eos. De capite iohannis.
- vi **R**egret in apostolo iudicium. De quinquaginta

gendum mede Passio ihu sepultane & resur-
rectio eius & mortuus. Post resurrectionem man-
data ascensio eius in caelis.

[Faint bleed-through text from the reverse side of the page]

INITIVM EVANGELII

Ihu xpi silucl sicut scriptum est in eius pro-
phsa. Ecce mitto angelum meum ante faciem
tuam qui praeparabit uiam tuam.

[Marginal note]
M. i
L. viii
L. lxx

[Marginal note]
M. ii
L. lxxii
L. viii

[Marginal note]
M. iii
L. lxxiii

Vox clamantis in deserto praeparate uiam dñi
rectas facite semitas eius

Fuit iohannes in deserto baptizans & praedicans
baptisum paenitentiae. In remissionem pec-
catorum. Et egrediebatur ad illum omnis
iudaea regio & hierosolymitae uniuersi
& baptizabatur ab illo in iordane flumine
confitentes peccata sua.

[Marginal note]
L. iiii
M. lxxiiii
L. viii

Et erax iohannes uestitus pilis camelis & zona
pellis circa lumbos eius. Et locustas semel
siluestre edebat & praedicabat dicens
Veni foras & inuestite me. cuius nomini indig-
nus procumbens soluere corrigiam calcia-
mentorum eius. Egobaptizatus uos aqua ille
uero baptizabit uos spiritu.

[Marginal note]
M. v
L. lxxv
L. lxxii

Et factum est in diebus illis uenit iherax & eth-
galilaeae & baptizatus est in iordane a iohanne
Et statim ascendens de aqua uidit apertor cae.

lor. & spm̄ tanquam columbam discendentem
in montem in ipso. Et uox facta est de caelis.

Tuer filius meus dilectus in complacuit.

¶
M. XI
A. XXI
IN AN

Et statim sp̄s expulit eum in desertum: & erat in
deserto quadraginta diebus: & quadraginta no-
ctibus: & temptabatur a satana.

¶
M. XII
A. XXII
IN AN

Eratque cum beatus & angelus ministrabat illi.

¶
M. XIII
A. XXIII
IN AN

Postquam autem traditus est iohannes uenit ih̄s
in galileam.

¶
M. XIV
A. XXIV
IN AN

Praedicans euangelium in regione: & dicens: Quoniam
impletum est tempus: & adpropinquabit reg-
num dei. Paenitentiam & recte euangelio.

Et p̄teterit in secum mare galilee: uidit simo-
nem & andream fratrem eius in teneis retia
in mare: & ait enim piscatores:

¶
M. XV
A. XXV
IN AN

Et dixit eis ih̄s: Venite post me: & faciam uos fieri
piscatores hominum. Et prociuis relicta reti-
bus: sequuntur eum.

¶
M. XVI
A. XXVI
IN AN

Et progressus in deipullum: uidit iacobum zebe-
dei & iohannem fratrem eius: & p̄torem maui
componentes retia: & statim uocauit illos:
Et relicto paruo zebedeo in maui cum merca-
nariis: sequuntur eum.

¶
M. XVII
A. XXVII
IN AN

Et ingressus in synagoga: & statim abbas
ingressus in synagoga: docebat eos:

¶
M. XVIII
A. XXVIII
IN AN

Et stupebant super doctrina eius: erat enim docens
eos quasi potestatem habens: & non sicut scribae.

¶
M. XIX
A. XXIX
IN AN

Erat in synagoga eorum homo in spiritu immun-
do: & exclamauit dicens: Quid nobis & tibi hu-
nazarene? uenisti perdere nos: scio quis filius sis dei.

Et comminatus est eis ih̄s dicens: Obmutescite &
exi de homine. Et discerpens eum spiritus in-
mundus: & exclamans uocem magna exiit ab eo.

Et mirati sunt omnes: ita ut conquirerent inter se
dicentes: Quidnam est hoc: quod doctrina haec
noua: quam potestatem & spiritus inmundus
imperat: & obediunt ei. Et prociuis in uor-
tibus: statim in montem regionem galilee.

¶
M. XX
A. XXX
IN AN

Et prociuis exgressus de synagoga: uenerunt in
domum simonis & andreae cum iacobo & iohanne.
Decumbebat autem socius simonis febricitans:
Et statim dicit ei de illa: Et accedens eleuauit
eum: adprehensam uentus: & continuo dimisit
confessus: & misit abas eis: Vesper autem facta
est: & comocadit sol: adferebant ad eum omnes
male habentes: & daemones habentes: Et erat

omnis ciuitas congregata ad ianuam. & cetera multo-
multos qui exebantur uarum languoribus.
& diem non multa ciebat

li. xxvii
li. xxviii
li. xxviiii

Et non inibat loquax quoniam sciebant eum
Et diluuloualdefringens: egressus abiit in deser-
tum locum: ibique orabat. Et post sequitur est
eum simon & iacobum illo orare. Et cum inuenit
senecum dixerunt ei. Quia omnes quaerunt te.
Et ait illis. Eamus in proximos uicos & ciuitates:
ut & ibi praedicem. Ad hoc enim ueni. Et erat
praedicator in synagogis eorum: & in galilea
& in caesarea caesariensis.

li. xxviii
li. xxviiii
li. xxx

Et uenit ad eum leprosus: deprecans eum. & genu
flexo dixit. Si uis: poter me mundare. Ihs autem
miseratus eius: extendit manum suam: & tangens
eum ait illi. Nolo mundare. Et cum dixisset:
stetit in deserto: & ab eo lepra: & mandatum est.
Et comminatus est et stetit inque et cetera illam.
& dicit ei. Vide nemo dixit: sed uade & osten-
de primis sacerdotum: & offer pro eum manda-
tionem tuam: quae praecipit moyses in iustis moni-
um illis.

li. xxx
li. xxxi

At ille egressus: coepit praedicare & diffinire

li. xxx
li. xxxi
li. xxxii

sermone: ita ut nemo non possit manifeste in-
cautem introire: sed foris in deserto loci esse.
Et conueniebat ad eum undique.

Et iterum in nauis capharnaum post dies: & audi-
tum est quod in domo esset: et conueniebat undi-
que: ita ut non caperet nequaquam. & loque-
batur eis uerbum. Et uenerunt ferentes ad
eum paralyticum qui aequat uos portabat.
Et cum non possent offerre eum illi praecurba-
mudauerunt lectum ubi erat. Et patefacientes:
submisere eum grabatum in quo paralyticus
iacebat. Cum uidisset autem ibi fidem illorum:
ait paralytico. Filius dimitte uos: tibi peccata.
Erant autem illic quidam deservit solentis: & co-
gitauerunt in cordibus suis. Quid haec loquar:
Blasphemata. Quis potest dimittere peccata nisi
solus deus. Quos iam cognoscebat spiritus quo quis
cogitauerunt in corde dicit illis. Quid ista cogitatis
in cordibus uestris? Quid est factum: dicit epara-
lytico: dimitte uos: tibi peccata: aut dicit e-
surgit: & collegit grabatum suum: & ambulauit.
Ut autem staret: qui uispeccatum habes: staret
hominis in terra dimittere tibi peccata. At para-

tuus est. Non homo propter sabbatum. Itaque
dicitur filius hominis sanctus sabbati. Et tunc
inter omnes magos. Erat autem homo habens ma-
num aridam. Sobrietate uero cum sabbatis cura
resuscitauerunt illum. Erat homini habentia
manu aridam. Surgem matrem. Et dicitur.
Licet sabbatis benefacere animali. Animam sal-
uam facere in perditore. At illi tacebant. Et cir-
cumspiciens eos cum ira contristatur super ceci-
tatem cordis eorum dicit homini. Extende ma-
nu tuam. & cetera. Et restituta est manus illi.

¶ 1111
¶ 1112
¶ 1113

Ex tunc autem stantim pharisaei cum herodanis
consilium faciebant aduersus eum quomodo
eum perderent. Et tunc discipulis suis secer-
sit ad mare.

¶ 1114
¶ 1115
¶ 1116

Et multatibus galilea. & iudaea. sequitur eum
& ab hierosolymis. & ab iudaea. & trans iordanem.
Et quicunque eorum & iordanem multitudine
magna audientes quae faciebat. uenerunt ad eum.
Et dixit discipulis suis ut non uiculis ibi deser-
uiret propter urbem. ne comprimerent eum.
Multos enim sanabat. ita ut in uerent in eum
ut illum tangerent. Quot quot habebant pla-

gas. & spiritus immundi. cum illum uidebant
procidebant ei.

¶ 1117
¶ 1118

Et clamabant dicentes. Tu es filius dauid. Et che-
menter comminabatur eis. non manifestarent illi.

¶ 1119
¶ 1120
¶ 1121

Et ascendens in montem uocauit ad se quos uoluit
ipse. & uenerunt ad eum. & fecit ut essent duode-
cim cum illo. Et ut mitteret eos praedicare. & de-
dit illis potestatem curandi in simonibus. & cetera
et dicit daemonia.

¶ 1122
¶ 1123
¶ 1124

Et imposuit simoni nomen petrus. Et iacobum
zebedaeum. & iohannem fratrem iacobi. Et imposuit
eis nomina iohannis. quod est filius tonitruus.
Et andream & philippum. & bartholomeum.
& mattheum. & thomam. & iacobum alpheti.
& addeum. & simonem chanaeanum. & iudam
scarioth qui tradidit illum.

¶ 1125
¶ 1126

Et uenerunt ad domum. & conuenit inter uiribus
ita ut non possent neque panem manducare.
Et cum audissent filii exierunt tenerent eum.
Dicebant enim. Quomodo in supereminet uisus est.

¶ 1127
¶ 1128
¶ 1129

Et scribae qui ab hierosolymis discesserant dice-
bant. Quomodo beelzebub habet. & qui in principe
daemoniorum eicit daemonia.

Ut uidentur uideant & non uideant. Et audiunt
audiant & non intellegant. Ne quando conuer-
tantur & dimittantur in peccata. Et ait illis
Nescitis parabolam hanc? & quomodo omnes
parabolas cognoscitis?

¶ 11. xxxviii
¶ 11. xxxviii
¶ 11. xxxviii

Qui seminat uerbum seminat. Huiusmodi sunt
qui in terram ubi seminatur uerbum. & cum
audierint. confestim uent satanas & auferet
uerbum quod seminatum est in corda eorum.
Et huiusmodi sunt qui super petram seminan-
tur: Quicumque audierint uerbum. statim cum
gaudio accipiunt illud. & non habent radicem
in se. sed temporaliter sunt. Deinde orta
tribulatione & persecutione propter uerbum
confestim scandalizantur. Et talis sunt qui in
spumam seminantur. huiusmodi qui uerbum audiunt
& uerbum huiusmodi saeculi & deceptio diabolica &
et cetera reliqua concupiscentiae introeunt. sicut
focant uerbum & sine fructu efficiunt. Et huiusmodi
sunt qui super terram bonam seminat sunt.
qui audiunt uerbum & suscipiunt. & fructuosi
sunt. Unum triginta & unum sexaginta
& unum centum.

¶ 11. xxxviii
¶ 11. xxxviii
¶ 11. xxxviii

Et dicebat illis: Numquid uenit lucerna ut sub
modo ponatur aut sub lecto. nonne tunc super
candelabrum ponatur.

¶ 11. xl
¶ 11. xl
¶ 11. xl

Non enim est aliquid absconditum quod non ma-
nifestetur: nec factum est occultum. sed sicut in
palam ueniat. Siquis habet aures audiendi audiat.

¶ 11. xli
¶ 11. xli
¶ 11. xli

Et dicebat illis: Videte quid audiatur. Inquam enim
si uerbum si fuerit: remittetur uobis. & di-
cetur uobis.

¶ 11. xlii
¶ 11. xlii
¶ 11. xlii

Quem habet & dabitur illi. & qui non habet
& eum quod habet auferetur ab illo.

¶ 11. xliii
¶ 11. xliii
¶ 11. xliii

Et dicebat: Si est regnum dei quemadmodum
si homo iacet seminat in terra & dormiat.
Et exsurgat nocte & accit. & seminat. & in metum &
in creta. dum esset ille. Ultra enim terra
fructificat. Primum herbarum. Deinde spicam.
Deinde plenum frumentum in spica. Et cum
se produxerit fructus: statim mittit falces.
quoniam est messis.

¶ 11. xliiii
¶ 11. xliiii
¶ 11. xliiii

Et dicebat: Cuius similibimus regnum dei.
aut cuius parabolae comparabimus illud?
Sicut granum sinapis quod cum seminatum fu-
erit in terra: & minor est omnibus seminibus.

quae sunt in terra. & cum semina cum fuerit
ascendit & sit maior omnibus holeribus: & facit
radices magnas: ita ut possint sub umbra eius auct
caeli habitare.

¶. xiv
¶. lxxviii

Et calibus mulier parabolis loquebatur eis uerba
pro ut poterant audire. sine parabola autem
non loquebatur eis.

¶. xvii
¶. lxxix
¶. lxxx
¶. lxxxv

Secundum autem discipulis suis dicebat omnia
Et ait illis. In illa die cum serueris & factum erit uise
ad us contra. Et dimittentes turbam assumimus
eum: ita ut erant in nauis. Et facta est in nauis
illo. Et facta est procella magna uentis & fluctus
mittebat in nauem: ita ut impleret uentus
Et erat ipse in poppi. superacrua dormiens:
Et excitauit eum: & dixit ei. Magister non ad
teperimus: & quia perimus. Et exsurgens com
muniatus est uento: & dixit mari. Tace obmutet
ce. Et cessauit uentus. Et facta est tranquillitas
in magna. Et ait illis. Quidam dicuntur
sicut dum habent fidem: Et timuerunt mag
no timore. Et dicebant ad aliter utrum. Quis
putas esse istum: quia & uentus & mare obediunt
eis. Et tunc uincit uentus & mare in uo

72
nem geta senorum. Et excurrunt denari. statim
occurrit demonum entis hominis spiritum mun
do: quidomentalium habebat in monumentis.
Et neque excurrunt inquit: quoniam impoterat li
gare. quoniam in sepe compedibus & catenis uinctus
dixit uisus & excurrunt: & compedes comminuit &
Et nemo poterat eum domare. Et semper nocte
acie in monumentis commonitibus erat: cla
mans & conadens se lapidibus. Videns autem
ihesus a longe: cucurrit & adorauit eum. Et cla
mans uocem magna dixit. Quid mihi & tibi ihu
filius summi: adiuu te per diu neme torquas.
Dicebat enim illi. Exispiritus immunde ab ho
mine. Et misit uogabacem. Quod tibi nomen
est: & dicit ei. Legio nomen mihi est: quoniam
multus sumus. Et deprecabatur eum in multum: ne se
expelleret ex eorum regionem. Et ait autem tibi
circum uentem: grex porcorum in aguis pas
cent. Et deprecabatur eum in spiritus dicens.
Mittentor in poros: ut in eos intro eamur.
Et conuersit eis statim illis. Et excurrunt spiritus
immundi intro uerunt in poros. Et magno
impetu grex praecipitauerunt in mare ad

duomila & suffocati sunt in mari. Quia tamen
passabant eos fugerunt & uinitauerunt in ci-
uitatem semagror. &gressi sunt uidere quid
esset facta. Et ueniunt ad ihm & uident illum
quidam eum mouebatur sedentem uestitum
& sanamens. & timuerunt. Et narraue-
runt illis qui uiderunt qualiter factum esset & ei
quidam eum habuerat & de portis. Et ro-
gare eum coeperunt ut discerent de simbur-
corum.

*u. 27. om.
la. 10000*

Cumque ascenderet nauem. coepit illum de prea-
ri quidam eum mouebatur fuerit: ut esset cum illo.

Et non admisit eum. sed ait illi. Vade domum
tuam ad tuos & dicitur illis quanta tibi in se-
cerit & miserum sit tui. Et abiit. & coepit preae-
dicare in decapoli: quanta sibi fecisset illis: & om-
nes mirabantur.

*v. 27. om.
la. 10000*

Et cum transisset ibi in mari: rursum trans-
iit eum conuenit turbarum ad illum. & erat
circum mare. Et uenit quidam de archisynago-
gis nomine tartus: & uident eum proci dit ad
pedes eius: & deprecabatur eum multum di-
cent. Quia filiam meam peremeris est. Veni in po-

90
nem manus super eam ut saluaret eam. Et abiit
cum illo. & sequebatur eum turbarum &
conprimebant illum. Et mulier quae erat in
profluuiis sanguinis. annis duodecim. & fuerat
multa per pessas compluribus medicis: sed ro-
gauerat omnia sua: nec quicquam profuerat:
sed magis deterior habebat. Cum audisset de ihu
uenit in turbarum: & tetigit uestimentum
eius. Dicebant enim. Quia si uel uestimentum
eius tetigero saluero. Et confestim siccauit.
Et fons sanguinis eius: & sensit corpori quod
sanata esset a plaga. Et flammis cognoscit in
se nec ipse uirum eum quae exierat de eo. Conuer-
sus ad turbarum ab ea. Quis tetigit uestimenta
mea? Et dicebant ei discipulis sui. Vider turban
conprimente: & dicit quis me tetigit?
Et cum aspiciat uidet eam quae hoc fecerat.
Mulier autem mentis & tremens: scitans quod
factum esset in se uenit & proci dit ante eum.
& dixit ei omnia ueritatem. Illa autem dixit ei.
Filia fidei tua te saluum fecit. Vade in pace. & es-
tote sana a plaga tua. Adhuc loquente ueniunt
ab archisynago dicentes. Quia filia tua mor-

ta est. Quid ultra uexis magistrum? Ihs autem uerbo quod dicebatur audito. ait archisynagogo. Nolite mere. tantummodo crede. Et non admisit quemquam sequi se. nisi petrum et iacobum. et iohannem fratrem iacobi. Et uenit in domum archisynagoga. et uidet tumultum. et flentes. et uehementer multum. Et magister ait eis. Quid uerbum exploratur? puella non est mortua sed dormit. et mirabuntur eam. Ipse uero crecat omnibus. et sumit patrem et matrem et puellam. et sequitur eam. Et ingrediuntur ubi erat puella iacens. Et tenens manum puellae ait illi. Thalita xami. quod est inter praecatum. puella tibi dico surge. Et confestim surrexit puella. et ambulabat. Et tunc autem maiorum duodecim. Et obstituerunt stupore maximo. Et praecipit illis uehementer. ut nemoidisceret. Et dixit. Da uos illi manducare.

M. L.
M. CCLIIII
LX. XXXIIII
LX. LXXXXIIII

Et egressus abiit in patriam suam. et sequebatur illum discipulis suis. Et factis sabbato coepit in synagoga docere. Et multi audientes ammirabantur in doctriua eius. dicentes. Unde huic haec omnia? et quae est sapientia quae data est ei?

illi? et uirtutes tales quae per manus eius efficiuntur? Nonne iste est faber filius mariae frater iacobi et ioseph. et iudaeus et simonis? Nonne ego roret eius hic nobiscum sine? et scandalizabatur in illo.

M. L.
M. CCLIIII
LX. XXXIIII
LX. LXXXXIIII

Et dicebat eis Ihs. Quamone est propheta sine honore. nisi in patria sua. et in cognatione sua. et in domo sua. Et non poterat ibi uirtutem ullam facere. nisi paucos infirmos. inpositis manibus curauit. et mirabatur propter incredulitatem illorum.

M. L.
M. CCLIIII
LX. XXXIIII
LX. LXXXXIIII
LX. CXXIIII

Et circuibat caesarea in circuitu docens. Et conuocauit duodecim. et coepit eos mitare in uos. et dicit illis. potestatem spirituum immundorum. Et praecipit eis. ne quid tollerent in uia. nisi uirgam uocatum. Non per eam. sion panem. neque in zona. sed calcateos sandalium. et non induerintur duabus tunicis.

M. L.
M. CCLIIII
LX. XXXIIII
LX. LXXXXIIII

Et dicebatur. quocumque introierit in domum. illic manete. donec exeat inde.

M. L.
M. CCLIIII
LX. XXXIIII
LX. LXXXXIIII

Et quicumque non receperit uos. neque uiderit uos. exeat inde. et calcate puluerem de pedibus uestris. in testimonium illis.

M. L.
M. CCLIIII
LX. XXXIIII
LX. LXXXXIIII

Et exierunt praedicaturi et uenientiam magister

sed demonia multa ei eiecerunt. & sanguine oleo multos aegros sanabant.

¶ Ioh
¶ Ioh
le 82

Etauduit herodes rex manifestum in facum est nomen eius. & dicebant. Quia iohannes baptista resurrexit a mortuis: & propterea operatur uirtutes in illo. Alii autem dicebant. quia helias est. Alii uero dicebant. quia propheta est quatuor ex prophetis.

¶ Ioh
¶ Ioh
le 83

Quoadiuo herodes ait. Quem ego decollauit hominem. hic a mortuis resurrexit.

¶ Ioh
¶ Ioh
le 84

Ipsenim herodes misit accenit iohannem & unxit eum in carcere. propter herodiadem uxorem philippi fratris sui. quia duxerat eam.

¶ Ioh
¶ Ioh
le 85

Dicebat enim iohannes herodi. Non licet tibi habere uxorem fratris tui. herodias autem in fide abauit illi. & uolebat occidere eum. nec poterat. Herodes enim metuebat iohannem. sciens eum uirum iustum & sanctum. & sicut dicebat eum. Et audiit eos multa faciebat. & libenter eum audiebat. Et cum dies oportuissimus accidisset. herodes in tali suo caerum fecit principibus scribisque. & primis galilaeae. Cumque introisset iuxta prius herodiadis & salutaris & et placuit

set herodi simulque recumbentibus. rex ait puellae. Petere me quoduis sedabo tibi. Et iurauit illi. quia quicquid petisset dabo tibi. Licet dimidium regni mei. Quaecumque iussisset dixit ei. Quae iussit. Quid peteam? Et illa dixit. Caput iohannis baptistae. Cumque introisset & statim commiserat uatione ad regem penitit dicens. Nolo uisum meum. derelinquere caput iohannis baptistae. Et conuersatus est rex propter iurandum. & propter simul recumbentes. noluit eam conuersare. sed misit speculatorem praecipit afferri. caput eius in disco. Et decollauit eum in carcere. & dedit illud puellae. & puella dedit matris suae. Quoadiuo dicit apuli eius uenerunt & uiderunt corpus eius. & portauerunt illud in monumento.

¶ Ioh
¶ Ioh
le 86

Et conuenientes apostoli ad ihm. renunauerunt illi omnia quae egerant & docuerant.

¶ Ioh
¶ Ioh
le 87

Et ait illis. Venite seorsum in desertum locum. & requiescite paruum illum. Erant enim quatuordecim & dicebant multi. & sic manduca uindicta tuum habebunt.

¶ Ioh
¶ Ioh
le 88

Et ascendentes in nauem. Abierunt in desertum

locum seorsum. Et ceciderunt cor ab eantibus: & cognouerunt multi & pedes bres: & de omnibus uentibus uentibus concurrerunt illuc: & praecuerunt eos. Et ceteris uide multam curam habere: & miseretur super eos: quia ceteris sic uouerunt habere pastorem. Et coepit docere illor multa.

¶ I. Ioh. 6.
¶ I. Ioh. 6.
¶ I. Ioh. 6.

Et cum iam hora multa fieret: accesserunt discipulicis dicentes: Deseruit tibi locus hic: & iam hora praeteriit: dimitte illos: ut eant in proximas uillas: & uicor: eman sibi cibos quos manducant.

Et respondens ait illis: Date illis manducare. Et dixerunt ei: Eumus: emanus: denarius: ducentis panes: & dabimus eis manducare. Et dixit eis: Quot panes habetis? Ites: & uidet. Et cum cognouissent: dicunt: Quinque: & duos pisces. Et praecipit illis: ut accumbere facerent omnes secundum contubernia super uiride faenum. Et discubuerunt in partibus: per centenos: & per quinquagenos. Et accepit quinque panibus: & duobus piscibus: intuentis in caelum: benedixit: & fregit panes: & dedit discipulis suis: ut ponerent ante eos. Et duos piscer diuisit omnibus. Et manducauerunt omnes: & saturati sunt. Et facti sunt reliquias frag-

95
mentorum duodecim cophinos plenos: & de piscibus: Erant autem qui manducauerunt quinquem luxurorum.

¶ I. Ioh. 6.
¶ I. Ioh. 6.

Et statim coegit discipulos suos ascendere nauem: ut praecederent eum trans fretum ad bethsaida. dum ipse dimitteret populum.

¶ I. Ioh. 6.
¶ I. Ioh. 6.

Et cum dimisisset eos: abiit in montem orare.

¶ I. Ioh. 6.
¶ I. Ioh. 6.

Et cum sero esset: et nauis in medio mari: & petersolus in terra. Et ceciderunt eos laborantes in remigando: erat enim uentus contrarius eis. Et circa quartam uigilam uocatus uenit ad eos ambulans super mare: & uolebat praeterire eos. At illi ut uiderunt eum ambulantem super mare: percauerunt phasim: & exclamauerunt: Omnes enim eum uiderunt: & contraxerunt. Et statim loquutus est eis: & dixit illis: Confidite: eorum nolite timere.

¶ I. Ioh. 6.
¶ I. Ioh. 6.

Et ascendit ad illor nauem: & cecidit uentus: & plus magis in mare superpelauit. Non enim intellexerunt de panibus: erat enim cor illorum obturatum. Et cum transisset: peruenit in tertiam gemetare: & applicauit.

¶ I. Ioh. 6.
¶ I. Ioh. 6.

Cumque egressi essent: denique continuo cognoue-

runt eum. Et percurrentes uniuersam regionem
illam: coeperunt in grabatibus eos qui male habe-
bant circumferre. ubi audebant eum esse. Et quo-
cumque in trobax mucor uel in uillas aut ciuita-
tes in plateis ponebant infirmos. Et deprecabantur
eum: ut uel simbram uestimentis eius tangeres.
Et quot quot tangebant eum: saluati fiebant.

li. lxxx
solus

Et conueniunt ad eum pharisaei: & quidam describitur
uenientes ab hierosolymis. Et cum uiderent quor-
dam ex discipulis eius comminibus manibus id est
non locis manducare panes: ut in pertrauerunt.
Pharisaei enim & omnes iudei: nisi crebro lauarent
manus: non manducant. Tenentur traditionem
seniorum: & asino nisi laxa uentur: non comedunt.
Et alia multa: quae tradita sunt illis seruare.
Baptisma uero calicum & sartorum: & sacramento-
rum: & electorum.

li. lxxx
d. lxxviii

Et interrogauit eum pharisaeus & scribae: quare
discipuli tui non ambulantes iuxta traditionem se-
niorum: sed comminibus manibus manducant
panem. At ille respondens dixit eis: Bene pro-
phetarum est uis de uobis hypocritarum: sicut scrip-
tum est. Populus hic labiis me honorat: cor autem eoru

84
longe adest a me. In uanum autem me colunt:
docentur docinae: praecipit a hominum. Relin-
quentes enim mandatum dei: tenentur traditio-
nem hominum. Baptisma uero sartorum & cali-
cum: & alia similia his factus multa. Et dicebat
illis: Bene sit ritum factus praecipitum dei: ut tra-
ditionem uestram seruatis. Moyses enim dixit
Honorate patrem tuum & matrem tuam. Et qui
male dixerit patrem aut matrem: morietur in uer-
bo. Vos autem dicitur: si dixerit homo patrem aut ma-
trem corbum: quod est donum: quod cumque ex me
tibi profuerit: & cetera non dimitte ritum quemque
quam facit patri suo aut matri. Respondentes
uerbum illi per traditionem uestram quam tra-
didisti: & similia haec in modum multa factus.
Et ad uocans iterum eis bonum dicebat illis:
Audite me omnes & antelegite. Nihil est ex terra
hominem in uerbo meum: quod possit eum com-
minare. sed quae de homine procedunt: illa sunt
quae comminant eum hominem. Si quis habet au-
res audiendi: audiat.

li. lxxx
d. lxxviii

Et cum interrogasset eum domum acurba: interrogauit
eum discipulus eius parabolam: & ait illis:

Sic & uos imprudenter estis. Non intelligitis quia
omne ex utroque inuenitur in hominem: non po-
test eum communicare: quia non in utroque inuenitur:
sed in uentrem sancti & in uentrem purgatorum omnes
erant. Dicebat autem. Quinque uide homines exe-
unt: illa communicant hominem. Abintus enim
de corde hominum cogitationes male procedunt.
Adulteria. Fornicationes. Homicidia. Furta.
Auiditas. Nequitiae. Dolus. Impudicitia. Oculi
malus. Blasphemia. Superbia. Scelerata. Omnia
haec mala abintus procedunt & communicant
hominem.

AVII **E**t in deus uentis abintus in tyris descendit. Et in-
gressus domum: non in uoluit scire: & non po-
tuit latere. Mulier enim ista uita uoluit deo
causam filiae habebat spiritum in mundum: intrauit
& prodidit ad pedes eius. Erat autem mulier genti-
lis syro phoeniciae genere.

M. XXXIII
AVIII **E**t rogauit eum: ut de se monia diceret de filia eius.
Quid dixit illi. Si me prius faciat uis filios: Non est
enim bonum sumere panem filiorum & mittere
conibus. At illa respondit & dicit. Vti quae die.
Nam & catelli sub mensa comedunt de micis pue-

rorum. & ait illi. Propter hunc sermone[m] uade-
xit ad demonium de filia tua. Et cum abisset domum
suam: inuenit puellam iacentem supra lectum &
demonium exisse.

M. XXXIII
AVIII

Et iterum exiens descendit in tyris ueniens per tidonem ad
mare galilaeae: inter meliores fines decapoleos. Et
adducunt ei surdum & mutum: & sepe tractabatur
eum ut imponat illi manum. Et adprehendens
eum dicitur haec fecit: misit digitos suos in auricularum
& exiens tetigit linguam eius. Et suspiciens in cae-
lum: ingemuit & ait illi. Effete quia quod est ad sperre.
Et statim aperit aures eius & solutum est tum-
culum linguae eius: & loquebatur recte. Et praee-
pit illis: ne quis diceret.

M. XXXIII
AVIII

Quanto uentis praecipuebat: tanto magis plus
praedicabatur. Et eo completus admirabatur di-
cens:

M. XXXIII
AVIII

Bene omnia fecit: & surdus fecit audire: & mutus
loqui. In illis diebus iterum cum eum hominibus ef-
fete: ne habuerent quod manducarent: conuocatis
discipulis ait illis. Misit eos super uiam: quia
occeperunt id uos sustinere: ne habent quod man-
ducare. Et si dimiserit uos: iterum in domum suam.

deficient in iux. Quidam enim ex eis de longe
tulerunt. Et responderunt ei discipuli sui.
Vnde illos poterit quis hic facere panibus in soli
tudine? Et interrogavit eos: Quot panes habeat?
Quidixerunt. Septem. Et praecepit turbae discipulum
bere supra terram. Et accipiens septem panes: gra
tias agens fregit & dedit discipulis suis: ut appo
nerent & proposuerunt turbae. Et habebant per
iculos paucos: & ipse benedixit: & iussit apponi.
Et manducaverunt: & saturati sunt. Et susuile
runt quod superauerat de fragmentis: septem
sportas. Et non caeterum manducaverunt qua
siquat uorum milia sed dimisit eos. Et statim ascen
dens in ueniam cum discipulis suis: uenit in partes
dabnath.

¶ lxxvi
al. lxxvii
lxviii

Et exierunt pharisaei & coeperunt conquirere
eum: & querentes ab illo signum de caelo temp
tantes eum.

¶ lxxviii
al. lxxviiii

Et in gensens ipse ait. Quid generatio ista quae
rite signum? Amen dico uobis: si dabitur gene
rationi ista signum: Et dimittens eos ascendens
iterum nauem: abiit trans fretum: & oblitus fuit
sumere panes. Et missum imponem: non habebat

secum in nauem.

¶ lxxviiii
al. lxxviiii
lxviiii

Et praecepit eis dicens: Videte caute ea sermen
topharisaeorum & sermone herodis.

¶ lxxviiii
al. lxxviiii

Et cogitabant ad alter utrum diceret: Qui aspiciens
non habemus. Quocognoitis? ait illis: Quid co
gratus qui aspiciens non habet? nondum cognos
citis: nec intellegitis? Adhuc caecum habet
cor uestrum. Oculos habentes non uidetis: &
aures habentes non auditis. Nec recordamini
quando quinque panes fregi in quinque milia
& quot cophinos fragmentorum impleris susu
listis? Dicunt ei. Duodecim. Quando & septem
panes in quatuor milia quot sportas frag
mentorum intulistis? Et dicunt ei. Septem.
Et dicebat eis. Quomodo nondum intellegitis?

¶ lxxviiii
al. lxxviiii

Et ueniunt bethsaida: & dedit eum ei caecum:
& rogabant eum: ut illum tangeret. Et ad
prehensam manu caeci: eduxit eum ex nauem.

Et exiens in oculoreus: inpositis manibus suis:
interrogauit eum si aliquid uideret. Et aspici
ens ait. Video homines uelut arboresambu
lantes. Deinde iterum inpositis manibus super
oculoreus: & coepit uidere. Et restitutus est

re aut uideret clare omnia. Et misit illum in do-
mum suam dicens. Vade in domum tuam. Et sin-
tuam in irueris. sicut in dixeris.

¶ 10000
¶ 10000
¶ 10000

Et egresus est ihs & discipulus in caesarea
philippi. & in uiam interrogauit discipulos suos di-
cens. Quem me dicunt esse homines? Qui re-
sponderunt illi dicentes. Iohannem baptistam.
Alii heliam. Alii uero quasi unum de prophetis.
Tunc dicit illis. Uos uero quem me dicit esse?

¶ 10000
¶ 10000
¶ 10000

Respondens petrus ait. Tu es xpi. Et commina-
tus est eis. sicut in dicit de illo. Et coepit docere
illos. quoniam oportet filium hominis multum pati
& reprobari a senioribus & a iustis & a scribis
& occidi & sepeli. & post tres dies resurgere.
& palam uerbum loquebatur.

¶ 10000
¶ 10000

Et accipiens eum petrus. coepit increpare eum.
Quoniam ueris. & dicens discipulos suos. commina-
tus est petro dicens. Vade retro me. sicut in xpi. quoniam
non sapis quae dicitur. sed quae sunt hominum.

¶ 10000
¶ 10000
¶ 10000

Et conuocatus turbam discipulis suis. dixit.
Siquis uult post me sequi. denegat semetipsum.
& tollat crucem suam. & sequatur me. Quoniam
uoluerit animam suam saluam facere. perdet eam.

Quia uero perdidit animam suam propter me
& euangelium saluum conseruet. Quid enim prode-
rit homini si ueretur mundum totum. & derin-
tuam suam animae suae? Aut quid dabit homo commu-
tationis praemium suae?

¶ 10000
¶ 10000
¶ 10000

Quoniam me conseruet. sicut in ueretur haec genera-
tionis haec ad uicem. & peccatrice. & filius hominis
confundetur cum conuenit in gloria patris sui
cum uoluerit.

¶ 10000
¶ 10000
¶ 10000

Et dicebat illis. Amen dico uobis. quia sunt quidam
de his uobis qui non gustabunt mortem donec
uideant regnum dei ueniens in uultu.
Et post dies sex. ascendit ihs petrum & iacobum
& iohannem. & ducit illos in montem excelsum se-
orsum solum. & transfiguratus est coram ipsis.
Et uesimenta eius facta sunt splendida & candida
nimis. uelut nix. Quia si uultis super terram
non potest candida facere. Et apparuit illis beli-
as & moyses. & erant loquentes cum ihu. Et re-
spondens petrus ait ihu. Rabbi. bonum est nos
hinc esse. Et factamur tria tabernacula. Tibi uim
& moysi unum. & heliacum. Non enim scie-
bat quid diceret. Erant enim in morte ex certitu.

Et facta est nubes obumbrans eos. Et uenit uox
de nube dicens. Hic est filius meus carissimus. Au-
dite illum. Et statim circumspicientes neminem
amplius uiderunt. nisi ihm tantum secum. Et der-
cendebatur illis de monte. praecepit illis. ne cui
quae uiderunt narrantent. nisi cum filius hominis
amoretur resurrexit.

¶ 1000
500

Et uerbum contumuerunt apud se conquirentes
quid esset cum amor tuus resurrexerit.

¶ 1000
500

Et interrogabant eum dicens. Quid ergo dicant
pharisaei & scribae quia heliam oportet uenire
primum. Qui respondens ait illis. Helias cum
uenit primo restituit omnia. Et quomodo
scriptum est in filio hominis. ut mulier paxa-
tur & contemnatur. Sed dico uobis quia & heli-
as uenit. & fecerunt illi quaecumque uoluerunt.
Sicut scriptum est de eo.

¶ 1000
500

Et uenient ad discipulos suos. uidetur huius mag-
nam caritatem. & scribarum conquirentes eum illis.
Et consensum omnium popularum uident ihm stupe-
factum esse. & expauerunt. Et accurrentes salu-
tabant eum. Et interrogabant eos. Quid inter-
uor conquiratur.

¶ 1000
500

Et respondens unus de turba dixit. Magister ad-
tuli filium meum ad te habentem spiritum mu-
tum. quoniam cum quocumque madprehenderit. alli-
dit eum. & spumat. & stridet. dentibus & caetera.
Et dixit discipulis suis ut accerent illum. & non po-
tuerunt. Qui respondens eis dicit. O generatio
incredula. quomodo apud uos erit. quomodo uos
paxatur. Adfert illum ad me. Et adtulit uerbum
eum. Et cum uidisset illum. statim spiritus conturbauit
eum. Et elisus interterritus uolubatur spumans.
Et interrogauit patrem eius. Quomodo tempo-
ris est. ex quo hoc accidit. At ille ait. Ab infan-
tia. Et frequenter cum in uisionem & in aquas misit.
ut eum perderet. Sed si quid poterit adiuuare nos. mi-
seratus nostri. Ihs autem ait illi. Si poterit credere.
omnia possibilia credenti. Et continuo excla-
mans pater pueri. cum lacrimis uexat. Credo
dne. adiuua me redulitatem meam. Et cum uide-
ret ihu concurrerunt turbam. comminatus est
spiritum in mundo dicens illi. Surde & mutus spi-
ritus. ego tibi praecipio. exi ab eo. & complurime
intra ex meum. Et clamans simul cum discer-
pent eum. exi ab eo. Et factus est ita mortuus.

Ita ut multi dicerent quia mortuus est. Ihs au-
tem tenens manum eius: elevauit illum. & surrexit.
Ecum introisset in domum discipulorum secrete
interrogabant eum. Quare non non potuimus tece-
re illum? & dixit illis: hoc genus in nullo potest
gere nisi in oratione & iunio.

Et inde profecti praeter gerazethanum galileam.
Sic uolebat quemquam scire. Docebat autem disci-
pulos suos: & dicebat illis: Quis filius hominis
tradetur in manus hominum: & occidetur eum:
& occisus: tertius die resurget. At illi ignorabant
uerbum: & timebant eum interrogare.

Et uenerunt in capharnaum. Quicum domo essent
interrogabat eos. Quid in uia tractabatur?

A illi tacebant. Siquidem inter se in uia disputaue-
rant: quis esset illorum maior. Et respondens: uoca-
uit duodecim: & ait illis: Siquis uult primus esse
erit communis uobis omnis. & communis minister.
Et accipiens puerum: statuit eum in medio eorum.
Quoniam complexus esset: ait illis: Quisquis
unum ex uobis modicum pueri receperit in nomine
meo: mercepit.

Et qui cum quemcunq; susceperit: nonne suscipit: sed

cum quemcunq; suscipit.

Respondit illi iohannes dicens: Magister: uidentur
quendam in nomine tuo facientes nomina: qui
non sequuntur nos: & prohibuimus eum. Ihs autem
ait: Nolite prohibere eum. Nemo est enim qui fa-
ciat uis uerum in nomine meo: & possit citomale
loqui de me. Quicum in nomine tuo aduersum uos
pro uobis est.

Quisquis enim potum dederit uobis calicem aquae
in nomine meo: qui accipietur. Amen dico uobis
non perdet mercedem suam.

Et quisquis scandalizauerit unum ex his pusillis
credentibus in me: bonum est ei magis sic eum
dare tur molam molaria colloctur: & in mare mitte-
retur.

Et si scandalizauerit remanens tua abscedat illam.
Bonum est tibi debilem introire in uitam quam
duas manus habentem: ire in gehennam in ignem
in angustibilem.

Ubi ueritatis eorum non mortuus: & agnus non ex-
anguatur. Et si perierit: ut scandalizet: amputa
illum. Bonum est tibi claudum introire in ui-
tam: arietem: quam duo pedes habentem.

monium dixerit: nisi tu id feceris: honora
patrem tuum & matrem. At ille respondit:
ait illi: Magister: omnia haec obseruaui a iuue-
nute mea.

¶ c. xxi
¶ c. xxi
¶ c. xxi
¶ c. xxi

Ihs autem inuitus eum: dilexit eum & dixit illi:
Vnum tibi deest: ut a deo quaecumque habere uide-
& da pauperibus: & habebis thesaurum in caelo:
& tu uis sequere me.

¶ c. xxi
¶ c. xxi
¶ c. xxi
¶ c. xxi

Qui contra ista uis in uerbo abnu-
merentis. Et ex enim
habens possessiones multas: Et circumspiciens
Ihs ait discipulis suis: Quam difficile qui pecunias
habent: in regnum dei introibunt. Discipula autem
obstupescerunt in uerbo istius. At Ihs rursus respon-
dit: ait illis: Filiioli: quam difficile est: confiden-
ter in pecuniis: in regnum dei introire. Facilius est
camelum per foramen acus transire: quam diu-
tem introire in regnum dei. Quam magis admi-
rantur dicentes ad se in se ipsos: Et quis potest
istud fieri? Et inuenit illor Ihs ait: Apud ho-
mines impossibile est: sed non apud deum. Omnia
enim possibile sunt apud deum. Et coepit petrus
euidere: Et ceteros dimisit omnia & sequi
sumus te.

¶ c. xxi
¶ c. xxi
¶ c. xxi

Respondens Ihs ait: Amen dico uobis: si nemo est
qui reliquit et domum aut fratres aut sorores
aut patrem aut matrem aut filios aut agros
propter me & propter euangelium: quomodo
potest uenire in regnum dei. Domos
& fratres & sorores & matres & filios & agros:
cum persequutionibus: semper in futuro ui-
tam aeternam.

¶ c. xxi
¶ c. xxi
¶ c. xxi

Multi autem erunt primi nouissimi: & nouissimi
primi.

¶ c. xxi
¶ c. xxi
¶ c. xxi

Erant autem in uia ascendentes in hierosolymam:
& percede bat illos Ihs & stupabant & sequentes
timebant. Et assumens iterum duodecim coe-
puit illis dicere: quae essent euentura. Quia ce-
asendimus hierosolymam: & filius hominis tra-
deatur principibus sacerdotum & scribis & no-
ribus: Et damnabunt eum in morte: & eradent
eum genibus: & iudicent: & conspuent eum:
& flagellabunt eum: & ante facient eum: & ter-
tia die resurget.

¶ c. xxi
¶ c. xxi
¶ c. xxi

Et accedunt ad eum iacobus & iohannes filii ze-
bedae dicentes: Magister: uolumus ut quodcum-
que petierimus: facias nobis. At ille dixit eis:

Quid uultis ut faciam uobis? Et dixerunt. Da nobis: ut comur ad dexteram tuam: & laeuam sinistram tuam: ut sedeamus in gloria tua. Ihs autem ait eis. Ne scitis quid petatis. Potestis bibere calicem quem ego bibo: aut baptismum quem ego baptizor baptizari? At illi dixerunt ei. Possuntur: Ihs autem ait eis. Calicem quem ego bibo bibetis: & baptismum quem ego baptizor baptizamini. Sed et autem ad dexteram meam uel ad sinistram non est meum dare: sed quibus paratum est

Et audientes decem: coeperunt indignari de iacobo & iohanne. Ihs autem uocauit eos: ait illis. Scitis quia ubi qui uidentur principes gentibus dominantur eis? & principes eorum potestatem habent ipsorum. Non ita est autem in uobis: sed quicum que uoluerit fieri maior: erit uelut minister. Et quicum que uoluerit in uobis primus erit: erit omnium seruus.

Nam & filius hominis non uenit ut ministraretur: sed ut ministraret: & daret animam suam redemptionem pro multis.

Et ueniunt hierichum: & proficiente eode die hiericho: & discipulus eius: & plurima mulier audire

¶ 11. cxxiii
¶ 11. cxxiiii
¶ 11. cxxv

¶ 11. cxxvi
¶ 11. cxxvii
¶ 11. cxxviii

¶ 11. cxxix
¶ 11. cxxx
¶ 11. cxxxii

filium matris barthelemy: caecus sedebat iuxta uiam mendicans. Quicumque audisset: & quia ihs in nazareth: cepit clamare & dicere. Filius dauid ihu: miserere mei. Et comminabantur eum multi: ut taceret. At ille multo magis clamabat. Filius dauid: miserere mei. Et stans ihs: praecepit illum uocari: & uocauit caecum dicens. Ete. Anima equior esto: surge uocante. Qui pro te totum sumentum tuo: exultans uenit ad eum. Et respondens ihs: dixit illi. Quid uis ut faciam tibi? Caecus autem dixit ei. Rabbi: ut uideam. Ihs autem ait illi. Vide: fides tua te saluum fecit. Et confestim uidit: & sequebatur eum in uia.

Et cum ad propinquarent hierosolymae & bethaniam: admonem oliuatum: mittit duos ex discipulis suis: & ait illis. Ite in castrum quod est contra uos: & facite ministrare inter illuc: inuenietis pullum ligatum: super quem nemo adhuc hominum edidit: soluite illum: & adducite. Et si quis uobis dixerit quid faciat: dicit ei quia non nocentia rursus: & continuo illum dimittet & huc.

Et abeuntes inuenerunt pullum ligatum ante ianuam foris in buio: & soluunt eum. Et quidam

¶ 11. cxxxiii
¶ 11. cxxxiiii
¶ 11. cxxxv

¶ 11. cxxxvi
¶ 11. cxxxvii
¶ 11. cxxxviii

Quid uultis ut faciam uobis? Et dixerunt da-
nobis ut uinum ad dexteram meam: & uisum
tranuam sedeamus in gloria tua. Ihs autem ait
Nescitis quid petatis: Potestis bibere calicem quem
ego bibo aut bapsum quem ego baptizo? bap-
tizo. At illi dixerunt ei. Possimus. Ihs autem
ait ei. Calicem quem ego bibo bibite
& bapsum quem ego baptizo baptizami.
Sed et caute ad dexteram meam uel ad sinistram
non est meum dare sed quibus paratum est

Et audiens decem coeperunt indignari de iacobo
& iohanne. Ihs autem uocans eos ait illis: Scitis
quia hi qui uidentur principes gentibus domi-
nantur eis? & principes eorum potestatem habent
ipsorum. Non ita est autem in uobis: Sed qui cum
que uoluerit fieri maior erit uel minister.
Et qui cum que uoluerit in uobis principare
erit omnium seruus.

Nam & filius hominis non uenit ut seruiat
uere sed ut ministeret: & dare casum suam
redemptionem pro multis.

Et ueniunt hierichū & proficiente eode die i-
cho: & dicit pulcherrus: & plerumque multitudie

¶ xxvii
¶ lxxvii
¶ lxxviii

¶ xxvii
¶ lxxvii
¶ lxxviii

¶ xxvii
¶ lxxvii
¶ lxxviii

92
filius timet bartimeus caecus sedebat iuxta
uiam mendicans: Quicumque dicit sequi ab in-
zaretus est: coepit clamare & dicere. Filius dauid
ihū miserere mei. Et comminabantur eum multi
ut taceret. At ille multo magis clamabat
Filius dauid miserere mei. Et stans ihs: praece-
pit illum uocari: & uocant caecum dicentes ei.
Anima equior esto surge uocare. Qui protie
to uestimento suo exiens uenit ad eum. Et
respondens ihs dixit illi. Quid uis ut faciam?
Caecus autem dixit ei. Rabboni ut uideam.
Ihs autem ait illi. Vade fides tua te saluum fecit.
Et confestim uidit: & sequebatur eum in uia.

Et cum ad propinquarent hierosolymae & betha-
niae ad montem oliuorum: mittit duos ex disci-
pulis suis & ait illis. Ite in castrum quod est con-
tra uos: & statim introeuntes illuc inuenietis
pullum ligatum super quem memo adhuc homi-
num sedet. Soluite illum & adducite. Et si quis
uobis dixerit quid facitis: dicitis quia ad non necessa-
rius est: & continuo illum dimittite & huc.

Et abeuntes inueniunt pullum ligatum ante ia-
nuam foris in bivio: & soluunt eum. Et quidam

¶ xxvii
¶ lxxvii
¶ lxxviii

¶ xxvii
¶ lxxvii
¶ lxxviii

de illis stantibus dicebant illis: Quid facitis? Sol-
uente pullum? Quid ueruntis? sicut praecep-
erat illis. & dimiserunt eis. & duxerunt pul-
lam ad libitum. Componunt illi uestimenta sua: & se-
dit super eum. Multi autem uestimenta sua str-
uerunt in iux. Alii autem frondes caedebant de
arboribus: & sternerunt in iux.

M. CCXIII
M. CCXIII
16. CCXXIII
16. 2

Et qui praebant & qui sequebantur: clamabant
dicentes. Osanna: benedictus qui uenit in nomi-
ne dñi. Benedictum qui uenit in regno patris
nostri dauid: osanna in excelsis.

M. CCX
M. CCX
16. CCXXIII
16. 11. 1111

Et introiit hierosolimam in templum: & cum
spicet omnibus: cum ianues per axes & hore: exiit
in bethaniam cum duodecim. Et alia die cum ex-
iit in bethaniam: et uenit. Cumque uidisset a longe
siam habentem folia: uenit siquid forte ueni-
ret in ea. Et cum uenisset: ad eam: nihil uenit
praeter folia. Non enim erat tempus ficorum.
Et respondens dixit ei. Jam non amplius in ae-
ternum quisquam fructuum: ex te manducet.
Et caudiebant discipuli eius.

M. CCXI
M. CCXI
16. CCXXIII
16. 1111

Et uenit in hierosolimam: & cum introisset tem-
plum: coepit et e re uedentes: & ementes in tem-

plo: & mensas nummulariorum: & cathedras
uendentium columbas: euerit. Et non sine bac
ut quisquam transferret uas per templum: & do-
cebat dicentes. Non speratum est: quia domus mea
domus orationis: uocabitur omnibus gentibus.
Vos autem fecistis eam speluncam latronum.

M. CCXII
M. CCXII
16. CCXXIII
16. 1111

Quo auditu principis sacerdotum & scribae quere-
bant: quomodo eum perderent. Timebant enim eum:
quoniam in ueritate testis: & amirabatur super doctri-
na eius.

M. CCXII
M. CCXII
16. CCXXIII
16. 1111

Et cum uesper facta esset: egressus est in ciuitate.
Et cum in ueritate uiderent: sicut in ardon-
factam aradhibat. Et recordatus periturus dixit ei.
Rabbi: ecce sic ut cum iudeis uisisti aruit.

M. CCXII
M. CCXII
16. CCXXIII
16. 1111

Et respondens illis ait illis. Habete fidendi. Amen
dico uobis: quia qui cum quid dixerit huic moni-
tollere: & mittere in mare: & non haec uerit in cor-
desuo: sed eridderit: quia quodcumque dixerit
fiat: fiet ei.

M. CCXII
M. CCXII
16. CCXXIII
16. 1111

Propterea dico uobis: omnia quaecumque orantes
petitis: credite quia accipietis: & euenient uobis.

M. CCXII
M. CCXII
16. CCXXIII
16. 1111

Et cum stabit adorandum: dimittite siquid habe-
tis ad uersus aliquem: ut & pax et ues per quicquid

lit est dimittat uobis peccata uestra. Quod si uos
non dimiseritis nec pater uester qui in caelis est di
mittet uobis peccata uestra.

X
M. CCXXIII
AL. DE XXII
IN CCXX

Et uenit rursum hierosolimam. & cum ambula
ret in templo. accedunt ad eum summi sacerdotum
& scribae & seniores & dicunt illi. In qua potestate
haec facis & quis tibi dedit hanc potestatem ut ista
facias? Ihs autem respondens ait illis. In quo roga
bouos & agnouimus uerbum & respondet mihi.
Et dicitam uobis in qua potestate haec faciam. Ba
ptistinum uobis dico a caelo & ex hominibus.
Respondet mihi. At illi cogitabant secum dicens.
Si diximus illi de caelo. dicit. Quare ergo non eradi
distis eum? Sed dicimus de hominibus. timebant po
pulum. Omnes enim habebant iohannem. quia
ueri propheta eius est. Et respondentes dicit illi.
Nescimus. Et respondens ihesus ait illis. Neque ego
dico uobis. in qua potestate haec faciam.

X
M. CCXXIII
AL. DE XXII
IN CCXX

Et coepit illis in parabolis loqui. Vineam pasina
uit homo & arcam dedit sapientem & fodit lacum
& aedificauit uirum & locauit eam agricolis.
& sperare profectus est. Et misit ad agricolas
in temporis eruum ut ab agricolis acciperet de

fructu uineae. Quia adprehensum eum ceciderunt.
& dimiserunt uacuum. Et iterum misit ad illos
alium seruum & illum incipit uerberauerunt.
& conuulsi adfecerunt. Et iterum alium misit
& illum occiderunt. Et plures alios quosdam cae
dentes alios uero occidentes. Adhuc ergo unum ha
bens filium carissimum & illum misit ad eos no
uissimum dicens. Quia si uerberantur filium
meum. Colonia uero dixerunt ad iuicem.
hic est heres uenit occidamus eum. & nos haere
re hereditas. Et adprehendentes eum occiderunt.
& eiecerunt extra uineam. Quid ergo faciet do
minus uineae? Veniet & sperdet colonos & da
bit uineam aliis. nec scripsit uisum hanc legistis?
Lapidem quem reproba uerunt aedificauerunt hic
factus est in caput anguli. Adhuc factum est istud.
& est mirabile in oculis nostris.

X
M. CCXXIII
AL. DE XXII
IN CCXXIII

Et quarebant eum tenere & cum uerit turbam.
Cognouerunt enim quoniam adeo parabolam hanc
dixerit. Et relicto exiuerunt.

X
M. CCXXIII
AL. DE XXII
IN CCXXIII

Et mittunt ad eum quosdam ex pharisaeis & herod
dianis ut eum caperent in uerbo. Qui uenientes
dicunt ei Magister. scimus quia uox es & non

curas quemquam sic enim uidet in faciem ho-
minum sed in uertice uisum didicerit. Licet dare
tributum caesari non debimus. Quis uisus uer-
sitas in uisum aut illis. Quid nec temptat. Affe-
rem in idem uisum ut uisum. At illi. et tulerunt ei.
Et ait illis. Cuius est imago haec et scriptio.
Dicunt illi. caesaris. Respondent autem illi dixit
illis. Reddite igitur quae sunt caesaris caesari &
quae sunt dei deo. Et mirabantur super eo. Et uene-
runt ad eum adducere quidam res uisum deo
non monete. Et interrogabant eum dicentes.
Magister moyses nobis scripsit ut si cuius frater
mortuus fuerit & dimiserit uxorem & filios non
reliquerit accipiat frater eius uxorem ipsius & re-
suscitet semen fratris sui. Septem ergo fratres
erant & primus accepit uxorem & mortuus est
sine relicto semine. Et secundus accepit eam &
mortuus est. & nec iste reliquit semen. Et ter-
tius similiter. Et accepto uicem similiter sep-
tem & non reliquerunt semen. Nouissimum autem
defunctus est & simul. In resur reuocet ergo
eam ut sit ex erit. cuius debet esse uxor. Sep-
tem enim habuerunt eam uxorem. Et respondit

95
illis ait illis. Non me deo erratis non scientes
scripturas neque uertum dei. Cuius enim amor
aut resur ex erit neque uenit sicque uenit
solum sicut angeli in caelis. Demortuus autem
quod resur non legitur in libro moysi super tu-
bum. quomodo dixerit illis. Inquit. Ego sum
de abraham & de iacob & de iacob. Non est de mor-
tuorum sed uisum.

¶
¶

Et accessit unus de scribis qui audierat illos conqui-
reter. scilicet quoniam bene illis responderit. In-
terrogauit eum quod esset primum omnium
mandatum. Ihs autem respondit. Quia pri-
mum omnium mandatum est. Audi israel
dominus dominus noster dominus unus est. & diligere dominum
tuum ex toto corde tuo & ex tota anima tua
& ex tota mente tua & ex tota uirtute tua. hoc
est primum mandatum. Secundum autem si-
mile est illi. Diligere proximum tuum tanquam
teipsum. Maxima uero mandatum non est.

¶
¶

Et ait illis scriba. Bene magister in ueritate dixisti
quia unus est & non est alius praeter eum. Et ut
diligatur ex toto corde & ex toto intellectu &
ex tota anima & ex tota fortitudine & diligere

proximum tamquam seipsum. Mater est omnibus holocaustis et sacrificiis. Ihs autem uidens quod aspiciens respondisse dixit illi. Nonne longe a regno di.

¶ 1000
21 1000
10 1000
10 1000
10 1000

Et nemo tonauit eam cum interrogare.

Et respondens ih̄s dicebat docens in templo. Quo modo dicunt scribae xp̄m filium dei esse dauid. Ipse enim dauid dicit in ps̄lmo. Dixit dñs dño meo: sēde adexteram meam. Donec ponam inimicos tuos: scabellum pedum tuorum. Ipse ergo dauid dicit eum dñm: & unde est filius eius.

Et multi autem eam libenter audiunt.

¶ 1000
21 1000
10 1000
10 1000

Et dicebat eis in doctrina sua. Caute ascribitis: qui uolunt in stolis ambulare: & salutaris in foro: & in primis cathedris sedere in synagogis: & primos discubitorum in caenis.

¶ 1000
21 1000
10 1000

Quid eorum autem domos uiduarum: sub obtentu prolixae orationis: in accipientes prolixius iudicā. Et sedens ih̄s contra gazophylacium: aspicebat quomodo turbae uacaret: & in gazophylacium. Et multi diuiter iactabunt multa. Cum uenit sc̄ autem in nauis uidua pauper: misit duos minuta quod est quadrans. Et conuocans discipulos

suos ait illis. Amen dico uobis: quoniam uidua haec pauper plus omnibus misit: quoniam misit unum gazophylacium. Omnes enim ex eo quod abundabat illis: miserunt. Haec uero de penuria sua omnia quae habuit: misit totum in uicium suum.

¶ 1000
21 1000
10 1000
10 1000

Et cum egredere tur de templo: ait illi unus ex discipulis suis. Magister: aspice quales lapides & qualis structurae. Et respondens ih̄s ait illi. Uides haec omnia magnae edificationis: nonne in quietur lapis super lapidem: qui non destruitur.

¶ 1000
21 1000
10 1000
10 1000

Et cum sederet in monte oliuorum contra templum: interrogabant eum separatum petrus & iacobus & iohannes & andreas: Dic nobis: quando ista fient: & quod signum erit: quando haec omnia incipient consummari. Et respondens ih̄s: eorum prae dicit illis. Videte ne quis uos seducat. Multum inuenient in nomine meo dicentes: Quia ego sum: & multi uos seducunt. Cum uideritis autem bella & opinioniones bellorum: ne timeatis. Oportet enim fieri: sed nondum sunt. Exsurget autem gens super gentem: & regnum super regnum: & erunt terra motus per loca: & famer: innum dolorum habet.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Nidete autem uos incipit. Tradent enim uos in conciliis & in synagogis uapulabunt. Et tunc praesides & reges stabunt propter me in testimo num illis.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Et in omni genere primum oportet praedicari euangelium.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Et cum duxerint uos tradentes: nolite praecogitare quid loquamini. Sed quod datum uobis fuerit in illa hora id loquamini. Non enim estis uos loquentes: sed spiritus. Tradet autem frater fratrem in mortem: & pater filium: & consurgent filium parentis: & mortuos adficiet.

Et eritis odio omnibus propter nomen meum. Qui autem sustinuerit in finem: hic saluus erit.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Cum autem uideritis ab omni uatione desolationis statim ubi mondebis: qui legit intellogas.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Tunc qui in uadua sunt: fugiant in montes: & qui super terram: nesciant dat in domum: & cetera ut collat quiddam de mosaia. Et qui in agro erit: non reuertatur retro collere uestimenta sua.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Nae autem praegnantibus & uentribus in illis diebus.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Orat uero ut hiem non fiant.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Erum enim dies illi tribulationis erit: qualis non fuerit in ab initio creaturae: quam condidit: usque uenit: neque fiet.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Et nisi breuius & dicitur dies non fuerit: & saluum omnia ro: sed propter electos quos elegit breuius dicitur.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Et tunc si quis uobis dixerit: ecce hic est christus: ecce illic: nec crediderit.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Et surgent enim pseudoprophetiae: & pseudoprophetae: & dabunt signa & portenta ad seducendos si potest fieri: & uis electos. Vos ergo uidete: ne accipiat dux uobis omnia.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Sed in illis diebus post tribulationem illam: sol contenebrabitur: & luna non dabit splendorem suum. Et stellae caeli erunt decident: & uirtutes quae sunt in caelis mouebuntur.

¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.
¶ 1. cor. 15.

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nubibus: cum uirtute multa & gloria. Et tunc erit & angelus suus: & congregabit electos suos: aquae caeli: & sic uentus terrae: usque ad summum caeli. A sic autem dicitur per abolam. Cum uis ramus eius tener fuerit: & natus fuerit folia cognoscatur: quia in proximo sit aestas. Sic & uos cum uideritis haec fieri: scitote quod in proximo sit.

in ostiis. Amendico uobis quoniam non transibit genera uo hanc donec omnia ista fiant. Caelum et terra transibunt uerba autem meorum non transibunt.

¶ *¶*
¶ *¶*

Dedicauit enim illo uel hora uel momento sicque angeli in caelo sicque filii in terra.

¶ *¶*
¶ *¶*

Videte uigilate & non ne scitis enim quando tempus sit.

¶ *¶*
¶ *¶*

Sicut homo qui peregre profectus relinquit domum suam sededit in uisibus potestatem cuius que operis & in uisibus praecipiat ut uigilet.

¶ *¶*
¶ *¶*

Vigilate ergo ne scitis enim quando dominus ueniat. Sero autem in nocte angustiam in animam. Nunc uenerit repente inueniat uos dormientes. Quod autem uobis dico omnibus dico uigilate.

¶ *¶*

¶ *¶*
¶ *¶*
¶ *¶*

Erat autem pascha & azyma post biduum.

Et quaererebant summus sacerdos & scribae quomodo eum dolo tenerent & occiderent. Dicebant enim non indies festo ne forte tumultus fieret in populo.

¶ *¶*
¶ *¶*

Et cum esset in bethaniam in domo simonis leprosi & recumbere uenit mulier habens alabastrum unguentum ardispicat pretiosum & facta ala

labastro effudit super caput eius. Erant autem quidam indigni serentes in terram ipsos & dicerent. Ne quis perdit uos ista unguentum facta est. Poterat enim unguentum istud uenundari plus quam trecentis denariis & dari pauperibus & frangebant meam. Ihs autem dixit. Simite eam. Quid illi molestus est? bonum operis operata est in me. Semper enim pauperes habebitis uobiscum & cum uolueritis potestis illis benefacere. meum autem non semper habebitis.

¶ *¶*
¶ *¶*

Quod habuit haec fecit. praecient unguentum propter meum in sepulchrum. Amendico uobis ubicumque praedicatum fuerit euangelium istud in unum & quod fecit haec narrabitur in memoriae eius.

¶ *¶*
¶ *¶*

Et iudas scarioth unus de duodecim abiit ad summum sacerdotem ut proderet eum illis. Qui audiens gaudens iuravit & promissit ei pecuniam sed daturus. Et quaerens eum quomodo illum oportu ne traderet. Et primo die azymorum quando pascha immolabant dicant discipuli. Quousque comur & paratur tibi ut manducet pascha? Et tunc ut duos discipuli fuerunt & dicit eis.

Sustinet hic & vigilate.

¶ Iohannes
de sancto
de iohanne
de iohanne

Et cum processisset paululum procihit super terram
Et orabat ut fieri possit & transire ab eo hora.
Et dixit. Abba pater omnia tibi possibilis sunt.
Et transierat calceam hunc a me.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne
de iohanne

Sed non quod ego uolo sed quod tu. Et uenit & in
uenit eos dormientes. Et ait petro. Simon dor
misti non potuisti ualere uigilare.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne
de iohanne

Vigilate & orate ut non intretis in temptationem.
Spiritus quidem promptus caro uero infirma.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne
de iohanne

Et iterum abiens orauit eundem sermonem dicens.
Et reuertens denouit uenit eos dormientes.
Et erat enim in oculis illorum grauatus & ignorabant
quid responderent ei.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne

Et uenit tertio & ait illis. Dormite uanis & inquietis
cibus sufficit. Venit hora & ecce tradetur filius ho
minis in manus peccatorum. Surgite & amite.
Ecce quomodo tradetis prope est.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne
de iohanne

Et ad hunc loquentem uenit iudas scarioth unus
ex duodecim. & cum illo erat samultha cum gla
diis & lignis armis sacerdotibus & scribis
& senioribus.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne

Dedit autem traditor eius signum ei dicens.

Quemcumque osculatus fuerit ipse est tenet eum.
& ducite eum. Et cum uenisset & statim accedens
ad eum ait. Rabbi & osculatus est eum. At illi
manus iniecerunt in eum & tenuerunt eum.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne
de iohanne

Vnus autem quidam de iherosolimitanibus educens
gladium percussit feruam summum sacerdotis
& conpuit illum in oculum.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne
de iohanne

Et respondens ihs ait illis. Tamquam ad latronem
existis cum gladiis & lignis comprehendere me.
Cunctis enim apud uos in templo docent & non me
tenetis sed ut adimpleatur scripturae.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne
de iohanne

Tunc discipulatus & relinqueret eum omnes fugerunt.
Adulteris autem quidam sequelam eum amice
tatis indone super nudo & tenuerunt eum. At
ille reiecta indone nudus profugus abest.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne
de iohanne

Et adduxerunt ihm ad summum sacerdotem &
conuenerunt omnes sacerdotis & scribae & seniores.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne
de iohanne

Petrus autem a longe sequutus est eum ut quieti
otio in autum summum sacerdotis & sedebat cum
ministriis & calceabat eum sed dignem.

¶ Iohannes
de iohanne
de iohanne
de iohanne

Summus uero sacerdotis & omnes concilium quae
rebant aduersus ihm testimonium ut eum mor
tituderent & non ueniunt. Multum enim testi

monium falsum dicebant aduersus eum: & conue-
nientia testimonianonerant

M. CXXV
M. CXXVI

Et quidam singentes falsum testimonium ferabant
aduersus eum dicens: Quoniam audiuimus eum
dicentem: Ego dixi solui templum hoc in uisita-
tum: & post triduum alud non in uisitatum aedi-
ficabo. Et non erat conueniens testimonium illorum.

XIII

Et ex singulis summus sacerdos in medio interroga-
uit eum dicens: Non respondes quicquam ad ex-
tra quibus ibi cunctur ab his? Ille autem tacebat.

M. CXXVII
M. CXXVIII
M. CXXIX
M. CXXXI

Et nihil respondit. Rursum summus sacerdos in-
terrogabat eum & dicebat: Tu es xpi filius benedi-
ctus? Ipsi autem dixit illi: Ego sum. Et cudebitur filium
hominis ad extra sedentem iuris iuris: & uenientem
cum nubibus caeli.

M. CXXXII
M. CXXXIII

Summus autem sacerdos: scindens uelimenta sua ait.
Quid adhuc desideramus testes? Audistis blasphe-
miam. Quid uobis uidetur? Quomodo condemnauit
eum etiam et seruum nostris?

M. CXXXIV
M. CXXXV
M. CXXXVI
M. CXXXVII

Et coepit unus quidam conspuere eum: & uelare fact
ometur: & colaphis eum caedere: & diceret: Pro-
phetam: & ministrum lapsum eum caedebant.

M. CXXXVIII
M. CXXXIX
M. CXL
M. CXLII

Et cum esset per ius in intro deorsum uenit in iux-

ancillis summus sacerdos: Et cum uidisset per eum
calefaciente omne aspiciens illum ait: Et tu cum hu-
nazar mochas? At ille negauit dicens: si que resio
si que resio uicquid dicitur.

M. CXLIII
M. CXLIV
M. CXLV

Et exiit foras ante curiam: & gallus contauit.
Rursum autem cum uidisset illum ancilla: coepit
dicere eum stultitibus: Quia hic ex illis est. At ille
iterum negauit. Et postquam illum rursus quidam
stabant dicebant per eum. Vere ex illis es: nam se-
galileus es. Ille autem coepit anathemazare &
iurare: quia scio hominem istum quem dicitur:
Et statim iterum gallus contauit.

M. CXLVI
M. CXLVII
M. CXLVIII

Et recordatus est per ius uerbi quod dixerat ei his:
priusquam gallus conteserit: ter me negabit:
& coepit flere.

M. CXLIX
M. CL
M. CLI

Et confessum in consilium facientes summus sa-
cerdos cum senioribus & scribis: statim uerbo
conclio.

M. CLII
M. CLIII
M. CLIV
M. CLV
M. CLVI
M. CLVII

Vincenter ihm: duxerunt eum & dederunt pilato.
Et interrogauit eum pilatus: Tu es rex iudeorum?
At ille respondens ait illi: Tu dicitur.

M. CLVIII
M. CLIX
M. CLX
M. CLXI

Et accumbente cum summus sacerdos in multitudine.
Pilatus autem rursus interrogauit eum dicens:

mabant cum mouerit capitula sedentes:
Na quod fruit templum: semet ipsis dicitur
aedificat: saluum faciem scriptum descendit
de uice

M. CC. XXXI
A. DIE XLII
DE OCT. XXXI

Similiter et summi sacerdotis ludentes ad alter-
utrum cum scribit dicebant. Alios saluorum fecit:
septimum non potest saluum facere. xpi ex ista
hel descendat non de uice: ut uideamus scire
domus

M. CC. XXXI
A. DIE XLII
DE OCT. XXXI

Et quicumque crucifixi erant: conuictiebantur ei.
Et facta hont sicta: tenebrae factae sunt per to-
tam terram: usque in hontem nonon.

M. CC. XXXI
A. DIE XLII

Ethorazona exclamauit ihu uocem magna dicens:
Heloi: Heloi: Lama zaprani: quod est in ter pra-
tatum: Ds meus: Ds meus: ut quid dereliquisti me:
Et quidam de circumstantibus: audientes dicebat
Ecce heliam uocat.

M. CC. XXXI
A. DIE XLII
DE OCT. XXXI

Cur etiam uocemur: semplem sponziam acco-
ritum ponens que calamo: potum dabat ei dicens:
Sine uideamus: si ueniat helias ad ponens dicitur.

M. CC. XXXI
A. DIE XLII
DE OCT. XXXI

Ihs autem emissa uocem magna exspirauit.
Et uelum templi scissum est: in duo: usque in usque
deorsum.

M. CC. XXXI
A. DIE XLII
DE OCT. XXXI

Videns autem conuicio quae aduersus stabat quia
sicut clamans exspirasset: ait. Vere hominibus fili
urdi erat.

M. CC. XXXI
A. DIE XLII
DE OCT. XXXI

Erant autem et mulieres de longe aspicientes: in-
ter quas et maria magdalene: et maria iacobi
minoris: et ioseph mater: et salomae. Et cum
esset in galilea sequebatur eum: et in iherosolyma
ei. Et talis multae quae simul cum eo ascende-
rant iherosolyma

M. CC. XXXI
A. DIE XLII
DE OCT. XXXI

Et cum iam sero esset factum quiesceat paraescue:
quod est ante sabbatum uenit ioseph ab arima-
thia nobilis decurio: qui sepe erat expectans
regnum iudi. Et audacter introuit ad pilatum
et petit corpus ihu. Pilatus autem mirabatur
sua nobilitate: et accessit conuisione in terro-
gavit eum si maior tuus esset. Et cum agno-
uisset eum conuisione: donauit corpus ioseph.

M. CC. XXXI
A. DIE XLII
DE OCT. XXXI

Ioseph autem merxatus findonem: et deponens
eum in uoluit findone: et posuit eum in monu-
mento quod erat excisus in petra. Et ad uol-
uit lapidem ad os tummonum entu.

M. CC. XXXI
A. DIE XLII

Maria autem magdalene et maria ioseph aspici-
ebant ubi poneretur.

¶ 10000
10000000

Et ceciderunt in terra abbatum.

Mariamagdalene & maria iacob iherosolime.
emerunt a roma & uenierunt in quatuordecim.

¶ 10000
10000000

Et iherosolime uenit abbatum uenit ad monu-
mentum ortu iherosolime. Et dicebant ad iherosolime.
Quis reuoluit nobis lapidem ab ostio monumenti
tui? Et respiciens uiderunt eum reuoluit lapidem
et ait quippe magnus ualde. Et intus ceciderunt in mo-
numentum. uiderunt iuuenem sedentem in dex-
tra & cooperatum stola candida & obliuiscuntur.

¶ 10000
10000000

Quid dicit illis? Nolite expauescere. Ibi quaeritur
nazarenus crucifixus. sicut dixit. non est hic.
Ecce locus ubi positus fuit eum. Sed ite dicit eis
apulis eius sepelire qui praecedunt iherosolime.
Ibi eum uidebitis sicut dixit uobis.

¶ 10000
10000000

At illae exierunt fugerunt ad monumentum. Inua-
serunt enim eas tremor & pauor. Et enim inquit
quandocumque uenit timelant enim. Surgens ita-
tem maria prima sabbati apparuit primoma-
riamagdalene de qua dicebat septem daemo-
nia. Illa uidentis nuntiavit his quae cum eo fue-
rant lugentibus & fletibus. Et illa uidentis
quae uideret & uideret & ab ea non crediderunt.

¶ 10000
10000000

Post haec autem duobus ex eis ambulabatur osten-
sus est malae figie cum buris nullam. Et illi cum
ter nuntiauerunt caeteris nec illis crediderunt.

Nouissime recumbentibus illis undecim apparuit
& exprobrauit incredulitatem illorum & dixit a-
m cordis. Quibus qui uiderant eum resurrexerat se-
non crediderunt. Et dixit eis. Eum in mundum
uniuersum praedicare euangelium in omni creatu-
rae. Qui crediderit & baptizatus fuerit saluus erit.
Qui uero non crediderit condemnabitur. Signa
autem eos quae crediderint haec sequentur. In no-
mine meo daemones eicient. Linguis loquen-
tur nouis serpentem tollent. Et cum moriferum
quidlibet in nomine meo biberit. Super aegros
manus imponent & bene habebunt. Et quis
quidem postquam loquutus esset ad sumptus
est in caelum & sedit ad dexteram dei. Illa autem
profecta praedicauerunt ubique de hoc ope-
ratione & sermone confirmante sequentibus
signis.

EXPLICIT EUANGELIUM SECUNDUM MARCUM.

INCIPIUNT CAPITULA

- I** **Z**acharias uisus angelo qui non credidit omniuit. Et Elisabeth uxor eius concepit Mariam quae de spiritu sancto concepit. Et salutaui Elisabeth. Elisabeth salutata prophetauit et peperit. Sicut nomen filii sui hominis Zacharias scripsit loquitur est. Et filium praecursum aeterni prophetauit. Post haec uisus peperit Maria thim in sancto tempore praecipuo posuit. quem pastor et uir ex angelorum iudicia inueniunt. Qui quoque octaua die circumciditur.
- II** **S**ymeon uisus spiritum in uerbis sumptum benedicit. Anna propheta uidua multa de se prophetauit. Iherosolymorum duodecim in templo cum docto ribus legit inuenitur in partem esse oportet repro nuntiat.
- III** **A**nno quinto decimo tyberius caesaris pilato curante. Iohannes baptista paucis uentum praedicat. Et foras in christum uentum uisus designat. Quod baptista uisus columbae figuram spiritus sancti descendit. Uox sua in decem locis in diuinitate quem putabat filium ioseph.
- IIII** **D**ucunt in deretum in quadragesima diebus ierusalem.

nauit. sed habulo temptatur uict. Reuertur in
galileam docet sabbat' synagogam ingreditur et ad
am serinare ac nullum propheta in patria sua
dicere acceptum. De qua et ceteris apud capharnaum
hominem ad eum non sabbat' liberat. et dicitur
simoni et fratribus et multo male habentibus curat.
et daemona et constantia in terreat. De iuu. allo
quitur. De qua pater multos capis facit. Vbi etiam
peritum iohannem et iacobum legit. Leprosion
mundat. In desertis orat.

- v **P**aralyticum dimittit imperituum. Ith' apocatis
scabiis fit mixta liberat. leuit publicanum sequi
tubae. apud quem murmurantibus phariseis cae
nar' dicit. Satis non est opus medicum. et dicitu
modis disputant. parabola panni et utrum ponit
spicas uel tentibus discipulis pariter propositio
nis commemorat. hominem manum aridam
habentem sabbat' curat. in oratione pernoctat.
apostolos eligit. turbar' alloquitur. Bex tu di
nem aliorum infelicitatem promittent. parabola
lampis ostendit. Deductu caeci et magistri et disci
puli et festucae moeulo uel trabis scarboris
boni fructus uel mali. et hominem quidam

- 155
- supra pectam uel super arenam aedificauit
vi **C**enturionis puerum curat. iudaei filium resuscit
tat. iohannes discipulos mittit ad ihm. et ex p
de iohanne loquitur. subiectis similitudinem
puerorum. In foros dicitur. mulier peccatrix
lacrimis pedes xpi lauat et unguet. propter qua
parabola dicitur et dicitur. qui paratum uel mul
tam concede. In inter et sequentibus se turbis et
mulieribus quae et uicet et erant. similitudinem se
miniar' dicit. curat semem in bona terra uel
psorion concede. Lucernam non tubuar. sed su
per tardo labrum poni. matrem et fratres repu
diat. si autem post hominum contestationem sedat.
hominem a male dicatione liberat.
vii **I**am filium dimittit et resuscitare mulierem pro
fluuio liberat. puellam uiuificat.
viii **M**itens discipulos praedicare dicitur omni potesta
te. quibus herodem ante reuertit. In desertis quom
que paribus sed uobis paribus quinquem luxuro
rum sicut. In terrogans quem medicat et turbae
apertu xpi declaratur. semon et abnegat' omni
bus crucem tolli. et se sequi. designat in se illic
quom totum mundi latere in cecum in gloria

accus.

xviii

In nomine assumpto petro iohanne & iacobo
xp̄t̄i t̄ran̄ figuratur. Inter moysen & helian u
sus ubi et iacob naxila petrus debere fieri dicit.
& nubecubum br̄atur. ac uox caelestis filium de
claret. p̄uor̄ uulnaxiam liberat. ac se traxi
habere pronuntiat. Et cogitantes discipulos. quis
corum maior est & insituit. ac non prohibendū
quoniam in medio uir tuum faciat. A s̄onaxia uir
non capitur. & uolentes apostolorum ignem su
per eos discendere. increpat s̄qui uolenti se non
habere sibi caput reclinat. praedicat. Alterum
tamen ipsa eam patris morte intermissa ad se
quodam elegit. & alio uolenti s̄us primum uirum
tari. aratoris figuram ponit. et or̄ respiciat.

x

Eligit septuaginta duo quos mittit ad praedican
dum. Ipse uero increpat ciuitates. & reuertor̄ dis
cipulos excochit feliciores. quod deorum nomi
na in caelo essent scripta. ob quam in gratias
agere patit quod bonissime paruulis reuelata. &
omniatib̄ apax et tradita manifestata. quem me
mum in filium in ore declarata. Beatorumque
oculos qui uiderint id quod propheta non con

xix

tigit. Aliḡ per totum temptatur. mandata quae fi
eri p̄uocantur. p̄uocantur uoluntati quem leui
ta & s̄uor̄ dote p̄uocantur. s̄m̄ uiraxius colligit.
Apud martham mariap̄as p̄tem conlaudat.

Post orationem propriam docet orationem. & p̄u
bolam ponit eius qui propter t̄adium dicit postu
lan̄ panem. petendum est se quod tendum & pul
sandum exemplum asserens. daem̄onum et ceteris.
In principio daem̄onorum idem pharisaei opi
nantes destruxit. Beatorumque dicit. qui audire
uerbum & custodiunt. Quis signum tonae & re
gnae austru. senne uitas in iudicio dicit forte
beatorum & lucernam super corda delabrum ponit.
& quod oculus si lucerna cor poris. apud phari
saem̄ mutatur lauidum potius quod dicitur est
elemosinis pronuntiat. increpat in multos pha
risaicos & legi doctores.

xxii

Pharisaei uolentibus cum eo contendere. discipu
los palam docet ut corum fallaciam caueant. &
cum eant. qui potest post mortem in gehem
nam mittere & plur̄ et esse discipulos. quinque
passeribus disponi ualentibus. & negantem se
negaturum. & peccatam in sp̄s non emittent

dam. Senon cogitandum quid adprehensur lo
quatur. peccatis respondet senon et sed uisorem
hereditatis. Similitudinem eius cum uulgo ita
sunt. curator omnia eadem nocte petere tur. ac do
es exemplum non cogitandum de castro. facio
dumque demors nam omnibus uindictas. Saug
landum dico si petro. felix enim esse bonum dispen
sationem. In dicit ignem mittet et super terram
non pacem. Turbis quoque dicit quod faciem caeli
cognoscerent. tempore non intelligerent. Quor
monse uicium in uia essent. reconciliatur enim ad
uerfario si reclusi non exierunt. donec nouis si
mam quadronem redderent.

xiii **C**um enim uia uisus fesset galilaeos occisor. monse
agendam paenitentiam. parabolam si cubiculae
subiungit. quoniam cum in fructu os uel le
ex ad cultor. stam postulauit. Cum mulierem
amit de consocio cur ueneret fesset. Indignam
tem archis magogum in epa. Unde si similitudi
nem grauis in apit subiungit. Ex quo arbor maior
holeribus mactetur. est fermentum quod absconditum
mulier in farina. sicut in rocaur. per angulum
ostium includatur. Pharisaei dicitur tibus. quia

herodes eum uellet occidere. Dicit eum uulpem
et prophetam exente hierusalem non petire. sicut re
pax hierusalem

xiiii **S**abbatrum et in horoptiam discumbendi datur di
nem inuitantem horatatur pauper et pasce. Simi
litudinem iungit hominis qui excusantibus in ui
tatur caecor. clodor debiles uocant et turbar depla
ter horatatur omnem affectionem propter se re
linquendum in parte bolam ponent. turtem aedifi
care uolentis et regit.

xv **S**alfatrum esse non debere murmurantibus pha
risaeis. de conuicio pastorum. Dicit similitudi
nem pastoris. Propter unam ouem non agnita
nouem relinquentis. et mulierem quae unam
dragmon perdit non inueniens quid se. falschomi
nis quid uobis filium iustis ubi bona uindicta sit. Ex
quibus uisus prodigegeit. Pro quo uoluitur deci
ditur. de dicitur in ore prodigo qui sapienter se
cit. et dicit exemplum horatatur operendum. et de
ridet eum pharisaeos in epa. Legem et pro
phetas uisus quae dicit huiusmodi dicitur. Ac mox chari
eum ostendit. quia si admissa aliter non accipit
uorem. et ab alio dimissa ducit.

xvi **P**arabolam de litute & lazaro senecimimum de
credentibus & dicitur dicitur quod omnia accepta
fratrem emenda & quod si fides uestrum in xpi
transfert arborem morti in terra que ueserit
uum debet in exhibendum de conleptis uisitantur
Ex quibus unum ratur sit in sequitur gratias agens
do in uenore et regnum dei Regnum autem ipsi
uexa exemplum noe uel loth subito uenire ac
tunc altum ad hunc & alium relinquit. & ubi fue
rit corpus illic aquilae. Similitudo non uiduae
rogant & uiduae inquit. & duorum in templo
orantium. & in forte non prohibendos. Simili
tudo dicitur & camelus factus per fortiter acur
tensur. & omnia hanc relinquentia.

xvi **C**um dicitur pulis ad uenturam sibi dicitur & caecum
mendicantem curauit. Zaccheum conlaudat.
dimidium substantiam pauperibus offerentem.
& similitudinem de eo quod decem minas. tunc
ad regnum seruitur distribuit. Et de xpo co
rum quicquid regem recitauerunt. super pullum
sine sedis. & super hierusalem fleuit. Quen tu
rae pite dicit. Ibi de templo mensis euerit.
scu dicitur columbae erit. pharisaeos in erro

gones in quibus potestate haec faceret. De baptismo
iohannis interrogat. Parabolam subiungit. cur
quicquid uos mittis caduam. postea filium
misse. & de lapide edificatum reprobato.

xviii **T**empus dicitur & respondit. de muliere quae
septem uiros habuit addit dicit interrogans quomo
do xpi filius dauid esse. Cameum ipse dicit.
Et non & abscribit cauendum. tu diu in laudat.
quae in donario diu in uita misit. De templo struc
tuae sedes uenit per sequutione & de exitu hieru
salem. & sine saeculi. De aduentu xpi in maiestate.
& similitudinem faciliore. & non seu uigilandum.

xviii **D**ezymorum dicitur & opinione. tu dicit daemone
repletur de tradendo tempus pecunias sibi promit
sa. sed in uentibus & cum dicitur pulis sacrorum tu
pans & aliter ostendit. & traditorem designat.
Certa uenit de gradue impite fecit quum in strae
Et petro dicit. quod cum esset negaturus. & mo
nuit discipulis ut uenidit uel uenit emant gla
dium. per gradum non uoluerit. quicquid oras &
discipulos exatit. domiener.

xx **A**necedente uela uenit urba & uenit traditur
xpi. & petrus uenit uenit uenit. ducto

thi ad domum principis sacerdotum. Petrus ibi
ter negavit. Xpi deludatur. In interrogatu iudaerum
apilato sabherode. Ac tunc in omnia pilatus
sberoderedeunt. Barabbas dimittitur. Sabi
iudaei suffigundur traditur. Qui plangentibus
et mulieribus uersemagis plangere dicit.
Et inter latrones fixus accipit uinum. accepit. Ita uo
rex designatur. A quo uinum ex latronibus redent
ad paradysum ducitur. Ab hora sexta usque ad ho
non die obiturus est. Sabi spu emittente ue
lum templi factum est. quibus uisus centurio &
qui aderant. Chm magnificat. Ioseph postulat
corpus sepelire. quod mulieres relinquentes
non uenerunt.

xxi **N**umquam mulieres angelorum uisionem nec ce
dunt discipuli. Cetero duo ad ex stellum imparis
fractione xpi cognoscunt. Seruor si discipulis in
dicant quibus ibi apparuit & plagas non credenti
bus ostendit. Ac postea factum edendum accepit.
alloquitur ap. osolor & cor uim aperit ad intel
legendum quod hoc compati oportuerit. Et tunc illic
essent donec in eorum ueniret uirum ammonuit.
Tunc benedixit eos & recessit. reliquit que lau

lx
1
solus

QVONIAM QUIDEM

multi conati sunt ordinare narrationem quae
in nobis completae sunt rerum. sicut tradide
rumenobis quia uinitio ipsi uiderunt seminis
et si fuerunt sermone. Vixit enim est semini ad se
quinto xpi in cepio omnibus diligenter ex ordine
ab his scribere optime theophile. ut cognoscas eo
rum uerborum de quibus eructus est ueritatem.

Fuit in diebus herodis regis iudaeae sacerdos qui
dum nomine zacharias de uice beth se uxor illi
desilabus aaron & nomen eius elisabeth.
Erat autem iustus & uerax. Incedentes
in omnibus mandatis & iustis iusticiis domus dñi
sine querella. Et non erat illi filius. eo quod
et sic elisabeth sterilis &ambo proceris in
indiebus suis. Faciamus autem cum sacerdotio
singeretur in ordine uicis suae. ante
dñi. secundum consuetudinem sacerdotum. ser
te exit ut in censum poneret. Ingressus in tem
plum dñi & omnis multitudo erat populorum
foris hora incensi. Apparuit autem illi angelus
dñi stans ad dextris altaris incensi. Et zacharias

tur batus est uidentis. Et minor intravit super eum.
Atque ait ad illum angelus. Nunciat Zacharia.
quoniam exaudivit a te deprecationem tuam. Et exoravit
elisabeth pro te. tibi filium. scilicet uocabis nomen
eius iohannem. Et erit gaudium tibi & exultatio
& multum iuuuata erit gaudere. Erunt enim
magnus honoratio & unum & scietur a omnibus.
Et spiritus replebitur adhuc ex utero matris istae.
Et multos filiorum israel conuertet ad dominum
ipsorum. Et ipse praecedet eum illum in spiritu &
uirtute heliae. Ne conuertat corda patrum in fili-
os. & incredibiliter ad prudentiam multorum.
Parare dno plebem perfectam. Et dixit zacha-
ria ad angelum. Unde hoc factum? Ego enim
sum senex & uxor mea procreuit in diebus istis.

le. iii.
20. m.

Et respondens angelus dixit ei. Ego sum gabriel
quod ad te uocatus. Et missus sum loqui ad te. &
haec tibi euangelizare.

le. iii.
21. m.

Et ecce tunc exiens non poterit loqui usque ad
tem quod haec dixit. Pro eo quod non redidisti
uerbum meum. quae implerunt in tempore tuo.
Et erit plebs expectans zachariam. & mirabun-
tur quod tardaret ipse in templo. Egredens autem

non poterat loqui ad illos. & cognouerunt quod
uisionem uideret in templo. Et ipse erat in uent-
illis. & spermansit mutus. Et factum est ut imple-
risim dies officii eius abire in domum suam.
Post hos autem dies. concepit elisabeth uxor
eius. & occultabat se mensibus quinque dicens.
Quia si fecerit mihi dñi in diebus quibus respexit
a se. te obprobrium meum inter homines.
In mense autem sexto. missus est angelus gabri-
hel ad uocatum galileae cum nomen nazareth.
Ad uirginem dispositam uirginitatem. et a
ioseph. de domo dauid. & nomen uirginis maria.
Et ingressus angelus ad eam dixit. Ave gratia
plena dñi tecum. Benedicta tu in mulieribus.
Quia tu uideris & tur batus est in sermone eius.
& cogitabat qualis esset & salutato. Et ait an-
gelus ei. Ne timeas maria. inuenisti enim gratiam apud dñm.
Ecce concipiet in utero & pariet fi-
lium. & uocabis nomen eius ihu. Hic erit mag-
nus. & filius altissimi uocabitur. Et dabit illi
dñs dñs sedem dauid patris eius. & regnabit in do-
mo iacob. & nomen & regnabit non erit finis.
Dixit autem maria ad angelum. Quomodo fiet

istud quoniam utrum non cognosco. Et respon-
dens angelus dixit ei. Spiritus super ueniet in te.
sicut uis aliam in obumbrabit tibi. Ideoque sequod
nascetur semini uocabitur filius tui. Et ecce elisabeth
cognata tua & supra concepit filium in senectute sua.
Et hic mensis est et exeat illi quae uocatur sterilis.
quia non erit impossibile apud dominum omne uerbum.
Dixit autem maria. Ecce ancilla domini. Et factum est
secundum uerbum tuum. Et ceteris sic ab illa an-
gelus. Exsurgens autem maria in diebus illis
abiit in montaniam in festinatione in ciuitatem
iuda. Et intrauit in domum zachariae. & saluta-
uit elisabeth. Et factum est ut uocatum salutari
omnium elisabeth exultauit in sanis in utero
suis. Et repleta est spiritu elisabeth. & exedema
uit uocem magna & dixit. Benedicta tu in ter-
militate & benedictus fructus uentris tui. Et unde
hoc mihi. ut ueniat manus domini me ad me. Ecce
enim tu facta es uox salutacionis uicem uentris
mei. Exultauit in gaudio in sanis in utero meo.
Et beata quae crederet quoniam perficeretur ea quae
dicta sunt ei a domino. Et ait maria.

Magnificata uisum a domino. Et exultauit spiri-

tus meus in consolacione meo. Quia respexit hu-
militacionem ancillae suae. ecce enim hoc beatum
medicent omnes generationes. Quia factum est mihi
magna qui potentis est. & seminum uenerunt. Et omne
quod dicitur in progenies & progenies uidentibus
eum. Fecit potentiam in brachio suo. dispersit
super bos in uentem cor distit. Deposuit potentis de
sele. & exultauit humilis. Et si uenerit impleat
bonis. & dicitur dimittit in uentem. Suscepit israhel
puerum suum memorari misericordiae suae.
Sicut loquitur est ad patres nostros abraham
& semini eius in saecula. Manifesta uerum maria
cum illa quae in mentibus tribus. & reuerfa est
in domum suam. Elisabet autem impleam
est ut in partu pareretur ei sepe partu filium. Et audi-
erunt uicem & cognouerunt quoniam magnificauit
domini misericordiam suam cum illa & congratu-
labantur ei. Et factum est in die octauo uene-
runt circumcidere puerum. & uocabunt eum
in nomine patris sui zachariam. Et respondens
mater eius dixit. Nequaquam sed uocabitur
iohannes. Et dixerunt ei dillan. Qui uicem est
in cognatione tua qui uocatur hoc nomine. Innu-

Et uocatur

ebant autem patri eius quem ille uocauerunt.
et post illius pugillarem scriptam dicitur: Johannes
est nomen eius. Ecce natus in uniuersi. Apertum
est autem os eius: et lingua eius: et loquebatur
benedicens ibi. Et factus est timor super omnes
uicinos eorum. et super omnia montana iudaeae
diuisgabatur omnia uerba huius. Et post fuerunt
omnes qui audierant in corde suo dicentes: Quid
putas puer iste erit? et in manu sua tenebat eum illo.
Et zacharias pater eius impletus est spiritu. et
prophetauit dicens:

Benedicetur tibi domine ihesabel. qui auisit auit et fecit
redemptionem plebi suae. Et erexit cornu salu-
tis nobis in domo dauid pueri sui. Sicut loquitur
est per os sanctorum: quia facti sunt prophetae in
eius. Saluum eximiat nos: et de manu om-
nium qui oderunt nos. Ad faciendam misericor-
diam cum patribus nostris: et memoriam iustitiam
et iustitiam. Iustitiam quod iurauit ad abraham
pater nostrum: dicens tuis nobis. Ne sine te mor-
deramini inimicos nostrorum. libera te serua-
mus illi. Iustitiam eius iustitiam coram ipso omnibus
diebus nostris. Et tu pater propheta altissimi

113
uoaberis: praebis enim ante faciem domini para-
re ueretur. Addendam scientiam salutis plebi
eius: in remissione in peccatorum eorum. Per
uiserit misericordiam in domo nostra: in quibus iustitia
uita orientis ex alto. In lumine huius quattuor
brui: et in umbra mortis sedent: addirgendos pe-
des nostros in uiam pacis: puer autem et stabat
et confortabatur spiritu: et erat in desiderio usque
in diem ostensionis suae ad ihsabel.

Faciam est autem in diebus illis: exiit edictum
in iudaea et in iugis: ut de liberetur uniuersis
orbis: haec descriptio prima facta est a praeside
syrac cyrino. Et tunc omnes ut profuerit
singulis in sua uicinitate. Ascendit autem scio
sephagalilea de ciuitate nazareth in iudaeam ci-
uitatem dauid: quae uocatur bethleem: eo quod
esset de domo et familia dauid: ut profuerit
cum uaria dispositione filii uxore pregnante.
Faciam est autem cum mensuris: impleti sunt di-
es ut pareret. Et peperit filium suum primoge-
nitum: et puerum cum in uoluit: et reclinauit eum
in praesepe: quia non erat ei locus induer foris.
Et pastores erant in regione eadem: uigilantes.

Et os loquentis usque ius in noctis super agrum suum.
Et ecce angelus in stetit iuxta illos & claritudo
arcum fulsit illis & clamauerunt timore magno.
Et dixit illis angelus: nolite timere. Ecce enim
euangelizauobis quidum magnum quod erit
omni populo. Quia natus est uobis hodie salua
tor: qui est christus dominus in ueritate datus. Et hoc uo
bis signum: inuenietis infantem pannis in uolu
tum: sicut in praescripto. Et subito facta est
cum angelo: multitudo militum caelestium: lau
dantium dominum & dicentium. Gloria in altissimis
deo: sicut erat apud in hominibus bonae uoluntatis.
Et factum est ut discernerunt ab eis angeli in caelum.
Pastores loquebantur ad inuicem. Transierunt
usque bethleem: & uiderunt hoc uerbum quod
factum est: quod dominus ostendit uobis. Et uenerunt
festinantes: & inuenierunt in praescripto & ioseph &
infantem postquam in praescripto. Videnerunt autem
cognouerunt de uerbo quod dicitur erat illis de
puero hoc. Et omnes qui audierunt: mirati sunt.
& de his quae dicitur in apostolorum ad hebraeos.
Maria uero conferuabat omnia uerba haec
conferens in corde suo. Et reuerterunt pastores

114
glorificantes & laudantes dominum in omnibus quae
audierunt & uiderunt: sicut dicitur in psalmo.
Et postquam consummatis sunt dies octo uenit
cum ad eum puer: uocatum est nomen eius ihs.
quod uocatum est ab angelo prius quam in uero
concepertur. Et postquam impleti sunt dies per
gationis eius secundum legem moysi: uulerunt
illum in bethleem: ut scirent eum dominus: sicut
scriptum est in lege domini. Quia omne masculinum
ad partum uuluum: sanctum uocabitur. Et ut
daretur ei nomen secundum quod dicitur in le
gedo: paratururum aut duos pullos colubrum.

II Et ecce homo erat in iherusalem: cui nomen simon.
Et homo iste uisus & memoratus: expectans con
solationem in iherusalem: & spiritus sanctus
sponsus accepit eum a spiritu sancto: non uisurum se
mortem nisi prius uideret christum. Et uenit
in templum. Et cum induerent puerum
in templum uenerunt in faciem secundum consue
tudinem legis pro eo: sicut in praescripto in uerba
sua: & benedixit dominus & dixit. Nunc dimittur
seruum tuum domine: secundum uerbum tuum in
pace. Quia uiderunt oculi mei: salutare tuum.

Quod per asiam faciem omnium populorum.
Lumen ad reuelationem gentium & gloriam
plebis tuae israhel. Et erat pater eius & mater
mirantes super his quae dicebantur de illo. Et bene
dixit illis symeon & dixit ad matrem suam dicens
Ecce posuit est hic in iudam & erit reuocatio
multorum in israhel. Et in signum cuius contra di
ceatur. Et tuam ipsius animam pertransibit gla
dus. Et tu uelens ut ex multis cordibus cogitatio
nes. Et erat annus prophetiae filia israhel de
tribus israhel. haec proceperat in diebus multis &
iuxerat cum in uisio anni septem annis gemitate
sua. Et haec uidit usque ad annos octoginta
quattuor. quae non discere debet de templo. et uisus
& obsecrationibus seruatis nocte ac die. Et haec
propheta super uenientem confitebatur dno. & lo
quebatur de illo omnibus qui exspectabant re
demptionem hierusalem. Et cum profecerunt
omnes secundum legem dno reuertit in gal
ileam in ciuitatem suam nazareth. Puer autem
creteba & confortabatur plenus sapientia &
gratia dicitur in illo. Et ibant parentes eius per
omnes annos in hierusalem in diebus sollemnitatis.

lx. m.
al. lxx.
si. xiii.

lx. v.
al. lxx.

Et cum factus esset annorum duodecim. ascenden
tibat illis in hierosolimam secundum consuetudi
nem diei festi. Consistim autem quae diebus cum redi
rent. remansit pater israhel in hierusalem. & non cog
nouerunt parentes eius. Existimantes autem mil
limes in comitatu. Venerunt iterum dies & equi
rebant eum in cognatione & in otio. Et non inuen
erunt regredi in hierusalem requirerentes eum.
Et factum est post triduum inuenerunt illum in
templo sedentem in maius doctorum audientem
illos & interrogantes eos.

Scupiebant autem omnes qui eum audiebant super
prudentiam & responsum eius. Et uidentes animi
maturitate.

Et dixit mater eius ad illum. Filii quid fecisti in
his? Et ecce pater tuus & ego dolentes quaereba
mus te. Et ait ad illos. Quid est quod me quaere
batis? sciebatis quia in his quaepactis meis sunt
oportet me esse. Et ipsi non intellexerunt uer
bum quod loquutus est ad illos. Et descendit cum
eis & uenit in nazareth. & erat subditus illis.
Et mater eius confert uerba omnia uerba haec.
in corde suo. Et filii proficiebant sapientia & aetate.

et gratia apud dm̄i se homines.

Anno autem quinto cleamo imperator ubi tetrarchas in
procurantem pontiophilaco iudaeam. Tetrarcha au
tem galilee herode philippo autem in syria tetrarcha
iudaeae et tetrarcha in regione selya
maxabline tetrarcha in principibus sacerdotu
arma & aspha. Factum est uerbum huius super io
hanem zachariae filium in desereto.

Et uenit in omni regione iordanis praedicans
baptismum paenitentiae in remissionem pecca
torum. sicut scriptum est in libro sermorum
esae prophetae. Vox clamantis in desereto pa
raete in uandii: rectas facite semitas uestras. Omnis
uallis implebitur. & omnis mons & collis humili
abitur. Et totum prauum in directam & asperam
uias planas. Et uidebit omnis caro salutarem di
ci.

Dixit ergo ad turbas quae exiebant ut baptiza
rentur ab ipso. Certe in uisum parum quis ostendit
uobis fugere uenturam iram. Facite ergo fructus
dignos paenitentiae. Et tunc operatus dicere
parum habebimus abraham. Dico enim uobis
quia potestis de lapidibus istis suscitare filios
abrahae. Jam enim securus ad radicem arborum

posita est. Omnis ergo arbor non faciens fructum
bonum excidetur & in ignem mittetur.

Et interrogabant eum in baedicoentes. Quid ergo
faciemus. Respondens autem dicebat illis. Quia
habetis tunicas det non habentis & qui habet tunicas
similiter faciat. Venierunt autem & publicani
ut baptizarentur & dixerunt ad illum. Magister
quid faciemus. At ille dixit ad eos. Nihil ampli
us quam quod constitutum est uobis faciat.
Interrogabant autem eum similiter dicentes.
Quid faciemus seniores. Et ait illis. Nemo me con
cutat: neque calumniam faciat. Et con
tente stiperidit uestris. Exi stimate u
tem populo & cogitabitur omnibus in cordi
bus suis de iohanne. sicut scriptum est in scripturis. Respon
dit iohannes dicens omnibus.

Ergo quidem aqua baptizauis. Venit autem for
tior me cuius non sum dignus soluere corrigi
am calciam eorum mecum. Ipse uos baptizabit
in spiritu & igni.

Cuius uentilabrum in manu eius: & spargabit
aream suam: & congregabit triticum in horrea
sua. Paleas autem comburet in ignem incombustibili.

lv. v.
di. vi.
di. vii.

lv. vi.
di. vii.

Multa quidem scilicet exhortatio euangelizabat
populo.

Herodes autem tetraarcha cum conuiperetur ab illo
deberedi de uxore fratris sui & de omnibus malis
quae fecit herodes adiecit & hoc super omnia & in
clausit iohannem in carcerem

Facimne statim cum baptizaretur omnis popu-
lus & ibi baptizatus & oratione aperuimne caeli
Et descendit spiritus corporalis specie sicut colum-
bam ipsum. Et uox de caelo facta est. Tu es filius
meus dilectus in te complacuit mihi.

Et ipse herodes incipit quasi a maiorum triginta
utputabatur filius ioseph.

Quisuit heli. Quisuit machab. Quisuit leui.
Quisuit melch. Quisuit iome. Quisuit ioseph.
Quisuit machabiae. Quisuit amor. Quisuit
naum. Quisuit eli. Quisuit naggae. Quisuit
maxch. Quisuit machabiae. Quisuit semei.
Quisuit ioseph. Quisuit ioda. Quisuit iohanna
Quisuit resa. Quisuit zorobabel. Quisuit sala-
thel. Quisuit meri. Quisuit melch. Quisuit addi.
Quisuit cophon. Quisuit helmadar. Quisuit her-
Quisuit heri. Quisuit eliezer. Quisuit iorim

Quisuit machab. Quisuit leui. Quisuit simeon.
Quisuit iuda. Quisuit ioseph. Quisuit iona. Qui-
suit heliaem. Quisuit melex. Quisuit mema
Quisuit maxacha. Quisuit machari. Quisuit
dand. Quisuit iere. Quisuit obed. Quisuit
booz. Quisuit salmon. Quisuit naadon. Qui-
suit ammadab. Quisuit aram. Quisuit etrom
Quisuit phares. Quisuit iudae. Quisuit iacob.
Quisuit itaae. Quisuit abrahae. Quisuit thoriae.
Quisuit nachor. Quisuit seruch. Quisuit ragau.
Quisuit falech. Quisuit eber. Quisuit sale. Qui-
suit caman. Quisuit arfaxat. Quisuit sem.
Quisuit noe. Quisuit lamech. Quisuit mathu-
sile. Quisuit enoch. Quisuit iared. Quisuit
maleleel. Quisuit caman. Quisuit enos. Qui-
suit sech. Quisuit adam. Quisuit di.

Ihs autem plenus spiritu regressus est in iordane
& agebatur ipsum in deserto diebus quadraginta
& temptabatur a diabolo.

Et in hiis manducauit in diebus illis. Et consumit
maximillit & iurit. Dixit autem illi diabolus.
Sis filius dei. die lapidibus ut panis fiat.
Et respondit ad illum. In scripturis est. quia

lv. xii
6. p. cian
6. l. cian

lv. xii
6. p. cian
6. l. cian

lv. xii
6. p. cian
6. l. cian

iiii
N
N
N
N

lv. xii
6. p. cian
6. l. cian

non in pane solo uiuit homo sed in omni uerbo dei.
Et duxit illum in desertum. Et ostendit illi omnia
regna orbis terrarum in momento temporis. Et
ait illi. Tibi dabo potestatem hanc uniuersam &
gloriam illorum quia in hunc tractatum est. Et uo-
lens ait illi. Tu ergo si adoraueris coram me
erunt tua omnia. Et respondens illi dixit illi.
Scriptum est. Domini deum adorabis & illi soli
seruies. Et duxit illum in hierusalem. Et statuit
eum super arcam templi. Et dixit illi. Si filius
deus mitte te hinc deorsum. Scriptum est enim.
quod uox dei tui mandauit de te. Et conseruent
te. Et quia in manibus tollente. ne forte offen-
das ad lapidem pedem tuum. Et respondens illi
ait illi. Dicitur enim. Non temptabis dominum deum tuum.
Et consummata omni temptatione diaboli
recessit ab illo usque ad tempus.

lx. v. 1000
lx. l. 1000
lx. l. 1000
lx. l. 1000

Et regressus est illi in iudaeam spiritu magali leam.
Et non uenit in regionem de illi.
Et in pedes de cechar in synagoga eorum. Et magnifi-
cabatur ab omnibus.

lx. v. 1000
lx. l. 1000

Et uenit nazareth ubi et natus est. Et in uenit
secundum consuetudinem suam in dies sabati in

synagoga. Et surrexit legere. Et tradit eis illi
liber prophetarum esae. Et cum uoluit librum
inuenire locum ubi scriptum erat. Spiritus super-
me propter quod unxit me. Et uolens dare paupe-
ribus in nomine praedicare captiuitatem et remissionem
& caecitatum. Dimittite contractor in remis-
sionem. Praedicare enim uobis acceptum. Et dicit
retributionis. Et cum placuisset librum. Reddi-
dit ministro et sedit. Et omnium in synagoga
oculorum intendentes in eum. Coepit autem di-
cere ad illos. Quia hodie impleta est haec scriptura
in auribus uestris.

lx. v. 1000
lx. l. 1000
lx. l. 1000

Et commensuratum illud ab eis. Et mirabantur
in uerbis gratiae quae procelebant de ore ipsius.
Et dicebant. Nonne hic filius ioseph?

lx. v. 1000
lx. l. 1000

Et ait illis. Neque dicitur in his similitudinem.
Medice cura te ipsum. Quia non uolumus fac-
torem in uerbum facere. Et in uerbum facere.

lx. v. 1000
lx. l. 1000
lx. l. 1000

At ait autem. Amen dico uobis. Quia nemo propheta
acceptus est in patria sua.

lx. v. 1000
lx. l. 1000

In uerbo dico uobis. Multae uoluerunt erant trahi-
ebat heliam in sahel. Quando uoluit sumere caelum
amittit uobis et mensuris. Cum facta esset facta.

Sancti
res corde

mes magna in omni terra, sed nullam illarum
missus est helix, nisi in arepta sidoniae admulti
et emuda. Et multi leprosi fuerunt in israhel
sub heliaco propheta: et nemo eorum mundatur:
est nisi in eis fuerit: Et crepleta sunt omnes in sy
nagoga iherosolimitanae audientes: Et surrexit unus de eis
et ait illi in ex tractationem: & dixit in illam
usque ad supercilium montis super quem ciuitas
illorum erat edificata: ut praecipitarent eum:
Ipsi autem transierunt per medium illorum iherosolimitanae.

lx. xxvii
di. lxxvii

Et descendit in capharnaum ciuitatem galilee
ibique docebat eos et fabbatur.

lx. xxviii
di. lxxviii
di. lxxviii

Et stupebant in docer matius: quia in potestate
erat sermo ipius.

lx. xxix
di. lxxviiii

Et in synagoga erat homo habens daemoum in
mundum: & exclamauit uocem magna dicens:
Sine quid nobis & tibi iherosolimitane: uenisti
per diler nos: Scio quia tibi sedisti. Et in respauit
illis et dicens: Obmutescite & exstabilite. Ecce cum
proiecit illi daemoum in medium exiit
ab illo: nihilque illam nocuit. Et factus est prior
in omnibus: & conloquebatur ad multos in ciuitate.
Quod est hoc uerbum: quia in potestate & uirtute

lx. xxxi
di. lxxviiii
di. lxxviiii

imperat in mandis spiritibus: & exeurit. Et di
culgabatur fama de illo in omni loca regionis.
Surgens autem de synagoga in ciuitate in domum
simonis: Socrus autem simonis tenebatur mag
nissime febricitans: & rogauerunt illum pro ea. Et
stans super illam imperauit febricitans: & dimisit illam.
Et contiuo surgens in misit ab ea illam. Cum sol
autem occidisset & omnes qui habebant infirmitates
uarias languoribus dicebant illor ad eum: Ac ille
singulis manus imponens curabat eos.

lx. xxxii
di. lxxviiii
di. lxxviiii

Et uenit autem daemouia multi clamantia &
dicentia: quia uerba filii dei. Et in respauit nomi
ne huius exloquitur: quia sciebat in ipso in esse xpm.

lx. xxxiii
di. lxxviiii
di. lxxviiii

Et accit autem die egressus iherosolimita in locum
secus huius requirit eboreum: Et uenerunt in que
ad ipsum & delectabant illum: nec discederet ab eis.
Quibus ille ait: quia & salus in uerbo oportet me
euangelizari in regnum dei. Quia daemouis in syn
agoga & in synagoga galilee.

lx. xxxiiii
di. lxxviiii
di. lxxviiii

Et accit autem cum uerba in ciuitate in ciuitate
ut audirent uerbum dei: & ipse stabat secus huius
natum gerit in arch. Et cuncti diuersi nauerunt
secus huius: praeterea autem dicebant

& laudavit reus. Ascendens autem in unam ma-
uam quae erat simonis rogauit eum altera redu-
cere puerillum. Et respondens dicebat de nauicula tur-
bar.

lv. xxx
viii
lv. xxxviii

Vocatus autem loquitur dixit ad simonem. Duc
malum & laxate retia uestrae in captura[m].
Et respondens simon dixit illi. Praeceptor
per totam noctem laboraui et nihil cepimus
inierit hanc noctem & laxabor etc. Et cum haec
dixisset conclusit uentris piscium multitudine memo-
riorum. Rumpi pebaui autem rete eorum & conui-
erunt seorsim quiescit in malis nauis ut uenerunt
& ad nauis uenerunt. Et uenerunt & amplexauerunt
se & nauis nauiculae nauis emergerunt.

lv. xxxi
lv. xlv

Quodam uideret simon petrus & proiecit ad ge-
nua iherosolimitanum. Et dixit. Quia homo peccator
sum domine. Scit enim quod cum dederat eum &
omnes quae in illo erant in captura piscium
quam ceperat. Similiter autem iacobum &
iohannem filios zebedaei quos uocauit simon.

lv. xxxvii
lv. xxxviii
lv. xxxix

Et ait ad simonem hijs. Nolite timere. Ex hoc iam
hominem eris capiens. Et subductus ad ueram
nauibus & electis omnibus sequutus fuit illum.

lv. xxxvii
lv. xxxviii
lv. xxxix

Et factum est cum esset in nauicula uisum & ecce
uir plenus lepra. Et uidens ihesus & proci dens
in faciem rogauit eum dicens. Domine si uis po-
tesse me mundare. Et respondens manum suam
posuit in lepra dicens. Volo mundare. Et confestim
lepra discessit ab illo. Et ipse praecipit illi ut
nemo sciret. Sed uide ostendit sacerdoti
& offerit pro mundatione tua sicut praecipit
moyses in testamento uisum.

lv. xxxviii
lv. xxxix
lv. lxxvii
lv. lxxviii

Perambulabat autem magister modeste &
conueniebantur baemulicae ut audirent &
cum uenerunt ab infirmitate curabatur.

lv. xxxvii
lv. xxxviii
lv. xxxix

Ipsa autem secedebat in desertum & orabat.
Et factum est in nauicula uisum & praesens debet do-
cent. Et erant pharisaei sedentes & legis docto-
res qui uenerant ex omni castro galilaeae &
iudaeae & hierosolymorum & uenerunt ad ma-
strandum eorum.

lv. xxxviii
lv. xxxix
lv. lxxvii
lv. lxxviii

Et ecce uir paralyticus in lecto hominem qui erat
paralyticus & quaerebant eum in ferre & po-
nerent eum. Et non inuenientes quaparte
illum in ferre praecurbae ascendit unus super
tectum & per tegulas submisit eum illum cum

lecto commadum ante ihm. Quorum fidenter
auide dixit homo remittuntur tibi peccata
tua. Et cooperum cogitare scribae & pharisaei
dicentur. Quis est hic qui loquitur blasphemias?
Quis potest dimittere peccata nisi solus deus?
Nec ignorat autem illis cogitationes eorum
respondens dixit ad illos. Quid cogitatis in
cordibus uestris? Quid est factus dicere di
mittuntur tibi peccata. An dicere surgens & on
bula? Ne autem sciat quia filius hominis po
testatem habet ut remittat tere peccata. At
paulitico Tibidico surgens collegetur in uiam
& uadem domum tuam. Et confestim surgens
coram illis tulit in quo iacebat. Et abiit in do
mum suam magnificans dñm. Et stupor ap
prehendit omnes & magnificabant dñm. & re
pleti sunt amore dicentes. Quia uidimus mi
rabilia hodie.

lxviii
di. lxxi
di. lxxii

Et post haec exiit & uidit publicanum nomine
leui sedentem ad teloneum. & ait illi. sequere
me. Et dicitur omnibus surgens sequutus est eum.

lxviiii
di. lxxii
di. lxxiii

Et facti conuiuium magnum leui in domo sua.
Et erat turba multa publicanorum & aliorum

lxviii
di. lxxii
di. lxxiii

quorum illi erant discumbentes. semur mu
rabant pharisaei & scribae eorum dicentes ad
discipulos eius. Quare cum publicanis & pecca
toribus manducatur & bibitur?

Et respondens illis dixit ad illos. Non egeni quia
nisi sum medico sed quia male habent. Non ueni
tuocare iustos sed peccatores ut inueniant eam.
At illi dixerunt ad eum. Quare discipulo tuo uis
iunant & frequenter & obsecrationes faciunt si
militer & pharisaeorum. Tu autem ad uicem & bi
bunt. Quibus ipse ait. Numquid potest filius illos
sponsi dum cum illis est sponsus facere ieiuna
re. Venient autem dies & cum ablatum fuerit
ab illis sponsus tunc ieiunabunt nulli in diebus.
Dicebat autem & similitudinem ad illos. Quia
nemo commisit uinum in uesimino nouo in
mittit in uesimino uetus. Alioquin seruo
uum rumpit & uetus non conuenit commis
situr in nouo. Et nemo mittit unum uinum
in uesimino ueteris. Alioquin rumpit uinum
uinum ueteris & ipsum effunditur & uetus peri
bunt. Sed unum nouum in uesimino nouo mit
tendum est & utraque conseruantur. Et ne

mo bibens uetur: statim uult nouum. Dicit enim uetur melior est.

lv. xlii
a. lxxviii
a. xxxviii

Factum est autem in sabbato secundo primo cum transiret per sata uellebant discipuli eius spicarum manducabant: constitit autem manibus. Qui dam autem pharisaeorum dicebant illis: Quid facitis quod non licet in sabbatis? Et respondens ihu ad eos dixit. Ne hoc legistis quod fecit dauid cum esset in seipso & iuueni coetant. Quo modo intrauit in domum dei: & panes propositionis sumpsit & manducauit: & dedit his qui cum ipso erant quos non licet manducare. Nisi tantum faceret uobis. Et dicebat illis: Quia dicitur est filius hominis: & in sabbatis.

lv. xlii
a. lxxviii
a. xxxviii

Factum est autem in sabbato ut intraret in synagoga & doceret. Et erat ibi homo: & manifestum est quod cetera erat arida. Observabant autem in sabbatis pharisaei & in sabbato curaret: ut inuenirent unde excusarent illum. Ipse uero sciebat cogitatione eorum. Et ait homo qui habebat manum aridam. Surge & statim medium. Et surgens stetit. At autem ad illor ihu. Intra uobis sabbatis

benefacere animalia: anima animalium facere an peridere. Et cum inspectis omnibus dixit homini. Extende manum tuam. & extendit. Et restituta est manifestus. Ipse autem repleti sunt in spiritum: & conloquebantur admittentem: quid nam facerent ihu.

lv. xlii
a. lxxviii
a. lxxviii

Factum est autem in illis diebus exitum montem orare: & erat per noctem in oratione dedit.

lv. xlii
a. lxxviii
a. xxxviii

Et cum dies factus esset: uocauit discipulos suos: & legit duodecim ex ipsis quos & apostolos nominauit. Simonem quem cognominauit petrum: & andream fratrem eius: iacobum & iohannem philippum & bartholomeum. Mattheum & thomam. iacobum alphaei & simonem quem uocauit zelotem. Itudam iacobi: Et iudam scarioth qui fuit proditor.

lv. xlii
a. lxxviii
a. lxxviii

Et descendens cum illis: stetit in loco campestris. Et curba discipulorum uentus: Et multitudo copiosa plebis ab omni iudaea & eberusalem & maritima & egypti & sidonum: qui uenerant ut audirent eum: & sanarentur a multis uerbis: Et qui uexabantur ab spiritibus immundis: curabantur. Et omnis turba quaerebat eum cur

gere. quia uirtus de illis exiebat. & sanabat omnes.

lv. l. i.
di. xxxv.

Et ipse clauis oculis in dextera pulchrior dicebat.

lv. l. i.
di. xxxvi.

Beati pauperes. quia uelut unum est regnum di-

lv. l. i.
di. xxxvii.

Beati qui in uelut in unum sunt. quia uelut in unum sunt.

lv. l. i.
di. xxxviii.

Beati et uirtus cum uos oderunt homines. & cum sepa-
rauerunt uos. & exprobrauerunt. & eiecerunt in
men uestrum tanquam in malum propter filium
hominis. Gaudete in illa die. & exultate. ecce
enim merces uestra multa in caelo. Secundam
haec enim faciebant prophetae pax et eorum.

lv. l. i.
di. xxxix.

Verum tamen. uae uobis diuitibus. quia habetis
consolationem uestram. Uae uobis qui saturati
estis. quia esurietis. Uae uobis qui rideatis nunc.
quia lugebitis. & flebitis.

lv. l. i.
di. xl.

Uae cum benedixit uobis dicit in omnes homines.
secundum haec faciebant prophetae pax et eorum.

lv. l. i.
di. xli.

Sed uobis dico quia uultis. diligite inimicos uest-
ros. benefacite his qui uos oderunt. Benedicite
maledicentibus uobis. orate pro calumni-
antibus uos.

lv. l. i.
di. xlii.

Et qui te percutit in maxillam. praebet et al-
teram. Et ab eo qui auferit tibi uestimentum.

& aonem cum in uos prohibere. Omnia uero tem-
perate tribue. & qui auferit tibi quae uis sunt. nere
petas.

lv. l. i.
di. xlii.

Et prout uultis ut faciant uobis homines. & uos fa-
cite illis similiter.

lv. l. i.
di. xlii.

Et si diligunt uos qui uos diligunt. quae uobis est
gratia. Nam & peccatores diligunt & diligunt.
Et si benefecerit uis qui uobis benefaciunt. quae
uobis est gratia. Siquidem & peccator et hoc fa-
ciunt. Et si inimicum dederit uis qui uobis spera-
tis recipere. quae gratia est uobis. Nam & pecca-
tor et peccatoribus fenerantur. ut rapiant ac
qualia. Verum tamen diligite inimicos uestros.
& benefacite. & non cum dicit. Nihil in despe-
rantes. Et erit merces uestra multa. Et erit uis
filialis. quia uis bene uis est super in-
gratos & inuolens. Et si uis ergo in uis uos deri-
sicut & pax uester miser uos est.

lv. l. i.
di. xlii.

Nolite iudicare & non iudicabimini. Nolite con-
demnare & non condemnabimini. Dimittite
& dimittentur. Date & dabitur uobis. Mensu-
ram bonam conferentem & coarguam. & super-
effluentem dabitur in sinum uestrum. Eadem

lx. lxxi
d. lxxi

ueromenfuraquamensifuerit: remeietur uob.
Dicebat autem illis similitudinem. Numquid
potest caccus cacum ducere: nonne ambobus
uac cadent?

lx. lxxi
d. lxxi
ff. cxxxviii

Non est discipulus super magistrum: per fecit
autem omnis erit sicut magister eius.

lx. lxxi
d. lxxi

Quid autem uidesset lucam in oculis: ait
tibi: habem autem quae in oculo tuo est: non confide
ras? Aut quomodo potest dicitur: frater
sine eia non est lucam de oculo tuo. Ipse in
oculo tuo habem non uidentur? hypocrita: eice
primum tabem de oculo tuo: & tunc per spici
et ualidus est lucam de oculo tuo.

lx. lxx
d. lxxi

Non est enim arbor bona quae facit fructus ma
lor: si ceciderit bor mala faciet fructum bonum.
Vnaqueque enim arbor destruitur si cognos
citur.

lx. lxx
d. lxxi

Naque enim desinit colliguntur: si ceciderit
bor uide manentiam.

lx. lxxi
d. lxxi

Bonus homo de bono thesaurorum diris: profert
bonum. Et malus homo de malo thesauro
profert malum. Ex abundantia enim cordis:
or loquitur.

lx. lxxi
d. lxxi
ff. cxxx

Quid autem uocatis me: dicit dicit: scion factus
quae dico.

lx. lxxi
d. lxxi

Omnis qui uenit ad me: & audit sermonem meum:
& facit eorum ostendam uobis: ut similitudine. Similitudine
est homini aedificari domum quae fodit in malum:
& posuit fundamentum supra petram. In uindicta
tione autem facta in istum est flumen domus
illi: scion potuit eum mouere: fundax enim
erat supra petram. Quia autem audit scion facit:
similitudine est homini aedificari domum suam su
pra petram sine fundamento: inquam in litus
est fluitur: & eorum uocacit: & facta est ru
ina domus illius magna.

lx. lxx
d. lxxi
ff. cxxx

Cum autem impleti & omnia uerba sua in aures
plebis: intrauit capharnaum. Centurionis au
tem uicinis seruis male habentibus: & a mortu
rur: qui illi erat pretiosus. Et cum audisset de
thi: misit ad eum seniores iudeorum: Rogauit
eum: ut ueniret & saluaret seruum eius. At illi
cum uenisset ad ihm: rogabant eum sollicite
dicentes: qui adignus est: ut hoc illi praesert.
Diligit enim gentem nostram: & sibi magis
ipse aedificauit nobis: Iheraxum: ibat cum illis.

Et cum ammon longe esset ad domo misit ad amon cen-
turio amicos dicens Dne noli uexari Non enim dig-
nus sum ut sub te am meum inires Propter quod ele-
mepsum non sum indignus ut abierat ut uenerim
ad te sed dicitur bo serua bitur puer meus Non se
ego hominum sub potestare constitutus habens sub
membrifer Et dicitur huc uade secunde Et alio uen-
scuent Et seruomeofachoe se facit Quoad dicit
ibidem uer est Et conuersus sequentibus tur-
bis dixit Amen dico uobis si ceciderit abel tanta
fide in uen

lx lxxi
M lxxi

Et reuer si quum misit fuerant domum in uenerunt
seruum qui languet a sanum

lx lxxii
M lxxii

Et factum est dicitur ipse in uenitatem quae uoca-
tur nam Et tunc cum illo discipulis eius et curba
coptios Cum autem in asyropinquaret portus ceteri
uitas ecce desumitur efferebatur filius uenit
maeris uae Et haec uenit uae et curba uenit
multa cum illa Quomodo uidisti et dicit miser
corda motus super eam dixit illi Noli flere
Et uenit et ceteri loculum Hi autem qui por-
tabant steterunt Et ait Ad haec cum tibi dico
surge Et et dicitur a mortuus et coepit loqui

sed dicit illum aetris uae A coepit autem omner
amor eam significabant dimittentes Quia proph-
etam agnus fuit extitit nobis et quia dicitur uenit
plebem suam

lx lxxiii
M lxxiii

Et exiit hieremo in uenit samudaeon de eo
et commouit eam regionem

lx lxxiiii
M lxxiiii

Et in uenit uenit iohannem discipulis eius de omnibus
his Et contuocauit duos discipulos suos iohannem
et misit ad herodiam Tunc qui uenit uenit et
alium expectamus Cum autem uenissent ad
cum uenit dixerunt Iohannem baptista misit nos
ad te dicitur Tunc qui uenit uenit et alium ex-
pectamus In ipsa autem hora curauit multos
aliquos uenit septaginta et septuaginta malis et
caecis multos et uenit uenit Et respondens
dixit illis Euntes nuntiate iohanni quia audis-
tis et scidit illis Quia caecis uenit claudius non bal-
leprosum mandauit Surdus audire Mortuus re-
surgit pauperes euangelizauit Et beatus
est qui uenit quoniam fuit secundum dicitur in me
Et uenit et fuit in uenit iohannem coepit dicitur
de iohanne dicitur Quia dicitur in dicitur tum
uenerunt iohannem in uenit moueri Sed quid

existis uidere hominem mollibus uel summentis in
ditum? Ecce qui in uel septem caecis sunt et dicitur
in domibus regum iunt. Sed quid existis uidere
propheta? Utaque dico uobis: et plus quam pro
pheta.

lxviii
in
d'eu
d' i

Hic est de quo scriptum est. Ecce mitto angelum
meum ante faciem tuam qui praeparabit uiam
tuam ante te.

lxviiii
d'eu

Dico enim uobis: maior inter uos mulierum
propheta uel homo baptista nemo est. Qui autem
minor est in regno dei maior est illo.

lxviiii
d'eu
d' i

Etomnis populus audientis et publicanus iustificatus
uoluit dicitur. Baptista uel homo iustus
pharisaei autem et legi perita: consilium dicit pre
uerunt in semetipsis: non baptista ab eo.

lxviiii
d'eu

Cui ergo similes dicam homines generatorem hu
iur: et cui similes sunt? Similes sunt pueris seden
tibus in foro et loquentibus ad mulieres dicens: Ab
Canta uenit uobis abis: et non saluati. Laetent
tauntur: et non plorant. Venit enim iustus
baptista: ne quem manducant panem: neque bibent
umum: et dicitur demonium habere. Venit filius
hominis manducant et bibent: et dicitur. Ecce

homo deuorator et bibens umum. Amicus pub
licanorum et peccatorum: et iustificatus est. In
omni abominabilis filius eius.

lxviiii
d'eu
d' i
lxviiii

Rogauit autem illum quidam de pharisaeis: ut man
ducet eum illo. Et cingit eum domum pharisaei:
discebat. Et ecce mulier quae erat in ciuitate
peccatrix: ut cognouit quod accubuit in domo
pharisaei: ac tulit alabastrum unguenti. Et stan
s retro secus pedes eius: lacrimis coepit rigare pe
des eius: et capillis capitis sui tergebat. Et oscula
batur pedes eius: et unguentum unguebat. Videns
autem pharisaeus qui uocauerat eum: ait inter
seditens: hic si esset propheta sciret utique quae
et qualis mulier esset: quae cingit eum qui pecca
trix est. Et respondens illi dixit ad illum. Si
mon: habeo tibi aliquid dicere. At ille ait. Ma
gister: dicit. Duo debitor erant eundem fenica
tori: unus debebat denarios quingentos: alius
quingenta. Non habentibus illis unde red
derent: donauit utrisque. Quis ergo amplius
diligit? Respondens simon dixit. Aestimo quia
is cuius donauit. At ille dixit ei. Recte iudi
casti. Et conuersus ad mulierem dixit simoni.

Vider hanc mulierem intravit in domum tuam
aquam pedibus meis non dedit. haec autem la-
cravit rigavit pedes meos. & capillis suis terfit.
Osculum mihi non dedit. haec autem ex quo
vultu non cognovit osculum pedes meos. Oleo ca-
put meum unxit. haec autem unguento
unxit pedes meos. Propter quod dico tibi remit-
tentur ei peccata multa quoniam dilexit multum.
Cui autem minus dormit tuius minus diligit.
Dixit autem ad illam. Remittuntur tibi pecca-
ta. Et coeperunt quidam mulacrum bebant diate-
miras. Quis est hic qui sciam peccata dimitte-
re. Dixit autem ad mulierem. Fidelis tua testis
fecit videri tibi.

leg. boov
sicut

Et factum est deinceps. & petrus faciebat per civi-
tatem & castellum praedicans. & euangelizans
regnum dei. & duodecim cum illo. Et mulieres
aliquae quae erant curiae ab ipso turbantibus
multis. & in firmis tibus. Maria quae uocatur mag-
dalene. de qua dicitur noniam septem exierant. Et
iohanna uxor chuzae procuratoris herodis.
& susanna. & aliae multae quae cum illis habitant
et defacili tibus suis.

leg. boov
sicut
leg. boov

Cum autem turba plurima conueniret. & cec-
idit tibus prope uentem. & dicitur per similitudine.
Exiit qui seminat seminat. & dicitur. & dicitur
seminat. Aliud cecidit. & dicitur. & dicitur. & dicitur.
tum est. & uoluerit aeli comederit in illud.
Et aliud cecidit supra petram. & dicitur. & dicitur. & dicitur.
quia non habebat uentem. Et aliud cecidit
inter spinas. & dicitur. & dicitur. & dicitur.
uerunt illud. Et aliud cecidit in terram bo-
nam. & dicitur. & dicitur. & dicitur. & dicitur.
dicitur. & dicitur. & dicitur. & dicitur. & dicitur.
Interrogabant autem eum discipuli
eius quare sic haec parabola. Quibus respondit.
Vobis datum est nosse mysterium regni dei.

leg. boov
sicut
leg. boov

Caeteris autem in parabolis. ut uident non uide-
ant. & uident non intellegunt.

leg. boov
sicut
leg. boov

Et factum est haec parabola. Semen est uerbum dei.
Quia autem secus uiam sunt. hi sunt qui audierunt.
Deinde uentibus. & tollit uerbum dei. & dicitur.
deorum. nec dicitur saluati. Nani qui su-
pra petram. & dicitur. & dicitur. & dicitur.
cipiunt uerbum. Et hi radices non habent. quia
ad tempus credant. & in tempore temptationis.

recedunt. Quod autem in spiritibus cecidit hi sunt
qui audierunt & sollicitudinebus & diuitiis &
uoluptatibus uitae uenter suffocantur & non re-
ferunt fructum. Quod autem in bonam terram
hi sunt qui in corde bono & optimo audierunt
uerbum & tenuerunt & fructum adferunt in paxen-
tia.

Ev. Luc. vii.
c. viii.
v. xxxviii. **N**emo autem lucernam accendens operit eam uase-
aut subicitur lectum ponit. sed super candelabrum
ponit ut intus uideant lumen.

Ev. Luc. vii.
c. viii.
v. xl. **N**on enim est occultatum quod non manifestetur.
sic absconditum quod non cognoscatur. sicut in
palam ueniat.

Ev. Luc. vii.
c. lxxvii. **V**idete ergo quomodo auditis. Qui enim habet & da-
bitur illi. Et qui non habet & eam quod pu-
tat se habere auferetur a billo.

Ev. Luc. vii.
c. lxxviii.
v. lxxxv. **V**enerunt autem ad illum martha & frater eius &
non poterant adire & impetrare. & nuntiatio
est illi. Mater uas & frater qui stant foris uolun-
tes te uidere. Qui respondens dixit ad eos. Mater
mea & frater mei hi sunt qui uerbum dei audierunt
& faciunt.

Ev. Luc. vii.
c. lxxviii.
v. lxxxv. **F**actum est autem in unum diem & ipse ascendit

in maucalam & discipulatus. Et tunc ad illor.
Transiit enim in translagnum & ascendit in-
Nauigantibus autem illis obdormiunt. Et cecidit
procella uentus in lagnum & compleban-
tur & periclitabantur. Accedentes autem surcata
uerunt eum dicentes. Praeceptor perimus. Ac
ille surgens increpauit uentum & tempestatem
aquae & cessauit. Et facta est tranquillitas. Dixit
autem illis. Vbi est fides uestra. Qui timentes
mirati sunt dicentes adiuuam. Qui respondens hic
est quia & uentus imperat & mare & obediunt ei.
Enauigauerunt autem ad regionem gerasenioreti-
qua est contra galileam. Et cum egressus esset ad
terram occurrit illi qui habebat daemonia-
tam temporibus multis & uelut mentio non di-
cebat. si querens domum habere. sed in moni-
mentis. It uidiuisti in prociatanti illum. Et
exclamans uocem magna dixit. Quid mihi & tibi
est ihu fili davidarisi. Obscuro te neque torques.
Praecipiebat enim spiritui immundo ut exiret
ab homine. Multis enim temporibus arripie-
bat illum. & uinciebatur & carnis & compedibus
custoditus. Et ruptis unculis agebatur ad ae-

monio in deserto. Interrogavit autem illum ibi
dicens: Quod tibi nomen est? At ille dixit: Legio.
Quia in me fuerunt demonia multa in eum. Et
rogavit illum ne veniret illis: ut in abyssum
irent. Erat autem ibi grex porcorum multorum
paucorum in monte: & rogavit eum ut per-
mitteret eis in illorum ingredi: & permisit illis.
Exierunt ergo daemonia ab homine: & intra-
verunt in porcos. Et impetavit grex per praeceptum
in stagnum: & suffocatus est. Quod ut viderunt
factum qui paucorum fugerunt: & in mare uerunt
incautam simulas: Exierunt autem uiderunt
quod factum est: & uenerunt ad ihm. Et inue-
runt hominem sedentem aquo daemonia exierant
ut scilicet in actum ad pedes eius: & clamaverunt.
Nunc uerunt autem illis: & qui uiderant: quomo-
do sanatus fuerit in caesarea legionis. Et rogauerunt il-
lum omni multitudine regionis quae tenentur: ut
disceret et ab ipso: quia uisus in magno tenebatur.

<sup>le. xxxviii
et. lxxviii</sup> **I**psa autem ascendens in uentum ruerunt super
eum: & rogavit illum ut aquo daemonia exierant: ut cum eo
esset. Dimisit autem eum ibi: dicens: Redi domum
tuam: & narra quae tibi facta sunt. Et abiit per-

12
unt uerum sanatus eum: praedicans quae illi facta
sunt ibi.

<sup>viii
et. lxxxv
et. lxxxviii
et. lxxxviii</sup>

Faciam est autem cum redisset ibi: excepit illum cur-
ba. Erant enim omnes expectantes eum. Et ecce ue-
nit uerum: cum nomen dicitur: & ipse princeps synagoga
erat. Et cecidit ad pedes ihu: rogans eum ut intraret
in domum eius. Quia filia uicini erat illi septuaginta
annorum: & haec moriebatur. Et contigit
dum iret: & curba comprimebatur. Et mulier quae
dam erat in fluxu sanguinis ab annis duodecim:
quae in medicos rogauerat omnem substantiam
suam: & ab illo potuit curari. Accessit retro: & teti-
git simbram uelimenta eius. Et confestim sciet
fluxus sanguinis eius. Et ait ibi: Quis est qui me teti-
git? & interrogatus ab omnibus: dixit petrus: &
quae cum illo erant. Praeceptorum curbae & comprimit
& effligunt: & dicit: quis me tetigit? Et dixit ibi:
Tetigit me aliquid? Nam se quoniam uerum tuum de-
mece esse. Videns autem mulier quae non lauit
tremens uenit: & praedicans ut pedes illius: Et ob-
quae uerum tetigit eum: indicauit coram om-
ni populo: & quem admodum confestim sanata sit.
At ipse dixit illi: Filia: fides tua te saluam fecit.

uadempax. Adhuc illo loquente uenit ^{quida} princeps
synagoga dicens. Quamortua est filia tua noli
uocari illum. Ibi autem auditu hoc uerbo respon
dit patri puellae. Noli timere. Crede enim &
saluetur. Et cum uenisset domum non permisit
intrare secum quemquam nisi petrum & iacobum
suo hominem & patrem suam in puellae. Flebat
autem omnes: & plangebant illam. At ille dixit.
Noli flere. Non est mortua sed dormit. Et dei
de uocatum. Scientes quoniam mortua esset. Ipse au
tem uenit in uicem eius: clamauit dicens. Puella
surgit. Et reuertens in spiritum eius: & surrexit
continuo. Et iussit illam manducare. Et stu
puerunt parentes eius. Quibus praecipit ne ali
cui dicerent: quod factum erat.

VIII
lv. lxxvii
d. lxxviii
d. lxxxviii

Conuoctus autem quod decem apostolorum: dedit illis
uirgum super omnia daemona. & cum languo
res curaret. Et misit illos praedicare in regnum
di. & sanare in firmos.

lv. lxxviii
d. lxxviii
d. lxxxviii

Et ait ad illos. Nihil culertis mutare neque uirgam
neque peram neque peronem neque percamiam
neque duas tunicas habeatis. Et in quacumque
domum intraueritis ibi manete: & denique uos

lv. lxxxviii
d. lxxxviii
d. lxxxviii

Et quicumque non receperit uos: exeat de ciui
tate illa: & in puluerem pedum uestrorum ex
cite in testimonium super illos.

lv. lxxxviii
d. lxxxviii

Egressus autem in turban per castella euangeliza
tes & curauerit ubique.

lv. lxxxviii
d. lxxxviii
d. lxxxviii

Aduit autem herodes tetrarcha omnia quae fi
ebant ab eo: & hystabax eo quod dicitur: & iu
buridan quia iohannes fuit exiit amor tuis.
Ac iur buridan uero quia helias apparuit. Ab ali
is autem: quia propheta uisus: & dixit fuit exiit
Et ait herodes: Iohannem ego decollauit: quis est
iste de quo ego audio talia: & quaerebat: uideret

lv. lxxxviii
d. lxxxviii

Et reuertens apostoli: natus autem illi quacumque
fecerunt.

lv. lxxxviii
d. lxxxviii
d. lxxxviii

Et adsumptis illis: fecerit seorsum in locum deser
tum: quiesit bechadae. Quodcum cognouisset
turbae sequentes illum. Et excepit illos:
& loquebatur illis de regni dei: & conuertunt
digebant in sabae.

lv. lxxxviii
d. lxxxviii
d. lxxxviii

Dies autem coeperat declinare: & accedentes du
odecim dixerunt illi. Dimitte turbas: ut ueniet
in castella uillae quae caetera sunt: & quae tan
sit ueniant etiam. Quia hic in loco desertosimus:

At autem ad illos. Vos dicit illis manducate.
At illi dixerunt. Non sumus nobis plus quam quinque
panes. & duo pisces. Nisi forte nos edamus & esuriamus
in omniem hanc urbem esuriamus. Erant autem ibi
virum quinquemilia. At autem ad discipulos suos.
Facti illi discumbere per conuiuia quinquage
nos. Sitis fecerunt. Et discumbere fecerunt omnes.
Acceperat autem quique panibus & duobus pisci
bus respexit in caelum. & benedixit illis. & fregit.
& dedit tribuit discipulis suis. ut ponerent ante curbas.
Et manducauerunt omnes. & saturati sunt.
Et sublatum est quod super super illis fragmento
rum in cophini duodecim.

lxviii
lxviii
lxviii
lxviii

Et factum est cum solus esset & orans. et ante cum illo
& discipuli. Et interrogauit illos dicens. Quemne
dicunt esse curbas. At illi responderunt. Et dixere
runt. Iohannem baptistam. Alii autem heliam.
Alii quia propheta unus de prioribus super te.
Dixit autem illis. Vos autem quemne esse dicitis.
Respondens respondens ait illis. dixit. Xp̄m dei
At illi respondens illis. praecepit ne euangerent.
hoc dicens. quia oportet filium hominis multa
pati & reprobari a senioribus & principibus &

lxvii
lxvii
lxvii

lxviii
lxviii
lxviii

cerdotum & scribis. & occidit. & iterum dicit resurgere.
Dicite haec autem ad omnes. Si quis uult post me uenire.
abneget seipsum. & tollat crucem suam cotidie &
sequatur me. Quis enim uoluerit animam suam sal
uam facere. perdat illam. Nam qui perdidit animam
suam propter me. saluam faciet illam.
Quidem in proficit homo si ueretur uniuersum
mundum. sed autem ipsum perdat. & deo mentem
sua faciat.

lxviii
lxviii
lxviii

Nam qui me conturbauerit. & non contemnerit me. huius filius
hominis erit. ubi erit. cum uenerit in maiestate & a
patris & sanctorum angelorum.

lxviii
lxviii
lxviii

Dico autem uobis. Uter sitne aliquis hic stans. qui
non gustabit mortem. donec uideat regnum dei.
VIII **E**t factum est autem post haec uerba. & factus est octo
& factus est petrum & iacobum & iohannem.
& ascendit in montem uitorum. Et factum est
dum oraret. speciei uultus eius altera. & sciet
tur eius albus & fulgens. Et ecce duo uiri loque
bantur cum illo. Erant autem moyses & helias.
uisum in aetate. & dicebant excessum eius. quem
complectitur. & erat in hierusalem. Petrus uero &
quicum illo. graua uerba dixit. Et cetera. & cetera.

viderunt maieſtatem eius: & duos uiros qui ſta-
bant cum illo. Et factum eſt dum iſceſcederet ab
illo. & iſceperit ad iheruſalem. Præceptor bonum eſt no-
bis ſeruire. Et factum eſt quod iſce ab heruſula. Vnum
tibi ſumum moysi ſumum heliae. & iſceſciens
quid diceret. hæc autem illo loquente. facta eſt
nubes: & obumbravit eos. Et tunc uerunt in-
tranſibunt illi in nubem. Et uox facta eſt deni-
bedicens. Hic eſt filius meus dilectus: ipſum au-
dite. Et dum fieret uox. inuenitur eſt iſce ſolus:
& ipſi tacuerunt. & enim iſce dixerunt illiſ
diebus quicquid ex his quæ uiderunt.

In nouis
de heruſula
de xxi

Factum eſt autem in ſequenti die. diſcendebatur
illuſ demonio. occurrit illiſ uir barnaba. Et ec-
ce uir de urbe exclamauit dicens. Maſter.
obſecro: respice in ſilium meum. quia uincit
eſt mihi. Et ecce ſpiritus apprehendit illum.
& ſubito clama. & elidet & diſſipat eum cum
ſpiritu. & uox diſcedit de ſilium meum. Et roga-
uit diſcipulos uos. ut eſt ueritatem illum. & non potu-
erunt. Reſpondens autem iſce dixit. O genera-
tio infidelis & peruerſa. uſquequo ero apud uos
& parat uos. adducite ſilium meum. Et cum

132
accelerare. elidit illum demonium & diſſipauit.
Et tunc cepit iſce ſpiritu mundum. & ſona
ut puerum. & reddidit illum pariter.

In e
de heruſula
de xxi

Stapebant autem omnes in magnitudine medi-
omnibus quem in uobis. in omnibus quæ faciebat
dixit. addiſcipulos ſuos. Pomit uos in corthibus
ueſtris ſermones iſce. Filii enim hominis
ſuaſum eſt. ut tradatur in manus hominum.
Ac illi ignorabant uerbum iſce. & erat uelatum
ante eos. ut non ſentirent illum. Et timebant in-
terrogare eum de hoc uerbo.

In e
de heruſula
de xxi

Inter autem cogitatio in eos. quis eſt uir ma-
tor eſſe. Ac iſce uident cogitationes cordis illorum.
& apprehendens puerum. ſtauit illum ſecum.
& ait illiſ. Quia in que ſiſce perit puerum iſce
in nomine meo. mercepit. Et quia in que me
recepit. & cepit eum qui memiſit. Nam qui
minor eſt in ter omnes uos. hic maior eſt.

In e
de heruſula
de xxi

Reſpondens autem in nomine tuo iſce dicit. Præceptor.
uidemus quendam in nomine tuo iſce dicit. Præceptor.
demonia & prohibuimus eum. quia non ſequi-
tur nobis eum. Et ait ad illum iſce. Nolite prohi-
bere. Qui enim non eſt ad uerſum uos. prouebit e.

lxviii
solus

Factum est autem dum complerentur dies assumptionis eius: et ipse factum suum firmavit: ut iret hierusalem. Et misit nuntios ante conspectum suum. Et cum esset introiit in ciuitatem sanctorum: et cum esset introiit in ciuitatem sanctorum: ut pararet illi. Et non receperunt eum: quia factus est etiam cum hierusalem. Cum uero essent autem discipuli eius: iacobus et iohannes dixerunt domino: ut dicamus ut ignis descenda de caelo et consumat illos. Et conuersus in terra ait illis: dicens: scitis cuius spiritus estis? Filius hominis non uenit animas perdere: sed saluare. Et tunc erunt in malum stellam.

lxviiii
solus

Factum est autem in bethaniam illis in uia dixit quidam ad illum. Sequar te quocumque ieris. Et ait illis: Vultis fouas habere? et uoluerunt caeli uideri: filius autem hominis non habet ubi capere reclinet. At autem ad alterum sequerem. Ille autem dixit: Domine per mitte mihi primum: et sepelire patrem meum. Dixitque ait illis: Sine: ut mortui sepeliam mortuos suos. Tunc uenit ualde ad numerum regnum dei.

lxviiii
solus

Et ait alter. Sequar te domine. Sed primum per mitte mihi remanere ibi quidam sunt. At ad illum

lxviiii
solus

ibi: Nemo uenit enim manum suam in uinculum et aspiciet retro: apertus est regnum dei.

Post haec autem: designauit dominus scalos septuaginta duos: et misit illos binos ante factum suum in nomine ciuitatem et locum quo erat ipse uenturus. Et dicebat illis:

lxviiii
solus

Messis quidem multa: operarios uero pauci. Rogate ergo dominum: ut mittat operarios in messem.

lxviiii
solus

Ite: Ecce ego mitto uos sicut agros in inter lupos:

lxviiii
solus

Nolite portare sacculum: neque peram: neque calceamenta: et non in uentrem saluta uertitis:

lxviiii
solus

Isiquam enim que domum intraueritis: primum dicite. Pax huic domui. Et si tibi fuerit filius pacis: requiesce super illam: pax uos tra. Si uero non fuerit: eue et eue.

lxviiii
solus

Isi eadem autem domo manete: edentes et bibentes: quae expedit illis sunt. Dignus enim est operarius mercedem suam.

lxviiii
solus

Nolite transire de domo in domum: Et inquam: que ciuitatem intro uertitis: et si uis per mitto uos: manducate quae exponuntur uobis. Et ciuitatem firmos qui nulli sunt. Et dicite illis: Ad propinquauit in uos regnum dei.

lv. cxxii
d. lxxvii
d. lx

Inquamcumque ciuitatem intrauerit: & non re-
perit uos: exeat in plateas eius dicit: & an-
pulerit in quaedam haerentibus de ciuitate et ha-
erit exterminatus. Tamen hoc fecitote: quia ad pro-
priam regnum di. Dico uobis: quia si odimus
in bellis et in suis erit quam in ciuitate

lv. cxx
d. lxxviii

Vaetibitorum uae tibi bethsaida: quia si in tyro
& sidone factae fuissent uirtutes quae uobis
factae sunt: olim in iudicio & cinere sedentes pacen-
ter erit. Verum tamen tyro & sidonis remissi
uirtutes in iudicio quam uobis. Et tu capharna-
um usque in caelum exaltata usque ad infernum
dimergetis.

lv. cxxi
d. lxxviii
d. cxx

Qui uos audit me audit. Et qui uos spernit me
spernit. Qui autem me spernit spernit eum qui
memisit.

lv. cxxii
d. lxxviii

Ruerit sicut autem septuaginta duorum gaudio
dicentes: dñe. etiam dñi nomina subiciuntur no-
bis in nomine tuo. Et ait illis: uidebam factam
sicut filiorum de caelo cadentem. Ecce dñi uobis
potestas in calceis et in sordibus: et in pro-
phetis: et in prophetis: et in prophetis: et in prophetis
uobis nocebit. Verum tamen in hoc nolite gaude

lv. cxxiii
d. lxxviii

re: quia spiritus uobis subiciuntur. Gaude-
re autem: quod nomina uestra scripta sunt in caelis.
In ipsa hora exaltauit spiritus: & dixit. Confite-
or tibi pater dñe caeli & terrae: quod abscon-
disti haec sapientibus & prudentibus: & re-
uulisti haec paruulis: etiam pater quia sic placuit
mihi.

lv. cxxiiii
d. lxxviii
d. cxxiiii

Omnibus tradita sunt a patre meo. Et nemo
scit quae sit filius nisi pater: Et quis sit pater nisi
filius: & qui uoluerit filium reuelare.

lv. cxxv
d. cxxiiii

Et conuersus ad discipulos suos dixit. Beatiocu-
liqui uident: quae uident. Dico enim uobis:
quod multi prophetae & reges uoluerunt ui-
dere quae uos uidetis: & non uiderunt. Et audi-
re quae uos auditis: & non audierunt.

lv. cxxvi
d. lxxviii
d. cxxv

Et ecce quidam legis peritus surt exit: tempus
illum scilicet: Magister: quid faciendo uitam
& scire non possidebo. At ille dixit ad eum.
In lege quid scriptum est quomodo legis? Ille
respondens dixit. Dilige dñm deum tuum ex toto
cordetuo: & ex tota anima: & ex omnibus
uirtutibus tuis: & ex omnibus uirtutibus
tuis sicut te ipsum. Dixitque illi. Recte respon-

distu. hoc fac esauiter.

Ille autem uolens iustificare se ipsum dixit ad ihm.
Equis est meus proximus? Surre ipse autem ibi
dixit. homo quidam descendebat ab hierusalem
in hiericho. sancti autem in latrone. Quicquid de po
lauerunt eum & plagis inpositis abierunt. semi
uino relicto. Accidit autem ut sacerdos quidam
descenderet eadem uia. sancti illo pncecerunt.
Similiter & leuita cum esset securus locum. & uide
ret eum pertransiit. Samaritanus autem qui
dam iter faciens uenit securus eum. Et uident eum
misericordiam motus est. & ad propriam alliga
uit uulnere eius. Infindens oleum & uinum. &
inponens illum in uentum suum. duxit in sta
bulum secum uenerunt. Et altera die protulit
duos denarios. & dedit stabulario sciat. Curam
illius habe. Et quodcumque supererogaueris
egocum reditor ad domum. Quis horum uerum
uideat ubi proximus fuisse. illi quicquid in la
trone. At ille dixit. quis fecit misericordiam
in illum. Et ait illis. uade & curas similiter.
Fac ut est laudem dum irent. superuenit aut in
quoddam castellum. Et mulier quaedam maria

nomine excepit illum in domum suam. Et huic
erat foror nomine maria. Quae sciam scelerit re
cur peder chris. audiebat uerbum illius. Martha
autem in saegebatur circa frequens ministerium.
Quae secat sciat. Dne non est tibi curae quod
foror mea reliquit me solam ministrare. Dic
ergo illi ut me adiuuet. Et respondens dixit illi
dhs. Martha Martha sollicita es & curbaris
erga plurima. Porro unum est necessarium.
Maria optimum par te me legit. quae non auferre
tur ab ea.

XI
lx cxxxi
solus

Et factum est cum esset in loco quodam orans. ut
cessauit dixit unus ex discipulis eius ad eum. Dne
docenor ostre. sicut et iohannes docuit discipulos
suos. Et ait illis. Cum oratis dicite. Pater. scifi
ceatur nomen tuum. Adueniat regnum tuum.
Parem nostrum cotidiana. dno nobis cotidie.
& dimittit nobis peccata nostra. si quidem se ipsi
dimittimus omnidebita nobis. Et enos in du
cas in temptationem.

lx cxxxi
solus

Et ait ad illos. Quis uestrum habebit amicum. &
ibit ad illum mechanoete. & dicit illi. Amice
commoda mihi ut et panes. quoniam mecum

uenit de caelo ad me: & non habeo quod ponam an-
te illum. Et ille de cuius respondens dicit. Noli
mihi molesto esse. Non osium clauisum est. & pu-
er mecum sum in cubiculo. Non possum sur-
gere & dicit tibi. Et ille super te ueraciter pulsant
dico uobis. & non dabit illi. surgens eo quod
amicus eius sit. Propter improbitatem conen-
tatur surget & dabit illi quot quot habes necessarios.

lx cxxx
di xxxii

Etego uobis dico. Petite: & dabitur uobis. Quae-
rite: & inuenietur. Pulsate: & aperietur uobis.
Omnis enim qui petit accipit. & qui quaerit in-
uenit. & pulsanti aperietur. Quis autem ex uo-
bis petit ponere: si uanquid lapidem da-
bit illi? Aut piscem: si uanquid propitius pen-
tendabit illi? Aut si petierit ouem: si uanquid
porriget illi scorpionem? Si ergo uos cum sitis
mali: nolite bonam dare & filius uester. Quanto
magis pater uester de caelo dabit spiritum bonum pe-
tentibus.

lx cxxx
di xxxiii

Et erat etiam daemoneum: & illud erat mirum.
Et tunc etiam & daemoneum loquutus est mutus:
& admirata est multitudo.

lx cxxx
di xxxiiii

Quidam autem ex eis dixerunt. In bedzebus

lx cxxxv
di xxxv
lx cxxxvi
di xxxvi
lx cxxxvii

principes daemoneorum: et tunc daemonea

Et aliter temptauerunt: signum de caelo quaerentes ab eo.
Ipsae autem ueniendi cogitationes eorum: dixit eis.
Omnis regnum in seipsum diuisum desolatur: &
domus superne domus cadet. Si autem & factum ar:
in seipsum diuisum est: quomodo stabit regnum ip-
sum? Quia dicitur in bedzebus et tunc daemonea.
Si autem ego in bedzebus et tunc daemonea filii uest-
ri in quo etiam: Ideo ipsi iudicant uester uent.
Porro si in digne tunc daemonea profecto
peruenit in uos regnum di. Cum foris arma-
tus custodit aeternum suum: in pace sunt ex quae
possidet. Si autem foris illos superuenit
incertum. Uniuersa autem in uis et in
quibus confidetur: & spoliatur distribuet.
Quoniam est mecum aduersum me est. Et qui
non colligit mecum dispergit.

lx cxxxviii
di xxxviii

Cum in mundum spiritus exierit de homine: per-
ambulat per loca iniqua: quaerens requiem
& non inuenit. Dicit. Reuertar in domum
meam in decaui. Et cum inerte inuenit sed
per mundatam. Et cum exiit & ad sumit sep-
tem alios spiritus iniquos et se: & ingressi habi-

tant ibi. Et sunt nouissima hominis illius peto
ra prioribus.

lx cxxxi
di cxxxi

Pactum est autem cum haec diceret extollens uocem
quaedam mulier de turba dixit illi. Beatus tu uer
que reportauit scribae quae dixisti. At ille dixit.
Quoniam beatus qui audiuit uerbum dei secus lodu[m] ²²⁰

lx cxxxi
di cxxxi

Turba autem concurrens turbis coepit dicere. Genera
tio haec generatio nequam est. Signum quaerit.
& signum non dabitur illi nisi signum ionae. Nam
sicut fuit ionas signum in uentris ita erit & filius
hominis generationi isti. Regina uisus surgit in iu
dicio cum uis generacionis huius & condemnabit
illos qui uidentur similes et traxerunt sapientiam
salomonis. Et ecce plures salomonie huc. Quoniam
uis surgent in iudicio cum generacione haec & con
demnabit illam qui apacientiam negauerunt
ad praedicationem ionae. Et ecce plures qui non habent

lx cxxxi
di cxxxi
di cxxxi

Nemolucet non accendit & non sorsio ponit. Neque
sub modio sed super corda labrum. ut qui in grech
imur lumen uideat.

lx cxxxi
di cxxxi

Lucerna corporis tui est oculus tuus. Si oculus tuus
fuerit simplex totum corpus tuum lucidum erit.
Si autem nequam fuerit & amara corpus tuum tene

brosum erit. Vide ergo nolumen quod in te est te
nebrae sint. Si ergo corpus tuum totum lucidum
fuerit non habent aliquam partem tenebrarum
erit lucidum totum. & sicut lucus nasalgoris in lu
minabit te.

lx cxxxi
di cxxxi

Et cum loqueretur rogauit illum quidam pharisaeus
ut pranderet apud se. Et ingressus recubuit. Pharise
us autem coepit intrare repugnans dicere. Quare non
baptizatus es & non prandium. Et ait dominus illum
Nunc uos pharisaei quod defors est calicis & exami
nanda est. quod autem in uisus est uestrum plenu
est stippina & iniquitate. Stipula non equifecit
quod defors est. & amara quod demur est fecit.
Verum uenerit quod super est. dicit elemosinam
& ecce communi mandant uobis.

lx cxxxi
di cxxxi

Sed uacubis pharisaei quid eximiam mentam & u
tam & omne holus. & pharisei uis uis uis & car
tatem di. haec autem oportuit facere & illa non
omittere.

lx cxxxi
di cxxxi
di cxxxi

Vacubis pharisaei qui adiligis primas cathedra
moysi nageis & aluacione in foro.

lx cxxxi
di cxxxi

Vacubis quia est uis uis monumenta quae non parent
& homines ambulauerunt super praedictum.

lxviii
d. lxxxviii

Respondens autem quid dixerat legit periturus ait illi.
Magister haec dicens etiam nobis contumeliam
facit. At ille ait. Erit vobis legit periturus iude quia
onerat homines oneribus quae portari non possunt.
scilicet scriptura in dicitur uel homo non augetur farinam.

lxviii
d. lxxxviii

Vae vobis qui aedificatis monumenta prophetarum.
Pater autem tuus fili occidit eos illos.
Profecto testificamini quod consentiatis operibus
patrum uestrorum. quoniam quidem ipsi eos occide-
runt. tuos autem aedificatis domus sepulchra.

lxviii
d. lxxxviii

Propterea es sapientia dicitur. Mittere ad illos
prophetas et apostolos. et scilicet occident. et
persequuntur. uanquiritur sanguis omnium
prophetarum qui effusus est a constitutione
mundi. ager in aratione est. A sanguine abel usque
ad sanguinem zachariae. qui perierunt in terra
et aedem. Iudico vobis requiritur ab haec
generatione.

lxviii
d. lxxxviii

Vae vobis legit periturus quia auctus est clamorem tuum
et ipse in omni die. et scilicet qui in te orabant. pro-
hibuit.

lxviii
d. lxxxviii

Cum haec ad illos dicitur. coepit unum pharisaei et
legit periturus grauer in silere. et scilicet eius opprime

lxviii
d. lxxxviii

re demulsi in silere. Et quaerentes capere
aliquid ex ore eius ut accusarent eum. Multum au-
tem curabit circumstantibus. ita ut seminum con-
culcarent. coepit dicere ad discipulos suos.

Ad tendit exfermentum pharisaeorum. quod est hy-
pocritis.

Nihil autem operum est. quod non reueletur. sic
quae absconditum in quod non secretum. Quoniam quae in
tenebris dixit. in lumine dicuntur. Et quod in
aurem loquitur et in incubitulis. praedicabitur
in tectis. Dico autem vobis omnia quae in tectis
ammiabunt in quod cadunt corpus. et post haec non
habent amplius quod faciant. Ostendit autem vobis
bis quem inuenit. Tunc etiam qui postquam oc-
ciderit. habet potestatem mittere in gehennam.

Ita dicit vobis hunc tunc. Nonne qui in quod par-
ter uenit in pondio. scilicet in quod patris non est in ob-
litione condendo. sed scilicet capitis et filii omnes
numerantur. Noli ergo timere multum persequi
bar plures estis. Dico autem vobis. Omnis qui cum
in quod confertur fuerit in me coram omnibus. et filius
hominis confitebitur illum coram angelis dei.

lxviii
d. lxxxviii

Quia autem negauerit me coram omnibus. denega-

beatur coram angelis dicit
Etomnis quid dicit uerbum in filium hominis re
micitur illi. Et autem qui in spiritu in blasphema
uerit non erunt tunc.

Cum autem in iudicio tuos in his magis: scilicet
quis frater et potestater: nolite solliciti esse qualiter
aut quid respondetur aut quid dicatur. Spiritus in
ser dicit uos in praesentia quae oportet dicere.

Aut autem quid dicitur de turba. Magister dicit fra
trameo ut dicitur in mecum beredictum. At ille
dixit homo: quis me constituit iudicem aut i
uisorem supra uos? Dixitque ad illos: ut dicit et
caute ab omni uirtute: quia non in abundantia
curat quam in uirtute est ex his quae possidetur.
Dixit autem similitudinem ad illorum dicitur: homi
nis autem domus dicitur ab eis et fructus: ager autem
et cogitabatur in eis dicitur: Quid faciam quod
non habeo quo congregem fructus meos? Et dicit
hoc faciam. Destrui domum hanc et in maiora
faciam: scilicet congregabo omnia quae uentura sunt
mihi et in maiora faciam. Et dicitur in maiora faciam. An
ima habet multa bona potestatem in maiora plurimorum.
Requiesce. comede. Bibe. epulare. Dixit autem

139
illi dicit: Stulte haec nocte animam tuam repetunt
ate: quae autem parasti tunc erunt? Sic est qui sibi
thetaurizat: sermo est in diuidiis.

lv. cl.
d. xlviii

Dixitque ad discipulos suos: Ideo dico uobis: nolite
solliciti esse anime quid manducetis: neque corpus
neque quid uelut animi. Anima plus est quam uita: et
corpus quam uelut instrumentum. Considerate cor uos
quia non in uita neque in uelut: quibus non est
cellarium neque horreum: sed in praesentia illorum: quan
to magis uos plus estis illis? Quis autem uelut
cogitans potest ad haec ad facere in suam cubi
tum animi? Si ergo neque quod minimum est po
testis: quid dicitur in sollicitis? Considerate
hilis quomodo dicitur: non laborate: non ment.
Dico autem uobis: Neque salomon in omni gloria
sua uelut dicitur: sicut in unum dicitur: Si autem in se
ntiam quod hodie magis est et in meliorem
mittitur dicitur est: quanto magis uos plus illae
fideris? Et uos nolite quaerere quid manducetis:
aut quid bibatis: sermo est in sublimi tolli haec
in omnia: generis mundi quaerunt. Patet au
tem uelut scit quoniam in his indiget: Verum tamen
quaerit regnum dei: et haec omnia adhaerent uobis:

ly et
solus

Nolite amere pusillitiam: quia complacuit patri
uestro: claruobis regnum.

ly et
de beati
de eum
ly et
de eum

Vendite quae possidetis: et date elemosinam.
Facti uobis saeculi qui non ueteres sunt: thesau-
rum in deficiente terra caeli. Quos si non ad-
propitiae neque in aeternum. Vbi enim the-
saurus uester est: ibi et cor uestrum erit.

ly et
solus

Sine clamore et in iracundia: et in aequo dicitur:
Et tuos similes hominibus expectantibus domi-
num suum: quia dolor eius tunc auerit. Ut
cum uenerit et spulsa ueritate confestim aperuerit.

ly et
de beati

Beatus uero illi quos cum uenerit dominus: inue-
nerit uigilantes. Amen dico uobis: quod praee-
tingere: et facit illorum dormitare: et transi-
turi ministrabit illis. Et si uenerit in secunda uigilia
Et si uenerit in uigilia uenerit: et tunc uenerit: bea-
tissimi serui illi.

ly et
de beati
de eum

Hoc autem scitote: quia misit et pater familias qua-
si honores uenturi: uigilare et utique et non dormire
per sodum domus suam. Et tuos est loteporati
quia quae hora non putatis: filius hominis uenit.

ly et
de beati

Aut autem et perit. Dicit ad nos dicit hanc parabo-
lam: Misit enim dicit. Dixit autem dicit. Quis putat

ly et
de beati

Quod si dixerit seruis illi: et cor de suo monasterio
dominus meus uenire: et coeperit perire et pue-
ros et ancillas: et edere: et bibere: et sanctorum: et
met dominus seruis illius: in die quoniam sperat: et
hora quoniam serit: et diuidet eum: partemque eius
cum infidelibus ponet.

ly et
solus

Ille autem seruis qui cognouit uoluntatem domi-
ni sui: et non praeparauit: et non fecit secundum
uoluntatem eius: uapulabit multum. Quia uis
non cognouit: et fecit digna plagis uapulabit
multum: quae erit ab eo. Et cui commendauit
tunc multum: plus petunt ab eo.

ly et
de beati

Ignem uenit mittere in terram. Et quid uolo-
ni accendatur. Baptesma autem habeo bapti-
zari: et quomodo coartor: ut si quidem perficiat
tur: Putatis quia pacem uenidat in terram.

sion. dico uobis. secliseparationem. Erunt enim
ex hoc quinquem in domo iudicatis. et erunt duo.
scilicet dominus et dominus. Pater in filium. et filius
in patrem suum. Mater in filiam. et filia in matrem.
Socius in iuramentum suum. et iuramentum in socium suum.

lxviii
et lxxviii

Dicebat autem et dicitur. Cum uideret in nubem
orientem ab occasu. flammam dicitur. nimbis uenit.
Et cum austrum flammam dicitur. quia
afluit et sic. hoc proritae faciem terrae et caeli
nos in probare. hoc autem tempus. quomodo non
probat. Quid autem et dicitur. ipse non uicta
et quod in flammis.

lxviii
et lxxviii

Cum autem uideret cum ad uocatum totum ad primi
per in uia da operon liberari ab illo. sic forte
trahite apud iudicem. et uideat dicitur. ex ac
tori. et ex actori metat et in actorum. Dico uobis.
non exiet inde. donec uiam nouissimum in minu
tam reddat.

lxviii
et lxxviii

Ad orationem autem quidam in ipso tempore. nuntio
ter illi de galileis. quorum sanguinem in pilaeur
misit. cum factis iustis eorum. Et respondens
dixit illis. putatis quod in galilea praecombar
galileis peccatores fuerunt. quia talia passuntur.

tion. dico uobis. secliseparationem habue
ritur. omnes similiter peribit. Sicut illi decem
et octo super aqua occidit. currit in siloam. et oc
cidit eos. Putatis quia sepi debitor et fuerunt
praeter omnes homines. habebat et in heritale.
tion. dico uobis. secliseparationem habebit
omnes similiter peribit.

lxviii
et lxxviii

Dicebat autem haec in similitudinem. Arbor enim
si habebat quidam plantam in uinea sua. scie
rit. quia erit fructum nulla. et non inuenit.
Dixit autem ad cultorem uinea. Ecce sunt
et erunt. ex quo uenio. quia erit fructum in si
culturae. et non inuenio. Succidat ergo illam. ut
quidam in terra occupat. At iller respondens.
dixit illi. Domine. dimittat illam. et hoc modo
quidam in terra occupat. Et in terra sterco
ra. Et si quidem fecerit fructum. si uero in
fuiturum succidat eam. Erat autem in docent in
synagoga eorum in sabbatis. Et ecce mulier quae
habebat spiritum infirmum. et cum decem sociis
et eorum in iudicia. sic eorum in potestate suam
respicere. Quoniam uideret illis. uocauit ad se.
et ait illi. mulier. dimittat ab infirmitate tua.

Et imposuit illum manus: & confestim erecta est
& glorificabat dñm

lv. elssm
d. lxxvi
d. lxxvii

Respondens autem archisynagogus indignans
quia sabbatum curas dedit dicebat turbas sex diebus
sunt in quibus oportet operari. In his ergo ve-
nie securus in manus non in die sabbati. Respon-
dit autem ad illum dñs: & dixit. In populi tace-
tibus quisque vestrum sabbatum non solum bo-
tium suum aut asinum a praesepio: & ducit ad
aquare. Hanc autem filiam abraham quam mali-
gante factam: ecce decem & octo annis non
oportuit solum a iumento die sabbati.

lv. elssm
d. lxxviii

Et cum haec diceret: et ubi stabant omnes aduer-
sarii eius: Et omnis populus gaudebat in unum
uersis quae gloriosius fiebant ab eo.

lv. elssm
d. lxxviiii
d. lxxviiii

Dicebat ergo: Cui simile est regnum dei: & cuius mi-
le est existimabo illud. Simile est grano sina-
pis: quod acceptum homo misit in hortum su-
um: & crevit. & factum est in arborum mag-
nam: & uoluerunt ei irrequieverunt in ramis eius.

lv. elssm
d. lxxviiii

Et iterum dixit. Cui simile est in arborum regnum
dei. Simile est fermento: quod acceptum multi-
er abscondit in farinae facina: donec fermentum

taxetur totum

lv. elssm
d. lxxviiii
d. lxxviiii

Et ibi percurritur: & ea stella docens: & iter faci-
ens in hierusalem.

lv. elssm
d. lxxviiii

At autem illiquidam dñe si praesens in quibus
uianatur. Ipse autem dixit ad illos: Comendi-
te intrare per angustam portam. Quia multi
dicunt uobis quae in uentre: & non poterunt.

lv. elssm
d. lxxviiii

Cum autem in uentre pater familiaris: & cluserit
ostium: & incipit foris stare: & pulsare ostium
dicentes: Dñe aperis nobis. Et respondens di-
cit uobis: Nescio uos unde sitis. Tunc incipit
dicere: Manducaui uos foras: & bibimus: &
in plateis nostris docuistis: & dicit uobis: Nescio
uos unde sitis. Dixit autem omnes opera-
ri iniquitatis: ibi et fletus: & stridor dentium.

lv. elssm
d. lxxviiii

Cum uideritis abraham & isaac & iacob & omnes
prophetas in regno dei: uos autem expelli foras.
Et uenit a oriente & occidente: & aquilone
& a austro: & accumbent in regno dei.

lv. elssm
d. lxxviiii
d. lxxviiii

Et recesserunt nouissimi: & querunt primi. Et sunt
primi: & querunt nouissimi.

lv. elssm
d. lxxviiii
d. lxxviiii

In praedie accesserunt quidam pharisaeorum di-
centes illi: Exti & uade hinc: quia herodes uult te

occidere. Et ait illis. Ite scitote ut in pillis. Ecce
etia dæmonia & santomatæ perficio hoc die & eras.
& tertio die consummor. Verum tamen oportet
me hoc die & eras & sequenti ambulare. Quia non
capit propheta mori in terra hierusalem.

lxviii
lxviii

Hierusalem hierusalem quæ occidit prophetas &
lapidat eos qui tunc amantur ad te. Quotiens uolui
congregare filios tuos quoniam modum aut in
dum tuam suspenderit & noluit. Ecce erem
quetur uobis domus uestra. Dic autem uobis *de terra*
Benedicatur qui uenit in nomine dñi.

lxviii
lxviii

Et factum est cum intraret in domum cuiusdam
principis pharisæorum sabbato manduca repta
nem & ipsi obstruabunt eum. Et ecce homo qui
dam hydropicus erat ait illum.

lxviii
lxviii

Et respondens illi dixit ad legem peritor & phari
sæos dicens. Silice sabbato curare? At illi ta
cuerunt. Ipse uero adprehensum sabbatum eum
admisit. Et respondens ad illor dixit. Cuius
uestri uis uis aut uis in putam exdes et non
continuo extrahes illud die sabbati? Et non po
terat ad hæc responderi illi.

lxviii
lxviii

Dicebat autem & ad multos parabolam. Inten
dens quomodo primos & cabitor eligerent dicens.
ad illor. Cum in uicinis fuerit ad nuptias non dicit
cumbis in primo loco non forte honorator teste in
uicinis abeo. Et uenientis si quiete & illum uocauit
dicit tibi. Dabit locum. Et tunc in nuptiis cum u
bore nouissimum locum tenere. Sed cum uocatur
fuerit uader eum in nouissimum loco. ut cum ue
nerit quiete in uicinis dicit tibi. Amice ascende se
peritur. Tunc erit tibi gloria coram simul discipulis
benibus.

lxviii
lxviii

Quia omnis qui exaltat humiliabitur. & qui se hu
milia exaltabitur.

lxviii
lxviii

Dicebat autem & ei qui se in uicinis uocaret. Cum factis
pnedium aut cenam. noli uocare amicos tuos
neque fratres tuos. neque cognatos. neque uici
nos diuites. sed forte & ipsi te remittent. & fiat
tibi tributum. Sed cum factis conuiuium uoca
pauperes. debiles. claudos. caecos. & beatus eris
quia non habent retribuere tibi. Retribuetur
enim tibi in retributione tuorum. hæc cum
audisset quædam de simul discipulis benibus dixit
illi. Beatus qui manducabit panem in regno di

lx cxxxii
d. lxxvi

Aut se dixit. Homo quidam fecit cenam mag-
nam & uocauit multos. Et misit seruum suum
hora tertiae dicere uocatis uenire. quoniam
parati sunt omnia. Et coeperunt simul omnes
excusare. Primus dixit. Villam meam & necesse
est habere exire & uidere illam. Rogate habeme
excusatum. Et alter dixit. Jugabouem emi
quinque & coprobare illa. Rogate habeme
excusatum. Et alius dixit. Vxor em dixi &
ideo non possum uenire. Et reuersus seruus
nuntiavit haec domino suo. Tunc exiit pa-
ter familias dixit seruo suo. Exi cito impla-
teas & uocatores tuos & qui perierat debiles
& coecos & claudos introduce hic. Et exierunt
uis. Domine. factum est ut imperasti. Et ad
huc locus est. Et ait dominus seruo. Exi uisita
& caepit & compelle uenire ut impleatur do-
mus mea. Dico autem uobis. Quod nemo uisito
rum illorum qui uocati sunt gustabit cenam meam.

lx cxxxiii
d. lxxvii

Ibi autem uisitauit haec multa cecum. Et conuersus
dixit ad illos. Siqui uenit ad me & non odit pa-
trem suum & matrem & uxorem & filios & fratre-
s & sorores. adhuc autem & animam suam.

non potest meus esse discipulus. Et quomodo bato-
lat & crucem suam & uenit post me. non potest me
us esse discipulus.

lx cxxxiiii
d. lxxviii

Quis enim ex uobis uolens turrim aedificare.
Non prius scilicet computat sumptus qui necessa-
rii sunt. si habet ad perficiendum. si postea qui
posuerit fundamentum. & non potuerit perfici-
ere. Omnes qui uident incipiunt in ludere & di-
cent. Quia hic homo coepit aedificare. & non po-
tuit consummare. Aut quis incipit ut commi-
tere bellum. aduersus alium regem. non scilicet
prius cogitat si possit cum decem milibus oc-
currere qui cum uiginti milibus ueniat ad se.
Alioquin ad huc illi longe agente legationem
mittens. rogata quae pacis sint.

lx cxxxv
d. lxxix

Sic ergo omnis ex uobis. qui non renuntiat omni-
bus quae possidet. non potest meus esse discipulus.

lx cxxxvi
d. lxxx
d. cii

Bonum est al. si uerum alioque eum uenire in
quo concluditur. si quem terra non. si quem ster-
quilium uti lect. sed foras mittetur. Qui habet
auris audiendi. audiat.

lx cxxxvii
d. lxxxii
d. ciii

Erat autem ad propinquas et publicani & specta-
tores ut audirent illum. & non mirabatur ipse.

faci et scribae diceret. Quia hic peccator et recipit et
manducat cum illis.

*In glossa
de illis*

Erat ad illud parabolum istud dicens. Quis ex uobis
homo qui habet centum oues? et si perdidit te unam
ex illis non dimittit te non inquit nouem in deserto
sequit ad illam qua perierit. donec inueniat illam.
Et cum inuenit eam imponit in humeros suos gau-
dens et uenit in domum conuocat amicos et uici-
nos dicens illis. Congratulamini mihi quia inue-
ni inueni meam qua perierat. Dicit uobis quod
ita gaudium erit in caelo super uno peccatore
penitentem magis quam super nona magis no-
uem iustis. qui non indigent penitentia.

*In glossa
de illis*

Ait quae mulier habens dragmam de com. si perdi-
derit dragmam unam nonne accendit lucernam
et uertit domum et quaerit diligenter donec in-
ueniat. Et cum inuenit conuocat amicos et uici-
nos dicens. Congratulamini mihi quia inueni
dragmam qua perdideram.

*In glossa
de illis*

Ita dicit uobis gaudium erit in caelo angelis diis super
uno peccatore penitentem magis.

*In eae
de illis*

Ait autem homo quidam habuit duos filios et
dixit ad uersentior ex illis pater. Pater. damihi

portionem substantiae quae me contingit. Et
dixit illi substantiam. Et non post multo scilicet
conrogatur omnibus adulescentior filius. pere-
gre profectus est in regionem longinquam. Et
ibi dissipauit substantiam suam uiuendo luxurio-
se. Et postquam non inuenit substantiam suam
et famem ualidam in regione illa. et se fecit egere.
Et abiit et ad haec in uicium regionis illius et
misit illum in uillam suam ut pasceret porcos.
Et cupiebat implere uentrem suum de liquore
qui portem manducabant. Et non illi dabat.
Istus autem reuertens dixit. Quamtime reman-
eat pater meus abundans panibus ego autem hic fame
percor. Surgam et abo ad patrem meum. Et dicam
illi. Pater peccauim ad te et conuente. Et non
non sum dignus uocari filium tuum. fac me sicut
unum de meretricibus tuis. Et surgens uenit ad
patrem suum. Cum autem ad haec conuenerit
dixit illi pater ipsius. et miseratus est et con-
uente. Et cecidit super collum eius. Et oscula-
tus est eum. Dixitque et filius. Pater peccauim
et conuente. non sum dignus uocari fi-
lium tuum. Dixit autem pater ad seruos suos. cito

proferret solam primam. Sicut uicellam & da
te amillum in manu eius. & calciamen in impeder
& adducite uticulum & uicellam & occidite. &
manducemus & sepulemur. quia hic filius meus
mortuus erat & reuixit. Perierat & inuenitus est.
& cooperuit epulari. Erat autem filius eius senior
magro. Et cum uideret & adpropinquaret domum
audiuit symphoniam & chorum. & uocauit amicum
desertum. & interrogauit quae haec essent. Isque
dixit illi. Pax tuis uentis. & occidit pacem tuam
uticulum & uicellam. quia saluum illum recepit.
Indignatus est autem. & non uolebat introire. Pax
ergo illis aggressus. coepit rogare illum. At ille
respondens dixit pax tuis. Ecce uos amiseritis uo
tibi. & nonquam mandatum tuum praeteritum.
Et numquam dedi similibi hedam. ut cum amicis
meis epularer. Sed postquam filius tuus hic qui
de uocauit substantiam suam cum meretricibus
uenit. occidit istum uticulum & uicellam. Ac ipse
dixit illi. Filius tuus imper me amicos & in manna
uicellam. Epulari autem & gaudere oportebat.
quia stratus tuus non tuus erat & reuixit. Peri
erat. & inuenitus est. Dicebat autem & ad discipu

lorum. Homo quidam erat ditius qui habebat ui
licam. & hic discipulus eius apud illum. qui dicitur
sophias & boni spiritus. Et uocauit illum. & ait illi.
Quid hoc audis de te? Responde rationem uicellam
tuam. In enim non potest uicellam. Ait autem ut
licam in te. Quid facis inquit ad inueniendum
fieri uicellam non? Foderet enim ualeo mendi
care & uicellam. Scio quid faciam. Ut cum uocatus
fuit ad uicellam non recipiam me in domo sua.
Conuocatis itaque inquit debitoribus domus suae
dixit haec primo. Quantum debet dominus meus? At
ille dixit. Centum & octo. Dixitque illi. Acci
pe uicellam tuam. & sed lecto scribae qui in quinquaginta
ta. Deinde alio dixit. Tu uero quantum debet?
Quia. Centum & octo. Ait illi. Accipe
terat uicellam. & scribae octoginta. Et claudens do
mum uicellam inquit ait. qui apud uicellam fecit &.
Quia filii huius saeculi prouidentiores filii uicellam
generacione suae sunt. Et ego uobis dico. Facite uo
bis amicos de manna inquit ait. ut cum defe
ceritis recipiat uos in aeterna tabernacula. Qui
fidelis est in minimo. & in maiore fidelis est. Et qui
in modico inquit est. & in maiore inquit est. Sergio

iniquo manum nona. fidelis non fuit. quod
uerum est. quis redet uobis. Et si malo fidelis
non fuit. quod uel strum est. quis dabit uobis.

lxviii
in xviii

Non potest uis potest duobus dominis seruire. Aut
enim unum odiet. scilicet unum diligit. Aut cum ad
hereditatem scilicet unum contemnit. Non potest uis
seruire & manum nona.

lxviii
in xviii

Audiebant autem omnia. & cepit dicit. & querit. & aua
ri. & deridit. & uicillam. Et ait illis. Vos estis qui tur
pissimam uos conueniunt. & dicit. & uicillam. & uicillam.
corda uestra. Quia quod hominibus altum est.
abominatio est tibi.

lxviii
in xviii

Lex & prophetae usque ad iohannem. ex eo reg
nandi euangelizatur. Et omnia illud unum facti.

lxviii
in xviii

Facilius est autem caelum & terra praecipere.
quam de lege unum praecipere.

lxviii
in xviii

Omnis qui dimittit uxorem suam & ducit alteram.
moechatur. Et qui dimittit matrem suam & ducit alteram.

lxviii
in xviii

Homo qui dormit dicitur & induit uerum purpurae
bano. & sepulchrum uisus est splende. Et erat qui
dicitur mendicari nomen lazari. qui aiebat adia
na uenerat uelceribus plenus. & uenerat uenerat
cit. quae uenerat de mendicari. Sed & uenerat uenerat

elavit. & lingebant uelceribus. Facium est autem
ut non erit mendicari. & portaretur ab angelis
in sinu abrahae. Mortuus est autem & dicitur & sepul
chrum est in inferno. Et uenerat autem oculorum suorum
et & in tormentis. uiderat abraham longe. & lazarum
in sinu. Et ipse dicitur dicit. Pauper abraham
miserere mei. Et misit lazarus in uicem suam. & dicit
mundi gustu in aqua ut frigeret in lingua in meo.
quia crucior in hac flamma. Et dixit illi abraham.
Filius. recordare. quia tunc ipse bonum in uicem. & la
zarum similiter mala. Nam cum in hic consolatur
tu uel cruciatur. Et in hic omnibus inter nos. & uenerat
chorum magni in sinu. & uenerat. ut in. qui uoluit
hic in uicem. & uenerat non possint. neque in debet
in uicem. Et ait. Rogo ergo te pater. ut mittas
cum in domo patris mei. Habeo enim quinque fra
tres. ut referat illis. neque ipse uenerat in locum hunc
in tormentorum. Et ait illi abraham. Habent enim
senes prophetas. uiderat illor. Ac ille dixit. Non
pauper abraham. sed si quis ex mortuis uenerat. & uenerat
pauper in uicem. Ac uenerat illi. Simony senes pro
phetas non uiderat. neque si quis ex mortuis uenerat
repperat uenerat.

lx. cxxvii
di. cxxviii
di. cxxviiii

Et addit supulorior ait. Impossibile est ut non ueni-
ent scandala. Vnde utem illi per quem ueniunt. Natus
est illi si supulorior inponatur: et tunc collametur
& proiciatur in mare: quomodo scandala tunc unum de
passillis sitis.

lx. cxxviii
di. cxxviiii

Adicenti uobis si peccauerit frater tuus: increpa illu
Et si paenitentem uergerit: dimitte illu.

lx. cxxviiii
di. cxxviiii

Et si septies in die peccauerit in te & septies in die
conuersus fuerit: ad te dicitur: pon tunc me dimitte illu.

lx. cxxviiii
di. cxxviiii

Et dixerunt apostoli dno. Ad augenobis fidem.
Dixit autem dno: si habetis fidem sicut granum
sinapis: dicetur huic arbore in uoto & radicare
& transplantare in mare: & oboedi et uobis.

lx. cxxviiii
di. cxxviiii

Quis autem uestrum habet seruum maxime aut
paucem. qui regresso de agro: dicit illi stam.
Transi: recumbe: & non dicit ei: paxte quod cenem.
& praecingere: & inuisum mihi: donec manda-
cem & bibam. Et post haec cum manducabit & biberit.
Numquid gratiam habet seruus illi: qui fecit quae
ei imperauerat: non puto. sic & uos cum fecerit
uoi omnia quae praecpta sunt uobis: dicit ei. Serui
inutiliter sumus: quod debemus facere fecimus.
Et factum est dum iret in hierusalem: transiebat

lx. cxxviiii
di. cxxviiii

per mediam samariam & galileam. Et cum egre-
deretur quoddam castellum: occurserunt ei decem
uiri leprosi: qui steterunt a longe. & leuauerunt uo-
cem dicentes: ihu pnceps: miserere nostri. Quos
tu uidit: dixit. Ite: ostendite uos sacerdotibus: Et
factum est dum iret: mundauit sunt. Vnus autem
oculis ut uidit: qui amundatus est: regressus est
cum magna uoce magnificans dno. Et cecidit in
faciem ante pedes eius: gratias agens. Et hic erat
samartanus. Respondens autem illi dixit. Non
ne decem mundati sunt: & nouem uobis sunt: non
est inuenitur qui rediret: & dare e gloriam dno nisi
hic alienigena. Et ait illi. Surge uade: quia fides
tua uerualuam fecit.

Interrogatus autem a pharisaeis: quando uenit
regnum di. Respondit eis & dixit. Non uenit
regnum di cum obseruatione: neque dicitur. Ec-
ce hic: aut ecce illic: ecce cum regnum di in uos est.

lx. cxxviiii
di. cxxviiii

Et ait addit supulorior. Venient dies: quando desi-
deratus uideri unum diem filii hominis: & non ui-
debitur.

lx. cxxviiii
di. cxxviiii
di. cxxviiii

Et dicit uobis: ecce hic: ecce illic: uolente: neque
scet eum.

lv. cxx
v. lxxvi

Nam sicut fulgor coruscans desub caelo. ita aquae
sub caelo sunt fulgore. ita et filius hominis in diebus

lv. cxxi
v. lxxvii

Primum autem oportet illum mulcari a peccatis et reproba
re generatione haec.

lv. cxxii
v. lxxviii

Efficax factum est in diebus noe. tunc et sandiebur
filius hominis. i. debant et bibebant. uxor et duce
bant et dabantur ad nuptias. usque in diem quam
venit noem in arcam. et venit diluuium et perdi
dit omnes.

lv. cxxiii
v. lxxix

Similiter sicut factum est in diebus loth. edebant
et bibebant. emebant et auendeabant. plantabant
aedificabant. quaedam autem ex eis loth et sodomis
plura ignem et sulphur de caelo. et omnes perdidit.
Secundum haec et in quodam filius hominis et uela
bitur.

lv. cxxiiii
v. lxxx

In illa hora quis fuerit in lecto. seu in cubiculis in domo.
nedeferat ad lectum illa. Et qui in agro similiter
non redat et retro.

lv. cxxv
v. lxxxi

Memores estote uxoris loth.

lv. cxxvi
v. lxxxii

Quia cumque quaesierit animam suam saluam facit e
perdet illam. Et qui cumque perdidit illam ut
uisitabit eam.

lv. cxxvii
v. lxxxiii

Dico uobis. in illa nocte erunt in lecto uino. unus

assumetur. scilicet relinquetur. Duas erunt molen
ter tritum unus assumetur. scilicet relinquetur.
Duos magis unus assumetur. scilicet relinquetur.

lv. cxxviii
v. lxxxiiii

Respondentes dicunt illi. Vbi dicit. Vbi
cumque fuerit corpus illud congregabuntur a quibus.

lv. cxxviiii
v. lxxxv

Dicebat autem separabolam ad illos. Quis oportet
semper dormire. et non desicere dicens. Iudex quidam
erat in quodam ciuitate. quidam non timebat. et homi
nem non reuerbatur. Vidit autem quaedam erant
in ciuitate illa. et ueniebat ad eum dicens. Vnde came
dedisti mihi. et non reuerbatur. Post haec autem dixit in terra. Et est in non timeo.
neque hominem reuerbor. canem qui molestat est mi
hi haec uideat uideat bollam. Ne in nouissimo ueni
entis fuggillat me. At autem dicit. Audite quid iudex
iniquitatis dicit. Dixit autem non faciet uindictam
electorum suorum. unde clamant uindictam de die in die.
Et patientiam habebit illis. Dico uobis. quia cito
faciet uindictam illorum. Verum tamen filius ho
minis ueniet. pueri inueniet fidei in terra.
Dixit autem et ad quosdam qui in se confidebant.
et in quantum sunt et sperabantur. ceteros parabo
lam istam. Duo homines ascenderunt in templum.

ut orarent. Vnus pharisaeus: scalter publicanus.
Pharisaeus stans: haec apud se orabat. Dicit gratias
agere tibi: quia non sicut caeteri hominum. Rapto
res: iniusti. Adulteri: uelut etiam hic publicanus.
Ieiuniorum in abbato: decimas de omnium quae por
tideo. Et publicanus a longe stans: nolens nec occu
lor ad eum leuare: sed percutiebat pectus suam
dicens: Domine propitius esto mihi peccatori. Dico
uobis: descendit hic iustificatus in domum suam
ab illo.

lxviii
de
m. c. c.

Quia omnis qui se exaltat humiliabitur: & qui se
humiliat exaltabitur.

lxviiii
de
m. c. c.

Adfer ebant autem ad illum & sancti: ut eos con
gereret. Quod cum uiderent discipuli: increpabant
illos: Ihs autem conuocauit illos dixit. Simite pu
eros uenire ad me: & nolite eos uecare. Talis est
enim regnum dei.

lxviiii
de
m. c. c.

Amen dico uobis: quicumque non acceperit regnum
dei sicut puer: non intrabit illud.

lxviiii
de
m. c. c.

Et timet rogauit eum quidam princeps dicens: Magis
ter bone: quid faciam ut uiam a se non possidebo?
Dixit autem illi: Quid mecum bonam? si uero
bonus natus es: quid tibi? si non occideris.

Non nocueris: Non fur tuus facies: non fal
simus testimonium dices: Honoram patrem tuum &
matrem: Quia. Haec omnia cum lochurati uen
tute tua.

lxviiii
de
m. c. c.

Quo auditus: ait. Adhuc unum tibi desit. Om
nia quae cumque habes uende: & da pauperibus:
& habebis thesaurum in caelo: & uenit sequere me.

lxviiii
de
m. c. c.

His ille auditis: conuersus ait: est: quia diues erat
ualde. Videris autem illum illi: & istum faciam
dixit. Quam difficile qui pecunias habentem
regnum dei intrabunt. Facilius est enim cam
leum per foramen acus transire: quam dittem
intrae in regnum dei. Et expectate qui audie
bant. Et quis potest saluus fieri? Ait illi: Quae
impossibilia sunt in capud hominis: possibilia sunt
apud deum. At tunc temptatus. Ecce non dimisi
mus omnia: & sequi te sumus te.

lxviiii
de
m. c. c.

Quid dixit: Amen dico uobis: si non est qui reli
quit domum aut patrem: aut fratrem: aut
uxorem: aut filios: propter regnum dei: & non
recipiat multo plus: in hoc tempore: & semper
culouenturo: uitam aeternam.

lxviiii
de
m. c. c.

Assumpsit autem illi: & dixit illis: Ecce

ascendimus hierosolimam & consummabuntur
omnia quae scriptae sunt per prophetas de filio ho
minis. Tradetur enim gentibus: sanctudetur: &
flagellabitur: & conspuetur. Et postquam flagel
laerint occident eum: & dicitur ut resurget.

Lu. cxxviii
16-18

Et ipsi in hiis horum intellexerunt. Et erat uerbum
istud absconditum ab eis: & non intellexerunt quae
dicebantur.

Lu. cxxviii
19-21

Factum est autem cum ad propinquaret hiericho.
caecus qui dauid sciebat securus in mendicant:
Et cum audiret turba in praeteritum eum inter
rogabat quid hoc esset. Dixerunt autem ei.
Quod ihesus nazarenus transiret: & dauid di
cent. Ihu filius dauid miserere mei. Et qui praeci
pant in eum ut acceret. Ipse uero
multo magis clamabat. Filii dauid miserere
mei. Scitis autem ihesus illum adductum ad se.
Et cum ad propinquasset: interrogauit illum
dicens. Quid tibi uis faciam. At ille dixit.
Dne ut uideam. Et ihesus dixit illi. Respice: fidei
tuae saluum fecit. Et conuersus uideit: & saepe
baxit illum magnificans dm. Et omnis plebs
ut uideit: dedit laudem.

Lu. cxxviii
22-23

Et ingressus per ambulabat hiericho. Et ecce uir
nomine zaccheus: & hic erat princeps publicano
rum: & peccator. Et quae reba uideret in quibus
esset non potenter praeteribat: quia statim repu
sillur erat. Et postquam uenisset ascendit in arborem
ficomorum ut uideret illum: qui uiderat
transiurus. Et cum uenisset ad locum: suscipi
entibus uideit illum: & dixit ad eum. Zacchee: se
tanquam descende: quia hodie in domo tuo oportet
memorari. Et festinans descendit: & excepit illu
gaudens. Et cum uideret omnes mirum ma
bant dicens. Quod ad hominem peccatorem di
uerteris. Scitis autem zaccheus dixit ad dm.
Eccedim duntaxat in honore uiciorum diei de pau
peribus. Et si quid aliquem defraudaui: reddo
quadruplum. At ihesus ad eum. Quia hodie salus
domus tuae facta est: eo quod sapienter se
abrahae.

Lu. cxxviii
24-25

Venit enim filius hominis quaerere & saluum fa
cere quod perierat.

Lu. cxxviii
26-27

Haec illis audientibus adiciens dixit parabolam.
eo quod esset prope hierusalem. Et qui uerba
marent quod confestim regnum dei manifestu

re tur.
Dixit ergo homo quidam nobilis abiit in regi-
onem longinquam accipere tributum sereueri-
tatis. Vocatis autem decem seruis suis dedit illis decem
minas. Et ait ad illos: Negotium mihi dum uero.
Cuius autem uocodent illum: et miserunt lega-
tionem post illum dicentes: Nolumus hunc regna-
re super nos. Et factum est ut adiret accepto reg-
no et uisite uocatis seruos quibus dedit pecuniam
ut seruet quantum quisque negotiatus esset. Ve-
nit autem primus dicens: Domine minata decem
minas adquisiuit. Et ait illi: Euge bone serue quia
in modico fidelis fuisti: et si potes latrem habens tu
prae decem minas. Et alter ueni dicens: Domi-
ne minata fecit quinque minas. Et huic ait.
Et tu esto supra quinque minas. Et alter ueni
dicens: Domine ecce minata quam habui et posi-
tavi in sudario. In ueni enim te quia homo auisus
eris. Tollis quod non posuisti: et nec ut quod non
seminasti. Dicit ei. Deo tuo te iudico serue ne
quam sciebas quod ego auisus sis hominem. Tol-
lis quod non posuisti: et nec ut quod non seminasti.
Et quartus ueni dicens: Domine ecce minas ad me in sa-

lu. g. xxviii
& l. lxxviii
& l. lxxviii

lu. g. xxviii
& l. lxxviii

132
et ego ueni cum uisus sit utique pagissem illud.
Et cadentibus dixit. Aufer te ab illis minas: et
dabit illi quidecem minas habere. Et dixerunt ei
Domine habes decem minas.

lu. g. xxviii
& l. lxxviii
& l. lxxviii

Dico autem uobis: quia omni habenti dabitur.
Ab eo autem qui non habet: et quod habet auferet
tur ab eo.

lu. g. xxviii
& l. lxxviii

Verum tamen inimicorum illorum qui moluerunt
mer regnum eius super eum: adducite huc: et interfacite
autem. Et his dicitur: praecedite hac attendent hie
rosolymam.

lu. g. xxviii
& l. lxxviii
& l. lxxviii

Et factum est cum adpropinquasset ad bethsagae
et bethaniam admonem qui uocatur olueti:
missi duo discipulos suos dicens: Item os stellae
quod contra est: in quod introeuntes: inueniatur
pullum maxime alligatum: cum enim otium quomodo
minum scilicet. Soluite illum: et adducite. Et si quis
tior in uisus fuerit: quare soluitis: sic dicitur ei.
Quia dicitur per actum desiderat.

lu. g. xxviii
& l. lxxviii
& l. lxxviii

Aberit autem qui missi erant: et inueniunt si-
cut dixit illis: et inueniunt pullum. Soluunt autem
tem illis pullum: dixerunt dominum dicitur ad illos.
Quid soluunt pullum. At illi dixerunt. Quia dicitur

eum necesse erat habere. Et duxerunt illum ad ihm.
Et tacentes uel silentio suo super illum in posu-
erunt ihm. Eunte autem illo subterhebant uerba
mentis suam uita.

Et cum adpropinquaret iam ad descensum montis
oliueti cooperunt omnes turbas discipulum ^{den} gau-
denter laudare dm uocem magnam super omnibus
quos uiderant uirtutibus clariter. Benedictur
qui uenit rex in nomine dni pax in caelo & gloria
in excelsis.

Et quidam pharisaeorum et turbarum dixerunt ad ihm
Magister. In te pascuntur discipulos tuos. Quibus ipse ait.
Dico uobis. Quia si sit tacuerit me. Lapidem clamabit.

Et ita adpropinquauit. uidentium autem fleunt su-
per illum dicentes. Quia si cognouisset & qui
dominus haec et quia ad pacem uenit. nunc autem
abscondit a se. et uocatur turba. Quia uenit et dicit me-
se et cum dabunt te in manu tuam. se et cum da-
bante. se et angustabunt te undique. se et terram
profluentem te & filios tuos qui te sunt.

Et non relinquit in te lapidem super lapidem. eo
quod non cognouerit tempus uisitationis tuae.

Et ingressus in templum. coepit et cetera uidenter

in cxxxviii
in cxxxix
in cxxxviii

in cxxxviii
in cxxxix
in cxxxviii

in illo. sementem dicens illis. Scriptum est. quia do-
mus mea domus orationis est. Non autem fecistis illa
spelunca latronum.

Et tunc docens cotidie in templo. principes autem sacer-
dotum & scribae & principes plebis. quaerebant illum
perdere. sed non ueniunt ad eum. quid facerent illi. Omnis
enim populus uirpenituerat. audierunt illum.

Et factum est. in uenerunt ad eum in templo. se et angelizante conuenerunt principes sa-
cerdotum & scribae cum senioribus. se et ueniunt ad eum
dicens illi. Dicens iniquus potestatem haec facis.
aut quis est qui dedit tibi hanc potestatem. Respon-
dens autem dixit ad illos. Interrogabo uos. si ego
unum uobis uerbum responderem tibi. Baptismus in
hominum de caelo et de archangeli uobis. At ille cogi-
tabat inter sedentes. Quia si dixermus illi de caelo
dicit. Quare interrogauerit archangeli illi. Si autem
dixerimus de hominibus. plebs uniuersa lapida-
bit nos. Ceterum sunt enim hominem propheta uenisse.
Et responderunt se nec ire uidentur. Et tunc ait
illis. si ego dico uobis. iniquus potestatem haec facio.

Coepit autem dicere ad plebem parabolam hanc.
Homoplantauit uinum & locauit camelonit.

in cxxxix
in cxxxviii
in cxxxviii

Sapſe peregre fuerunt multarum temporibus. Et tunc
pore misit ad auctores seruum. ut deſtuctu uinea
daret illi. Quaeſtionem dimiserunt cum manem.
Et addidit alter uisum mittere. Illi autem
hunc quoque caedentes & afflicter contumeliam
dimiserunt manem. Et addidit ter uisum mittere.
qui se illum uulnera neciterunt. Dixit autem
dominus uinea. Quid faciam. mittere filium
meum dilectum. forsitan cum hunc uiderint.
uererunt. Quoniam cum uiderint colorem cogita
uerunt. mittere dicitur. Hic est heres. occidamus
illum. ut non sit filius hereditas. Et ecce cum illum
exiit uinea. occiderunt. Quid ergo faciat illi
dominus uinea. ueniet et sperdet colonos suos.
& dabit uinea alius. Quo audito dixerunt illi.
Abite. Ille autem aspiciens suos ait. Quid est ergo
hoc quod scriptum est. Lapidem quem reproba
uerunt. adificauerunt. hic factus est in caput anguli.
Omnis qui ceciderit super illum lapidem con
quassabitur. Super quem autem ceciderit. com
minuet illum.

ly. xxiij.
q. lxxv.
li. cxxviii.
li. lxxxviii.

Et quaerebant principes sacerdotum & scribae
mittere illum manus illa hora. & timuerunt

populum. cognouerunt enim quod ad ipso dixit
rat similitudinem filion.

XXIII
ly. xxiij.
q. lxxv.
li. cxxviii.
li. lxxxviii.

Et ceteri uenerunt miserunt in diadema. quae uisus
mulerent. ut caperent cum in sermone. & trade
rent illum principibus sepocessat pueris. Sen
terrogauerunt illum dicens. Magister. scimus
quod te dicitur & doces. & non accipis per sermone. sed
in ueritate uisum doces. Licet nobis dare tributum
caesari. Non. Considerans autem dolum illorum
dixit ad eos. Quid me temptatis. Ostendite mihi
denarium. Cuius habes imaginem & inscriptionem.
Respondentes dixerunt. Caesari. Et ait illis. Red
dite ergo quae caesari sunt caesari. & quae sunt
de. Et non potuerunt uerbum eum reprehende
re. & contempe. Et tunc uisum posuerunt. & caue
runt. Accesserunt autem quidam adducentium.
qui uenerunt in sermone. Et ceteri rogau
erunt eum dicens. Magister. mos est scribere
bis. sicut alii uisum mortuus fuerit. habens ux
orem. sicut sine filiis fuerit. ut accipiat cum frater
eius uxorem. & sicut ceteri fuerit. Septem
ergo scribitur. Septimus accipit uxorem. &
mortuus est sine filiis. Et ceteri uisum illam.

sepius mortuus est sine filio. Et tertius accepit
lani. Similiter somer septem. s. non reliquerat
semen. s. non autem. Nouis s. omnium mor-
tuus est seniler. In tertium ratione ergo cuius dorum
erit uxor. si quidem septem habuerunt com uxore.
Et ait illis. Filii oculi huius moriuntur s. adan-
tur ad nuptias. Illi uero quidigni habebuntur se-
culo illo. s. resur rectione mortui. si quibus
nequaquam uxores. Neque enim ultra mori po-
tunt. Aequaler enim angelis s. filii dei. cum
sine filio resur rectionis. Qui uero d. resurgant mor-
tui. Etenim ostendit sicut tubum. Sicut dicit.
Dn. in abraham s. in isaac s. in iacob. D. u-
tam non est mortuorum s. diuorum. Omnes
enim uiuunt ei. Respondent autem quidam
scribarum dixerunt. Magister. benedixisti

In psalmi
de cetero
in psalmi
de cetero
de cetero

Et amplius non audebunt cum quicquam interrogare.
Dixit autem ad illos. Quomodo dicunt xpm filium
dauid esse. Et ipse dauid dicit in libro psalmorum.
Dixit d. b. d. in celo s. de d. x. in terra. Donec po-
nam inimicorum scabellum pedum tuorum. Da-

In psalmi
de cetero
de cetero

Auidetis quomodo illi uocet. s. quomodo filius tuus sit.
Auidetis autem omnino populo dicit discipulus suus.

Attendite scribis qui uolunt ambulare in solis
s. non in salutacione in foro. s. in marce dicitur
in synagoga. s. in primis s. in ultimis conuincuntur.

In psalmi
de cetero

Quid uero aut domos induarum similiter longam
orationem. Hinc accipiant damnacionem maiorem
Respicit autem uictor quum teborum in terra
sua in gazophylacium dicitur. Vicit autem sequen-
dam induam pauperulam in terra in terra in terra
in terra. s. dicitur. Veredico uobis quia uobis haec
pauper plusquam omnes misit. s. omnes in
ex abundantia sibi miserunt in numerati haec au-
tem ex eo quod deest illi omnem uicium suum quae
habuit misit.

In psalmi
de cetero
de cetero

Et quibus domus dicitur de templo. quod lapidibus
bonis s. domus ornata non s. dicitur haec quae
electis uenient dicit in quibus in omni relinquitur lapis
super lapidem qui non destruitur.

In psalmi
de cetero
de cetero

Interrogauerunt autem illum dicentes. Praecep-
tor quando haec uideret s. quae signum cum fieri
incipient. quid dicit. Videtis s. sed uocatum. multa
enim uenient in nomine meo dicitur. Quia ego sum
s. et tempus ad propinquabit. s. uobis ergo non post
illos. Cum autem uideretis proelia s. sed uocatum

nolite terreri. Oportet primum haec fieri. sed
non statim. Tunc dicebat illis. Surgat gens
contragentem se regnum aduersum regnum. et ter-
rae motus magni erunt per loca. et sepulchra
conuersionis. Terror et quae decaloga signa magna erunt.

Sed ante haec omnia in uobis manibus uisus. et
persequetur. Tradentur in synagogas. et in carceres.
et trahentur ad reges. et praesides. propter nomen meum.
Continget autem uobis in testimonium.

Ponite ergo in cordibus uestris non praemeditari
quem ad modum respondeatur. Ego enim dabo
uobis os. et sapientiam. cum non poterunt resistere
et contradicere omnes. aduersum uos. Tradit
minimam autem parentibus. et fratribus. et cognatis.
et amicis. et mortem adficiet ex uobis. Et tertiis
oculis omnibus. propter nomen meum. Et capillus
decapite uestro non peribit. In paucis autem uestra
possidebitis animas uestras.

Cum autem uideritis. arcum dardani. ab exercitu he-
braeorum. tunc scitote. quia adpropinquabit de-
solatio eius.

Tunc qui in uadua sunt. fugiant in montes. et qui
in medio erunt. discedant. Et qui in regionibus.

in act
de ierusalem
de ierusalem
de ierusalem

in act
de ierusalem
de ierusalem

in act
de ierusalem
de ierusalem

in act
de ierusalem
de ierusalem

non intrent in eam. Quia dies ultionis huius sunt.

Ut impleantur omnia quae scripta sunt.

Vacua autem in regionibus. sonuerunt uobis in illis diebus.

Erit enim praesura magna super terram. et arripo-
pulo huius.

Et cadent in ore gladii. et capti uidentur in omni
genere. Et hierusalem calcabitur. gentibus. do-
ne impleantur tempora nationum.

Et erunt signa in sole. et luna. et stellis. et in terra
praesura gentium. in confusione sonituum. ma-
ris. et fluctuum. Ardentibus hominibus. praesura
timore. et expectatione. quae superuenient. uni-
uersis orbi. Nam uirtutes caelorum mouebuntur.

Et tunc uidebunt filium hominis uenientem in nu-
be. cum potestate magna. et conuulsae. Huius autem
signa incipientibus. respicite se. leuae capita uestra.
quia adpropinquat redemptio uestra. Et dixit
illis similitudinem. Videte ficulneam. et omnes
arbores. cum producant iam excessum fructum. sci-
tis quomodo prope est aestas. Ita scitis. cum uideritis
haec fieri. scitote. quomodo prope est regnum dei.
Amendico uobis. quia non praeteribit generatio
uoluae. donec omnia fiant. Caelum. et terra.

in act
de ierusalem
de ierusalem
de ierusalem

in act
de ierusalem
de ierusalem

in act
de ierusalem
de ierusalem

in act
de ierusalem
de ierusalem

le. cccviii
et cccv

transibunt uerba autem insonant ambunt.
Actendite uatem uobis ne forte grauentur corda uestram in rapula et ebrietate et cum inhiatis itate. Et si perueniat in uos repentinus haec illa. Tamquam laqueus inuisibilis perueniet in omnes qui sedent super faciem omnis terrae. Vigilate itaque omni tempore orantes ut digni habeamini fugere ista omnia quae futurae sunt. Et hoc est solum hominis.
Et ex autem diebus docent in templo. Et occidit uos extensio morabatur in monte qui uocatur oliueti. Et omnis populus in manebat ad eum in templo audire eum.

AN VIII
le. cccviii
et cccv

Adpropinquabat autem dies festus azymorum in qui dicitur pascha.

Et quae rebatur in principibus sacerdotum et scribae quo modo eum interficere. Timebant uero plebem.

Inter autem factum in iudaeis in quibus cognominabatur scarioth unum de duodecim.

Et abire. Et loquutus est cum principibus sacerdotum et magistris uobis. quem admodum illum et adoretis. Et qui in simonem spem ac simonem pecuniam illi dare. Et spondit. Et quae rebatur oportuitatem ut traderet illum sine turbari. Venit autem dies azymorum.

le. cccviii
et cccv

le. cccviii
et cccv

morum. Inquam cesset et occidit pascha. Et misit petrum et iohannem dicens. Euntes parate nobis pascha ut manducemus. Ac illi dixerunt. Vbi uis pareremus? Et dixit ad illorum. Ego in uocamini uobis in uentum. Occurrit uobis homo amphoram aquae portans. sequimini eum in domum inquam in iherosolima. Et sic erat parati familiarum domus. Dicit tibi magister. Vbi est diuersorium ubi pascha cum discipulis meis manducemus. Et ipse uobis ostendet caenaculum magnum stratum. Scribit pascha. Et inter autem inuenit sicut dixit illis. separauerunt pascha. Et cum facta esset hora discubuit sedulo decem apostolorum cum eo.

le. cccviii
et cccv

Et ait illis. Desidero desiderari hoc pascha manducare uobiscum antequam paciar.

le. cccviii
et cccv

Dico enim uobis. quia ex hoc non manducabo illud donec impleatur in regnum dei. Et accepto calice gratias egit. Et dixit. Accipite. Sed in diuersis. Dico enim uobis. quod non habetis hanc generationem et ista donec regnum dei ueniat.

le. cccviii
et cccv

Et accepto pane gratias egit. Et egit. Sed dicit eis dicens. Hoc est corpus meum. quod pro uobis datur. hoc facite in meam commemorationem.

le. cccviii
di. lxxvii
di. cccviii

Similiter scilicet postquam caena ut dicitur hic
est calyx nouum testamentum in sanguine meo
qui pro uobis fundetur.

le. cccviii
di. lxxvii
di. cccviii

Verum tamen ecce manus tradentis me mecum est
mentis. Et quidem filius hominis: secundum
quod definitum est audit. Verum tamen uas illi
hominis per quem tradetur.

le. cccviii
di. lxxvii
di. cccviii

Et ipsi ceperunt quaerere in uerse quis esset ex eis
qui hoc facturus esset.

le. cccviii
di. lxxvii
di. cccviii

Facta est autem contentio inter eos quis eorum
uideretur esset maior. Dixit autem eis: Reges gen-
tium dominantur eorum: & qui potestatem ha-
bent super eos: beneficiuocantur. Vos autem
non sic. Sed qui maior est in uobis: fiat sicut uo-
nior: & qui potestator est fiat ministrator.

le. cccviii
di. lxxvii

Nam qui maior est quirecumbit an qui ministrat.
Nonne qui recumbit. Ego autem in me
dico uobis: sicut qui ministrat. Vos au-
tem estis: qui per mansistis in uocam in tempore
ambur me. Et ego dispono uobis: sicut dispo-
situm est in pace meum regnum: ut cedat & scriba
tis super mensam meam in regno meo.

le. cccviii
di. lxxvii

Et sedetur super thronos iudicauerit duodecim

tribus israel.

le. cccviii
di. lxxvii

At autem dicit: Simon simon ecce satanas te expe-
tuit uos ut scribare sicut et tuum. Ego autem
rogaui pro te ut non deficiat fides tua.

le. cccviii
di. lxxvii

Et tu aliquando conuersus: confirmaui te tuos:
quid dicit. Dne. tecum parauerunt: & in uocam
sanctorum me. Et ille dixit: Dico tibi petre
non conuabit hoc in gallus: donec te abnegethor
se me.

le. cccviii
di. lxxvii

Et dixit eis: Quando misuor in me sacculo spera
& scalea mentis: si unquid aliquid defuit uobis.
At illi dixerunt: Nihil. Dixit ergo eis: Sed nunc
qui habet sacculum: tollat similiter speram.
Et qui non habet: uendat unquam suam & emat
gladium.

le. cccviii
di. lxxvii

Dico enim uobis: quoniam adhuc hoc quod speram
est: oportet impleri in me. Et quodcumque
quis deputauerit: Et enim aquae sunt de me
sinem habent.

le. cccviii
di. lxxvii

At illi dixerunt: Dne. ecce gladius duo habet. At ille
dixit eis: Satis est.

le. cccviii
di. lxxvii

Et egredietur: ibat secundum consuetudinem in mon-
tem oliuatum: sequentes autem illum in montem oliuatum.

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Ex amper uenit scilicet locum dixit illis: Orate ne
intret in temptationem.

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Et ipse uultus est ab eis quantum iactaret et lapidis
Et portat genibus orabat dicens:

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Pater: si uis: transi infernalicem in flammae. Verum ita
men si non ex uoluntate sed tua fiat.

lv. 40. b. 1000
M. 1000

Apparuit autem illi angelus de caelo confortans eum.
Et factus in agonia prolixius orabat. Et factus est
sudor eius sicut guttae sanguinis decurrerunt in
terram.

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Et cum esset exiit de oratione. et uenit ad discipu
los suos inuenit eos dormientes propter tristitia.
Et ait illis: Quid dormitis? Surgite orate ne in
treat in temptationem.

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Ad huc colloquente. ecce turba et qui uocabatur iu
das unus de duodecim. et ecce de ab eis: sed pro
pinquauit ihu. ut oscularetur eum.

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Ihs autem dixit illi. Iude osculosulum hominis
quid dicit?

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Videntes autem ibi quierunt pismenit quod futu
rum erat dixerunt ei. Dne si percutiamus in gla
dio? Et percutit unus ex illis. et tuum principis
sacerdotum et amputauit auriculam eius et dextera.

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Respondens autem ibi ait. Simite ut que huc
Et cum et agnus auriculam eius. et amputauit eum.

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Dixit autem ibi ad eos qui uenerunt ad se in caperna
cerdotum. et magis dicitur templi et ierosolymorum. Quasi
ad laetationem exultis cum gladius est uos subit? Cum eo
ad die uobis cum fuerim in templo. non excedit huius
manus in me. sed haec est haec uos trahe et poterat
teneberunt.

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Comprehendens autem eum duxerunt ad domum
principis sacerdotum.

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Petrus uero sequebatur a longe. Accessit autem in
in medio atrio. sed cum sedentibus illis erat
petrus in medio eorum. Quem cum uidisset aniel
la quaedam sedentem ad lumen. et cum fuerit in
aurea dixit. Et hic cum illo erat. At ille negauit
eum dicens. Mulier. non noui illum.

lv. 40. b. 1000
M. 1000
M. 1000

Et post pusillum alius uidens eum dixit. Et tu de
illis es? Petrus uero ait. O homo. non sum. Et tri
ter uallo facto quasi non ueniui. Alius quidem
adfirmabat dicens. Vere et hic cum illo erat.
Non negabitur est? Et ait petrus. homo. nescio
quid dicit. Et continuo adhuc illo colloquente.
cantauit gallus.

In 2200
A. 1200
B. 1200

Et conuersus dñs respexit petrum. Et recordatur
est petrus uerbidm̄ sic dixerat. qui apertius quam
gallus canet. ter negabis. Et regressus foras
petrus fleuit amare.

In 2200
A. 1200
B. 1200

Et uir qui tebebat illum. inuidebat ei cadentes.
Et duxerunt eum. et percutiebant faciem eius.
Et interrogabant eum dicentes. Propheta quis est
qui te percussit. Et alia multa blasphemauerunt.
dicebant in eum.

In 2200
A. 1200
B. 1200

Et factus est dies. et conuenerunt seniores plebis
et principes sacerdotum et scribae. et duxerunt illum
in concilium suum dicentes. Si tu es christus. dic nobis.

In 2200
A. 1200

Et ait illis. Si uobis dixero. non credetis mihi. Si autem
interrogauero. non respondebitis mihi. ne
quedimittetis.

In 2200
A. 1200
B. 1200

Et hoc autem et filius hominis. sedens ad dextram
uiritatis.

In 2200
A. 1200

Dixerunt autem omnes. tu ergo es filius dñi. Qui
ait. Nondicitur qui interrogat.

In 2200
A. 1200
B. 1200

At illi dixerunt. Quid adhuc desideramus testimonium.
Ipsi enim audimus de ore tuo.

In 2200
A. 1200
B. 1200

Et turgen omnis multitudo eorum. duxerunt il-
lum ad pilatum.

In 2201
A. 1201

Coeperunt autem accusare illum dicentes. Hunc in-
uenimus subuertentem gentem nostram. et prohibentem
tributum ad caesarem. sed dicentes se pro re-
gno esse.

In 2201
A. 1201
B. 1201

Pilatus autem interrogauit eum dicens. Tu es rex
iudeorum. At ille respondens ait. Tui dicitis.

In 2201
A. 1201

At autem pilatus ad principes sacerdotum se cur-
bat. nihil inuenio causae in hoc homine.

In 2201
A. 1201

At illi inuasere dicitur. Commouit populū
docens per uerbum iudeorum. et dicitur in aga-
lilaes usque huc. Pilatus autem audiens galilae-
am. interrogauit si homo galilaeus esset. Et ut cog-
nouit quod de herodis potestate esset. remisit eum
ad herodem. qui tunc praesens iherosolymis erat illis di-
ebus. Herodes autem uisus hunc uirum esse ualde.
Et ut enim cupiens de multo tempore. uideret eum.
eo quod audiret multa de illo. Et sperabat sig-
num aliquod. uideret ab eo fieri. Interrogabat au-
tem illum multis sermonibus. At ipse nihil illi
respondebat.

In 2201
A. 1201

Stabant etiam principes sacerdotum et scribae. con-
stanter accusantes eum.

In 2201
A. 1201

Sperant autem illum herodes cum exeret in iudicio.

sanctus in dicitur uel talis et emittit ad pilatū.
Et facti sunt omnia herodes et pilatus in pacte. Nam
antea inimiciterant admutuam.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Platus autem conuocauit principibus sacerdotum et
magistris in curia et dixit ad illos. Optulisti mi-
hi hunc hominem quia uertit eum populum. Et
ecce ego conuenio uobis in hoc rogatione. Si nullam causam
inueni in homine isto. Exhibi inquit uobis eum accusat.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Sed neque herodes inuenit in eis uel ad illum. Et ecce mi-
hi dignum mortis actum est et.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Emendatum ergo illum dimittam. Si ecce si autem
habeat dimittere eis. per diem festum unum.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Exclamauit autem simul in ueritate barabba dicens.
Tolle hunc et dimitte nobis barabban. Quia propter
seditionem quandam factam in ciuitate. Et homi-
nidum missus in carcerem.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Iterum autem pilatus loquitur ad illos. Uolens
dimittere eum. At illi sic clamabant dicentes.
Crucifige. Crucifige illum.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Ille uentusio dixit ad illos. Quid enim malum
cit iste. Si nullam causam inuenio in uero meo.
Corripiam ergo illum. et dimittam.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

At illi insistebant uocabatur magis. postulat ut

crucifigetur. Simul autem sedebant uoces eorum.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Epilatus ad iudicum ait fieri petitionem eorum.
Dimittit autem illis eum qui propter homicidium et
seditionem missus fuerat in carcerem. quem petebat
Ishmael. et dedit uoluntatem eorum.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Et cum ducerent eum adprehenderunt simonem quen-
dam cyrenensem uenientem de uilla. Et imposuerunt
illi uocem portare post eum.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Sequitur autem illum multatibus a populo. Simul
etiam quae plangebant et lamentabantur eum.
Conuersus autem ad illas. dixit. Filiae iherusa-
lem nolite flere super me. sed super uos ipsas fle-
te. super filios uestros. Quoniam ecce uenient dies
in quibus dicent. Beatae steriles et uentris qui non
genuerunt. scilicet quae non lactauerunt. Tunc in-
cipient dicere montibus. cadete super nos. et colli-
bus operietur nos. Quasi in uisidigno haec faciunt.
in uisidigno quid fiet.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Ducuntur autem et aliduo sequuntur eum. ut
terficerentur.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Et postquam uenerunt in locum qui uocatur caluarie.
Ibi crucifixerunt eum.

In. i. c. xxi
de. i. c. xxi

Et laterum unum adextris. et alterum a sinistris.

lx. cccc.
lxxv.

Ihs autem dicebat pater dimitte illis non enim
sciunt quid faciunt.

lx. cccc.
lxxviii.
lxxix.
lxxx.

Du idem iter uero de iherosolymis miserunt for-
tes et stabat populus expectans.

lx. cccc.
lxxxiii.
lxxxiv.

Et dicit debent illum principem uenerunt dicens:
Altor saluator facti. et saluum faciat. si hic est xps
dilectus.

lx. cccc.
lxxxvii.
lxxxviii.

In iudeis autem et similibus accedentes scace-
rum offerentes illi dicens: Si tu es rex iudeo-
rum saluum te fac.

lx. cccc.
lxxxix.
lxxxx.
lxxxxi.

Erat autem es super scriptis scriptis super illum. lit-
teris graecis et latinis et hebraicis:
Hic est rex iudeorum.

lx. cccc.
lxxxxiii.
lxxxxiv.

Vnus autem de his qui pendebat latronibus blas-
phemabat eum dicens: Si tu es xps saluum fac
te me scriptum senior.

lx. cccc.
lxxxxv.

Respondens autem alter interrogabat illum dicens:
si tuque tu et ism quod in eadem damnatione er-
is nos quidem iuste. sed indigna factus sumus. **I**-
mus: hic uero nihil maligeris. Et dicebat ad ihm:
Dne. memento mei cum ueneris in regnum tuum.
Et dixit illi ihu. Amen dico tibi hodie mecum
eris in paradiso.

lx. cccc.
lxxvi.
lxxvii.

Erat autem fere hodie sexta et uel bene facta sunt
inimuer facta usque ad horem nonam. Et obscu-
re uere est sol.

lx. cccc.
lxxviii.
lxxviiii.
lxxx.

Et uelum implens similes medium.
Et clamans uocans magis. ait. pater immanis tuus
commendo spiritum meum. Et haec dicens: expirauit.

lx. cccc.
lxxxii.
lxxxiii.

Videns autem centurio quod factum fuerat. glori-
ficans et dicens: Vere hic homo iustus erat.

lx. cccc.
lxxxv.

Et omnis turba eorum qui simul aderant ad specta-
culum istud et uidebant quae fiebant. percutientes
pectora sua reuerbebantur. Stabant autem om-
nes nocte usque longe. simul et quae sequitur
erat cum galilea. haec uidentur.

lx. cccc.
lxxxviii.
lxxxviiii.
lxxxv.

Et ecce uir nomine ioseph. qui et dicitur tur bonus
et iustus. hic non consentiens consilio sacerdotu-
rum. ab arimathia ciuitate iudeae. qui specta-
bat esse pater regum. hic accessit ad pilatum. et
petiit corpus ihu.

lx. cccc.
lxxxviiii.
lxxxviiii.
lxxxv.

Et de positum in uoluto sine dolo. sepositum cum im-
mundo exerto. in quonondum quia non positum
fuerat.

lx. cccc.
lxxxv.

Et tunc et at pater dicitur: et dicitur in iudea.
Subsequitur autem mulier et quae cum ipso uenerat.

rant de galilea uiderunt monumentum: & quem ad
modum positum erat corpus eius.

lxviii
di

Et uenerunt pariter uincitronata & sanguenta
& sabba & quidem siluerunt secundum mandatum

lxviiii
di
di
di
di

Vna autem sabba ual de diluculo uenerunt ad monu
mentum portantes quae parauerunt aromata. Et

inuenerunt lapidem reuolutum a monumento.

Et ingressae non inuenerunt corpus domini.

Et factum est dum mente constiterat esse non de
istis: ecce duo uiri steterunt secum illarum in uelut ful
gentium.

lxviiii
di
di
di

Cum autem uiderent eae de leuante uultum inter
ram dixerunt ad illas. Quid quaeritis: uenerunt
tem cum mortuis: non est hic: surrexit. Recor
damini qualiter loquutus est uobis: cum adhuc
in galilea esset dicens. Quia oportet filium homi
nis transire in manus hominum peccatorum: & cru
cifigi: & die tertio resurgere. Et recordatae sunt
uerborum eius.

lxxi
di
di
di

Et regressae a monumento nuntiauerunt haec om
nia illis undecim: & caeteris omnibus.

lxviiii
di
di

Et ita autem maria magdalenae & iohanna & maria
iacobi: & caeterae quae cum eis erant. Quae diebus

ad apostolorum haec. Et uisum autem illis sic de leu
mentum uerba ista: & non crediderunt illis. Petrus
autem in galilea cucurrit ad monumentum. Et pro
cumbens uidit in loco in quo apostolicae sabbae secum
inuenit: quod factum fuerat. Et ecce duo ex illis
ibant praedicantes stellum: quod esset in patto fla
diorum sexaginta ab hierusalem in nomine eius.
Et ipsi loquebantur ad inuenientes de his omnibus quae
acciderunt. Et factum est dum fabularentur: &
secum quaerere: & ipse ibat ad propinquos ibat
cum illis. Oculi autem illorum tenebantur: ne
cum magister essent. Et ait ad illos. Quis est hic ser
mones quos confertis ad inuenientes ambulantes:
& estis oris? Et respondens unus cum nomine
cleopas dixit eis. Tur solus peregrinus es in hierusa
lem: Et non cognouisti quae facta sunt in illis die
bus? Quibus ille dixit. Quae? Et dixerunt.
De hierusalem. Quis uis uir propheta potens
in opere & sermone: conuincens & in populo.
Et quomodo eum in iudaeis: & in summis sacerdotibus
& in populo nostro: in damnationem mortis: &
crucifixum uisum. Nos autem in spe habuimus
quia ipse esset: & redemptus in israel. Et nunc

se prophetarum scripturas de me. Tunc aperuit illi
sensum ut intelligeret scripturas. Et dixit ei.
Quis scripsit istum? et sic coporata ex impati-
entia iugere exortuit de cetera. Et predicta
in nomine eius. In uenturam et remissionem pec-
catorum in omnes gentes incipientibus ab hic
rosolyma. Nos autem estis testis horum. Et
egomet ipse promissum patris met in uos. Vos au-
tem sedete in ciuitate. quoad uerum induamini
uirgine ex alto. Eduxit autem eos foras in be-
thaniam. et eleuatis manibus suis benedixit eos.
Et factum est dum benediceret illis recessit
ab eis et feruatur in caelum. Et ipsi adorantes
regressi sunt in hierusalem cum gaudio magno.
Et erant semper in templo laudantes et bene-
dicentes dñm. AMEN.

INCIPIT ARGUMENTUM SECUNDUM IOHANNEM

Hic est iohannes euangelista unius ex discipulis illi
qui uisus est ad eum. quem denique uolens
tem nabor e uocauit discipulum. Cuius uirginem in hoc di-
plex testimonium in euangelio datur. quod et praec-
cae eius dilectus ad dicitur. Et tunc in aeternum
am de cruce commorandus dicitur uirginem uir-
go feruere. Denique manifestans in euangelio
quod erat ipse incorruptibilis uirbi opus in cho-
ant. solum uerbum eum factum esse. nec lu-
men aenebris comprehensum fuisse a saeculo.
Primum signum ponitur quod in uisus factus dicitur
ut ostendens quod erat ipse legentibus demonstrare
re. quod ubi dicitur in uisus dicitur in opus uir-
uam de beate ut se ueribus in uisus noua
omnia quae exposita sunt in uisus appaerant. hoc
autem euangelium scriptum in ista postea quam in
pachmos in ista apocalypsin scripta. Nunc
principio canonis incorruptibile principium in
genet. etiam incorruptibilis in uisus per uirginem
in apocalypsin dicitur. Dicitur expositum ego sum
A. S. C. Et hic est iohannes qui scitentis ueruentis
se diem recessit. conuocatus discipulus fuit in

epheto per multa signorum experimenta pro
merit xpm. Discedent inde forum sepulturae
suae locum. facta oratione positus est ad patres
suos. Tamen ex tunc uis adolorum ortus. quam a cor
ruptione carnis inuenitur aliorum. Tamen post
omnes euangelium scriptis. & hoc uirgine debe
batur. Quorum tamen uel scriptorum tempore
dispositio uel librorum ordinatio. Ideo nobis
per singula non exponitur. ut sciam desiderio con
locatio & quae uisibus structus laboris. & domi
gisteri doctrina seruetur.

EXPLICIT ARGUMENTUM.

INCIPIUNT CAPITULA.

- i **P**harisaeorum leuitae interrogant iohannem.
iohannes ihu uident agnum dicit. Et andreas
petro dicit. Inuenimus messiam.
- ii **I**hu ad eam de aqua uinum fecit. De templo
nummularios eicit. Soluite hoc templum dicit
nicodemo loquitur. De baptismo. sed aliter mulier
- iii **I**hu in iudaea baptizat. sa iohannes in enon. quique
dicit xpm et eire se autem minorari.
- iiii **I**hu cum muliere samaritana loquitur. prophe
tam patriam suam in honore efficit. reguli fi

lunias orter eseritae

- v **A**pud iudaeos iam beatus adam triginta octo anno
rum in firmatam hominum suam aediat. ser u
tam in scripturis. & si credere tunc moysi credere
tunc forsitans embi
- vi **D**e quinque panibus & duo bus piscibus. & quod cum
regem faceret uoluerunt. Ihu supremae amba
lat & ad eam de caelesti loquitur. ac rece
dentibus ab eo discipulis unum ex duodecim cla
bolum dicit.
- vii **S**cenophagia ihu in medio die festo ascendit in
templum docet multos. & uandetur bax credenti
bus idem clonac. si quis sitit ueniat & bibat.
Cum ministri sonico demo principem tendunt
de muliere ad licta. Ihu lumen mundi esse
se praedicat.
- viii **I**hu interrogatus principum sceleris respondit.
quod dominus peccator ser uir sit. & quod ihu ante
abraham sit. caecum genat ut caecurac.
- iiii **D**e uina & uili per dedicationem de omnibus
in templo. sed separatim unum efficit. de la
ritate in rectione
- x **M**aria peder ihu unguet. & capillis suis decergit.

Ihs super asinum sedet. et volentibus grecis iude
 rethm loquitur doganostrumenta quod inter
 ramittitur. et uox decaloga d. h. m. et quod
 multi exprincipibus reddiderunt in ihm. sed
 propter pharisaeos non confiterentur

XI Peder discipulorum laux. de iude traditioe.
 et petri negatione praedicit. et de dilectione
 fratrum. et quod in tempore espater in illo est.
 et de obferuandis mandatis paracleta sps.

XII De uice espalmitibus. et de dilectione et de pro
 missione paracleta. et commixtioni sua esse
 et cetera mandata.

XIII Ihs discipulos patri commendat. Ihs iudaea tra
 ditur. ad loquitur pilato ad iudaeos. De thi
 et de barabba

XIII P amothu sepultura. et resurrexio eius.

XI
XII
XIII
XIII

Q. A. quomodo dicitur? Ihs enim dicitur...
 I. H. ac si...
 Quid? si...
 I. H. ac si...
 Quid? si...

IN PRINCIPIO ERAT

uerbum. Et uerbum erat apud dm. & gserat
 uerbum. Hoc erat in principio apud dm. Om
 nia per ipsum facta erunt. et sine ipso factum est
 nihil. Quod factum est. in ipso uita erat. Et uita
 erat lux hominum. & lux in tenebris luce.
 & tenebrae uita non comprehendunt.
 uit homo missus ad o. cum uenerat iohannes.
 Hic uenit in uerbum. ut omnia per illum
 haberet. et de lumine. ut omnes crederent per illum
 Non erat ille lux. sed ut de lumine per hiberet
 & de lumine.

Q. uerba...
 I. H. ac si...
 Quid? si...
 I. H. ac si...
 Quid? si...
 I. H. ac si...
 Quid? si...

Erat lux uera. quae inluminat omnem hominem
 uenientem in hunc mundum. In mundo erat
 & mundus per ipsum factus est. & mundus eum
 non cognouit.
Ins propterea uenit. & in eum non receperunt.
 Quot quot autem receperunt eum. dedit eis po
 testatem filios de fieri. his qui credunt in eum
 nec ut. Quia non ex sanguine. neque ex uo
 luntate carnis. neque ex uoluntate uiri. sed ex
 domat spm.

Q. uerba...
 I. H. ac si...
 Quid? si...
 I. H. ac si...
 Quid? si...
 I. H. ac si...
 Quid? si...

Realizzazione: Associazione Bibliofili Bernardino Mishta. Copyright: Biblioteca Queriniiana Brescia.

Et uerbum orationis et habitavit in nobis

Et admodum gloriam eius gloriam quam in gentibus

Iohannes testimonium perhibuit de ipso et clamavit

Hic erat quem dixi Qui posuit in me uerbum

Et in me uerbum factum est quia prius me erat

Et de plenitudine eius ego sum et accepimus et ego

Amplius gratia. Quia lex per moysen data est gratia

Minor uero in unum quam in gentibus facta est

In me uerbum in unum quam in gentibus facta est

Et hoc est testimonium iohannis quando miserunt

Iudei ab hierosolymis sacerdotes et leuitem ad eum

Interrogauerunt eum iuquiritur. Et confessus est

Et cognouit. Et confessus est quia non sum ego

Xristus. Et interrogauerunt eum. Quid ergo habetis

Et ait. Testis sum quoniam testis sum quoniam testis sum

Aut ego uel clamauerit in deserto ut inquit ueni ad

Et inquit ueni ad eum et dixit ei. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Aut ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi. Quid ergo bapuzi

Respondit et iohannes dicens. Ego baptizo in aqua

Meditur autem in uerbo sancto quem uos nescitis

Inter quos posuit in me uerbum et quoniam me fecit esse

Testis ego sum ut dignum sit uerbum in me factum

Habebit enim factum est in mundum ubi erat

Respondit et iohannes dicens. Ego baptizo in aqua

Meditur autem in uerbo sancto quem uos nescitis

Inter quos posuit in me uerbum et quoniam me fecit esse

Testis ego sum ut dignum sit uerbum in me factum

Habebit enim factum est in mundum ubi erat

agnitio. Et audierunt eum duo discipuli loquen-
tem et sequuti sunt ihm. Conuersus autem ihu-
sanderi consequenter dicit eis. Quid quaeritis.
Quid dixerunt ei. Rabbi quod dicitur in teo prae-
taum magister. Vbi habitas. Dicit eis. Venite
saudete. Venerunt sanderunt ubi maneret.
Et apud eum manserunt die illo. Hora autem
erat quasi decima. Erat autem andreas frater
simonis petri unus ex duobus qui audierant ab
iohane. Et sequuti fuerant eum.

10. xviii
ad iohannem
10. xviii

Inuenit hic primum fratrem suum simonem.
Et dicit ei. Inuenimus in te fratem quem dicitur prae-
taum xpi. Et adduxit eum ad ihm. Inuenit
autem cum ihu dixit. Tu es simon filius iona-
ta uocaberis cephaz quod inter praetaxur petrus.

10. xviii
10. xviii

Intra summum uoluit exire in galileam. Et inuenit
philippum et dicit ei ihu. Sequere me. Erat autem
philippus abethsaida ciuitatis andreae et petri.
Inuenit philippum mathanahel et dicit ei. Quem
scriptum est in lege et prophetae. Inuenimus
ihm filium ioseph nazareth. Et dixit ei matha-
nahel. Nazareth potest aliquid bonum esse. Dicit
ephippuz. Veni sander. Vidit ihu mathanahel

169
uenerunt ad se et dicit deo. Ecce ueni mathanahel.
In quod uolunt non est. Dicit ei mathanahel. Vnde me
noscis. Respondit ihu. Sed ueni. Primum quam phi-
lippus uocaret. come esset sub figura uidite. Respondit
ei mathanahel. Scit. Rabbi tu es filius dei tu es rex
israhel. Respondit ihu. Sed ueni. Quia dixit tibi tu
dies sub figura. Credis. Maxime uis uidebis. Et dicit.
Amen. Amen dico uobis. uidebitis caelum apertum
et angelos dei ascendentis et descendentis super fi-
lium hominis.

Et dicit et no. raptus factus est in chana galileae.
Et erat mater ihu ibi. Vocatur est autem et ihu
et discipuli eius ad nuptias. Et deficiente uino di-
cit mater ihu ad eum. Vinum non habet. Et di-
cit ei ihu. Quid mihi et tibi est mulier. secundum
uenerunt honem. Dicit mater eius ministris. Quod
cumque dixerit uobis facite. Erat autem ibi
lapideae hydrae sexpositae secundum purifica-
tionem iudaeorum. Capiunt singulae metret
tax binas uel ternas. Dicit eis ihu. Implete ae hy-
dras aqua. Et impleuerunt eas usque ad summum.
Et dicit eis ihu. Haure uenite et seruate uelut idno
Et uiderunt. Vt autem gustauit archetridimus

aquam unum factam: sion sciebat unde et re-
ministrati sunt sciebant: qui hauserunt aquam.
Vocat sion martha et martha: et dicit ei. Omnis
homo primum bonum tuum ponit: Et cum in
deus fuerit: tunc id quod deditur est. Tu au-
tem seruas tu bonum tuum: usque ad huc
hoc fecit in tuum signorum in iherosolima galilee:
sion manifestavit gloriam suam. Et crediderunt in
eum discipuli eius.

In xxvii
In xxviii

Post hoc descendit capharnaum ipse et mater eius
et fratres eius: et discipuli eius: sed martha et me-
nom multarum diebus.

In xxix
In xxx
In xxxi

Et prope erat pascha iudaeorum. Et ascendit ihe-
rosolima in illis.

In xxxii
In xxxiii
In xxxiv

Et in uenit in templo uidentes boues et oues et
columbas: et nommularios sedentes: Et cum se-
cisset quasi lagellum de funiculis: omnes eiecit
de templo. Oues quoque et boues et nommulari-
orum effudit. Et mentas subuertit: Et iheru-
salem qui columbas uendebant dixit. Aufer te ista hinc:
Nolite facere domum patris mei domum negotia-
tionis.

In xxxv
In xxxvi

Recordauerunt discipuli eius: quia scriptum est:

In xxxvii
In xxxviii

Zelus domus tue comedit me.
Responderunt ergo iudaei: et dixerunt ei. Quod sig-
num ostendis nobis: quia haec facis?

In xxxix
In xl

Respondit iheru: et dixit eis. Soluite templum hoc:
et in tribus diebus excitabo illud. Dixerunt ergo
iudaei. Quia septuaginta sex annis aedificatum
est templum hoc: et in tribus diebus excitabit
illud? Ille autem dicebat de templo corporis sui.
Cum ergo resurrexisset et mortuus: recordati
sunt discipuli eius: quia haec dicebat. Et credide-
runt scripturae et sermonei quem dixit iheru.
Cum autem esset iheru in pascha in iherosolima:
et multi crediderunt in nomine eius: Videntes
signa eius quae faciebat. Ipse autem iheru non cre-
debat semetipsum esse: eo quod dixisset et omnes.
Et quia operum non erat: ut quis testimonium per-
hiberet de homine. Ipse enim sciebat quid esset in
homine. Et erat autem homo ex pharisaeis: sacho-
demus nomine: princeps iudaeorum. Hic uenit
ad iheru nocte: et dixit ei. Rabbi: scimus quia ad o-
uem istum agister: nemo enim potest haec signa fa-
cere: quae tu facis: nisi fuerit dominus tecum. Respon-
dit iheru: et dixit ei. Amen amen dico tibi: nisi quis

natus fuerit denuo non potest uidere regnum di.
Dicit ad eum nicodemus: Quomodo potest homo
nasci cum sit senex. Numquid potest in uentrem
matris suae iter umbrato ire scire. Respondit
Ihs. Amen amen dico tibi nisi quis renatus fuerit
ex aqua et spiritu non potest introire in regnum di.
Quod natum est ex carne caro est. Et quod natum
est ex spiritu spiritus est. Non mireris quia dixi tibi oportet
uobis nasci denuo. Spiritus ubi uult spirat. et uocem
eius audis: sed non scis unde ueniat et quouadmodum
sicut omnis qui nascitur est ex spiritu. Respondit mi
codemus et dixit ei. Quomodo possunt haec fieri.
Respondit Ihs et dixit ei. Tu es magister in
israhel et haec ignoras. Amen amen dico tibi
quia quod scimus et loquimur. et quod uidimus
testamur. et testimonium nostrum non accipitur.
Sicut et tu dixisti uobis. et non creditis. Quomodo
si dixero uobis caelestia et creditis. Et nemo as
cendit in caelum nisi qui descendit de caelo. Fili
us hominis qui est in caelo. Et sicut moyses ex
altauit serpentem in deserto. ita exaltatus oportet
filius hominis. Ut omnis qui credit in ipso
non pereat. sed habeat uitam aeternam. Sic

enim dilecti mundi. ut filium suum unigeni
tum daret. Non enim si quis credit in eum non pere
at. sed habet uitam aeternam. Non enim misit
dicit filium suum in mundum. ut iudicet in mundum.
sed ut saluetur mundus per ipsum. Qui credit in
eum non iudicatur. Qui autem non credit. iudici
iudicatur est. Quia non credit in unum et unigenitum
filium. Hoc est autem iudicium: quia lux uenit
in mundum. Et edilexerunt homines magis tene
bras quam lucem. Et non enim corum mala opera.
Omnis enim qui mala agit. odit lucem. et non ue
nit ad lucem. ut non arguantur opera eius. Qui
autem factus est ueritas. uenit ad lucem. ut man
ifestet ueritas opera. quia uideri sunt facta.

III

Post haec uenit Ihs et dixit apud iudeos in iudaea et ce
rath. et illi de non ab ueritate et baptizabat.
Erata autem et iohannes baptizans in non iuxta
salim. quia aqua multa erat illic. Et ueni
ebant et baptizabantur.

Non dum enim misis fuerat in carcerem iohannes.
Facta est ergo questio ex discipulis iohannis cum
iudaeis de purificatione. et uenerunt ad iohan
nem et dixerunt ei. Rabbi quae ratio cum uis

Io. xxi
et xxi
et xxi

Io. xxi
et xxi
et xxi

ior claret eum testimonium perhibuit. Ecce
hic baptizat & omnes ueniunt ad eum. Respondit
iohannes & dixit. Non potest homo accipere quic
quam nisi fuerit ei datus de caelo.

Ipsi uos mihi testimonium perhibetis quod dixi
in nomen filii hominis sed qui amittis sum ante
illum.

Qui habet sponsum sponsum est. Amicus autem spon
si quis sit & uideat eum gaudio gaudet propter
uocem sponsum. Hoc ergo gaudium meum imple
tione est. Illi non oportet et scire me autem in uia.
Quid est sum ueni super omnes est. Qui est de ter
ra deus est & de terra loquitur. Quid de caelo ue
nit super omnes est. Et quod uidit & uideat
hoc testatur. Et testimonium eius nemo accipit.
Qui accipit eius testimonium signauit quia ad
uerax est. Quem enim misit deus uerbad loquitur.
Non enim ad mensuram dixit spiritum.

Pater diligit filium & omnia dedit in manu eius.
Qui credit in filium habet uitam aeternam. Qui uero
temerit dicitur in filio non uidebit uitam sed
tradit manet super eum.

Vtergo cognouit istis quia uiderunt per ista et

10. xxxiii
10. xxxiiii
10. xxxv

10. xxxviii
10. xxxix

10. xxxvi
10. xxxvii
10. xxxviii
10. xxxix

quia istis plures discipulos facit & baptizat quam
iohannes quamquam istis non baptizat et sed dicit
cipulatus.

Reliquit iudaeum & abiit iterum in galilaeam.

Oportebat autem eum iterum ire per samariam. Ne
miter go in uiam samariam quae dicitur sic har
iuxta piteum quod dedit iacob ioseph filio suo
Et ait autem iacob ioseph. Ihergo fac uiam ex
itineris sedebat sic super fontem. hoc erat quasi
sexata. Venit mulier de samaria haurire aquam.
Dicit ei istis. Damini bibere. Discipulum enim eius
Abis an incantationem ut calos emerit. Dicit ei
go mulier illa samaria. Quomodo tu iudae
us cum sis bibere & me possis. quae sum mulier sa
maritana. Non enim couincitur iudaeus sama
ritana. Respondit istis & dixit ei. Si sciret domum
di & qui est qui dicit tibi damini bibere. tu fortis
tan peius es abeo & sed dicit tibi quam uitam.
Dicit ei mulier. Domine. ne quem aquam haurias habet
& puteum autem est. Unde ergo habet aquam uitam.
Numquid tu maior es patre nostro iacob quid
dedit nobis puteum & sic ex eo bibit & scilicet
& specoratur. Respondit istis & dixit ei. Omnis

10. xxxvi
10. xxxvii
10. xxxviii
10. xxxix

quibibit ex aqua hac fiet ceterum. Qui autem
bibit ex aqua quam ego dabo ei non sitet in ae-
ternum. Sed aqua quam dabo ei fiet in eo fontis
aqua salientis in vitam aeternam. Dicit ad eum
mulier. Domine dammi hanc aquam ut non sitiam.
si que ueniam hinc haurire. Dicit ei Ihs. Nade uoca-
tur tuum. Scio hinc. Respondit mulier &
dixit. Non habeo iurum. Dicit ei Ihs. Bene dixer-
it qui non habeo iurum. quinque enim iuror ha-
bitur. Sed nunc quem habet. non est tuus iur. Hoc
uere dixisti. Dicit ei mulier. Domine. uideo quia
propheta est tu. patet enim in monte hoc ado-
rauerunt. Et uos dicitis quia hierosolymis est
locus ubi adorare oportet. Dicit ei Ihs. Mulier.
crede mihi. quia ueniet hora. quando nec in mon-
te hinc. neque in hierosolymis adorabitur pater. ¹⁰⁷
Nos adoramus quod nescitis. Nos adoramus
quod scemus. quia salus ex iudeis est. Sed uenit
hora. Sed nunc est. quando uertit adorator ad o-
rabunt patrem in spiritu et ueritate. Nam sepa-
ter. talis quare. qui adorant eum. Spiritus est. Ihs.
Et eos qui adorant eum. in spiritu et ueritate oportet
adorare. Dicit ei mulier. Scio quia messias

uenit qui dicitur christus. Cum ergo uenerit. ille no-
bit ad hunc tabit omnia. Dicit ei Ihs. Ego sum
qui loquor tecum. Et contumaciter uenerunt disci-
puli eius. scilicet adorantur quia cum muliere loque-
batur. Non enim uenerunt. quid quaeris. aut quid
loqueris eum. Reliqui ergo hinc hauriam
mulier. scilicet in eum. Et dicit illis homi-
nibus. Venite et uide de hominem. quid dicit mihi
omnia quae cum quae feci. Numquid ipse est christus.
Exierunt de iudeis. scilicet uenerunt ad eum.
In terra rogabant eum discipuli dicitur. Rab-
bi manduca. Ille autem dixit eis. Ego cibum
habeo manducare. quem uos nescitis. Dicit eis
ergo discipuli ad iudicem. Numquid aliquid
at uult eum manducare. Dicit ei Ihs. Meus cibus
est uis uisum uoluntatem eius qui misit me. ut
perficiam opus eius. Nonne uos dicitur quod ad
huc quattuor menses sunt. nonne sit uenit. Te-
cedite uobis. Leuate oculos uestros et uide de
regiones quae a laetis in terra ad menses. Et qui
metit mercedem accipit. & congregat fructum
in vitam aeternam. Ut & qui seminat simul gau-
deat & qui metit. In hoc enim est uerbum uerum.

quia dicitur est qui seminat: scilicet qui metit.
 Ego misi vos metere quod uos non laborastis.
 Alii laborauerunt: scilicet uos labores et uos in meo
 istis: Excitauit autem illa multi crediderunt
 in eam sanctorum propter uerbum mulie
 rae testimonium perhiberit: Quia dixit mihi
 omnia quae cum quiescebat. Cum uenisset ergo ad
 illum sanctorum: rogauerunt eum ut ibi moreretur.
 Et mansit ibi duos dies: Et multo plures credide
 runt propter sermonem eius: Et mulier dice
 bant: Quia non propter uerbum loquellam cre
 dimus: Ipsi enim audimus et scimus: quia hic
 est uere saluator mundi.

lo xxxviii
 lo xxxviii

Post duos autem dies exiit inde: scilicet in galileam.

lo xxxviii
 lo xxxviii

Ipsae enim uerbum testimonium perhibuit: quia pro
 pheta in scriptura honorum non habet.

lo xxxviii
 lo xxxviii

Cum ergo uenisset in galileam: excepit unum eum
 galilaei: Cum enim audissent quae fecerat hiero
 solymis: uenerunt in die festo: scilicet in die
 festum. Venit ergo unum in eum in galileam: tibi
 fecit aquam uinum.

lo xxxviii
 lo xxxviii

Et erat quidam regulus: cuius filius infirmaba
 tur capharnaum. Hic cum audisset quia hic

lo xxxviii
 lo xxxviii

uenisset in galileam: abiit ad eum sero
 gubatum ut descenderet et esset et filium eius:
 Insuper habet enim mori: Dixit ergo in galileam:
 Nisi signa et prodigia uiderentur: non creditur: Dicit
 autem regulus: Dne: credende prius: quam mori
 aut filium meum: Dicit ei: Vade: filius tuus uiuit.
 Et credit homo sero mori quem dicit ei: scilicet
 iam autem eo descendente: seruo occurrit ei:
 scilicet uenerunt dicentes: quia filius tuus uiuere.
 Iste ergo galat ergo honorum habet: inquam melius ha
 buerit: scilicet dixerunt ei: Quia heri non est prima: reli
 quit eum sebris: Cognouit ergo pater quia illa
 hora erat: inquam dicit ei: scilicet filius tuus uiuit:
 Et credit ipse: scilicet dicitur tota.

lo xxxviii
 lo xxxviii

Hoc iter unum secundum signum fecit ei: cum uenit
 secus in galileam.

lo xxxviii
 lo xxxviii

Post haec erat dies festus iudaeorum: scilicet dicitur
 hierosolymis: Est autem hierosolymis
 probata piscina: quae cognominatur hebraice
 bethsaida: quinquae portus habet: In his ita
 bat multitudinem magna: Languentium: caecorum: claudorum:
 Aridorum: expectantium aquam uocant: Ange
 lus autem dnm secundum tempus descendebat

lo xxxviii
 lo xxxviii

ad eum et audax in galileam: abiit ad eum sero
 gubatum ut descenderet et esset et filium eius:
 Insuper habet enim mori: Dixit ergo in galileam:
 Nisi signa et prodigia uiderentur: non creditur: Dicit
 autem regulus: Dne: credende prius: quam mori
 aut filium meum: Dicit ei: Vade: filius tuus uiuit.
 Et credit homo sero mori quem dicit ei: scilicet
 iam autem eo descendente: seruo occurrit ei:
 scilicet uenerunt dicentes: quia filius tuus uiuere.
 Iste ergo galat ergo honorum habet: inquam melius ha
 buerit: scilicet dixerunt ei: Quia heri non est prima: reli
 quit eum sebris: Cognouit ergo pater quia illa
 hora erat: inquam dicit ei: scilicet filius tuus uiuit:
 Et credit ipse: scilicet dicitur tota.

Hoc iter unum secundum signum fecit ei: cum uenit
 secus in galileam.

Post haec erat dies festus iudaeorum: scilicet dicitur
 hierosolymis: Est autem hierosolymis
 probata piscina: quae cognominatur hebraice
 bethsaida: quinquae portus habet: In his ita
 bat multitudinem magna: Languentium: caecorum: claudorum:
 Aridorum: expectantium aquam uocant: Ange
 lus autem dnm secundum tempus descendebat

Hoc iter unum secundum signum fecit ei: cum uenit
 secus in galileam.

Post haec erat dies festus iudaeorum: scilicet dicitur
 hierosolymis: Est autem hierosolymis
 probata piscina: quae cognominatur hebraice
 bethsaida: quinquae portus habet: In his ita
 bat multitudinem magna: Languentium: caecorum: claudorum:
 Aridorum: expectantium aquam uocant: Ange
 lus autem dnm secundum tempus descendebat

Hoc iter unum secundum signum fecit ei: cum uenit
 secus in galileam.

Post haec erat dies festus iudaeorum: scilicet dicitur
 hierosolymis: Est autem hierosolymis
 probata piscina: quae cognominatur hebraice
 bethsaida: quinquae portus habet: In his ita
 bat multitudinem magna: Languentium: caecorum: claudorum:
 Aridorum: expectantium aquam uocant: Ange
 lus autem dnm secundum tempus descendebat

Hoc iter unum secundum signum fecit ei: cum uenit
 secus in galileam.

Post haec erat dies festus iudaeorum: scilicet dicitur
 hierosolymis: Est autem hierosolymis
 probata piscina: quae cognominatur hebraice
 bethsaida: quinquae portus habet: In his ita
 bat multitudinem magna: Languentium: caecorum: claudorum:
 Aridorum: expectantium aquam uocant: Ange
 lus autem dnm secundum tempus descendebat

Hoc iter unum secundum signum fecit ei: cum uenit
 secus in galileam.

Post haec erat dies festus iudaeorum: scilicet dicitur
 hierosolymis: Est autem hierosolymis
 probata piscina: quae cognominatur hebraice
 bethsaida: quinquae portus habet: In his ita
 bat multitudinem magna: Languentium: caecorum: claudorum:
 Aridorum: expectantium aquam uocant: Ange
 lus autem dnm secundum tempus descendebat

Hoc iter unum secundum signum fecit ei: cum uenit
 secus in galileam.

Post haec erat dies festus iudaeorum: scilicet dicitur
 hierosolymis: Est autem hierosolymis
 probata piscina: quae cognominatur hebraice
 bethsaida: quinquae portus habet: In his ita
 bat multitudinem magna: Languentium: caecorum: claudorum:
 Aridorum: expectantium aquam uocant: Ange
 lus autem dnm secundum tempus descendebat

Hoc iter unum secundum signum fecit ei: cum uenit
 secus in galileam.

Post haec erat dies festus iudaeorum: scilicet dicitur
 hierosolymis: Est autem hierosolymis
 probata piscina: quae cognominatur hebraice
 bethsaida: quinquae portus habet: In his ita
 bat multitudinem magna: Languentium: caecorum: claudorum:
 Aridorum: expectantium aquam uocant: Ange
 lus autem dnm secundum tempus descendebat

Hoc iter unum secundum signum fecit ei: cum uenit
 secus in galileam.

Post haec erat dies festus iudaeorum: scilicet dicitur
 hierosolymis: Est autem hierosolymis
 probata piscina: quae cognominatur hebraice
 bethsaida: quinquae portus habet: In his ita
 bat multitudinem magna: Languentium: caecorum: claudorum:
 Aridorum: expectantium aquam uocant: Ange
 lus autem dnm secundum tempus descendebat

infirmam: et mouebatur aqua. Et qui prior
descendit scripsit manum postmodum in aqua
sanus factus. aqua cum que de tenebatur infir-
mitate. Erat autem quidam homo biteriginta
et octo annos habens in infirmitate sua. hunc
cum uidisset Iherosolimitanum et cognouisset quia
multum iam tempus habet. dicit. Vir sanus
fieri. Respondit et languidus. Domine. hominem
non habeo. ut cum turbata fuerit aqua mitet
me in piscinam. Dum uero enim ego alius an-
te me descendit. Dicit Iherosolimitanus. Surge. tolle gra-
battum tuum et ambula. Et statim sanus fac-
tus est homo. et sustulit grabattum suum. et
ambulauit. Erat autem sabbatum in illo die.
Dicebant iudei illi quia non uis fuerat. sabb-
atum est. non licet tibi tollere grabattum tuum.
Responderet. Quis fecit sanum illum in die
Tolle grabattum tuum et ambula. Interroga-
uerunt ergo eum. Quis est ille homo qui dicit
tibi. tolle grabattum tuum et ambula. Itau-
tem qui sanus fuerat effectus. sic et ebat qui
esset. Iherosolimitanus in turba constitutum
loco. Postquam uenit cum Iherosolimitano et dixit illi.

10. xxxviii
sabbat.

Ecces sanus factus est. iam noli peccare. ne deterius
tibi aliquid contingat. Ab ille homo sanus
uita dicitur. qui uisus est. quia fecit eum sanum.
Propter ea persequuntur iudei eum. quia haec
faciebat in sabbato. Iherosolimitanus respondit. Pater
meus usque modo operatur. et ego operor. Prop-
terea ergo magis querunt eum iudei interfi-
cere. quia non solum soluebat sabbatum sed et pa-
tris suum dicebat deum. Nequalem se faciens deo.
Respondit itaque Iherosolimitanus. Amen. amen di-
citis uobis. non potest filius se facere equum
satis quod uiderit patrem facientem. Quia cum
quod enim ille fecerit haec et filius similiter facit.
Pater enim diligit filium. et omnia de nonstrat
ei quae ipse facit. Et maiora uisus demonstrabit
opera. ut uos miremini. Sicut enim pater suscitauit
mortuos et uiuificauit. sic et filius quos uult uiui-
ficat. Neque enim pater iudicat quemquam sed
iudicium non dedit filio. ut omnes honori-
ficent filium. sicut honificant patrem.

Quoniam non honorificat filium. non honorificat pa-
trem. qui mittit illum.
Amen. amen dico uobis. quia qui uerbum meum au-

10. xli
et uenit
in 1. xlii
in 1. xlii
in 1. xlii
in 1. xlii

dit se credere qui misit me. habet utama se non
scit iudicium non uenit sed non in eam orem uita.
Amen amen dico uobis qui uenit homo et uincit.
quando mortui audient uocem filii dei. Et qui uide
runt uiuent. sicut enim pater habet uitam in semet
ipso. sic dedit et filio uitam habet in semet ipso. Et
pater haec dedit et scit iudicium facere. qui a filio
hominis est. Nolite mirari hoc qui uenit hora
in qua omnes qui in monumentis sunt audient uo
cem eius et procedent. Qui bona fecerunt in resur
rectionem uitae. Qui uero mala egerunt in re
surrectionem iudicii. Non possunt negare se fec
erunt quae. Sicut uero iudico. scit iudicium me
um iustum est.

Quia non quaerit uoluntatem meam sed uoluntate
eius qui misit me.

Si ego testimonium perhibeo de me. testimonium
meum non est uosum. Alius est qui est testimonium
perhibens de me. Et scio quia uerum est testimonium
um quod perhibeo de me. Non misit uis ad hoc uenire
sed testimonium perhibuit ueritati. Ego autem non
ab homine testimonium accipio. sed haec dico ut uos
saluti sitis. Ille erat lucerna ardens et lucens uos.

io. xlii
de i. i. i. i.
de i. i. i. i.

io. xlii
de i. i. i. i.

autem uoluntatis exultare ad hominem luceat.
Ego autem non habeo testimonium meum a uisiohame.
Operentur iniqua dedit mihi pater ut perficam ea.
Ipsi operentur quae ego facio. et testimonium perhibent
de me qui a pater meminit. Et qui misit me pater
ipse et testimonium perhibuit de me.

Neque uocem eius umquam audistis. neque speciem
eius uidistis.

Et uerbum eius non habetis in uobis in uentis.
Quia quem misit ille. huius uos non creditis. Sed ut a
mini scripturae. qui uos putatis in ipis ut non
a se non habere. Et illae sunt quae testimonium
um perhibent de me. et non uultis uenire ad me
ut uita non habeatis. Claritatem ab hominibus non
accipio. sed ego noui uos. quia dilectionem dei non
habetis in uobis. Ego uenim in nomine patris mei
et non accipitis me. Si uis uenerit in nomine filio
illum accipietis. Quomodo potestis uos credere
qui gloriam ab hominibus accipitis. et gloriam
quae a solo est deo non quaeritis. Nolite putare
quia ego accusatus sum in simo uos apud patrem. Est
qui accusat uos. Moyses in quo uos speratis.
Si enim credere ut moris credere ut fortis et

io. xlii
de i. i. i. i.
de i. i. i. i.

io. xlii
de i. i. i. i.

mibi. Deme enim ille scripsit. Stauit enim illius
litteris non creditur: quomodo meis uerbis credere
Post haec abiit iherosolimam galilaeae quod est tibe
riadis. & sequebatur eum multitudo magna qua
uidebunt signa quae faciebat super his qui insi
mabantur.

Subit ergo in montem iherosolimitanum et sedebat cum disci
pulis suis.

Erat autem proximum pascha dies festus iudaeo
rum.

Cum subleuasset ergo oculos iherosolimitanos et uidisset quia
multitudo maxima uentura eum dicit ad phil
lippum. Unde enim uis panis ut manducarent hi
hoc autem dicebat temptare eum. Ipse enim
sciebat quid esset facturus. Respondit ei philip
pus. Dicentorum denariorum panis non suffi
cienter: ut unusquisque modicum quid acci
piat. Dicit ei unus ex discipulis eius andreas fra
ter simonis petri. Est puer unus hic qui habet
quinque panes orde ac tres duros piscis: sed haec
quid sunt inter tantos. Dixit ergo iherosolimitanus. Facite
homines discumbere. Erat autem faenum mul
tum in loco. Discubuerunt ergo uiri numero

12. v. 13
13. v. 14
14. v. 15
15. v. 16

16. v. 17
17. v. 18
18. v. 19

19. v. 20
20. v. 21
21. v. 22

22. v. 23
23. v. 24
24. v. 25

quasi quinquemilia. Accepit ergo panes iherosolimitanus
& cum gratias egisset distribuit discumben
tibus. Similiter & expetitibus: quantum uolebant
ut autem impleti sunt dixit discipulis suis.
Colligite quae supenuerunt in fragmenta ne pe
reant. Colligunt ergo & impleuerunt duo
decim cophinos fragmentorum. Ex quibus
panibus orde ac tres piscis fuerunt his qui
manducauerant.

Illis ergo homines cum iudissent quod fecerat sig
num dicebat. Quia haec est uere prophetae
qui uenturus est in mundum. Iherosolimitanus
cognouit & quia uenturus esset ut aperiret
eum & faceret eum regem.

Fugit iterum in montem perfolis. Ut autem
sero factum esset descendit in discipulis eius
ad mare. Et cum ascendissent nauem uenerunt
et uisum mare inapharthaum. Et tenebrae iam
factae erant: & non uenerat ad eos iherosolimitanus. Mare
autem uentum agnoscente exurgit ab eis. Cum
remigassent ergo quasi sedaxugm quinquem
aut triginta uident ihm ambulantem super ma
re. & proximum uisum fieri. & timuerunt.

19. L
solus

19. L
solus

Ille autem dicit eis: Ego sum nolite timere. Quia
lucrum ergo accipere cum in manu: & factum
fuit in manu adierit tanquam ibone.

10. In
salus

Alter adiecit: tu quare habetis mare: uide
quoniam uicula & lixonone tibi in uicula & quia
non in uicula & cum discipulis fuerit in manu.
sed solidi capulietus abissent. Alia uero super ue
nerunt nauis: & ibi de iuxta locum ubi mandu
cauerant panem: & uicula agente dno. Cum ergo
uidisset turba quia ibi non esset ibi neque discipu
li eius: ascenderunt in uicula: & uenerunt caphar
naum quaerentes ibi. Et cum inuenissent eam
in mari: dixerunt ei: Rabbi: quando huc ue
nisti? Respondit eis ibi: & dixit: Annona
dico uobis: quia uertus me non quaerit uicula
sed qua manduca sunt in uicula: & factum est ibi.
Operemini non cibum qui perit: sed qui per manet
in uitam aeternam: quem filius hominis uobis
dabit. Haec enim pater signauit dñs. Dixerunt
ergo ad eum: Quid faciemus: ut operemur opera
dñi? Respondit ibi: & dixit eis: Hoc est opus dñi: ut
credatis meum: quem misit ille.

10. In
salus
10. In
salus

Dixerunt ergo ei: Quod ergo uis facis: signum ut ui

10. In
salus

deamus: & credamus tibi: quid operaris?
Pater enim in manu manducauerunt in deserto
sicut scriptum est: Panem de caelo dedit eis man
ducare. Dixit ergo eis ibi: Amen: amen dico uo
bis: non morietur dedit uobis panem de caelo: sed
pater meus dedit uobis panem de caelo: uerum
panis enim dies: qui descendit de caelo: & dicit: ut
tamundo. Dixerunt ergo ad eum: Dñe: sem
per dabo tibi panem hunc.

10. In
salus
10. In
salus

Dixit autem eis ibi: Ego sum panis uitae. Qui uenit
ad me: non esuriat. Et qui credit in me: non sitiet
umquam. Sed dicit uobis: Quia & uicula sunt me
non creditis.

10. In
salus

Omne quod dedit mihi pater: ad me ueniet. Et cum
qui uenit ad me: non esuriat foras.

10. In
salus
10. In
salus

Quia descendit de caelo: non ut faciam uoluntatem
meam: sed ut faciam uoluntatem patris: quem misit me.

10. In
salus

Haec est autem uoluntatis eius: quem misit me: ut
ut omne quod dedit mihi: non perdam ex eo: sed
resuscitem illud in nouissimo die. Haec est enim
uoluntas patris mei: quem misit me: ut omni qui
uidet filium: & credit meum: habeat uitam aeternam.
Et resuscitabo eum in nouissimo die.

10. le
de
10. le
de

Mirrabant ergo iudei de illo qui dixit se ego
sum pater qui de caelo descendit. & dicebant. Non
ne hic est filius ioseph cuius mortuimus pa-
tr'em & matrem? Quomodo ergo dicit hic quia
de caelo descendit.

10. le
de

R^espondit ergo ihs & dixit eis. Nolite mirra-
re in uicem. Nemo potest uenire ad me. nisi
pater qui misit me traxerit eum. Et ego resur-
turo eum in nouissimo die. Est scriptum in pro-
phetis & et in comitis docibile est. Omnis qui
audivit a patre & dicitur uenire ad me.

10. le
de
10. le
de

N^on quis pater me uidit quisquam nisi is qui est
ad d. hic uidit patrem.

10. le
de

A^men amen dico uobis. qui credit in me. habet
uitam aeternam.

10. le
de
10. le
de
10. le
de

E^go sum pater uicax.

P^ater uestri manducauerit in deserta montana.
& mortui sunt. Hic est pater de caelo descendit.
Ut si quis ex populo manducauerit. non moriatur.

10. le
de
10. le
de

E^go sum pater uicax. qui de caelo descendit. Si quis
manducauerit ex hoc pane. uiuet in aeternum.
Et pater quem ego dabo. caro mea est. primum
dicitur.

10. le
de

Lⁱtegabant ergo iudei ad inuicem dicens. Quo-
modo potest hic nobis carnem suam dare ad man-
ducandum. Dixit ergo eis ihs. Amen amen dico
uobis. nisi manducauerit carnem filii hominis
& biberit eius sanguinem. non habebitis uitam
in uobis. Qui manducat meam carnem & bibit
meum sanguinem. habet uitam aeternam.
Et ego resurto eum in nouissimo die.

10. le
de
10. le
de

C^aro enim mea uerba est. & sanguis meus uer-
ba est. & uerba.

10. le
de

Q^uis manducat meam carnem & bibit meum san-
guinem. in memore. et ego in illo. Sicut misit
me ueniens pater. & ego uiuo propter patrem.
Et qui manducat me. & bibit meum propter me.
Hic est pater qui de caelo descendit. Non sicut man-
ducauerunt patres uestri manna & mortui sunt.
Qui manducat hunc panem. uiuet in aeternum.
Haec dixit in synagoga docens in capharnaum.
Multi ergo ueniens ex discipulis eius. dixerunt.
Durus est hic sermo. Quis potest eum audire?
Sciens autem ihs apud eos quid dixisset. qui amara-
rent de hoc discipulis. dixit eis. Hoc uos non
dicitur.

10. leon
11. leon
12. leon

Stergo uiderit filium hominis ascendentem ubi erat prius.

10. leon
11. leon
12. leon

Spiritus qui uiuificat: carnon prodest quicquam.

Verba quae ego loquutus sum uobis: spiritus uita sunt. scilicet in quibusdam ex uobis qui non credunt.

10. leon
11. leon
12. leon

Sic habentiam in uobis: qui non credentes & qui traditurus est eum.

10. leon
11. leon
12. leon

Et dicebat. Propterea dixi uobis: quia nemo potest uenire ad me nisi fuerit ei datus a patre meo. Ex hoc multi discipulorum eius abiierunt retro: & iam non cum illo ambulabant. Dixit ergo ihesus ad duodecim: Numquid sciuos uultis habere.

10. leon
11. leon
12. leon

Respondit ergo eis simon petrus: Domine ad quem ibimus: uerba uitae aeternae habes: Et nos credimus tuis & cognouimus quia tu es christus filius dei.

10. leon
11. leon
12. leon

Respondit ihesus: Nonne ego uos duodecim elegi: & ex uobis unus diabolus est. Dicebat autem iudaeus simon scariothen. Hic enim erat traditurus eum cum esset unus ex duodecim.

VII

Post haec ambulabat ihesus in galilea: non enim uolebat in iudaea ambulare: quia quaerebant eum iudaei ut facerent: Et erat autem in proximo die festi iudaeorum scenop. ega. Dixerunt autem ad

eum frater eius: Transi hinc & uade in iudaeam: ut & discipuli tui uideant opera tua quae facis: Nemo quippe in occulto quid facit: & sicut et ipse palam esse: Si haec facis: manifeste accipis in mundo: sic quae enim frater eius credebat in eum. Dixit ergo eis ihesus: Tempus enim nondum aduenit: tempus autem nunc semper est paratum. Non potest mandari uos: me autem modo: quia ego testimonium perhibeo de illo: quia operatur malum. Non ascendite ad diem festum hunc: ego non ascendo ad diem festum istum: quia nunc tempus nondum impletum est: haec cum dixisset ipse manavit in galilea. Ne autem ascenderit frater eius: tunc septem ascendit ad diem festum: non manifeste: sed quia in occulto. Iudaei ergo quaerebant eum in die festo: & habebant. Vbi est ille: & cum murmuratur de eo erat in turba. Quidam enim dicebant quia bonus est: Alii autem dicebant: non seductus est turba: Nemo tamen palam loquebatur de illo: propter metum iudaeorum. Iam autem in die festo mediante ascendit ihesus in templum & dicebat: Etenim ab uobis iudaei dicentes: Quo modo habetis ueritate cum nondum dixerit: Respon-

dit eis ibi & dixit. Mea doctrina non est mea sed
eius qui misit me. Si quis uoluerit uoluntatem
eius facere cognoscat de doctrina utrum ex deo sit.
Asi ego me ipso loquar. Quia semper ipso loquor.
gloria non propria in qua est. Quia autem quaerit
gloria me ut qui misit illum hic uerax est. Sem-
per iustitia in illo non est. Non enim os ter dedit uo-
bis legem. enim os ex uobis facit legem. Quid me
quaeritis interficere? Respondit turba & dixit.
Daemonium habet. quare quaeritis interficere?
Respondit ibi & dixit eis. Num opus fuit som-
nari in monium. Propter exanos ter dedit uobis
eius amissionem. Non quia exanos ter est sed ex
partibus. enim sabbato eius uenit dicitur hominem.
Si autem amissionem accepit homo in sabbato ut
non soluitur lex nisi in his indignamini.
quia totum hominem sanum fecit in sabbato.
Nolite uelud care secundum faciem sed iustum
iudicium iudicate. Dicebant ergo quidam ex his
rosolobis. Nonne hic est quem quaerunt inter-
ficere? Ecce palam loquitur. & nihil ei dicunt.
Numquid uerit cognouerunt principes quia hic
est xpi? Sed hunc scimus unde sit. xpi autem

cum uenerit. non scit unde sit.

10. 1000
11. 1000
12. 1000

Clamabat ergo docens in templo ibi. & dicens. Et me-
seris. & unde scitis? & cum ipso non uenit. sed
est uerit qui misit me. quem uos non scitis. Ego
scio eum. quia ab ipso sum. & ipse misit me.

10. 1000
11. 1000
12. 1000

Quaerit uerit ergo eum adprehendere. & enim misit
illum in uerit. quia nondum uenerat hora eius.
Dicitur autem multi & ediderunt in eum. & dice-
bant. xpi cum uenerit. numquid plura signa fa-
ciat quam quae hic facit. Audierunt pharisaei
turba murmurare in eum de illo haec.

10. 1000
11. 1000
12. 1000

Etimiserunt principes & pharisaei ministros. ut
adprehenderent eum.

10. 1000
11. 1000
12. 1000

Dixit ergo ibi. ad haec modicum tempus uobiscum
sum. & ita ad eum qui misit me.

10. 1000
11. 1000
12. 1000

Quaerit me & non inuenit. & ubi sum ego uos
non potestis uenire. Dixerunt ergo iudei ad
semper ipso. Quo hic itur uerit? quia non inuenie-
mus eum? Numquid in dispositionem gentium
itur uerit? & docetur uerit? Quis est hic sermo
quem dixit? Quia uerit me & non inuenit. &
ubi sum ego uos non potestis uenire? In uerit
mo autem in magna festiuitate. stabat ibi.

& c. lxxv. dicitur: Siquis sit: ueniat ad me & bibat. Quicquid enim sic dicitur scriptum est: flumina de uentre eius fluent aqua uivax. hoc autem dicitur de spiritu qui accipitur in uentrem et dicitur in meum. Non dicitur enim in scriptura: quia uis non dicitur fuerat glorificatur.

10. lxxvii
d. 2. lxxviii

Ex illa ergo uerba cum audissent homines monentur dicebant. Hic est uerba prophetarum. Alii dicebant. Hic est christus.

10. lxxxvii
d. 2. lxxxviii

Quidam autem dicebant. si uis quid galilea christus uenit. Non enim scriptum dicitur: quia ex femine dauid: & de bethleem castello ubi erat dauid: uenit christus.

10. lxxxviii
d. 3. lxxxviii

Differunt itaque facta est in uerba propter eum. Quidam autem ex prophetis uolebant apprehendere eum. Sed hi non misit super illum manum.

10. lxxxviii
d. 3. lxxxviii

Venerunt ergo ministri ad pontifices: & sphaeristae: & dixerunt illi. Quare non adduxisti eum? Responderunt ministri. Numquam in scilicet loquutus est homo: sicut homo. Responderunt ergo ei sphaeristae. Numquid & uos seducti estis? si uis quid aliquis ex principibus tibi dicit in eum: aut ex pharisaeis? Sed uerba haec quae uenit in lege

182
malicia sunt. Dicit nicodemus ad eos: ille qui uenit ad me nocte: qui uisus est ex prophetis: si uis quid ex nobis tibi dicit hominem: si uis uideri ab ipso prius: & cognouerit quid faciat? Responderunt & dixerunt ei. Numquid detur galileus? Scrutare & uide: quia propheta galilea non surgit. Et reuersum uniusquisque in domum suam. Ihs autem perrexit in montem oliueti: sed in luculo iter uenit in templum. Et omnis populus uenit ad eum: & sedent docent eos. Adducunt autem sphaeristae mulierem in adulterio deprehensam: & stauerunt conuictio: & dixerunt ei. Magister: haec mulier: modo deprehensa est in adulterio. In lege autem mores mandauit nobis: huiusmodi lapidare. Tu ergo quid dicit? Haec autem dicebant tempore eum: ut possent accusare eum. Ihs autem inclinans se deorsum digito scripsit in terra. Cum autem periret uenit in interrogante eum: & exiit & dixit eis. Quis in peccato est ueltrum: primus in illam lapidem mittat. Et iterum inclinans scripsit in terra. Audientes autem: unus post unum exiebant. Incipientes autem prioribus: & remansit solus. Et tunc

lier in medio sanit. Et rursus autem se his dixit.
Mulier ubi sunt quae accusabant? Nemo te con-
demnavit? Quae dixit. Nemo domine. Dixit autem
his. Nee ego te condemnavi. Tuade & complur.
tum in peccare. Iterum ergo loquutus est eis his.
dicens. Ego sum lux mundi. Qui sequitur me non
ambulabit in tenebris: sed habebit lucem vitae.
Dixerunt ergo ei pharisaei. Tu deceptus es Iu-
da. Num perhibes testimonium tuum in nomine Ie-
sum? Respondit his & dixit eis. Et si ego testi-
monium perhibeo de me ipso. uerum est testimo-
nium meum. Quia scio unde ueni & quo uado.
Vos autem nescitis unde ueni aut quo uado.
Vos secundum carnem iudicatis: ego non iudico
quemquam. Et si iudico ego iudicium meum ue-
rum est. quia solum non sum. sed ego & qui me-
cum sit pater. Et in lege uel scripturis est. Quia
duorum hominum testimonium uerum est.
Ego sum qui testimonium perhibeo de me ipso.
Et testimonium perhibeo de me. qui misit me
pater. Dicebant ergo ei. Vbi est pater tuus?

10. Iohannis
ad Petri
10. Iohannis

Respondit his. Neque me scitis: neque patrem
meum. Si me sciretis: forsit non & patrem meum

sciretis.

10. Iohannis
ad Petri
10. Iohannis
10. Iohannis
10. Iohannis
10. Iohannis
10. Iohannis
10. Iohannis

Haccuerit loquutus est in gazophylacio docens
in templo: & nemo adprehendit eum: quia nesc-
dum uenerat honoratus.

Dixit ergo iterum eis his. Ego uado & quaerite me-
se in peccato: uel in morte moriemini. Quo ergo uado uos
non potestis uenire. Dicebant ergo iudaei. Num
quid mireris? scem se ipsam quia dicit: quo ego
uado uos non potestis uenire. Et dicebat eis. Vos
de deo sum estis: ego de seipsum. Vos deum
dicitis: ego non sum de hoc mundo. Dixit ergo
uobis: quia morietur in peccato: uel in morte
non erit uideris: qui ego sum morietur in
peccato: uel in morte. Dicebant ergo ei: tu quis es?
Dixit eis his. Principium qui & loquor uobis.
Multa habeo de uobis loqui & iudicare. sed qui-
mihi me uertit est. Et ego quaerit uos ab eo
haec loquor in mundo. Et non cognouerunt
qui pater eius dicebat. Dixit ergo eis his.
Cum ex alcaueris si lum hominis: tunc cog-
nosceris quia ego sum. & a me ipso factum est.
Sed sicut docuit me pater haec loquor. Et qui
meminit mecum est: non est inquit me solum

quia ego qui ex placita sum eis facio semper. Hæc
illo loquente multi crediderunt in eum. Dice
bat ergo ih̄s ad eos qui crediderunt in eum ad eos: Si
uos in ueritatē in sermone meo uereditis apuli
mei eritis & cognoscetis ueritatem: & ueritas
liberabit uos. Responderunt ei. Semen abrahæ
sumus: & nemini seruimus nisi uos. Quomodo
dicitur liberari uos. Respondit eis ih̄s. Amen
amen dico uobis quia omnis qui facit peccatum
seruus est peccati. Seruus autem non manens in do
mo patris mei ^{filii mei} & in sermone
ueri liberari uos. Scio quia filius abrahæ estis: sed
quæritur me in ueritate facere: quia sermone ueritas non ca
pit in uobis. Ego quod iudixi apud patrem loquor:
Et uos qui ex ueritate sapud patrem uestrum factus
Respondunt ei & dixerunt ei. Pater noster abra
ham est. Dicit eis ih̄s. Si filius abrahæ estis: aperte
abrahæ facite. Nunc autem quaeritur me in ueritate
facere: hominem qui uos ueritatem uobis loquitur
sum quomodo iudicatis. hoc abraham non fecit.
Vos factus aperte pater ueritatis. Dixerunt itaque
ei. Nos ex fornicatione non sumus nati. Num
pater habemus dñm. Dicit ergo eis ih̄s. Sidi

184
pater uester est & diliget etis me utique. Ego
enim ex dō proceri & ueni. Neque enim amen pro
ueni: sed ille meminit. Quare loquitur. Amen enim
cognoscitur: quia non potest audire sermone
meum. Nos ex patre diabolo estis: & desideria pa
tris uestri uultis facere. Ille hominem dicitur ab imi
tio & in ueritate non flectit: quia non est ueritas mea.
Cum loquitur mendacium ex proprio loquitur:
quia mendax est & pater eius. Ego autem qui uer
itatem dico non ereditis mihi. Quis ex uobis
arguit me de peccato. Si ueritatem dico: quare
uos non ereditis mihi. Quis est ex dō uerba dicit
dicit. Propterea uos non auditis: quia ex dō non
estis. Respondunt igitur iudæi & dixerunt ei.
Nonne benediximus tibi quia filius abrahæ es tu:
& dæmonium habes. Respondit ih̄s. Ego dæ
monium non habeo: sed honorifico patrem meum
& uos non honorificatis me. Ego autem non quaero
gloriam meam: est qui quaerit & dicitur. Amen
amen dico uobis: si quis sermone meum in serua
uerit mortem non uidebit in aeternum. Dixe
runt ergo iudæi. Nunc cognouimus quid dæ
monium habes. Abraham mortuus est & spro

phetæ & dicitur si quis sermonem meum serua
uerit non gustabit mortem in æternum: si uero
quidam maior est pater noster abraham qui mor
tuus est & prophetae mortui sunt quem te
ipsum facis? Respondit tibi: si ego glorifico me
ipsum gloriam inuicibilem est. Est pater meus qui
glorificauit me quem uos dicitis quia dominus noster est.
& non cognouistis eum. Ego autem noui eum.
Et si dixeris quia non scio eum: eris similis uobis
mendax. Scis uero eum: & sermonem eius serua.
Abraham pater uester exultauit ut uideret di
em meum: & uidit & gauisus est. Dixerunt ergo
iudæi ad eum. Quinquaginta annos nondum
habet: & abraham uidisti? Dixit eis tibi: Amen
non dico uobis: antequam abraham fieret
ego sum. Tulerunt ergo lapides ut iacerent in
eum. Ibra autem abscondit se: & exiit de templo.
I tunc ueneriens uidit hominem cæcum uia ui
tæ. Et interrogauerunt eum discipuli sui.
Rabbi quis peccauit tibi aut parentes tui ut
cæcus natus es? Respondit tibi: neque in pec
cauit neque parentes tui: sed ut manifestetur
opus tui in illo. Me oportet & operari & operari

185
quærit me donec heres est. Venit nox quando
nemo potest operari. Quam diu in mundum
lux in mundo est. Haec cum dixisset & exiit in
terram & factus erat in exspectatione. Et inuitum
super oculos eius & dixit ei. Vade lauam in ma
ria siloe: quod inter prevecatur missus. Abiit ergo
& lauit & ueniens uidens. Itaque ueni sequi uide
bant eum prius qui amen dicuntur dicebant.
Nonne hic est qui sedebat & mendicabat? Alii di
cebant quia nescit. Alii autem sic quæquam: sed
similis est ei. Ille uero dicebat: quia ego sum.
Dicebant ergo ei. Quomodo aperti sunt tibi oculi?
Respondit. Ille homo qui dicitur tibi: lauit me
& unxit oculos meos: & dixit mihi. Vade ad ma
ria in siloe: & lauit. Et abiit & lauit: & uidi. Dixe
runt ei. Vbi est ille? ait. Nescio. Adducunt eum
ad pharisæos: qui occurrerunt ei. Erat autem fab
batus quando lauit me fecit tibi: & aperuit o
culos tuos. Interrogauerunt ergo eum phari
sæi quomodo uidisset. Ille autem dixit eis. Lu
tim posuit mihi super oculos: & lauit: & uidi.
Dicebant ergo pharisæi inter quosdam. Nonne hic
homo ad quem fabbatus non custodit. Alii dice

bant. Quomodo potest homo peccator haec sig-
nificat & scit macta in eis. Dicunt ergo caeco
terram. In quid dicit deo qui aperuit oculos tuos
ille uerum dixit. Quia propheta est. Non erit de
rum ergo iudaei dello qui caecus fuit & audir
set. donec uocauerunt patrem eius qui uiderat.
Et tunc rogauerunt eum dicens. Hic est filius uer
ter quem uos dicitis quia caecus natus est. Quomo
do ergo nunc uidet. Responderunt patrem eius
& dixerunt. Scimus quia hic est filius noster &
quia caecus natus est. Quomodo autem nunc uide
at nescimus. Aut quis eius aperuit oculos noster
mus. Ipsum interrogat. A se cum habet. ipse de se
loquitur. Haec dixerunt patrem eius. qui tunc
bunt iudaeos. Jam enim conspirauerant iudaei
ut si quis eum confiteretur xpm. excideret. In goga
fieret. Propter apertum eius dixerunt quia
a se cum habet. ipsum interrogat. Vocauerunt
ergo ut sim hominem qui fuerat caecus. & dix
erunt ei. Da gloriando. Nos scimus quia hic
homo peccator est. Dixit ergo illi. Si peccator
est nescio. Num nescio. quia caecus comessem. mo
do uideo. Dixit ergo illi. Quid fecit tibi

196
quomodo aperuit tibi oculos. Respondit eis.
Dixit uobis iam & audistis. quid tunc uultis au
dire. Num quid & uos uultis discipulus fieri.
Male dixerunt ei & dixerunt. Tu discipulus illius
es. Nos autem mortis discipulus sumus. Nos scimus
quam moysi loquutus est de. Hunc autem nescimus
unde sit. Respondit ille homo & dicit eis. In hoc
enim mirabile est quia uos nescitis unde sit. & ape
ruit meos oculos. Scimus autem qui peccator er
at non audit. Sed si quis discipulus est. & uolunt
tenetur facit. hunc & audit. A saeculo non est au
ditum qui aperuit quis oculos saeculari. Nisi et
se hic ad o non poterat facit. & quaequam. Respon
derunt & dixerunt ei. In specau natus est totus.
& tu docemur. Et ecce uertit eum in sonus. Audit
tibi quia uocauerunt eum in sonus. & cum uertit
eum dicit ei. Tu creditis in filium dei. Respondit
ille. & dicit. Quis scitne uerum non meum. Et di
xit eis. Et uide hunc. & qui loquitur te cum
ipse est. At ille ait. Et edocuit. Et procedit ad o
nate eum. Dixit eis. In uide hunc & quomodo hunc
mundum uertit ut quomodo uident uideant. & qui
uident. & cetera. Et dixerunt expharisei.

quicumque erant & dixerunt ei. Numquid
scitor accisimus? Dixit eis Ihs. Si accisus es
non habere us peccatum. Nunc uero dicitur quia
uidemus peccatum uestrum mansit.

Ami Amenamendico uobis: quia non in uet per osium
in uile ouium sed ascendit aliunde. Ille fure est
& latro. Qui autem in uet per osium: pastor est
ouium: huic os haurit aperit: & oues uocentur
audiunt. Et proprias oues uocat nominatum
& eductas. Et cum proprias oues miserit
ante eum adit. Et oues illum sequuntur: quia
sciunt uocentur. Alienum autem non sequun-
tur: sed fugiunt ab eo: quia non uocentur uocem
alienorum. Hoc pro uerbum dixit eis Ihs. Illi
autem non cognouerunt: quid loqueretur eis.
Dixit ergo eis iterum Ihs. Amenamendico uo-
bis: quia ego sum osium in uile. Omnes quot
quot uenerunt: fuerunt & latrones. Sed non
audierunt eos oues. Ego sum osium: per me
siquis intriderit saluabitur. Et ingredietur
& egredietur: & pacem ueniet. For non ue-
nit nisi ut uretur: & macet & sperdat. Ego te
mit ut am habent: & abundantur habent.

10. 100
20. 100
30. 100
40. 100
50. 100
60. 100
70. 100
80. 100
90. 100
100. 100

157
Ego sum pastor bonus. Bonus pastor animam su-
am dat pro ouibus. Mercenarius & qui non est
pastor: cuius non sunt oues proprie: uidet lupum
uenientem: & dimittit oues & fugit. Et lupus rapit
& dispersit oues. Mercenarius autem fugit
quia mercenarius est: & non perit in eadem deo-
tibus. Ego sum pastor bonus. Et cognoscat me
& cognoscat me me.

Sicut nouit me pater: & ego cognosco patrem.

Et animam meam pono pro ouibus meis.

Et talis oues habeo: quia non sunt ex hoc ouili. Et
illar oportet me adducere: & ouem meam audiet.

Et fiet unum ouile sanum pastor. Propter ea
me pater diligit: quia ego pono animam meam
in iterum animam eam. Nemo tollit eam me:
sed ego pono eam in me ipso. Potestatem habeo po-
nendi eam: & potestatem habeo iterum sumendi
eam. Hoc mundatum acceptum meo.
Dissentio iterum facta est inter iudaeos propter
sermones hos. Dicebant autem multi ex his:
Daemonium habet & insanit. Quid enim auditur
Aliud dicebant. Haec uerba non sunt daemorum
habentur. Numquid daemorum potest caecum

rum oculoraperire. Facta sunt autem in caena
in hierosolymis: et hiemiserat: Et ambulabat
ih̄s in templo in porticu salomonis: Circumde
derunt ergo cum daret: sed dicebant: Quia quisque
animam nostram tollit: Si tu es xpi: dic nobis:
palam. Respondit eis ih̄s: Loquor uobis: et non
creditis: Opera quae ego facio in nomine patris
mei: haec testimonium perhibent de me: Sed uos
non creditis: quia non estis ex uobis meis: Qui me
ac uos commo audiuim: Et ego cognosco eas: et se
quuntur me: et ego uita aeternam do eis: et non
peribunt in aeternum: Et non rapiet eus quisquam
de manibus meis: pater meus quod dedit mihi: maius
omnibus est: Et nemo potest in se per de manu pa
tris mei: Ego et pater: unum sumus: Si uisulerunt
lapides iudaei: ut lapidarent eum: Respondit eis
ih̄s: Multa operum bona ostendi uobis ex patre meo:
Propter quod cor uos opus me lapidatis: Respon
derunt ei iudaei: De bono opere non lapidamus
te: sed de blasphemia: Et quia tu homo cum mis
sificis te ipsum dñi: Respondit eis ih̄s: Nonne scrip
tum est in lege uestra: quia ego dixi dñs est: Si
illor dixit deos ad quos ser modi factus est: &

non potest solui scripturae quae pater sanctificauit &
misit in mundum: Vos dicitis quia blasphemus
quia dixi filius dei sum: Simo facio opera patris mei
nolite credere mihi: Si autem facio: et sim in nouiul
tis credere: operibus credite: Necognoscitis: et cre
datis: quia in me est pater: et ego in patre:

Quare bant ergo cum adprehendere: et exiit de ma
nibus eorum: Et abiit iterum trans iordanem in
eam locum: ubi erat iohannes baptizans primum:
et mansit illic.

Et multi uenerunt ad eum: et dicebant: Quia iohan
nes quidem signum fecit in uisum: Omnia autem
quae cum quedi dixit iohannes de hoc ueraciter:
& multi crediderunt in eum.

Et erat autem quidam languens: laza: et abethania
de castella mariae: et sonar: thae sororis eius: Ma
ria autem mater lazae: et uxor iohannis inuenio: et ex
terti pedes eius: et pillis suis: cuius frater laza
rus in firmabatur: Miserunt ergo sorores eius
ad eum: dicentes: Dñe: ecce quoniam amas in firma
tus: Audientis autem ih̄s: dixit eis: Infirmus haec
non est ad mortem: sed pro gloria dei: ut glorifice
tur filius dei per eum: Diligebat autem ih̄s martham:

Io. xxi
vii
et c. xxi
et c. xxi

Io. xxi
vii
et c. xxi

senior enim eius mariam & lazaram. Vergo au-
diunt quam infirmam habuit: tunc quidem manifestum
eodem loco duobus diebus. Deinde post haec dicit
discipulis suis: Carnus in iudaea miserum. Dicunt
ei discipuli: Rabbi: Nunc quaerebant te iudaei
lapidare: scit enim iudaei illuc. Respondit ihu:
Nonne duo dicitur in honore meo dicit: Si quis ambula-
uerit in die non offendit: qualuam ambulator mun-
di uidet. Si autem ambulauerit nocte offendit:
qualux non est in eo. Haec ait. Et post hoc
dicit eis: Lazarus noster dormit: sed uo-
do ut a somno exsuscitem eum. Dixerunt ergo
discipuli eius: Domine si dormit saluus erit. Dixit
itaque tibi demor teetur. Illi autem puta-
uerunt quia de dormitione somni diceret.
Tunc ergo dixit eis ihu manifeste. Lazarus mor-
tuus est: & gaudeo propter uos ut credatis: quoniam
non enim mihi sed ex uos a deo. Dixit ergo tho-
mas quid dicitur discipulus: Ad condiscipulus: Ex-
mar senior ut moriamur cum eo. Venit itaque
ihu: seniuent cum quatuor diebus in monu-
mento habentem. Erat autem bethaniam iuxta
hierosolimam: quasi stadiis quindecim. Multi

199
autem ex iudaeis uenerunt ad martham sora-
riam: ut consolarentur ei quod esset tristis. Mar-
tha ergo ut audiuit quia ihs uenit: occurrit illi.
Maria autem domi sedebat. Dixit ergo martha
ad ihu: Domine si fuisset hic frater meus non fuisset
mortuus. Sed et nunc scio quia quaecumque popo-
seris ad te dabit tibi dicit. Dicit illi ihu: Resurgens frater
tuus. Dicit ei martha: scio quia resurgens frater
tuus in omni modo. Dicit ei ihu: Ego sum resur-
rectio & uita: qui credit in me & uiuam si mortuus fuerit
uiuat. Et omnis qui uiuit & credit in me non morie-
tur in aeternum. Credit hoc ait illi: utique dicit. Ego
cuius di quia tu es xpi filius: qui mihi hunc mandam
uonisti. Et cum haec dixisset & abiit & uocauit maria
foris in sua silentio dicens: Magister ad te & uocauit te.
Illa ut audiuit surgit cito & uenit ad eu. Non dicit enim
uenerat ihu in castellum sed erat adhuc in illo lo-
co: ubi occurrit ei martha. Iudaei uero qui
erant cum ea in domo se consolabantur eam.
Cum uisissent mariam quae uocata fuisset & e-
sequi uisissent eam dicens: Quia uadit ad monu-
mentum: ut ploret tibi. Martha ergo cum uenisset
ubi erat ihu: uidens eum cecidit ad pedes eius: &

dixit ei. Dñe si fueris hic non es cecum mortuus fra-
ter meus. Ihs ergo ut uidit complonentem seu
daeos qui uenerant cum complonentem fremuit spū.
et turbauit seipsum. & dixit. Vbi posuisti te cum.
Dicentes. Dñe ueni saude. Et laetitia uere est
ih̄s. Dixerunt ergo iudaei. Ecce quomodo uera
batacum. Quidam autem dixerunt exipis. Non
poterit hic qui aperuit oculos caecis facere ut sic hic
non morietur. Ihs ergo ut sum fruentem in se
in se apud uenit ad monumentum. Erat autem
spelunca & lapis superpositus erat ei. At ih̄s. Tol-
lit lapidem. Dicit enim. Haec foror tua quomortu-
us fuerat. Dñe iam factus. quid sit dauidis enim
est. Dicit ih̄s. Nonne dixi tibi quoniam si credide-
ris uidebis gloriam dei. Tulerunt ergo lapidem.
Ihs autem de cauis in sum oculis dixit. Pater-
gratia magis tibi. quoniam audiisti me. Ego autem in si-
eban quia semper me audis. Sed propter popu-
lum qui circumstare dicit. ut crederet quia tunc
misiisti. haec cum dixisset uocem magna clamauit.
Laxare uenifone. Et statim proclit qui fuerat
mortuus ligatus pedes sonantur in situ. & facti
erunt illi iudaei oerata ligata. Dicit ih̄s eis. Soluite

190
eum & sinte bibe. Multi ergo ex iudaeis qui uene-
rant ad marion sauderunt quae fecit. et crediderunt
in eum. Quidam autem ex ipis abierunt ad phari-
saeos. & dixerunt eis quae fecit ih̄s. Colligerunt
ergo pontifices & pharisaei concilium & dicebant.
Quid facimus quia hic homo multum signa facit. Si
dimittimus eum sic omnes credent in eum. Et ue-
niunt romani & tollent in nostrum & locum & gen-
tem. Unus autem ex ipis caphas cum esset ponti-
fex annuillius dixit eis. Vos nescitis quaequam
nec cogitatis quia expeletis nobis. ut cum uis moriatur
homo pro populo. & non tamen periret. Hoc
autem scit & ipso non dixit. sed cum esset ponti-
fex annuillius prophetauit quibus moriturus
erit pro gente. Et non tantum pro gente. sed &
ut filios qui erant dispersi congregaret in unum.
Ab illo ergo die cogitauerunt ut interficerent eum.
Ihs ergo iam non in palatio ambulabat apud iu-
daeos. sed abijt in regionem iuxta desertum in
ciuitatem quae dicitur effrem. & ibi morabatur.
cum dicitur capitulum.
Proximum autem erat pascha iudaeorum.
Et ascendit in multa hierosolymam de regione

IN NOM-
INE PAT-
RI ET FI-
LII ET SPI-
RITUS
SANTIS
DOMINI
DEI ET
PAT-
RIS
AMEN

X
IN NOM-
INE PAT-
RI ET FI-
LII ET SPI-
RITUS
SANTIS
DOMINI
DEI ET
PAT-
RIS
AMEN

ante pascha ut cūficarent se ipsos: Quærebant ergo
ih̄m: & conloquebantur ad invicem in templis boni-
ter: Quid putatis: quia non venit ad diem festum?
Dederant autem ponuifices & pharisei mandatum
ut si quis cognoverit ubi sit in iudeis: ut adprehē-
dant eum. Ihs ergo ante exiit pasche venit be-
thaniam: ubi fuerat lazarus mortuus: quem susci-
tant ihs.

10. xviii
11. lxxvi
12. lxxviii

Fecerunt autem et cœnam ibi: & martha ministra-
bat. Lazarus vero unus erat ex discipulis cum
cumeo. Martha ergo accepit libum unguentinarum
diplicit pretiosum: & unxit pedes ih̄s. Et exersit
capillis suis pedes eius: & domus impleta est exodo-
re unguentum. Dixit ergo unus ex discipulis et tu
dixisti martha: quia tecum turbatur. Quare
hoc unguentum non unxit te: & non unxit te:
& dicitur te unxit. Dixit autem hoc: non quia
degenit per te: nebat ad eum: sed quia fur erat: &
loculos habens: ex quibus mittebantur. Porro
dixit ergo ihs: Sine illam: ut in die sepulchrae me
a se retinet illud. Pauper enim semper habet
vobis: cum me autem non semper habeat.

10. xviii
11. lxxvi

Cognovit ergo turbanus iudeus: quia illic

est. Et venerunt non propter ih̄m tantum:
sed ut lazarus viderent quem suscitavit a mor-
tuis. Cogitaverunt autem principes sacerdotum
ut & lazarus interficerent: quia multum propter
illum ababant ex iudeis: & credebant in ih̄m.

10. c
11. lxxviii
12. lxxxviii

Ierusalem autem turbanus iudeus: quia crederet
ad diem festum: cum audissent quia venit ihs hic
iherosolimam: acceperunt ramos palmarum: &
processerunt obviam ei: & clamabant. Osanna
benedicatur qui venit in nomine dñi: & exiit hel-

10. c
11. lxxviii

Et inuenit ihs asellum: & sedit super eum: sicut scrip-
tum est. Noli timere filiationem: ecce ex tuus venit
sedens super pullum asinae.

10. c
11. lxxviii

Haec non cognoverunt discipuli eius primum: sed
quando glorificatus est ihs. Tunc et corda sunt
quia hæc erant scripta de eo: & hæc fecerunt ei.
Testimonium ergo perhibebat turba quæ erant
cum eo: quando lazarus invocavit demonumen-
to: & suscitavit eum a mortuis. Propterea & obvi-
am venerunt turba: quia audierunt eum fuisse
hoc signum. Pharisei ergo dixerunt ad se
ipsos: Videat quia nihil proficiamus: ecce mun-
dus totus post eum abibit. Erant autem gentiles

quidam ex his qui ascenderant ut adorarent in die
festo. huiusmodi accesserunt ad philippum qui erat
ab ethiopia galilee et rogabant eum dicens.

Dñe uolumus tibi inuicere. Veni philippus et dicit
andreae. Andrae uenit tunc philippus dicens in tibi.

10. eu
d. i. c. xxviii
d. c. lxxxv

Ihs autem respondit et dicens. Venit hodie ut clarifi
cetur filius hominis.

10. eu
s. lxxv

Amen amen dico uobis. nisi granum frumenti caderet
in terram mortuum fuerit. ipsum solum manet.
Sicut enim mortuum fuerit. multum fructum adfert.

10. eu
d. i. c. xxviii
10. c. lxxv

Quia maxime amant suam perdet eam. Et qui odit ani
mam suam in hoc mundo. in uitam aeternam custodit
eam.

10. eu
s. lxxv

Siquis in uisum me sequatur. Et uisum ego
illuc non miser me uertere. Siquis in uisum me
trauerit honorificabit eum pater meus.

10. eu
d. i. c. xxviii
d. c. lxxxviii

Nunc enim uenit hora et nunc. Pater
saluificame ex hora haec.

10. eu
s. lxxv

Sed propter haec enim in hora haec. Pater clarifica
tuum nomen. Non enim ego uox de caelo. Et clarifica
ui. Et iterum clarificabo. Turba ergo quae stabat
et audierat dicebat. tonitruum factum est. Alii
dicebant. angelus est loquutus est. Respondit ihc

et dixit. Non propter me uox haec uenit. sed pro
pter uos. Nunc iudicium est mundi. si uenit in me
per hunc mundum et actus foras. Et ego si exaltatus fue
ro a terra. omnia traham ad me ipsum. Hoc autem
dicebat. significans quomodo et esset mortuus.
Respondit turba. Non audiuimus ex lege. quia
xp̄s manet in aeternum. Et quomodo tu dicitis. opor
tet exaltari filium hominis. Quis est iste filius ho
minis. Dixit ergo eis ihc. Adhuc modicum lumen
in uobis est. Ambulate dum lucum habetis. ut non
tenebrae uos comprehendant. Et qui ambulat in
tenebris. nescit quo uadat. Dum lucum habetis.
et recte lucum. ut filius lucus sitis. Haec loquitur
est ihc. scabite scabite dicit scabite. Cum autem uen
ta signa facta sunt a conuenerit. non erit eleborum in uenit.
ut sermo etiam prophetae impleretur quem dixit.
Dñe quis est tui dicit uisus tuus. et brachium dñi
currueluum est.

10. eu
d. i. c. xxviii
d. c. lxxxviii
10. d. c. lxxxviii

Propter haec non poterant credere. quia iterum di
xit eis. Excaecauit oculos eorum. et non duxit
cor in cor. ut non uiderent oculis. et non intellegant
corde. et conuerterentur et non eor.

10. eu
s. lxxv

Haec dicit etiam. quando dicit gloriametur. et lo

quatus est deo. Verum tamen ex principibus
multis crediderunt in eum. Sed propter pharise
or non confitebantur: ut de synagoga non eirentur.
Dilexerunt enim gloriam hominum: magis quam
gloriam dei.

Ihs autem clamauit & dixit: Querat in me non
credit in me: sed in eum qui misit me. Et qui uide
me: uidet eum qui misit me.

Ego lux mundi sum: non ut omnis qui credit in me
in tenebris non maneat. Et si quis audierit uerba
mea & non crediderit: ego non iudico eum. Non
enim ueni ut iudicem mundum: sed ut saluum
eam mundum. Qui spernit me: non accipiet
uerbum meum: habet qui iudicet eum. Sed mox
loquutus sum illi: ut dicitur eum in nouissimo
die: quia ego ex me ipso non sum loquutus: sed
qui misit me pater: ipse enim mandatum dedit.
Quid dicitur: & quid loquar: & scio quia manda
tum eius uita aeterna est. Quia ergo ego loquor:
sicut dixit mihi pater: sic loquor.

Antedie autem festi iuxta pharisei: scierunt hi qui
uenierunt hinc: ut exirent ex hoc mundo ad pa
trem. Cum dilexissent suos qui erant in mundo.

in finem dilexerunt:

In. CXXI
Ioh. 8. 12

Et exena facta cum diabolo non misisset eorum: ut
tradere eum iudicis synagoga: sed ioh. 8.

In. CXXII
Ioh. 8. 13

Sciens quia omnia dedit ei pater in manus: & quia
ad eum uenit: & ad deum uadit.

In. CXXIII
Ioh. 8. 14

Surgit a cena & ponit uestimenta sua: Et cum ac
cepisset linteam: praeceperit se. Deinde mitit
aquam in peluem: & cepit lauare pedes discipu
lorum: & extergere linteo quo erit praecinctus:
Venit ergo ad simonem petrum: & dixit ei petrus:
Dne: tum mihi lauas pedes? Respondit ih̄s & dixit
ei: Quod ego facio: tu nescis modo: sed etiam
postea. Dicit ei petrus: Non lauas mihi pedes?
Inquit enim: Respondit ei ih̄s: Si non lauerote
non habebis partem mecum. Dicit ei simon pe
trus: Dne: non corumpes pedes meos: sed lauas
& caput. Dicit ei ih̄s: Qui locutus est: non indiget
stare pedes lauet: sed etiam mundus totus: Et tu
mundus es israhel non omnes: Sciebat enim: quis
nam esset: qui tradere eum. Propter eam dixit
non est in mundo omnes: postquam ergo lauit
pedes eorum & accepit uestimenta sua cum re
cubum se tertium dixit: Sed si quis fecerit in

In. CXX
Ioh. 8. 11

In. CXX
Ioh. 8. 12

In. CXX
Ioh. 8. 12

uobis:

10. cxxxii
M. cxxxii
10. cxxxii

Votuo caxime magister scilicet benedictus sim
et enim.

10. cxxxii
Salus

Stergo zo galumpederes fratres magister: et uorde
beatus alter alter uis lauar pedes. Exemplum enim
dedit uobis: ut quem admodum ego feci uobis: ita se
uofaciatist.

10. cxxxii
M. cxxxii
10. cxxxii

Amen amendo uobis: non est seruus maior domini
suo: neque apostolus maior eo qui misit illum.
Si haec sciat: beatus et iustus fecerit se.

10. cxxxii
Salus

Non de omnibus uobis dico: ego scio quos elegerim:
sed ut adimpleatur scripturae. Qui manduca me
um panem: leuabit contra me calceum suum.
Amo dico uobis: priusquam fiat: ut credatis eam
factum fuerit: quia ego sum.

10. cxxxii
M. cxxxii
10. cxxxii

Amen amendo uobis: qui accepit si quem misero:
me accepit. Qui autem me accepit: accipit eum qui
misi me.

10. cxxxii
M. cxxxii
10. cxxxii

Cum haec dixisset: tunc baxus est spu: et protula
tur est: et dixit: Amen amendo uobis: quia unum est
uobis in deo me.

10. cxxxii
M. cxxxii
10. cxxxii
10. cxxxii

Aspicite boni ergo ad inuicem discipuli: haec sciat
de quo dicitur.

10. cxxxii
Salus

Erat ergo cumbens: unus ex discipulis eius: in sinu
ihesu quem diligebat. In matre ergo hunc simon pe
trus: scilicet. Quis est de quo dicit: Itaque cum ierem
buis ille super peccatum ihu dicitur. Dne quis est. Cui
respondit ihu: Ille est cuius gomena tunc panem por
rexero.

10. cxxxii
M. cxxxii

Et cum in xpo: panem: dedit: uel ad simonem scario
the: Et post haec illam: tunc in uoluit in illum scario

10. cxxxii
Salus

Et dicitur: Quod facit factus: hoc autem nemo sci
uit discumbentium: ad quod dicitur: Quid non enim
putabant: quia localor habebat uobis: quia dicitur
Eme qua uox putum nobis ad hominem aut genit
ut aliquid daret. Cum ergo accepisset ille bucellam:
exiit contumio. Erat autem mox: cum ergo accepisset
dicitur: Num clarificauit filius hominis: sed cla
rificauit filio. Sed clarificauit filio: sed clarifi
cauit eum in semetipso: secundum clarificationem
filio: ad huc modum uobis unum: quia sciat me
se sciat dicitur: quo ergo uado uos non potest inue
nire. Et uobis dico modo: Mandatum in uobis uo
bis: ut diligatis inuicem: sicut dilexerit: ut sciat di
ligatis inuicem. In hoc cognoscet omnes: qui met
discipulus: sicut dilectionem habuerit ad inuicem.

10. 688000
A. 10. 688000
B. 10. 688000
C. 10. 688000

Qui autem diligit me diligitur apud meo. Ego diligam eum & manifestabo eum in seipsum

10. 688000
A. 10. 688000
B. 10. 688000
C. 10. 688000

Dicit euudas: non ille caritatis: Dne quid facium est quia nobis manifestatur ut et ipsum: non mundo. Respondit ihu: & dixit ei: Si quis diligit me sermone mecum seruiabit. Et pater meus diliget eum & ad eum uenietur & manitionem apud eum faciemus: Quia non diligit me sermone meos non seruiat.

10. 688000
A. 10. 688000
B. 10. 688000
C. 10. 688000

Et sermone quem audistis: non est meus: sed eius qui misit me patris. Haec loquitur sermone uobis a pater uos manentis.

10. 688000
A. 10. 688000
B. 10. 688000
C. 10. 688000

Paracletus autem spiritus: quem mittet pater in nomine meo: ille uos docebit omnia & suggeret uobis omnia quae cum quod dixerit uobis: Pacem relinquit uobis: pacem meam dedit uobis. Non quomodo mundus dicit: ego dedit uobis. Non autem beatitudo uestrum: sed quae formidat. Audistis quia ego dixi uobis: Nado & uenitior: Si diligeret me gauderetis utique qui uado ad patrem: qui a pater nator me est. Et nunc dixi uobis priusquam faceretis: ut cum facti fuerit et credat: In nomine uultu loquar uobis cum. Venit enim in principio mundi haui

XII

sem non habet quicquam. Sed ut cognoscat mundus qui diligat patrem. Et sicut mandatum dedit mihi pater: sic facio. Surgit ex arbore.

Ego sum uita uera & pater meus agricola est. Non enim palmitem in uenientem fructum tolleum. Et in me qui ferit fructum: purgabit eum ut fructus amplius ferat. Iam uos mundus est propter sermone meum: loquitur enim uobis: Manete in me & ego in uobis: Sicut palmet non potest ferre fructum si in me non inmanerit in uita: sic nec uos nisi in me inmaneritis: Ego sum uita uos palmiter: Qui manet in me & ego in me: hic ferit fructum multum. Quia si in me nihil potestis facere: Si quis in me non inmanerit: nec erit foris sicut palmet: & arebit: & colligent eum & in ignem mittent & arebit.

10. 688000
A. 10. 688000
B. 10. 688000
C. 10. 688000

Si inmaneritis in me: & uerba mea in uobis inmaneritis: quodcumque uolueritis: petetis & fiet uobis.

10. 688000
A. 10. 688000
B. 10. 688000
C. 10. 688000

In hoc clarificatus est pater meus: ut fructus plurimum afferat: & efficiamus in me discipuli. Sicut dilexit me pater: & ego dilexerit. Manete in dilectione mea: si propter uos in me seruiueritis: manebitis in dilectione mea: Sicut & ego patris

10. ex. lxxv
50. lxxv

hora corum in terra. Qui autem dixit uobis
 Hæc autem uobis ab initio non dixi. Quia uobis sciam
 eram. At nunc uado ad eum qui me misit. Et nemo
 ex uobis in terra me querit. Sed qui hæc lo
 quitur in uobis. Tristitia in plebe cor uestrum.
 Sed ego uertaxem dico uobis. Expectat uobis uero
 uadon. Si enim non habero paracletum non ueniet
 ad uos. Si autem habero. Mitam eum ad uos. Et cum
 uenerit. Ille arguet mundum. De peccato. Et de
 iustitia. Et de iudicio. De peccato quidem. Quia non
 credunt in me. De iustitia uero. Quia ad patrem uia
 do. Et iam non uidebitur me. De iudicio autem. Quia
 princeps mundi huius iudicaturus est. Ad hæc mul
 tabe uobis dicere. Sed non potestis portare mo
 do. Cum autem uenerit. Ille ipse uertaxit. docebit
 uobis omni ueritatem. Non enim loquitur se
 in sapio. Sed quæcumque audiet loquitur. Et quæ
 uenturæ sunt. Adhuc tamen uobis. Ille mediet
 cabit. Quia de meo accipiet. Et adhuc tamen uobis.

10. ex. lxxvi
50. lxxvi

Omnia quæcumque habet pater. Mea sunt.
Propterea dixi. Quia de meo accipiet. Et adhuc tamen
 uobis. Modicum et iam non uidebitur me. Et te
 rum modicum se uidebitur me. Quia uado ad pa

10. cl.
50. cl.

trm. Dixerunt ergo ex discipulis tunc ad iuuenem
 Quid est hoc quod dicit nobis. Modicum et non uidebitur
 ur me. Et iterum modicum se uidebitur me. Et quia
 uado ad patrem. Dixerunt ergo. Quid est hoc quod
 dicit modicum. Nescimus quid loquitur. Cognouit
 autem ibi qui uolebat eum interrogare. Et dixit.
 De hoc quæritur inter uos. Quia dixit modicum et non
 uidebitur me. Et iterum modicum se uidebitur me.
 Amen amen dico uobis. Quia plenebitur et se lebitur
 uos. Mundus autem gaudebit. Vos autem contris
 tabimini. Sed tristitia uestra uertetur in gaudium
 Mulier conparat. Tristitia non habet. Quia uenit hora
 eius. Cum autem pepererit uerum. Iam non me
 minit præcessisse. Præcessit gaudium. Quia natus
 est homo in mundum. Et uos igitur. Si in eundem
 tristitia non habet. Iterum autem uidebo uos. Et
 gaudebit cor uestrum. Et gaudium uestrum nemo
 tollat ex uobis. Et in illo die. Menon interrogabitur que
 quam.

Amen amen dico uobis. Si quid petieritis. Pater enim
 non in memo. Dabit uobis. Vt quem modo non peti
 tis. Quia cum in non memores. Petite. Et accipietis.
 Ita gaudium uestrum implebitur.

10. clt
50. lvs

Haccimproverbur loquitur sum uobis: Veni thone- cum iam non improverbur loquar uobis: Sed palam depare achuntis uobis: Illo die in nonni meo peccet: s non dico uobis quia ego rogabo patrem de uobis: Ipse enim pater amat uos: quia uos me amatis: & credidistis: quia ego ad exiui: Exiui a patre & ueni in mundum. Iterum relinquo mundum: & uado ad patrem. Dicunt ei discipuli eius: Ecce nunc palam loqueris: & pro uerbum nullam dicit: Nunc scimus quia scis omnia: s non opus est tibi ut quis tementet roges: In hoc credimus: quia ad existi.

10. clt
50. lvs
51. clt
51. lvs

Respondit eis: modo creditis: ecce ueni thone- & non ueni: ut discipulamini unusquisque in propria: s me solam relinquat. Et non sum solus: quia pater mecum est.

10. clt
51. lvs

Hacc loquitur sum uobis: ut in me pacem habeatis: In mundo pater sum non habebit: sed confidite: ego ueni in mundum.

XIII

Hacc loquitur est tibi: se uisibile uis oculis: in eadem dixit: Pater ueni thone clarificasti uentum: ut filius tuus clarificet te: sicut dedisti tibi potestatem in omni mundo: ut commoquod dedisti tibi det

est in aeternam: haec est autem uita aeterna: ut cognoscant te solum de uerum: & quem nisi filium xpm. Ego clarificasti super terram: opus consummasti: quod dedisti mihi ut faciam. Et nunc clarificame tu pater apud te solum: claritate quam habui priusquam mundus esset: apud te: Manifesta uenit uenit uenit uenit uenit: quod dedisti mihi de mundo. Tulerunt enim eos dedisti: & sermone tuum seruauerunt. Nunc cognouerunt quia omnia que dedisti mihi absterunt. Quia uerba que dedisti mihi deditis: Et ipsi acceperunt: & cognouerunt uere: quia a te exiui. & crediderunt quia ueni in mundo. Ego pro eis rogo: non pro mundo rogo: sed pro his quos dedisti mihi: quia uiuunt: & mecum in aeternum: & clarificasti me: Et iam non sum in mundo: sed iam deorsum: & ego ad te ueni: pater reserua eos in nomine tuo quos dedisti mihi: ut sint unum sicut es tuus. Cum es in cum eis: ego serua bonos in nomine tuo: quos dedisti mihi: & tu dicit: & nemo ex his peribit: nisi filius uerit dicitur: ut scriptum impleretur: Nunc autem ad te ueni.

et haec loquor in mundo. ut habeant gaudium
meum in plebem inferni scriptum: Ego deditur sermo
nemo unum. et mundus dicitur habere. quoniam
sunt de mundo. sicut et ego non sum de mundo.
Non rogat ut tollat eos de mundo. sed ut referat eos
ex malo. De mundo non sunt. sicut et ego non sum
de mundo. Sicut et ego in ueritate sermo tuus ue
ritatis est. Sicut et tu emisisti in mundum. et ego
misisti in mundum. et pro eis ego scilicet me cepit
ut sint et scilicet in ueritate. Non prohibet autem
rogat totum. sed et pro eis qui credituri sunt. per
uerbum meum in me. Et omnes unum sunt. sicut
et pater in me. et ego in te. ut et scilicet in nobis unum
sint. ut mundus et redat quia tu emisisti. Et
ego claritatem quam dedit tibi mihi dedit. ut
sint unum. sicut et nos unum sumus. Ego in te
et tu in me. ut sint consubstantia in unum. Et
cognoscit mundus quia tu emisisti. et dilexit
teos sicut et me dilexisti. Pater quod dedit tibi
habeo ut ubi ego sum. et illi sint mecum. Et tu
deus claritatem meam. quam dedit tibi mihi.
quia dilexisti me ante constitutionem mundi.

Pater iuste et mundus non cognouit. Ego au

In. 1. 1. 1.
et. 1. 1. 1.
et. 1. 1. 1.

tem te cognouit.

In. 1. 1. 1.
et. 1. 1. 1.

Et hic cognouit. quia tu emisisti. et nos in fe
cisti nomen tuum. et nos in faciam. ut dilectio
quod dilexisti me. in ipso. et ego in ipso.

In. 1. 1. 1.
et. 1. 1. 1.
et. 1. 1. 1.

Haec cum dixisset. et hinc. egrediente cum discipulis
suis transiit in iherosolimam. et ubi erat horatus.
In quem in iherosolima. et discipulis eius.

In. 1. 1. 1.
et. 1. 1. 1.

Sabatia autem et iudas qui tradebat eum locum.
quia frequenter in iherosolimam illuc cum discipu
lis suis.

In. 1. 1. 1.
et. 1. 1. 1.
et. 1. 1. 1.

Iudas ergo cum accepisset cohortem et pontifici
bus et pharisaeis ministris. uenit illuc cum lan
ternis et facibus scarnis.

In. 1. 1. 1.
et. 1. 1. 1.

Iherosolima scilicet omnia quae uenit in iherosolimam
cum processit. et dicit eis. Quem quaeritis? Respon
derunt ei. Iherosolimam. Dicit eis. Ego sum.
Sabatia autem et iudas qui tradebat eum cum ipso.
ut ergo dixisset. et ego sum. abierit in retro suum.
et ceciderunt in terram. Iherosolima ergo in uerbo
gaude. quem quaeritis? Illi autem dixerunt.
Iherosolimam. Respondit illis. Dixi uobis.
quia ego sum. Si ergo me quaeritis. scilicet horabi
te. ut implere uis sermo quem dixit. Quia quor

10. clx
M. cccxii
L. ccccxxvii

dedisti mihi. non perdidit eum quemquam
Simon ergo petrus habens gladium eduxit eum. &
percutit pontificis serum. & abdidit eum iuxta lorum
dextration. Erax autem nomen serui. male habet.

10. clvi
M. cccxiii
L. ccccxxviii

Dixit ergo iohannis petro. mitte te gladium in iugum
calicem quem dedisti mihi pater. non bibi unquam

10. clvii
M. cccxiv
L. ccccxxix

Cohors ergo scribitur. & missi sunt iudeorum con
prehenderunt ihm. & ligauerunt eum

10. clviii
M. cccxv
L. ccccxxx

Et adduxerunt eum ad simon prium. Erax enim
focer capthae. quierax pontifex amillur. Erax
autem capthae. qui consilium dederat iudeis. quia
expeditur unum hominem mortis pro populo.

10. clviiii
M. cccxvi
L. ccccxxxi

Sequitur autem ihm simon petrus. salutem
capitur.

10. clviiii
M. cccxvii
L. ccccxxxii

Dixit autem ille. Erax notus pontifici. & intro
iuit cum ihm in atriumpontificis.

10. clviiii
M. cccxviii
L. ccccxxxiii

Petrus autem stabat ad os iugum fortis.

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxxiiii

Exiit ergo dixit petrus. alius quierax notus ponti
fici & dixit os iugum. & intro duxit petrum

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxxv

Dixit ergo petro milla os iugum. Numquid scit
dixit petrus hominibus istis. Dicit ille. Non sum.

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxxvi

Stabant autem serui & ministri ad primum. quia
frigus erat & calefaciente. Erax autem cum eis. & pe

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxxvii

trus stans & calefaciente. Pontifex ergo inter
rogauit ihm de discipulis istis. & de doctore matris.

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxxviii

Respondit illi. Ego palam loquutus sum mundo.
Ego semper docui in synagoga & in templo. quom
nes iudei conueniunt. & in occulto loquutus sum nihil.

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxxix

Quid me interrogas. Interrogas qui audierunt.
quid loquutus sum tibi. Ecce huic sunt quae dixi
tibi.

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxx

Haec autem cum dixisset. unus ad discipulos ministri
rum. de discipulis istis dicit. Si respondeat ponti
fici.

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxxvi

Respondit illi. Simile loquutus sum. testimonium
perhibere malo. Si autem bene quid me excedit.

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxxvii

Et misit eum manus ligatum ad captham pontificis.

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxxviii

Erax autem simon petrus stans. & calefaciente.
Dixerunt ergo ei. Numquid scit ex discipulis istis
et. Interrogauit ille. Sed dicit. Non sum. Dicit unus ex
seruis pontificis. Cognouerunt. Cuius absidit petrus
iuxta lorum. Non me ego te iudiciorum hoc docuisti.

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxxix

Iterum ergo iohannis. ad captham in praetorium. Erax
autem manens.

10. clviiii
M. cccxviiii
L. ccccxxx

Adducunt ergo ihm ad captham in praetorium. Erax
autem manens.
Et ipse non inter dicitur in praetorium. ut non conca

minarentur sed manducarent pascha. Exiit
ergo pilatus ad os fons: et dixit Quomodo scitis
nem assere ar aduersus hominem hunc? Responde-
runt et dixerunt ei. Simones scheinale factor non
abit uadit dicitur eum. Dixit ergo et pilatus.

Accipite cum uos et secundum legem uestram iu-
dicate eum. Dixerunt ergo et iudaei nobis non licet
interficere quemquam. Ne sermo ihu impleretur
quem dixit. Significauit quia et sermo temorturur:

In uoluntate ergo iterum in praetorium pilatus: et uoca-
uit ihum: et dixit ei. Tu rex iudaeorum? Et re-
spondit ihs. Atque ipse hoc dicitur. An alit ab iudeo
rum dicitur?

Respondit pilatus: Numquid ego iudaicus sum? Gen-
tuas ponit fecerit: et adiderunt tibi. Quid fecisti?
Respondit ihs: regnum meum non est de hoc mun-
do. Si hoc mundus esset regnum meum: ministri
mei utique dicerent tibi: ut non tuleris iudaeis.
Nunc autem: regnum meum non est hinc.

Dixit itaque et pilatus: Ergo rex es tu? Respondit
ihs: Iudicis: quare rex in nego.

Ergo hinc uenit sum: et ad hoc ueni: mandatum
ut testimonium perhibeam ueritati. Omnis qui

10. clxxxvii
M. ccc. lxxvii
M. ccc. lxxvii
10. clxxxvii

10. clxxxvii
M. ccc. lxxvii
10. clxxxvii

10. clxxxvii
M. ccc. lxxvii
M. ccc. lxxvii
10. clxxxvii

10. clxxxvii
M. ccc. lxxvii
10. clxxxvii

est ueritate: iudicem me uocem. Dicit et pilatus:
Quid est ueritas? Et cum hoc dixisset: iterum uocauit
ad iudaeos: et dicitur.

Ergo nullam inuenio meo causam.

Est autem consuetudo uobis: ut unum dimittam uos
in pascha. Vultis ergo dimitte am uobis regem iu-
daeorum?

Claui ueritatem nomines dicitur: non hunc
sed barabbam. Fratrum barabbas latro.

Tunc ergo adprehendit pilatus ihum: et flagellauit.
Et milites pleceuerunt coronam desponsit: imposituerunt
capitibus: Et uesle purpureae circumdederunt eum
et ueniebant ad eum: sedebant. Atque rex iudaeorum
Et dabunt ei alapas.

Exiit iterum pilatus foras: et dicitur: ecce adduco
uobis eum fons: ut cognoscatur quia inuenio nullam
causam inuenio.

Exiit ergo ihs: portans in sinu coronam: et purpu-
ream uel humentum: et dicitur: ecce homo.

Cum ergo uidisset eum pontifex summus et cla-
mabunt dicitur: Crucifige et uisige.

Dicitur et pilatus: Accipite eum uos: et crucifige.

Ergo iterum: non inuenio meo causam.

10. clxxxvii
M. ccc. lxxvii
10. clxxxvii

10. 2001
A. 10000
B. 10000
C. 10000
D. 10000

10. 2001
A. 10000
B. 10000
C. 10000
D. 10000

10. 2001
A. 10000
B. 10000
C. 10000
D. 10000

10. 2001
A. 10000
B. 10000
C. 10000
D. 10000

Responderunt iudaei. quor legem habemus esse
cunctam legem debemus. quia filium dei fecit.
Cum ergo audisset pilatus hunc sermonem. magis
timuit. Et ingressus est praesorium iterum.
et dicit ad ihm. Vnde es tu? Ihs autem respon
sum non dedit ei.

Dicit ergo pilatus. Mihi non loqueris? scietis quia
potestatem habeo crucifigere te. et potestatem
habeo dimittere te? Respondit ihm. Non haberes
potestatem aduer summe illam. nisi tibi esse
daturus desuper. Propter ex quibus tradidit me tibi.
maius peccatum habes. exinde quaerere de pi
latus. dimittere eum. Iudaei autem clamabant
dicentes. Solum dimittis. non es amicus caesaris.
Omnis qui se regem facit. contradicit caesari.
Pilatus ergo cum audisset hunc sermonem. adduxit
foras ihm. et dicit pro tribus in loco quid dicitur
lithorotocor. hebraice autem gabatha. Grae
ca autem patrasiae. pascha. bonae quaesitae. Et
dicit iudaeis. Ecce exueste.

Illam autem clamabant. Tolle. Tolle. crucifige eum.
Dixit ergo pilatus. Regem uestrum crucifigam?
Respondit unus pontifex. Non habemus regem.

10. 2001
A. 10000
B. 10000
C. 10000
D. 10000

10. 2001
A. 10000
B. 10000
C. 10000
D. 10000

10. 2001
A. 10000
B. 10000
C. 10000
D. 10000

10. 2001
A. 10000
B. 10000
C. 10000
D. 10000

nificatorem.

Tunc ergo tradidit illum. ut crucifigeretur.
Suscipere in cruce in ihm. sed dixerunt. et baolam
sibi uicem. exiit in eum. quid dicitur caluarie
locum. hebraice golgotha. ubi dicitur crucifigunt.
Et cum eo aliorum duos. hinc est hinc. medium au
tem ihm.

Scripsit autem et titulum pilatus. et posuit super
crucem. Et alium scriptum. Ihs nazarenus
rex iudaeorum.

Hunc ergo titulum. multi legunt iudaeorum
qui a prope ciuitatem et locum. ubi crucifigunt
est ihm. Et et scriptum. hebraice. graece. et la
tine. Dicebant ergo pilato. pontifex iudaeorum.
Noli scribere rex iudaeorum. sed quia ipse dixit.
rex sum iudaeorum. Respondit pilatus. Quod
scriptum scriptum.

Militer ergo cum crucifigissent eum. acceperunt
uestimenta eius. et fecerunt quae tuos partes.
Unam quem militi partem. et cum eum. Et alium
et tunica inconstituit desuper. conplexa aperto
tum. Dixerunt ergo ad militem. Non scindamus
eam. sed fortiamur de illa cuius sit. ut scriptum.

impleretur dicens. Parturisti uelut in cœca.
sibi. sicut et semineam. miserunt sororem. Et militer
quidem hæc fecerunt.

10. cœm
59. l. 15

Stabant autem iuxta et uicembus. mater eius et soror
matris eius. et maria de coepae. et maria magdalene.
Cum uidisset ergo ihesus matrem et discipulum stan-
tem quem diligebat. dicit matri sue. Mulier. ecce
filius tuus. Deinde dicit discipulo. Ecce mater tua.
Et ex illa hora accepit eam discipulum in sua.

10. cœm
60. l. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.

Post hæc factus ihesus. qui alio nomina consummavit uti
ut consummaretur scriptura dicit. filio. Nam
ergo postimerat acetoplenum. Illi autem spon-
giam plenam acetohypothesis componenter op-
tulerunt oritur.

10. cœm
61. l. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.

Cum ergo accepisset acetam dixit. Consum-
matus est. Et mel in acetate. Et ad dicit spm
Iudæi ergo qui in paxate uerat. ut non remane-
ret in acetate corpora sabbato. Erant enim mag-
nus dies illi sabbati. Rogauerunt pilatum. ut
frangeretur corpus eius. Et tolleretur.
Venerunt ergo militer. et spm quidem frange-
runt eum. Et alterius quierit fixum est in eo.
Ad istam autem comuonem. ut uiderent eum.

10. cœm
62. l. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.

iam mortuum. non frangerunt eum. sed
in similitudinem lanceæ. ut aperuit. et cum
o. exiret sanguis et aqua. Et quidem testimonium
perhibuit. euerit in testimonium. Et ille
scit quia uerit dicit. ut euerit redat. Facta sunt
enim hæc. ut scriptum impleretur. Or non com-
muetis exco. Et iterum illa scriptura dicit.
Videbunt in quomodo fixerunt.

10. cœm
63. l. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.

Post hæc autem rogauit pilatum ioseph ab arima-
thia. eo quod esset discipulus ihesu. occidit autem
propter metum iudeorum. ut tolleret corpus
ihesu. Et permittit pilatus. Venit ergo secutus cor-
pus ihesu.

10. cœm
64. l. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.

Venit autem et iudeus qui uenerat ad ihmoc-
reptum. et in iuxta in iuxta. Et scilicet
quantum libentium.

10. cœm
65. l. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60.

Acciperunt ergo corpus ihesu et ligauerunt eum
in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta.
Et in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta.
Et in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta.
Et in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta.
Et in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta.
Et in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta.
Et in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta. sicut in iuxta.

10. cxxvi
A. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. x. y. z.

10. cxxv
A. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. x. y. z.

Vna autem sabbati maria magdalene uenit ma-
ne cum adhuc tenebre essent ad monumentum.
Et uidit lapidem sublatum a monumento.

Cucurrit ergo secuta ad monumentum petrum. &
ad alium discipulum quem amabat ih̄s. & dicit eis:
Tulerunt dñm de monumento. & nescimus ubi
posuerunt eum. Exiit ergo petrus. & ille alius
discipulus. & uenerunt ad monumentum.
Currebant autem duo simul. & ille alius disci-
pulus. prius cucurrit. & uisus petro. & uenit pri-
mus ad monumentum. Et cum se inclinasset.
uidit positam in eumina non tamen introiit.
Venit ergo secundus petrus. & sequens eum. & uenit
ut in monumentum. Et uidit in eum in positam
& uiderunt quod fuerat super caput eius. Non
cum in eum in positum. sed se parat in uiuo
locum in eum in positum. Tunc ergo introiit. &
ille discipulus qui uenerat primus ad monumentum.
uidit. & et ad hunc. & non dñm in se habent
scripturam. qui a oportere eum amari uisus
resurgere. Abierunt ergo ad hunc. & petrus. &
discipulus.

10. cxxvi
A. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. x. y. z.

Maria autem sabbati ad monumentum foris pro-

rans. Dum ergo flet. & inclinauit se. & pro-
spexit in monumentum. Et uidit duos ange-
los in albis sedentes unum ad caput. & unum
ad pedes. ubi positum fuerat corpus ih̄s.

10. cxxvi
A. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. x. y. z.

Dicunt enim illi. Mulier. quid ploras? Dicit eis. Quia
tulerunt dñm meum. & nescio ubi posuerunt
eum. haec cum dixisset. conuersa est retrorsum.
Et uidit ih̄m sedentem ad dexteram. & ait illi. Res.
Dicit ei ih̄s. Mulier. quid ploras? quem quaeris?
Illa exiit inanis. quia hoc solam uiderat. Dicit ei.
Dñe. si tu sustulisti eum. dicit mihi ubi posuisti
eum. & ego eum tollam. Dicit ei ih̄s. Maria. Con-
uersa illa dicit ei. Rabboni. quod dicitur ma-
gister. Dicit ei ih̄s. Nolime tangere. Nondum
enim ascendit ad patrem meum. Nade autem ad
patrem meos. & dicit eis. Ascende ad patrem meum.
& ad patrem uestrum. & ad dñm meum. & ad dñm uestrum.
Venit maria magdalene. ad uirtutem discipu-
li. quia uidit dñm. & haec dixit illi.

10. cxxvi
A. b. c. d. e. f. g. h. i. k. l. m. n. o. p. q. r. s. t. u. v. x. y. z.

Cum uideret ergo quod dicit illi unus sabbatorum. &
forter essent clausae. tiberant discipuli congre-
gati propter mesum iudaeorum. Venit illi. &
flet in medio. & dicit ei. Pax uobis. Et hoc

10. 40. xliii
solus

cum dixit & ostendit eis manus & latus.
Quam sunt ergo discipuli in studio. Dixit ergo
eis iterum. Pax uobis. Sicut misit me pater.
& ego mitto uos. Hoc cum dixit & insufflauit
& dicit eis. Accipite spiritum.

10. 40. xliii
solus

Quorum remiseritis peccata remittuntur eis.
Et quorum retinueritis retentassint.

10. 40. xliii
solus

Thomas autem unus ex duodecim quid dicitur di
dymus non erat cum eis quando uenit ihu. Dixe
runt ergo et alii discipuli. Vidimus dominum. Ille
autem dicit eis. Nisi uidero in manibus eius
figuram clauorum & mitam digiti meum
in locum clauorum & mitam manuum meam
in lacus eius non credam.

10. 40. xliii
solus

Et post haec octo iter uenerat discipulorum in
tus & thomas cum eis. Venit ihu in uis clausis
& stetit in medio & dixit. Pax uobis. Deinde
dicit thomae. Iste est digiti tuum in hac & ut
demonstrat meas & asser manuum tuam & mitte
in lacus meum. & nolite temere dulci sed fidelis.

10. 40. xliii
solus

Respondit thomas & dixit ei. Domine meus & dominus meus.
Dicit ei ihu. Quia uidisti me & credidisti. Beati qui
non uiderunt & crediderunt. Multa quidem

10. 40. xliii
solus

& alia signa fecit ihu in conspectu discipulorum
istorum quia non sunt scripta in libro hoc. haec
autem scripta sunt ut credatis quia ihu est christus
filius dei. Et ut credentes uos habebitis in nomine
eius.

10. 40. xliii
solus

Post haec manifestauit se iterum ihu ad mare tiberi
ad ihu. Manifestauit autem sic. Erant enim illi
monpetrus & thomas quid dicitur didymus & sa
thanael quierat a caena galileae & filius ebedi.
& alii ex discipulis eius duo. Dicit eis monpe
trus. Vado piscari. Dicunt ei. Venimus enim
tecum. Et exierunt & ascenderunt in nauem.
Et illa nocte nihil apprehenderunt. Mane autem
iam facta stetit ihu in litore. Non enim cognou
erunt discipuli quia ihu est. Dicit ergo eis ihu.
Pueri numquid pascuntur in nauibus?
Responderunt ei. Non. Dicit eis. Mitte in dex
teram nauis rete & manuetis. Miserunt er
go & iam non ualebant illud tenere & multi
tudo pascuntur.

10. 40. xliii
solus

Dicit ergo discipulis ille quem diligebat ihu per o.
Dicit est. Simon pascus cum auidis & quia ihu est
cum eis successit & erat enim iudaeus & misit

semmare. Alia autem discipuli nauigione
runt. Non enim longe erant a terra. sed quasi
accubiti dormierunt. Et habent receptum.

10. 60001
10. 60001

Vtergo descenderunt in terram. uiderunt pra-
na positam. & piscem superpositum spemem.
Dicit eis ih̄s. Afferte de piscibus. quos prendidistis
nunc.

10. 60001
10. 60001

Ascendit simon petrus. & traxit ret in terram.
plenum magnis piscibus. centum quinquaginta
tribus. Et cum uiderent non esset cum iis rete.

10. 60001
10. 60001

Dicit eis ih̄s. Venite. pascidee.

10. 60001
10. 60001

Et nemo audebat discumbentiam interrogare
eum. tu quis es. scientes qui ad h̄s est.

10. 60001
10. 60001

Et uenit ih̄s. & accepit panem. & dedit. Et pisci-
um similiter.

10. 60001
10. 60001

Hoc uenit uo manifestauit ih̄s discipulis ius
carnes sunt exis & amoris. Cum ergo petrus
dissent.

10. 60001
10. 60001

Dicit simon petrus ih̄s. Simon iohannis diligis
me plus his. Dicit ei. Etiam dñe. Iuris quia
amote. Dicit ei. Pisce agnosceos.

10. 60001
10. 60001

Dicit ei iterum. Simon iohannis diligis me.
At illi. Etiam dñe. Iuris quia amote.

10. 60001
10. 60001

Dicit ei. Pisce agnosceos.

10. 60001
10. 60001

Dicit ei iterum. Simon iohannis amas me. Con-
tristatus est petrus. quia dixit ei iterum amas me.
& dicit. Dñe. tu committis. tuis quia amote.

10. 60001
10. 60001

Dicit ei. Pisce agnosceos.

10. 60001
10. 60001

Amen amen dico tibi. cum esset uisus in galilee.
& ambulabat in uolebar. Cum autem inuenisset.
extender manus suas. & alius teinge. & ducere
quononius. hoc autem dixit. significans quia
morte clarificatur usque ad h̄m. Et hoc autem dixit
is. dicit ei. Sequere me. Conuersus petrus. ut
dicit illi in discipulum quem diligebat ih̄s. quonon-
tem. quies & recubuit in caena super petrus eius.
& dixit. Dñe. quis est qui tradete. hunc ergo
cum idis & petrus. dicit ih̄s. Dñe. hic autem
quid. Dicit eis ih̄s. Sic ut uolomariere donec
ueniam. quid ad te. Ius me sequere. Exiit er-
go sermo istis in seruet. quia discipulus ille non
mortuus. Et non dicit eis non mortuus. sed si
sic ut uolomariere donec ueniam. quid ad te.
hic est discipulus qui testimonium perhibet de
his. & scripta haec. & sermo istis quia uerum est
testimonium eius. Sunt autem & alia multa.

quae fecit ih̄s. Quae si scriberentur per singula
reciperentur in unum mundum caperetor qui
scriberet sine libro:

200
IN NOMINE DNI NOSTRI IHS XPI. INCIPIT CAPITU
LARE EVANGELIORUM DIANNI CIRCULO

In maxalethi ad seommarion secundum lucam
capitulo iii

In illo tempore. exiit edictum a caesare augusto.
utque pax in hominibus bone uoluntatis:

Item ad seommarion secundum lucam. cap. iii.
In illo temp. pastores loquebantur admittentem.
utque sicut dicitur est ad illos:

Item ad seommarion secundum iohannem cap. i.
In principio erat uerbum. utque plenum gra
tiae & ueritatis:

In maxale seo stephan secundum mattheum cap
ce x. In illo temp. dicebat ih̄s turbi iudeo
rum & principibus sacerdotum. Ecce ego mit
to ad uos prophetas: utque benedictus qui ue
nit in nomine dñi.

In maxale seo iohannis apostoli & euangelistae.
secundum iohannem cap. ce xxxii.

In illo temp. dixit ih̄s petro. sequer me.
utque qui uerum est testimonium tuus:

In maxale innocencium. secundum mattheum
cap. vi. In illo temp. ecce angelus dñi in som

nis apparuit ioseph. usque qm nazareus uocabitur.

In natale scilicet die xxxi mensis decembris secundum mattheum cap. c. lxxiii. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis. Vigilate. usque sup in omnia bona sua constituit eum.

In octaua dñi secundum lucam. cap. iii. In illo tempore cum consummati essent dies octo. usque gloriamplebitur eae israhel.

Die supra scripto natale scilicet martine secundum mattheum cap. c. lxxiiii. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis parabolam hanc. sicut est regnum caelorum decem uirginitibus. usque quia nescitur diem neque horam quadrisaeter uenturus est.

In uigilia de teophania ipsa legitur dominica prima post dñi in ecclesia scilicet secunda secundum mattheum cap. vi. In illo tempore defuncto herode. usque nazareus uocabitur.

In teophania ad scilicet petrum secundum mattheum cap. iii. In illo tempore commacur et scilicet in beeth leem iudaeae. usque ruerunt in regionem suam.

Die prima post teophania ad scilicet petrum ad iudaea secundum marcum cap. iii. In illo tempore fuit

205
iohannes in deserto baptizans. usque filius meus dilectus. in quo complacuit.

In natalia post teophania secundum iohannem. cap. xiiii. In illo tempore uidit iohannes ihesum uenientem a iherosolymis. usque quia hic est filius dei.

In natalia secundum mattheum cap. vii. In illo tempore uenit iohannes baptista. usque filius meus dilectus. in quo mihi complacuit.

Dominica post teophania secundum lucam cap. iii. In illo tempore cum factus esset ihesus annorum duodecim. usque apud dñm et homines.

Mense uenit die xiiii natale scilicet felicitatis confessoris iohannis secundum lucam cap. cxxvi. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis. qui uos audit me uidit. usque non in uisum tra sit ipse sum in caelo.

Die xvi mensis supra scripti natale scilicet marcellini martyris et sponstiar secundum mattheum cap. c. lxxviii. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis parabolam hanc. homo quidam per egyptum proficiscens. usque in uisum in gaudium dñi tui.

Ethelomada ii. post teophania facti iohannis cap. xxiiii. In illo tempore supposita facta est in uigilia galilee. usque et crediderunt meum discipulatus.

Item alia post trophonia secundum lucam cap. xxvii
In illo tempore regressus est in iherosolimam et ingressus in galilea
usque quae praecedebant deortem.

Feria iiii. secundum marcum cap. xxviii. In illo tempore
uenit ad iherosolimam et professus de pretorio eius. usque
quae praecedunt iherosolimam in testimonium illis.

Feria vi. secundum marcum cap. l. In illo tempore
uenit iherosolimam in iherosolimam et sequebatur eum.
usque in positis manibus curauit.

Die sabbato secundum lucam cap. xxvi. In illo tempore
surgens iherosolimam in iherosolimam. Intrauit in domum si-
monis usque euangelizare in regnum dei.

Die xxiii. mensis super scriptum. natale sanctae praxedis
secundum mattheum cap. c. xl. In illo tempore dixit iherosolimam
discipulis suis parabolam hanc. Simile est regnum
caelorum in thesauro usque noua et uetera.

Ebdomada iiii. post trophonia secundum mattheum
cap. lxxiii. In illo tempore cum discendisset iherosolimam
de monte. sequitur et sumeum. usque sanatur
est puer ex illa hora.

Feria iiii. secundum marcum cap. xxv. In illo tempore
intrauit iherosolimam in iherosolimam et exiit ibi homo ma-
num habens aridam. usque et restituta est

manus illius.

Feria vi. secundum lucam cap. xxxiii. In illo tempore
cum esset iherosolimam in iherosolimam ecce uisus est plebs iherosolimam
usque securarentur ab infirmis et iherosolimam.

Die sabbato secundum marcum cap. xxxvi. In illo tempore
coepit iherosolimam docere. usque qui habet aurem audiat et audiat.

Die xx. mensis super scriptum. natale sancti rethorij secundum
lucam cap. xlv. In illo tempore discendens iherosolimam
de monte flet in loco compescti usque ecce uisus
mercerum et mulierum in caelis.

Die super scriptum. natale sancti sabbatij martiris et spon-
sae secundum mattheum cap. c. lxxiii. In illo tempore dixit
iherosolimam discipulis suis. usque quae uenit. usque
super omnia bona sua constituit eam.

Ebdomada iiii. post trophonia secundum mattheum
cap. lxxviii. In illo tempore ascendens iherosolimam
in iherosolimam usque quae uenit somare oboedunt ei.

Die xxi. mensis super scriptum. natale sanctae agnae de
passione secundum mattheum cap. c. lxxviii. In illo tempore
dixit iherosolimam discipulis suis parabolam hanc.
Simile est regnum caelorum in decem uirgibus
usque quae uenit et uenit et uenit.

Feria iiii. secundum mattheum cap. lxxviii. In illo tempore

loquente thūa dicitur bar: ecce unū de principibz
usque manuet fōm et tam illam.

Feria vi. secundum marcum cap. xli. In illo temp
dicebat ih̄s discipulis suis de turbis. Videte quid au
dixit: usque discipulis suis dixerat omnia.

Dies sabbato secundum lucam cap. c. lxxviii.
In illo temp dicebat ih̄s parabolam. Intendens
quomodo primos accubitor digerent. usque bea
tus qui manducabit panem in regno di.

Ebdomada v. secundum matth. cap. cxxvi. In illo
temp dixit ih̄s discipulis suis parabolam hanc.
Simile est regnum caelorum homini qui semina
uit bonum semen in agro suo. usque et ita cum au
tem congregate in hortum meum.

Dies xxii. mensis scripte natale s̄ci uincenti.
In hac basilica s̄ci uincenti uicamerulana fecit
ioh. cap. ciiii. In illo temp dixit ih̄s discipulis suis
In signum instrumenti. usque non honorificabit eum
pater meus qui est in caelis.

Dies scripte in s̄ci anastasi monachi.

Item alia secundum marcum cap. xlvi. In illo temp
Cum transiret ih̄s in mare t̄urris et ait si re
tauit. usque uadempax̄ et est op̄a x̄p̄a lagax̄a.

Dies xxviii. mensis scripte natale s̄ci agnæ de
natiuitate secundum matth. cap. cxi. In illo
temp dixit ih̄s discipulis suis parabolam hanc.
Simile est regnum caelorum thesuro abscondito
in agro. usque qui profert de thesuro suo noua
saucere.

Feria vi. secundum marcum cap. xliii. In illo
temp uenit ih̄s transire cum in regionem gerar
senorum. usque et miserat eum.

Dies sabbato secundum lucam cap. lxxvii. In illo
temp factum est deinceps: ibi et ih̄s in ciuitate
usque discipulabit plebem suam.

Ebdomada vi. post theophania secundum marcum
cap. lxxvii. In illo temp cum sero esset factum
erat nauis in machonari. usque quocumque con
gebant eum salus fiebat.

Feria vi. secundum lucam cap. lxxiii. In illo temp
rogauit ih̄s quid amplius sciret: ut cum illo man
ducaret. usque quomodo dicitur multum.

Dies sabbato secundum marcum cap. cxi. In illo
temp egressus est in mare. omni que turba
usque non uenit uocare iustos. sed peccatores.

Ebdomada vii. secundum matth. cap. cxxv. In illo

temp. cum uenisset ibi ad turbar. usque curauit cor
omnes.

- † **M**ense februario die ii. yppoparia ad scdm marion
secundum lucam cap. iii. In illo temp. postquam
impleauerunt dies purificationis matris ihu secun
dum legem moysi usq. gloriari plebis iuxta iah.
Die v. mensis sup scripte. nact seae agathae sced.
macth cap. ce lxxiii. In illo temp. dixit ihu discip
pulari sup parabolam hanc. Simile est regnum
caelorum decem uirgibus. usque quatuordecim
diem neque honon quadiu uir uenturus est.
Feria iii. secundum marcum cap. lxxiii. In illo
temp. exiens ihu domum uidit turbam uita
usq. secum dimittit se eos abire in monte orare.
Feria vi. secundum mattheum cap. cxxvii.
In illo temp. uesper autem facta accesserunt
ad ihu. usq. manducantium autem suum numerum
quinque milia hominum.
Ebdomada viii. secundum lucam cap. lxxxvi. In illo
temp. conuocatur ihu discipulari usq. usque euange
lizanter securanter ubique.
Feria iiii. secundum mattheum cap. clxiii. In illo temp.
accesserunt ad ihu ab hierosolymis ieritbae usq.

non lotur manibus manducare non cominuat
hominem.

- D**ie xiiii. mensis sup scripte. nact se ualentini sced luc
cap. xxvi. In illo temp. dixit ihu discipulari usq.
siqui uale post me uenire abneget semetipsum
usque non gustabit uitam mortis donec uideat reg
num dei.
Feria vi. sced lucam cap. lxxxiii. In illo temp. facta
est in iudaea uim ascendit ihu in iudaea uim usq.
praedicatori quam altis ihu fecisse.
Die sabba sced marcum cap. lxxii. In illo temp.
surgerit ihu ab uicinis ieritbae sced domi. usque
sced domum ieritbae.
Ebdomada viii. secundum mattheum cap. cxxi. In illo
temp. dixit ihu discipulari sup parabolam hanc.
Simile est regnum caelorum homini regi. qui se
cit nuptiarum filio suo. usq. multi uocati. pauci
tem electi.
Febdomada x. sced mattheum cap. clvii. In illo temp.
egressus ihu sced ieritbae ieritbae ieritbae usq.
sced ieritbae ieritbae ieritbae.
† **M**ense martio. die xii. nact se ieroni confesso
ritatque pontificis secundum mattheum cap. cclxi.

In illo tempore dixit ih̄s discipulis suis: uigilate usque
super omnia bona mat̄ia constitutum.
Die xxv mensis martii. ad hunc taxo dñi scđ luc
cap. iii. In illo tempore misit iher̄ gabriel angelus
ado usque scđ maria ecce nalladñi taxo
h̄scāndem uerbum tuum.

Indomnica i. In septuagesima ad scđm laurentii
secund̄ math. cap. ce. In illo tempore dixit iher̄ disci
pulis suis parabolam hanc. Simile est regnum cae
lorum hominū parit̄i similit̄: quicquid primonia
ne usque pauca uero electi
Domnica ii. In sexagesima ad scđm paulum scđ
lucan. cap. lxxvi. In illo tempore. cum iher̄ baplu
tima conueniret usque fructum adseret in
patientia.
In quinquagesima die dominica ad scđm petrum
secund̄ lucan. cap. ce xxxi. In illo tempore. Ad scđm p
sit iher̄ duodecim usque omni plebi ut uidit
dedit laudando.
Feria iii. ad scđm fabianū scđm math. cap. xlv
In illo tempore dixit discipulis suis. Commenciat

213
usque ubi est thesaurus tuus: ibi erit scđm tuum
Feria v. ad scđm georgium scđm math. cap. lxxiii
In illo tempore. Commenciat iher̄ capsa nauim
usque se seruauit puer ex illa hora.
Feria vi. In pammachi scđm math. cap. xxxviii
In illo tempore dixit iher̄ discipulis suis: Audistis quia
dicitur est usque se parert tuus qui uideet mabscō
ditō reddet tibi.
Die dominica ad lazarum scđm math. cap. xx
In illo tempore ducit iher̄ in desēto ab spū usque
ecce angeli accesserunt semini strabantē.
Feria ii. ad scđm petrum ad uincula scđm math.
cap. ce lxxiii. In illo tempore dixit iher̄ discipulis suis:
Cum uenerit filius hominis usque iustitiam inui
tam aseruiam.
Feria iii. ad scđm anastasiū scđm math. cap. ce x
In illo tempore. Cum uideret iher̄ hierosolymon
usque ibi dicebat eor de regno dñi.
Mense primo feria iii. ad scđm marianū scđm math
cap. xxxvii. In illo tempore. Accesserunt ad iher̄ ser
bae sepharisei dicentes: usque ipse uerū frater
soror semaxer est.
Feria v. ad scđm laurentium ad formosianū scđm

math. cap. cxxii. In illo temp. egredietur ih̄s secer
ste imperator cyri scidonur. usque sanaxa et filia
eius ex illa hora.

Feria vi. ad apostolorum secundum iohannem cap. xxxviii
In illo temp. erax dicitur fessur iudaeorum. usq. quia
ih̄s erit se quis fecit cum sanum.

Die sabbato xii lectiones ad rom̄ p̄sorum sec̄d̄ math
cap. cxxxii. In illo temp. ad sumptu ih̄s petrum
et iacobum et iohannem. usque donec fessur homi
nis amor uis resurgat.

Ebdomada iii. Die dominice uacat euangelii
sec̄d̄ marcam cap. xxviii. Venit ad ihm̄ lepro
sus usq. in testimonium illis.

Feria ii. ad rom̄ clementem sec̄d̄ ioh cap. lxxxviii
In illo temp. dixit ih̄s turbinudaeorum. Ego
uadam. usque quae placita sunt et factio semper.

Feria iii. ad rom̄ basilianum sec̄d̄ math. cap. cxxxiii
In illo temp. loquitur est ih̄s ad turbar. usque
quae humilitat exaltabitur.

Feria iiii. ad rom̄ cecliam sec̄d̄ math cap. cc i.
In illo temp. Ascendit ih̄s hierosolymam. usq.
sedare in manum suam redemptione promulgar.

Feria v. ad rom̄ mariam et an̄s aberi. tituli calisti

214
5
sec̄d̄ lucam cap. cxxvi. In illo temp. dixit ih̄s tur
bin pharisaorum. homo quidam erax dicitur se
induebatur purpura et bysso. usq. neque quisq.
ex mortuis resurrexerit credent.

Feria vi. ad apostolorum inter uestimae sec̄d̄ math
cap. ccxxviii. In illo temp. dixit ih̄s discipulis
suis se turbinudaeorum parabolam hanc.

homo erax pater familiaris quae plantauit amom
usque quia sicut propheta cum habebat

Die sabbato ad rom̄ marcellinum et spectrum se
cundum lucam cap. cxc. In illo temp. dixit ih̄s
discipulis suis. homo quidam habuit duos fi
lios usque per terax sanuatur est.

Ebdomada iiii. die dominice ad rom̄ laurentium
martyrem sec̄d̄ lucam cap. cxxvi. In illo temp
erax ih̄s acciens demonium. usq. immo beati
qui audiret uerbum dei et cetera sicut illud.

Feria ii. ad rom̄ marcam secundum lucam cap. xx.
In illo temp. dixerunt pharisei ad ihm̄. quare
audimus facinra pharisaorum. usque ipse au
tem transiens per medium illorum ibat.

Feria iii. ad rom̄ pudonem uiam sec̄d̄ math cap.
cxxxiii. In illo temp. respiciens ih̄s discipulos

siior dixit simon petro. si peccauerit in te frater
tuus: usque septuagies septies.

Feria i. ad festum s. xiiij. sed math. cap. c. lviij.
In illo temp. accesserunt ad ihm ab hierosolymis
usque non loci autem in montibus manducare. non
conquirit hominem.

Feria v. ad festum cornam sedomianum. sed luc.
cap. xxvi. In illo temp. surgens ihesus de synagoga.
intrauit. usque et accessit ad montem in synagoga galilee.

Feria vi. ad festum laurentium in titulo luciae. se-
cundum iohannem cap. xxxiiij. In illo temp. ihesus fa-
tigatus extinere sedebat sic super fontem. usque
quia hic est uere saluator mundi.

Sabbato ad festum susannam sed ioh. cap. lxxxvi.
In illo temp. perterritus ihesus in montem oliueti
usque iude scampulatus nolite peccare.

Ebdomada v. die dominice in saxorio sed ioh.
cap. xlvi. In illo temp. abiit ihesus trans mare gal-
ilee. usque quia hic est uere propheta qui uertit
rursus in mundum.

Feria ii. ad festum quattuor coronatorum secundum ioh.
cap. xx. In illo temp. prope erat pascha iudeo-
rum: scilicet usque ipse enim sciebat quid esset

in homine.

Feria iii. in titulo damasi. sed ioh. cap. lxxxv. In
illo temp. iam dicitur de homine uenit ascendit ihesus
usque: deturbauit enim multos crediderunt in eum.

Feria iiii. ad festum paulum sed ioh. cap. lxxxviii.
In illo temp. praeteriens ihesus uidit hominem eae-
cum amantissime usque: spiro cecidit ad pedum eum.

Feria v. ad festum stulsi ihum sed lucan. cap. lxxv.
In illo temp. ibat ihesus in ciuitate quae uocatur naim.
usque: quia dicitur uisitauit plebem suam.

Feria vi. ad festum iosephum sed ioh. cap. xciii. In illo
temp. erat quidam languens lazarus: usque: saude-
runt quae fecit ihesus: et crediderunt in eum.

Sabbato ad festum laurentium in monte rethi sed ioh.
cap. lxxxvi. In illo temp. dicebat ihesus turbis iudeo-
rum: ego sum lux. usque: quia nondum uenerat
horaeus.

Ebdomada vi. dominice ad festum pasche ioh.
cap. lxxxviii. In illo temp. dicebat ihesus turbis iu-
daeorum: scripsi uos in scripturis: quia scitis
turbi arguere de peccato. usque: ihesus autem abiit
dicens secessit de templo.

Feria ii. ad festum chrysoگونum secundum ioh. capitulo

lxxxviii. In illo temp[or]e miserunt principes spha
risaet usque quem accepit et non crederent in eum.

Feria iii. ad festum quinquagesime sec[un]d[um] ioh[ann]em cap[itu]l[um] lxxxv. In illo
temp[or]e ambulabat ih[esu]s in galilea usque usque nemo ta
men palam loquebatur de illo propter misam iudoru[m]

Feria iii. ad festum marcellum sec[un]d[um] ioh[ann]em cap[itu]l[um] xcii.
In illo temp[or]e facta sunt et cetera in hierosolyma
usque quia in me est pater & ego in patre

Feria v. ad festum appollinarem sec[un]d[um] lucam cap[itu]l[um]
lxxxiii. In illo temp[or]e rogabat ih[esu]s quidam phari
saeus ut manducaret cum illo usque quoniam dicit
multum.

Feria vi. ad festum stephanum sec[un]d[um] ioh[ann]em cap[itu]l[um] xciiii.
In illo temp[or]e colligerunt pontifices spha[ri]saet
conalium aduersus ih[esu]m usque scribitur abatur
cum discipulis suis.

Sabbato datur fermentum in confessione latronis.

Ebdomada vii. die dominice ad latronis legitur
passio d[omi]ni sec[un]d[um] math[aeum] cap[itu]l[um] cc lxxxiiii. In illo temp[or]e
dixit ih[esu]s discipulis suis: Scitis quia post biduum
paschalis est usque signanter lapidemus iudicibus.

Feria ii. ad festum mercurii & achilleum. sec[un]d[um] ioh[ann]em cap[itu]l[um]
xcvii. In illo temp[or]e ante sex dies pasche uenit

cc xl. In illo temp[or]e
et lingua d[omi]ni d[omi]ni
populi usque lingua
hinc fuit

Sabbat[um] cap[itu]l[um] c lvi.
In illo temp[or]e sub latronis
et dicitur ioh[ann]em usque
lego ad usque

ih[esu]s usque scribitur abatur

Feria iii. ad festum pasche sec[un]d[um] ioh[ann]em cap[itu]l[um] cxi.
In illo temp[or]e ante diem festum pasche sciens
ih[esu]s usque scribitur clarificauit eum.

Feria iii. ad festum mariam legitur passio d[omi]ni sec[un]d[um]
lucam cap[itu]l[um] ccix. In illo temp[or]e adpropinquabat di
es festus azymorum usque in quoniam dicitur
quam positus fuerat.

Feria v. ad latronis conficitur christus sec[un]d[um]
ioh[ann]em cap[itu]l[um] cxxii. In illo temp[or]e sciens ih[esu]s quia uenit
eius hora usque ut quem admodum ego feci uobis
ita & uos faciat.

Feria vi. in iudicia quod est in basilica hierosalem
legitur passio d[omi]ni sec[un]d[um] ioh[ann]em cap[itu]l[um] c lvi. In illo temp[or]e
egressus est ih[esu]s et non corruerit eum cedron usque
quia uox etiam monentium tibi posuerunt eum.

Sabbato sc[ilicet] ad latronis sec[un]d[um] math[aeum] cap[itu]l[um] cc lvi.
In illo temp[or]e. Verper eum in sabbato quae uerper
in prima sabbato usque ibi eum uidebitur eadem uobis.

In pascha dominice ad festum mariam in pasche
secundum ioh[ann]em cap[itu]l[um] c cxxx. In illo temp[or]e maria

magdalene semar iacobi et salomae usq; ibi
eum uidebitur sicut dixit uobis.

Feria ii. ad tempus secū luc. cap. ccc. xxxviii.
In illo temp. duo ex discipulis ihū. ibant in castris
lunt. usq; et quomodo cognouerunt eum in tra-
ctione panis.

Feria iii. ad tempus paulum secū luc. cap. ccc. xli. In
illo temp. stetit ihū in medio discipulorum suo-
rum. usq; remissionem peccatorum in omni-
genit.

Feria iii. ad tempus laurentium secū ioh. cap. ccc. xlviii.
In illo temp. manifestauit se ihū discipulis suis
ad mare tiberiadis. usq; cum eis et exisset in ortis.

Feria v. ad apostolos secū ioh. cap. ccc. xxi. In illo
temp. maria stabat ad monimentum sūm in plo-
rant. usq; quia uidit dñm se habere dixit mihi.

Feria vi. ad consuetudinem ad mare. secū math.
cap. ccc. lvi. In illo temp. undecim discipuli
abierunt in galileam. usq; ad confirmationem saccl.

Dies abbato ad laurenium secū ioh. cap. ccc. xliii. In illo
temp. cum esset in medio unius abbatorum. usq;
et quorum remittuntur et tentantur. quorum
remittuntur. remittuntur eis.

217
Dies dominica octauis pasche secū ioh. cap. ccc. xvi.
In illo temp. thomas unum ex duodecim. usq; et
crediderit ut non habebat in nomine eius.

Mensis april. die xiiii. pasche secū ioh. cap. ccc. xliii. In illo
temp. dixit ihū discipulis suis. hoc est praeceptum
meum. usq; quodcumque petieritis paruum in mo-
nimento des uobis.

In pascha anno ccc. secū ioh. cap. ccc. xliii. In illo temp.
erat homo ex pharisaeis. usq; qui credit in ipso
non per eam. sed habebat ut non aeter nam.

Die xxiii. mensis iustitiae. pasche secū ioh. cap. ccc. li. In illo temp. dixit ihū discipulis suis. pon-
tem et thibari uelitis. usq; in puerum in ueltra posside-
bit animas uestras.

Die xxx. mensis iustitiae. in laetitia maiore.
secū luc. cap. ccc. xliii. In illo temp. dixit ihū disci-
pulis suis. Qui ueltrum habet amicum. usq; et
quoniam magis pater ueltra de caelo dabit spm bo-
num petentibus te.

Feria iii. secū ioh. cap. c. lvi. In illo temp. respici-
ent ihū discipulis suis dixit. pater scietis uos
usq; sed et scietis uos cor amalo.

Feria vi. scđi ioh. cap. xxxvii. In illo temp. erat
quidam regularis cuius filius in firmabatur. usq.
credidit ipse scđi oradomus eius.

Die xxxviii. mens. sup. scripte. nact. scđi ioh. cap. xxxviii. In illo temp. dixit ih̄s discipu-
lis suis. Ego sum uisus uera sepaer me uisus agricola
usq. quodamq. uoluerit uisus petrus. et fiet uobis.

Die sabbato. scđi ioh. cap. xli. In illo temp.
ab ih̄s transiit mare galilee quod est tiberi adit.
usq. et ibi sedebat cum discipulis suis.

Diebdomada ii. ad scđi corinthe scđi domoniam scđi
ioh. cap. lxxxviii. In illo temp. dixit ih̄s disci-
pulis suis. Ego sum pastor bonus. usque et sic
unum ouile sanus pastor.

† Mens. maio. kl. mai. nact. apostolorum philippi
et iacobi. scđi ioh. cap. cxxvii. In illo temp.
dixit ih̄s discipulis suis. non tunc betur cor uer-
trum. usq. quodcumq. petierit in nomine meo
hoc faciat.

Die iii. mens. sup. scripte. nact. scđi ioh. alexandri
et euenti. et theodoli. scđi ioh. cap. cxxxviii. In illo temp.
dixit ih̄s discipulis suis. haec mando uobis. usq. quia oderunt me grati.

Feria vi. scđi ioh. cap. cxi. In illo temp. dixit ih̄s
discipulis suis. Querredt in me. usq. sicut dixit
in ih̄s pater sic loquor.

Diebdomada iii. scđi ioh. cap. cxviii. In illo temp.
dixit ih̄s discipulis suis. Modicum scđi non uis
debitur me. usq. et gaudium uis nemo tollit scđi uobis

Die x. mens. sup. scripte. nact. scđi gordiani. scđi
math. cap. cxx. In illo temp. dixit ih̄s discipu-
lis suis. nolite arbitrare quia uenit pacem mitte-
re. usq. amen dico uobis non pax est mercede scđi uos.

Die xii. mens. sup. scripte. nact. scđi ioh. achillei. In illo temp.
achillei. scđi math. cap. cxxxviii. In illo temp.

Acosterij. Ad ih̄m pharisei et tempore. usq. non omnes
capiam uerbum istud. sed quibus donatum est.

Die sup. scripte. nact. scđi ioh. ananiam. scđi ioh. cap.
cxxxviii. In illo temp. dixit ih̄s discipulis suis.
haec mando uobis. ut diligatis inuicem. usq.
quia oderunt me grati.

Diebdomada iii. scđi ioh. cap. cxlii. In illo temp.
dixit ih̄s discipulis suis. Nolo deum qui me
sit. usq. quia de meo accepit et ad unum abit uobis.

Diebdomada v. scđi ioh. cap. cl. In illo temp.
dixit ih̄s discipulis suis. Amen dico uobis. si quid

penetras patrem in nomine meo dicit uobis:
usq; hoc credimus quia ad hoc exiisti
Die xiii. mensis scripte. dedicatio ecclesie scema
rie admorty. Legitur euangelium eiusus donec re
rit ebdomadae coquoq; semper in die dominico
caelebraur ipsa sollempnia:
Die xviii. mensis scripte. nacti sepe penitentiae
secundum math. cap. exi. in illo tempore dixit ihu discipu
lis ut parabolam hanc simile est regnum caelo
rum thesuro abscondito. usq; noua saecula.
Feria iii. seculi. cap. xxx. in illo tempore abiit ihu
cum discipulis suis in iudaeam terram usq; que gau
dium meum impletum est.
Die xxx. mensis scripte. nacti scilicet urbem confer
retur usque pontificatus uia xpi secundum math. cap.
cxlii. in illo tempore dixit ihu discipulis suis.
ut glorie usq; super omnia bona sua constituit eum.
In euangelio de ascensionis seculi. cap. lvi. in illo tempore
subleuatis oculis suis in caelum dixit. usque
huius mundos sunt sego dicit uobis.
Feria v. in ascensionis seculi. cap. cxxxiii.
in illo tempore recubentibus undecim discipulis.
usque se sermone confirmante sequentibus signis.

219
Febdomada vi. seculi. cap. cxli. in illo tempore
dixit ihu discipulis suis. Cum uenit uenerit in pace
usque usque quia ego dixi uobis.

Feria iiii. seculi. cap. cxxxv. in illo tempore dixit
ihu discipulis suis. Similes erunt in me. usque se qui
dum uerum impletur.

Die sabbati in euangelio pentecosten. seculi. cap. cxxxviii.
in illo tempore dixit ihu discipulis suis. Sic diligite me.
mandata mea seruare. usque sermo in festo in euangelio.

Die dominice. pentecosten. seculi. cap. cxxxix. in illo
tempore dixit ihu discipulis suis. Si quis diligere ser
monem meum seruat. usque sicut mandatum de
dit mihi pater. sic facio.

Feria ii. ad uincula. seculi. cap. cxlii. in illo tempore
dixit ihu discipulis suis. Si enim dilexerit mundum
usque filium suum unigenitum doret. usque uerum
seruare uerum opone quia uos non facit.

Feria iii. ad uincula. seculi. cap. cxliiii. in illo tempore
dixit ihu discipulis suis. Non enim mendico
uobis. quoniam in ea per os ium moule. usque se
abundantur habet.

Feria iiii. ad uincula. seculi. cap. cxliiiii. in illo
tempore dixit ihu discipulis suis. nemo potest uenire

ad me nisi pater qui misit me. usque carome est
promunduita.

Feria vi. ad pascholor. secund lucam. cap. xxxvi
In illo temp. factum est in iudicium. usque quia
uidimus mirabilia hodie

Dies sabbato xii. lectione ad empetum. secund mach
cap. cex. In illo temp. egrediente ihu ab hericho.
sequuntur. usq. & sequuntur eum

Die domine iuxta. secund luc. cap. Lv. In illo temp
dixit ihu discipulis suis. est hoc miser corder. usq.
tunc percipiet ut educat se suone de oculo fratris sui

† **M**ensis iunio. die ii. nact scorum marcellini & petri
uitalianana. secund luc. cap. cex. xxi. In illo temp.
dixit ihu discipulis suis. cum audierit ut proela
usq. in paxenit uia. possidebit. omnia uel has.

Die viii. mensis scripte. nact scorum in pmi. esse
lucan in basilica. scilicet lephani. secund ioh. cap. cxxxii.
In illo temp. dixit ihu discipulis suis. hoc est prae
ceptum meum. ut diligatis. usq. quodcumque pecc
erit. paxem in nomine meo det uobis.

Die xii. mensis scripte. nact scorum in sidis. secund ioh.
cap. cxxxiii. In illo temp. erat homo ex pharisaeis
in nomine. usq. sed habebat uita. & non

Feria iiii. secund lucam. cap. xxi. In illo temp. acce
deret discipula ad ihu. dixerunt illi. usque seruan
ducauerunt. omnes se autem istine.

Feria vi. secund lucam. cap. c. lxxxvi. In illo temp. erat
ad p. op. in quibus ad ihu. peccatorer. usq. super
um in peccatorer. in pacem uiam agentem.

Dies sabbato secund lucam. cap. lxxxv.

In illo temp. uenit ad ihu. cum uenit iurur.
usq. ne aliquid eorum. quod factum erat.

Die xvii. mensis scripte. nact scorum marci &
marcelliani. uia. dextera. secund ioh. cap. cxxxiii.
In illo temp. dixit ihu discipulis suis. hoc est prae
ceptum meum. usque in nomine meo. det uobis.

Die xxiii. mensis scripte. nact scorum in p. xati
es. q. u. in ad ihu. in u. d. e. m. secund mare. cap. cxxxvii.
In illo temp. egrediente ihu de templo. usque in si
non hic saluare te.

Die xxiiii. mensis scripte. uigilia. scorum in baptisae
secund luc. cap. i. In illo temp. fuit indubur. herodis
regis. sacerdos. quod in nomine zacharia. usq.
pax. in e. in o. p. l. e. m. p. e. f. e. c. t. a. m.

Die xxviii. nact scorum in baptisae. secund luc. cap. iii.
In illo temp. elisabeth. in p. l. e. m. p. e. f. e. c. t. a. m.

riendi usq; s; fecit redemptionem plebis sue
Die xxxvi. mens; sup; scripte. nact; scori ioh; spauli
secd luc; cap; exliiii. In illo temp; dixit ih; discipu
lissus. Ad tendite sermentum pharisaeorum
usq; s; filius hominis constituit illum coram an
gelis di; quiesc; in caelis.
Ebdomada ii. post pentecosten. secd luc; cap; xxxiiii.
In illo temp; cum turbae intruerent ad ihm ut au
dient uerbum di; usq; ser; dicitur omnibus sequuti
sunt eum.
Die xxxviii. mens; sup; scripte. transitio corporis
beati leonis pontific; secd math; cap; lxxviii. In illo
temp; dix; ih; discip; suis parabolam hanc. homo
quidam peregre proficiscens usq; m; t; in gauditu
dimitit.
Die xxxiiii. mens; sup; scripte. uigilia apostolorum
petri & pauli. secd ioh; cap; cxxxvi. In illo temp; dixit
ih; petro. simon iohannis usq; quatuor clarifi
caturus es sedm.
Die xxxviii. nact; sup; scripte. secd math; cap; c lxxi.
In illo temp; uenit ih; impo; ter exierat ex philippi
usq; erit solutum in caelis.
Die xxx mens; sup; scripte. ad impaulum secd math;

cap; cxcv. In illo temp; dixit simon p;terus ad ihm.
usq; sciam aces nam possidebit.

Ebdomada i. post nact; apostolorum secd math;
cap; xxxv. In illo temp; dixit ih; discipulis suis. nisi
abundauerit iustitia uestra usq; non dicitis uobis
non exierit de uobis ralds nouissimi quatuor tem

† Mens; iulio die ii. nact; scorum processit s; mar; timian
secd math; cap; cexl; ii. In illo temp; sedent ih; u
sup; ramonem oliueti usq; qui per se ueruerit usq;
in finem; h;e; saluente.

In octauis apostolorum. secd math; cap; c lxxiii. In illo
temp; iussit ih; discipulos suos ascendere in uacuula
usq; uere filii ih;e;

Feria iii. secund; marci cap; cxvii. In illo temp; cum
egressus esset in uia usq; uenit sequere me.

Feria vi. secd mare cap; lxxxiii. In illo temp; exie
runt pharisaei. & coeperunt conquerere eum ih; u
usq; sed misit illum in domum suam.

Ebdomada ii. secund; marci cap; lxxxvi. In illo temp;
cum mulier turbasisset eum ih; uobis habent usque
sedm; m; cor;

Die x. mens; sup; scripte. nact; septemstratum appia
plaria secd math; cap; xxiiii. In illo temp; uidetur. † loquente in u; ad turbas

thi curbar ascendit in montem usque meras usque
copiosas et in celis

Prima mensis ad aquilonem. Secunda ad solem alexan
drum. scilicet luc. cap. cxxxiii. In illo tempore dixit
thi discipulis suis. Nemo ascendit lucernam san
ctam absconditopone. usque sicut lucerna fulgoris
in luminari te.

Item ad solis felicitatem. scilicet math. cap. cxxx.
In illo tempore loquentes huic discipulis. ecce mater
eius et fratres. usque ipse meus frater soror sororis eius.

Feria vi. scilicet luc. cap. cxxviii. In illo tempore descen
dit in thum demone cum discipulis suis. usque seral
didit illum maris iuxta.

Dies sabbato. scilicet math. cap. cxxviii. In illo tempore
accidentis huic quidam cecili. usque suum se
querentem.

Ebdomada iii. scilicet math. cap. lvi. In illo tempore dixit
thi discipulis suis. Advenit rex israelis propheta
usque ipse intrabit in regnum caelorum.

Die xxv. mensis super scriptum. naxi sci cyriaci.

Die xxv. mensis super scriptum. naxi sci cyriaci.
scilicet math. cap. cxi. In illo tempore dixit thi disci
pulis suis parabolam hanc. Simile est regnum cae

lorum thesauro abscondito in agro. usque qui
proferit de thesauro suo novam et vetera

Die xxiii. mensis super scriptum. naxi sci appollinaris.
scilicet luc. cap. cclxxx. In illo tempore facta est contem
ptio inter discipulos usque iudicio inter duos tribus. in abl

Feria iii. secundum luc. cap. lxxxviii. In illo tempore cum
egressus esset thi de mari ad terram. usque praedicator
quantum illi fecisset thi.

Feria vi. scilicet luc. cap. cxcvi. In illo tempore dixit thi
discipulis suis parabolam hanc. homo quidam e
rat cecus. usque ne quisquis de morte eius retinere
rit credentem.

Die xxxiii. naxi sci romi felicitas papae simplici
faustini et beatrix. via portuense. scilicet lucam
cap. cliiii. In illo tempore dixit thi discipulis suis.
Sunt lambi uesit praecincti. usque quia non
putant filius hominis venire.

Die xxx. mensis super scriptum. naxi sci romi abdona
scemmer. scilicet ioh. cap. cxxxviii. In illo tempore dixit
thi discipulis suis. hoc est praeceptum meum ut
diligatur in uicem. usque quia oderunt me grati.

Ebdomada iii. scilicet luc. cap. cxc. In illo tempore dixit
thi discipulis suis. homo quidam erat cecus et ba

bebat ulicum. usq; recipiant uos in acta nata ber-
nacula.

Feria. iiii. secl. math. cap. exlviii. in illo temp.
uerpe refecto accesserunt ad b. in discipulis eius. usque man-
dicauerunt enim sicut numerus quatuordecim milia.

Ebdomada v. secl. luc. cap. cxxi. in illo temp.
quidam legu periturus rexit. temporis huius usque. Vade
secu fac similiter.

Mens augusti. kl. aug. ad umcular. secl. math. cap.
exlviii. in illo temp. iussit b. discipulos suos. ascen-
dere in alicula usque uere filius diei.

Die ii. mensis sup. scripte. nax. scilicet stephanus pontifex
uia latina secl. luc. cap. cxxviii. in illo temp.
dixit b. discipulis suis parabolam hanc. homo
quidam mobilis abiit in regionem longinquam.
usque omnia habenti dabitur. secunda dabit.

Feria. iiii. secl. luc. cap. cxxvi. in illo temp. eraxit b.
citacione demonium. usque in mobexa qui audiunt
uerbum di. secus fodunt.

Ebdomada vi. secl. luc. cap. cxxiii. in illo temp.
duo homines ascenderunt in templum. usque sequi
se humilitate exaltabitur.

Die vi. mensis sup. scripte. nax. scilicet corum xcy. si felicitati

233
m. scilicet scripte secl. math. cap. lxxvi. in illo temp.
dixit b. discipulis suis. Ecce ego mitto uos sicut uerum
in mediolanum. usque quantum tempus fuerit. uerum usque
in finem. hic saluabitur.

Die vii. mensis sup. scripte. nax. scilicet corum secl. math.
cap. lxxv. in illo temp. dixit b. discipulis suis. nihil
operum quod non reueletur. usque. & confitebor ego
cam conuincat meo que est in aelis.

Die viii. mensis sup. scripte. uigilia s. laurenti secl.
math. cap. clxx. in illo temp. dixit b. discipulis suis.
Siquis uult post me uenire. usque. donec uideant fili-
um hominis uenientem in igne.

Item die x. nax. s. laurenti ad p. in omnia secl.
math. cap. cxvi. in illo temp. dixit b. discipulis suis
quoniam pater noster noster implerit quoniam. usque
amendicouobis. non perdet mercedem suam.

Die supra scripte. ad missa publica nax. s. laurenti
secl. ioh. cap. ciii. in illo temp. dixit b. discipulis suis.
nisi gramini frumentum cadent in terra. usque hono-
rificabit eum pater meus que est in aelis.

Die xi. mensis sup. scripte. nax. scilicet buru secl. ioh.
cap. cxxxiii. in illo temp. dixit b. discipulis suis.
hoc est pater acceptum meum. usque in omni meo.

discuobis.

Die sup̄ scripte nati seculi sannaie sed mach cap̄ cxi.
In illo temp̄ dixit ih̄s discip̄l̄s suis parabola hanc
simile est regnum caelorum thesaurus abscondito in
agro. usq̄ qui profert e de thesauri sion noua uera.

Die xii. mens̄ sup̄ scripte nati seculi. sed ioh̄ cap̄
cxliiii. In illo temp̄ dixit ih̄s discip̄l̄s suis. Amen
amendico uobis. qui plorabit̄ & flebit̄ uos. usq̄
in om̄i meo dabit̄ uobis.

Feria iiii. sed luc̄ cap̄ lxxiii. In illo temp̄ rogabat
ih̄m quidam phariseus. ut manducaret cum illo.
usque remittuntur res peccata multa q̄m̄ dixit ioh̄.

Die xiii. mens̄ sup̄ scripte nati seculi yppoliti sed luc̄
cap̄ cxliiii. In illo temp̄ dixit ih̄s discip̄l̄s suis. Ad
tendite a sermone phariseorum. usque & filius
hominis constituet̄ illum conem angel̄i r̄di.

Feria vi. sed luc̄ cap̄ xxvi. In illo temp̄ surgent̄
ih̄s des̄ in agoga. in trauct̄ in domum simonis petri.
usq̄. qui a malis ciuitatibus oportet me euangeli
zare regnum di.

Die xiiii. mens̄ sup̄ scripte nati seculi. sed mach
cap̄ cxliiii. In illo temp̄ dixit ih̄s discip̄l̄s suis. Usq̄
latee quauis erit. usq̄ sup̄ in om̄i a bonis a consili

uitatem.

Die xv. mens̄ sup̄ scripte sollempni de purgatione
seculi. sed luc̄ cap̄ cxviii. In illo temp̄ intra
uit̄ ih̄m in quoddam castellum. & mulier quaedam
martha nomine excepit illum. usq̄. non auferatur
ab ea. Item uisus dom̄ euangeli in finem cap̄ cxxxi.
faciamet̄ cum h̄ uacueret. ex tollens quaedam mu
lier deturbat̄ usque in mo beat̄ qui uadunt uerbu
di & uisus dunt illud.

Die xviii. mens̄ sup̄ scripte nati seculi. sed luc̄
cap̄ c liii. In illo temp̄ dixit ih̄s discip̄l̄s suis. In
lumbis estis praecincti. usque quia uobis non pu
taxat̄. filius hominis uenit.

Febdomada i. post h̄i laurenti sed mach cap̄
lxxiii. In illo temp̄ exierunt h̄i de finibus tyri. uenit
per sidonem. usq̄ & in dorset̄ audire sermonem loqui.

Die xxii. mens̄ sup̄ scripte nati seculi. mocho ad beat̄
paulum ap̄ solum sed luc̄ cap̄ c lxxxii. In illo
temp̄ dixit ih̄s discip̄l̄s suis. Si quis uenit ad me. usq̄.
qui habet uisus audendi uideat.

Die xxx. mens̄ sup̄ scripte nati seculi. gen̄i sed mare
cap̄ cxxxiii. In illo temp̄ dixit ih̄s discip̄l̄s suis.
Uideat̄ sequitur uos sed uacat. usq̄. in fine h̄i laurenti.

Feria iii. secundum lucam cap. cxxviii. In illo tempore dum
iret iherosolimitam usque ad caeam beniamin
regredi.

Die xxviii. mensis suscipite. naxel rei hermet fecit lucam
cap. xlv. In illo tempore descendit iherosolimitam sicut
in loco compesit usque ecce enim meret vestra copio
sae hinc adit.

Die xxxiiii. mensis suscipite. naxel rei abmae fecit
mach. cap. cxi. In illo tempore dixit iherosolimitis
paratolombane. Simile est regnum caelorum the
sauri abscondito usque nova scietera.

Et de postuohelise proph. sedecollatio sci ioh baptistae.

Die xxx. mensis suscipite. naxel rei iohannis felicitatis et iudaei.
fecit mach. cap. lxxviii. In illo tempore misit herodes se
tenuit iohannem usque scelerunt corpus eius. sepo
suerunt illud in monumento.

Ebdomadam post rei laurenti fecit lucam cap. cxx.
In illo tempore dixit iherosolimitis. Beatioculiqui
dicitur quae dicitur. usque uade scilicet similiter.

Feria iiii. secundum mach. cap. cxxvii. In illo tempore abeunt
ter pharisaei consilium faciebant. usque sanctorum
necius generis penitentium.

Feria vi. secundum lucam cap. cxxviii. In illo tempore ait ad

Cap. cxxviii. In illo tempore
In illo tempore dixit iherosolimitis
usque si scelerunt corpus eius
salutem eius.

ihm quidam de turba usque scilicet prescellor.

Ebdomadam secundum lucam cap. cxi. In illo tempore dum
iret iherosolimitam transiit. usque uade quia
fidelitas testatum fecit.

Feria iiii. secundum mach. cap. cxx. In illo tempore intravit
iherosolimitam in templo. usque admirabatur
super doctriam eius.

+ Mensis septembris die xiiii. mensis suscipite. naxel
rei abmae fecit lucam cap. iii. In illo tempore ex
surgens maria abiit in montana usque exultavit
spiritus meus in dolorem meo.

Die suscipite. naxel rei abmae fecit iohannis cap. cxxviii.
In illo tempore dixit iherosolimitis. Ego sum uisus
uera scelerum punitur. usque quid uisus in plebem.

Die xi. mensis suscipite. naxel rei iohannis proxi scelerum
thi fecit mach. cap. lxxviii. In illo tempore dixit iherosolimitis
discipulis suis. Cum persequuntur uos in ciuitate
ista fugete in mala usque confitebor et ego cum uos
tam pro meo quae hinc adit.

Ebdomadam secundum mach. cap. cxxviii. In illo tempore
dixit iherosolimitis. Si enim potestis duobus dominis
seruire usque primum querite regnum dei scilicet
et ueretur. scilicet haec omnia adiacentur uobis.

Feria iii. scd mach. cap. xl. in illo temp. dixit ih̄s
discipulis suis. Audistis quia dicitur in esay. qui dilige
proximum tuum. usq; sepius tuus quia unde
in abscondito reddet tibi.

Feria vi. scd luc. cap. cxx. in illo temp. docentibus
populum in templo. usq; sicque ego dico vobis in
qua potestate haec facio.

Die xiiii. mens. scripte. nax. scilicet corneli pontificis
scilicet prius scd luc. cap. cxi. in illo temp. dicebat
ih̄s turbis pharisaeorum et principibus iudaeorum.
Vae vobis quia aedificatis. usq; quia eritis capere
aliquid ex ore turis et accersitis in eum.

Die suprascripte exaltatio sancti iohannis scd ioh. cap.
xxiiii. in illo temp. erat homo ex pharisaeis in code
mus nomine princeps iudaeorum. usq; ut omnis
qui credit in ipso non periret. sed habebat vitam aeterna.

Ebdomada v. scd luc. cap. lxxvii. in illo temp.
Ihs turbis in curia quae vocatur nazareth. usq; quia
disputavit plebem suam.

Die xv. mens. scripte. scilicet in comedit scd luc. con.
cap. xcvi. in illo temp. dixit ih̄s discipulis suis. Si quis
uult post me venire. usq; donec uideat regnum dei.

Die xvi. mens. scripte. nax. scilicet iohannis luciae &

225
eustimiae scd mach. cap. cxi. in illo temp. dixit ih̄s
discipulis suis. Nonne bolus hanc similes est regnum
caelorum. chesaurus abscondito magro. usque
noua saecula.

Feria iiii. scd luc. cap. xxxviii. in illo temp. uidit
ih̄s publicanum nomine leui. usq; sed peccator et
in praesentia.

Ebdomada i. post scilicet prius scd luc. cap. clxxxvi.
in illo temp. committit ih̄s in domum cuiusdam
usq; sequere humilitate exaltabitur.

Feria iiii. mens. scripte. ad scilicet in iohannis scd mach.
cap. xci. in illo temp. respondit unus de turba
dixit. usq; hoc genus nonne curat. in iustificatione &
teum.

Feria vi. ad apostolorum scd luc. cap. xxxvi. in illo
temp. sedebat ih̄s docens et omne pharisaei sedentes
usq; uidimus mirabilia hodie.

Die sabbato ad scilicet in iohannis scd luc.
cap. clxxiii. in illo temp. erat ih̄s docens in synagoga
iudaeorum. usq; quae gloriose sedebat ab eo.

Ebdomada ii. post scilicet prius scd mach. cap. cxxiii.
in illo temp. accesserunt ad ihm̄s adducere usq;
audierunt turbae mirabatur in doctrina eius.

Feria iii. secundum cap. cxxxii. In illo tempore interrogavit ihesus multos de scribis: quod esset primum omnium mandatum. usque non longe a regno dei.
Feria vi. secundum matth. cap. cxxxvi. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis parabolam hanc. simile est regnum caelorum homini qui seminauit bonum semen in agro suo. usque. et tunc cum uentus exiret horum seminum. et ceterum.
Die xx. mensis scripte. scilicet iohanni secundum lucam. cap. cliii. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis. Simile est regnum caelorum homini qui seminauit bonum semen in agro suo. usque. et tunc cum uentus exiret horum seminum. et ceterum.
Die xxxvii. mensis scripte. natalis sanctorum cornae et claudii secundum iohannem. cap. cxxxviii. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis. haec mandauit uobis ut diligatur in uos et in seque quia uos diliget in se gratia.
Die xxxviii. mensis scripte. dedicatio ecclesiae archangeli secundum matthaeum. cap. cxxxviii. In illo tempore accesserunt discipuli ad ihesum. usque. quia angelorum semper uident faciem patris sui qui in caelis est.
Indomada iii. post festum pasche secundum matthaeum. cap. lxx. In illo tempore ascendit ihesus in iherosolimam. et ceterum. et ceterum. usque. glorificabit dominum quid dedit ealem potestatem hominibus.

24
+ **M**ensis octobris die vii. natalis sancti marci secundum matthaeum. cap. cxxxviii. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis parabolam hanc. homo quidam peregre profectus seminauit usque. in campo quodam umbrii.

Die xiiii. mensis scripte. natalis sancti colistis pontificis secundum matthaeum. cap. cclxxii. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis. uigilate. usque. super omnibus aedificatis in die.

Die xxxv. mensis scripte. natalis sanctorum dionysii et dariae secundum matthaeum. cap. cclxxii. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis. uidete ne quis uos seducat. usque. in nomine saluatoris.

+ **M**ensis nouembrii die i. natalis sancti iohannis secundum iohannem. cap. ciii. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis. Amen. uenidicite uobis. usque. in nomine sancti spiritus. usque. et in nomine domini. usque. et in nomine patris mei. qui est in caelis.

Die vii. mensis scripte. natalis sanctorum quatuor uirorum. secundum lucam. cap. xix. In illo tempore descendit ihesus de monte sicut in iherosolimam. usque. et ceterum. est in caelis.

Die viii. mensis scripte. natalis sancti theodorici secundum lucam. cap. ccl. In illo tempore dixit ihesus discipulis suis. ponite in cordibus uestris. usque. in pace et in caritate.

Hic lege plus max.

ut animas uelint

- E**bdomada iiii post sci cypriani fecd mach cap cxxxviii.
In illo temp dixit ih̄s discip̄s suis: p̄te bolam hanc.
Simile est regnum caelorum homini regi qui uoluit
rationem ponere usq; finem dimiserit ut inquit
fratris suo decorabitur uel sit
- D**ie xi mensis scripte nacti sc̄i mēme fecd lucan
cap xxi. In illo temp dixit ih̄s discip̄s suis: si quis
uult post se uenire usq; donec uideat regnum di
- D**ie xii mensis scripte nacti sc̄i mariani fecd lucan
cap cxi. In illo temp dixit ih̄s discip̄s suis: Sicut
lumbi uel sit praecincti usq; filius hominis uenit.
- F**eria iiii fecd luc cap cxxxvi. In illo temp erant
adpropinquantes ad ihm̄ publicani usq; super
unopeccator ep̄a uentura agere.
- E**bdomada v post sci cypriani fecd mach cap cxxxix.
In illo temp abeunt pharisei consilium inter uir
usq; equauerunt dido.
- D**ie xxii mensis scripte nacti sc̄i ececliae fecd mach
cap cclxxiii. In illo temp dixit ih̄s discip̄s suis: p̄
te bolam hanc simile est regnum caelorum decem
uirgibus usq; unguis itaque quae nescit diem
neque horam quae ih̄s uel sit ueniturus est.

Die xxiii mensis scripte nacti sc̄i ececliae fecd
mach cap cclxxiiii. In illo temp dixit ih̄s discip̄s
suis p̄te bolam hanc. homo quidam peregre pro
fisciens: usq; in uin quidum dicitur

Die iiii praescripte nacti sc̄i felicitatis fecd mach cap
cxxx. In illo temp loquenti ih̄s ad turbar: ecce ma
ter eius & fratres: usq; ipse uel sit frater & soror & ma

Die xxiiii mensis scripte nacti sc̄i hyzogoni fecd
ioh cap cxxxviii. In illo temp dixit ih̄s discip̄s suis:
haec mando uobis ut diligatis inuicem usq; quia
oderunt me grati.

Ebdomada vi post sci cypriani fecd mach cap lxxiii.
In illo temp. Loquenti ih̄s ad turbar: ecce p̄ncip̄
usq; sedat forma haec in uenerunt terram illam.

Feria iiii fecd luc cap xxxiii. In illo temp cum esset
ih̄s in iudaea: usq; secutus est eum ab infima
tibus suis.

Die xxv mensis scripte nacti sc̄i iudaei fecd
marc cap cxxxviii. In illo temp dixit ih̄s discip̄s
suis: uidete ne quis uos seducat usq; in fine hie
saluauerit.

Die iiii scripte unguis sc̄i andreae fecd ioh cap xxi
In illo temp stabat ih̄s secd discip̄s eius duo usq;

angelordistenderet saluandentersupfilia hominis
Die xxx mensis iustripie nactiandreae secdm ach
 cap xx in illo temp ambulauit in iuxta mare usq
 illia uenit relicti reabus spar sequit sum cum.
Ebdomada vii. secd ioh cap xlii in illo temp cum
 sible uisus oculoribz scandit se usq hie est uere pro
 pheta qui uisus est in mundum.
Feria iii. secd mach cap lxxii in illo temp cum uenit
 secd ioh in domum in omni petri usq sine mortuor
 sepelant mortuor suor
Feria vi secd luc cap xlii in illo temp dixit ad
 ihm quid dicitur ba magister usq primum quae
 rite regnum di schae commuad dicitur uobis
 + **M**ens decembrio die xii nacti saeluae secd mach.
 cap cxi in illo temp dixit ihm discipulis parabolā
 hanc. Simile est regnum caeloru usq nota scuerent.
Feria iii. secd mach cap lxxviii in illo temp dixit
 ihm discipulis. uidete scaueret aser mento phari
 saeorum usq semitellam in domum tuam.
Ebdomada iii. ante dñi secd mach cap cxi in illo
 temp cum ad propinquaret ihm hierosolimis
 usq benedicat qui uenit in omni mēchū.
Ebdomada iii. ante dñi secd luc cap cctm in illo

temp dixit ihm discipulis. erunt in gnam sole usq
 uerba uentem in caelum uentem bunt.
Ebdomada ii. ante dñi secd mach cap cii in illo temp
 cum ad iherosolimas iohannes in uinculis usq qui praepa
 rati uiam tuam uere te
Ebdomada i. ante dñi secd ioh cap viii in illo temp
 miserunt iudaei ab hierosolymis usq ubi erat io
 hannes baptizans.
Feria iii. ad se am morion secd luc cap iii in illo temp
 misit est gabriel angelus luc usq fia mibi
 secd uerbum tuum.
Feria vi. ad apostolor secd luc cap iii in illo temp
 exsurget maria usq exultauit spiritus in glo
 saluati meo.
Die sabbato. xii. lectio ner ad se m petrum secd luc
 cap vi. Anno quimo decimo imperii tiberi uocatur is
 usq se uidebit omnis caro saluati redi.
Die xxxiii. mens decemb. uigilia dñi secd mach cap ii.
 in illo temp. Cum erit se de sponta amaret ihu usq
 ipse enim saluati facis populi istui peccati torum.
 + **P**rouerbatate pluuiae secd luc cap lxxiii in illo
 temp factum est in uaditum usq quia uenit
 imperat serui robo edum et.

*in mē secd mach cap cxi
 in illo temp dixit ihm discipulis
 An dicit uobis usq Quia
 hoc auerit uiam tuam
 secd mach cap lxxviii
 usq Quia uenit*

Prosterilitate pluuie fecit math cap c lx. in illo tem
pore dixit ih̄s discip̄s suis miser cor tuū bit usq̄
ascendi in manuā & discip̄ pulierit tunc eo.

In commotione gentium fecit luc̄ cap̄ c l. in illo
temp̄ dixit ih̄s discip̄s suis nolite solliciti esse
quid manducetis usq̄ haec omnia dicitentur uobis.

In act p̄p̄ae fecit luc̄ cap̄ c lxx. in illo temp̄
facta est mentio inter discipulos usq̄ iudicauerit
xii tribus israhel.

In malia ut supra fecit luc̄ cap̄ c xxxviii. in illo
temp̄ dixit ih̄s discip̄s suis parabola h̄c
homo quidam erat nobilit̄ hicabit in regione
longinquam usq̄ omni habent dabit & abundabit.

In ordinatione phororum fecit math cap̄ c lxxii.
in illo temp̄ dixit ih̄s discip̄s suis uigilate ergo
quam uenerit usq̄ sup̄ omnia bona sua est tunc cum.

In ordinatione diae fecit ioh̄ cap̄ c iiii. in illo temp̄
dixit ih̄s discip̄s suis amen amen dico uobis nisi
gratum fr̄umentū usq̄ honorificabit eum pa
ter meus quiescit in caelis.

In inact p̄p̄ae fecit math cap̄ c lxxvi. in illo
temp̄ uenit ih̄s in par̄ter caes̄ r̄ae philippi usq̄
quodcumq̄ soluerit sup̄ terra erit solutū in caelis.

In malia ut sup̄ fecit luc̄ cap̄ c xxx. in illo temp̄ egres
sus ih̄s per ambulabat in iericho usq̄ & saluum facere
quod perierit.

In dedicatione basilice siue onetor̄i fecit luc̄ cap̄ c lx.
in illo temp̄ dixit ih̄s discip̄s suis non est arbor bona
quae facit fr̄ uccur malor̄ usq̄ fundata om̄i erit
super p̄sam.

In malia fecit luc̄ cap̄ c xxxv. in illo temp̄ egres
sus ih̄s per ambulabat usq̄ quia hodie salus domui
h̄c facta est.

Pro uelatione ancellarum di fecit math cap̄ c xxxi.
in illo temp̄ loquebatur ih̄s cum discip̄s suis usq̄
multum in sinu iocati pauca uenit eleci.

Aduelatione maritatum fecit ioh̄ cap̄ c xxvii. in illo
temp̄ r̄spondens ioh̄ & dixit non potest homo
usq̄ hoc ergo gaudium meum impleam̄ est.

In malia fecit math cap̄ c lxxxviii. in illo temp̄
uenit ih̄s in sinu iudaeae & transiit in b̄niē usq̄
quod er̄ god̄i conuinxit homonon separare.

Pro ordinationibus fecit ioh̄ cap̄ c lxxxviii. in illo temp̄
loquente ih̄s ad tur̄bar̄ mulier uiderunt eum
usq̄ si filia abrah̄a esset op̄onē abrah̄a facte.

Pro ordinationibus fecit ioh̄ cap̄ c lxi.

In illo tempore circuibat iherosolimita decem uisus et cum
gabon oleo multorum agrotorum et non abant.

Item alia uisus fecit luc cap lxxxii. In illo tempore conuo-
catis iherosolimitis dixit iherosolimitis: uisus euangelizantes
secutentes ubique.

Item alia fecit math cap lxxxii. In illo tempore circuibat
iherosolimita decem uisus: uisus secutentes omnem lingua-
rem et omnem infirmitatem.

In agendam mortuorum fecit ioh cap xciii. In illo tempore
dixit moyses ad iherosolimita dicit sibi iherosolimita: uisus ego te
didi quia tu es spiritus iherosolimita qui hunc mundum uisus.

Item alia fecit ioh cap xxxviii. In illo tempore dixit iherosolimita
suis: secutentes iherosolimita: sicut enim pater suscitauit
mortuorum suscitauit: uisus: sicut enim pater suscitauit
mortuorum suscitauit: uisus: sicut enim pater suscitauit

Item alia fecit ioh cap lvi. In illo tempore dixit iherosolimita
suis: sicut enim pater suscitauit: uisus: sicut enim pater suscitauit
admetuense: uisus: sicut enim pater suscitauit: uisus: sicut enim pater suscitauit

Item alia fecit ioh cap lvi. In illo tempore dixit iherosolimita
suis: sicut enim pater suscitauit: uisus: sicut enim pater suscitauit
uisus: quid decado decendi: uisus: sicut enim pater suscitauit: uisus: sicut enim pater suscitauit

EXPLICIT CAPITULA RE QUATTUOR EUANGELIO